

అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సభ్యులు
అధికార వివేదిక
(పదకొండవ శాసనసభ)
(మొదటి సమావేశము : ఆరవ రోజు)

బుధవారము, నవంబరు 17, 1999

(సభ ఉదయం 9-00 గంటలకు సమావేశమైనది)

(ద్వ. సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో ఉన్నారు.)

జే. అవధి

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (రుగ్గిరాల):- మేడం స్పీకర్, ఈ విషయం కమర్షియల్ ట్యాక్స్ మినిష్టర్ గారికి సంబంధించినది. గుంటూరులో కొన్ని నెలల మంది మేర్పి రైతులు కోర్ట్లో వోరేజీలో మేర్పి దాచుకుంటున్న దానిని ఇవాళ కమర్షియల్ ట్యాక్స్ డిపార్ట్మెంట్ వారు అక్సన్ పెట్టి రైతులను చాలా ఇబ్బంది పెడుతున్నారు. గుంటూరులో ముఖ్యంగా ఆరు కోర్ట్ల వోరేజీలలో ఉన్న వాటిని అక్సన్ పెట్టడానికి భీమకుమార్లు రైతులు సర్టిఫికేట్ ఇచ్చినా కూడా వారిని ఇబ్బంది పెట్టి ఈ నెల 11వ తారీఖున అక్సన్ కు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కొన్ని నెలల మంది రైతులు ఇబ్బంది పెడుతున్నారు. ఒక ప్రక్కన కోర్ట్ వోరేజీలను ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తూ మరి ఈ రోజున అక్సన్ పెట్టడానికి కమర్షియల్ ట్యాక్స్ డిపార్ట్మెంట్ ప్రయత్నిస్తున్నది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో రైతులను అదుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ముఖ్యంగా కమర్షియల్ ట్యాక్స్ వారిని నితీవించి మాట్లాడి రైతులకు న్యాయం చేకూర్చాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటియట్లా అక్సన్ అమెంజాలి మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈ విధంగా అయితే కోర్ట్ వోరేజీలలో ఎవరూ కూడా మీర్పి దాచుకునే అవకాశం ఉండదు. రైతులు ఇవాళ ధర్మా సేవారు. పత్తి రైతులు ఏ విధంగా అత్యవశ్య వస్తువులైనా అలాగే ఇవాళ మీర్పి రైతులు కూడా అత్యవశ్య వస్తువుల పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి దీనికి తగిన పర్యటన అదుకోవలసినట్లా ధౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. అక్షయ వర్మ:- ధౌరవ పర్యటన వెళ్లిన విషయం వోర్ట్ నుకున్నాము. తదుపరి పర్యటన చేసుకుంటాము.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (మెట్టపల్లి):- మేడం స్పీకర్, మొదటిమొదటిసారిగా మనోరమ స్పీకర్ గారు తమరు ఎన్నిక అయ్యారందుకు మెట్టపల్లి ప్రజల తరఫున శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. మెట్టపల్లి నియోజకవర్గంలోని కొత్తపల్లి పుంగళి ఫ్యాక్టరీ వెరకు రైతులు వెరకు పండించుకోకుండా యాజమాన్యం రైతులను నేరుకాచువరకు వెరకు పెట్టుకోకుండా ఫ్యాక్టరీ మూసి వేయాలని చూస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ సలహాదారులు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సలహాదారులు కేంద్ర ప్రభుత్వ మద్దతుదారులను మద్దతు ధర వకాంతో

పెట్టించమని చెబుతున్నా ఆదిగో హక్కు కూడా రైతులకు లేదని అంటున్నారు. ఈ విధంగా అన్యాయం చేపట్టయితే రైతులు బీతకలేరు. చెక్కురకు 13 శాతం మద్దతు ధర ఇస్తామని చెబుతున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం. 1979వ సంవత్సరంలో ఫ్యాక్టర్స్ మొదలుపెట్టాలని నిశ్చయించారు. ఈ ఫ్యాక్టర్స్ క్రింద సుమారుగా 47 వేల ఎకరాల నెరకు పండించడం కోసం స్థాపించారు. 1992వ సంవత్సరంలో 1250 చిన్నుల నుంచి 2500 చిన్నుల కెపాసిటీ వరకు ఎక్స్ పాన్షన్ చేయడం జరిగింది. యాజమాన్యం ఎక్స్ పాన్షన్ వరకే పట్టించుకున్నారు. దాని తరువాత రైతుల సమస్యలు ఏమీ పట్టించుకోలేదు. రైతుల ఈ ఫ్యాక్టర్ వడ్డీపెంపడం కోసం కొన్ని కొట్ల రూపాయలు వెచ్చించి బావులు తవ్వకున్నారు. మోటార్లు కూడా పెట్టుకున్నారు. అలాంటి రైతులకు ఇప్పుడు అన్యాయం జరుగుతున్నది. వారికి వ్యాయం చేయాలి. కరెంషన్ డిల్లతో ఫుగర్డ్ కేస్ వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన ఫ్యాక్టర్స్ ఇదొక్కటే ఉన్నది. ఇది మూత పడవద్దని విన్నవించుకుంటున్నాను. కాంగ్రెస్ పృథుత్వం అధికారంలోకి వస్తే ఉచిత కరెంట్ ఇస్తామని అన్నా కూడా ఈ రాష్ట్ర పృజలకు చంద్రబాబునాయుడిగారి పృథుత్వం మీద, వాళ్ళవేయగార్చి పృథుత్వం మీద నమ్మకంతో రైతులు ఈ పృథుత్వాన్ని గెలిపించారు. వాళ్ళవేయగారు రైతుల కోసం క్లిసాన్ కార్డ్స్ పృవేశ పెట్టారు. అదే విధంగా గామాల్ అభివృద్ధి కోసం 60 శాతం నిధులు కేటాయిస్తున్నారు. రైతుల సమస్యలను తప్పకుండా పరిష్కరించాలని చంద్రబాబునాయుడుగారిని కోరుతున్నాను. ఫ్యాక్టర్ యాజమాన్యానికి రైతుల మీద దయాదాక్షిణ్యాలు లేవు. రవాణా షాకర్యం కోసం రైతులకు ఇప్పే 38 లక్షల రూపాయలు ఇప్పటి వరకు వెమెంట్ చేయలేదు. అదీ త్వరగా రిటేల్ చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి విన్నవించుకుంటున్నాను. గత సంవత్సరం రైతులకు నెరకు ధర ఏ విధంగా ఇచ్చారో అదే విధంగా ఈ సంవత్సరం కూడా యివ్వాలని కోరుకుంటున్నాను. కొత్తపేట ఫ్యాక్టర్స్ మూతపడడం ఎన్ఫూరెన్స్ కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు యివ్వాలని కోరుకుంటున్నాను. ఫ్యాక్టర్స్ షిఫ్ట్ చేయవద్దని కూడా కోరుకుంటున్నాను. 38 లక్షల రూపాయల రవాణా షాకాయిలు కూడా త్వరగా రిటేల్ చేయాలని కోరుతున్నాను. రోజున్న రైల్వేలో స్టేషనులు అయితే ఈ రోజు మనకు అన్నం పెట్టేది రైతులే అనేది గుంపించాలి. రైతుల వొట్టలు కొట్టకుండా మాజీ బాధ్యత మనందరి మీద ఉన్నది. ఈ ఫ్యాక్టర్ మూత పడకుండా, ఇక్కడి నుంచి షిఫ్ట్ గాకుండా ఎన్ఫూరెన్స్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. శోభారాజ్యశ్వరరావు:- మేడం స్పీకర్, గౌరవ పథులు లేవనెక్కిన అంశాన్ని నేను మేముకున్నాము. చివర వరకు చేసుకుని మరల తెలియపరుస్తాము.

శ్రీ జి. జీవధర్మ (జగిత్యాల):- రైతుల విషయంలో, పృథుత్వం నుంచి ఎన్ఫూరెన్స్ రావాలి.

మేడం స్పీకర్:- పృథుత్వం వోట్ చేయకపోవడం జరిగింది. ఒక వారం లోపల మోటార్ల పెట్టించుకుంటారు.

శ్రీ బి. కృష్ణరెడ్డి:- రైతులంతా ఆందోళన పెందుకున్నారు.

మడం స్పీకర్:- కృష్ణరెడ్డిగారు, కూర్చోండి. మే ఆసక్తికలిగిన అయిపోయింది. దయచేసి కూర్చోండి. మంత్రిగారు నోట్స్ పనుక్నడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. నరసింహయ్య (నక్సల్): - ఫ్యాక్టర్ మాతవడదనే ఎమ్మెల్యే యివ్వండి

మడం స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి. మంత్రిగారు నోట్స్ పనుక్కున్నారు. ఆసదుద్దీన్ ఫ్యాక్టర్ గారు మాట్లాడండి.

Sri Asaduddin Owaisi (Chairman):- Madam Speaker, this issue is pertaining to the Hon'ble Minister for Municipal Administration. Some part of my constituency falls in Ranga Reddy district also. I request the Government to kindly look into the fate of the Rajendranagar Municipality. Either this municipality be closed down or some funds be provided to carry-out some developmental works. For the last four and half years, no funds have been provided to this municipality atleast to maintenance purpose. When the Hon'ble Chief Minister has visited this municipality, has promised to provide drought funds i.e., Rs. 1.00 crore and even this amount, as on today, is not released to the municipality. In this municipality, there is an area called as Ashafnagar and in this area, to lay a drinking water line, the Government has released a G.O.Ms.No. 573 dated 12-10-1999. Eventhough, Rs. 25.00 lakhs from MLA's fund and Rs. 10.00 lakhs from MP's fund and Rs. 1.00 crore from Mega City fund has been released to this municipality, so far no single developmental work has been taken-up. As the people of Ashafnagar area are suffering for want of drinking water, at present they are getting only raw water, through you Madam Speaker, I request the Government to immediately release the necessary funds for laying a drinking water pipe-line and solve the problems of that area. Madam Speaker, I would like to send a copy of the G.O. issued by the Government, to the concerned Minister for his kind information and for necessary action.

Sri Y. Ramakrishnaudu:- (Hon'ble Minister for Finance and Legislative Affairs):- The points raised by the Hon'ble Member are noted down and will communicate to the concerned Minister for taking necessary immediate action.

9.10 కృ. ఎస్. పరమహంసయ్య:- మేడం స్పీకర్, రాష్ట్రంలో అనేకమంది అంగన్వాడీ ఉ. పర్మిట్తో బాటు పాల్వర్ని కూడా పని నేస్తున్నారు. జన్యభూమి కార్యక్రమం కానీ అదే రకంగా పెన్షన్ ఇతర కార్యక్రమాలలో కానీ అంగన్వాడీ పర్మిట్ పశువుతోపాటుగా లాగా పని నేస్తున్నారు. కానీ వాళ్ళకు ఇస్తున్న వేతనాల దగ్గరకు వచ్చేసరికి చాలా దయచేయంగా ఉన్నది. ఈ విషయాన్ని గతంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి కేసుకురావడం జరిగింది. ఏ మేరకు వేలుంటే ఆ మేరకు వాళ్ళను కన్వీడర్ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రహరానికి కేరళలో కేంద్ర ప్రభుత్వం రు. 563లు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రు. 200లు మొత్తం 763 రూపాయలు జిక్సోక్సరికి ఇస్తున్నారు. పాల్వర్నికు రు. 460లు ఇస్తున్నారు. రు. 260 కేంద్ర ప్రభుత్వం, రు. 200లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్నది. అలాగే తమిళనాడులో కేంద్ర ప్రభుత్వం రు. 563, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రు. 1000లు మొత్తం రు. 1563లు ఇస్తున్నది. పాల్వర్నికు కేంద్ర ప్రభుత్వం రు. 260లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రు. 500లు మొత్తం రు. 760లు ఇస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్న రు. 563 లతోటే అంగన్వాడీ పర్మిట్, పాల్వర్ని రు. 260 లతోటే బిరతవలసి వస్తున్నది. ఇది వారికి జీవన్మరణ పనుషంగా ఉన్నది. మనం పక్క నీత్యం, వాళ్ళబాగు కోసం నేస్తున్నాము, వాళ్ళను ముందుకు తీసుకొవచ్చుతున్నామని నలుకున్నాము కాబట్టి దయచేటి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి ఎస్. పరమహంసయ్య:- మేడం స్పీకర్, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని నోటు నేసుకోవడం జరిగింది. పరిశీలించి వర్గ కేసుకుంటాము.

డా. డి. శివరాం (కందుకూరు):- మేడం స్పీకర్, నేను రియల్ నేస్తున్న విషయం రెవెన్యూ పంక్తిగారికి సంబంధించినది. ప్రకాశం జిల్లా వెనుకబడిన జిల్లా. గత రెండు వేల క్రికం దాకీ ఫిరియూ డిక్లర్డ్ నేకారు. మా జిల్లాలో 56 మండలాలు ఉన్నాయి. వాటిలో 31 మండలాలు మాత్రం దాక్లీ ఫిరియూ క్రింద డిక్లర్డ్ నేకారు. మిగతా 27 మండలాలు పర్సెన్ పారాఫిలిర్డ్ చూడవలసిన ముఖ్యంగా నా కందుకూరు సెయింజక వర్సంతో 5 మండలాలు పంట్ అందులో మూడు మండలాలు మాత్రమే దాక్లీ ఫిరియూ క్రింద డిక్లర్డ్ నేకారు. మరి ప్రక్కనున్న మండలాలు కూడా ఇదే సిమ్యుయేషన్లో ఉన్నాయి. మూడు నెలలు అయినా ఇంకా పర్సెన్ వర్సాలు అక్కడ లేవు. డిగ్రీకింగ్ వాటర్ సిమ్యుయేషన్ కూడా వాటి అధ్యాపకులు ఉన్నది. నేపిన్ వోగాకు పంట్ కొంచెము వర్సం పర్సెన్ నేటికి దక్కుతుందని అనుకున్నది కూడా వాతవం అయ్యే పరిస్థితి ఉన్నాదు వచ్చింది. పాట్ ప్లాంట్ ప్లెస్ ప్లెస్ అవకాశం ఉన్నాదు అక్కడ లేదు. మిగతా 25 మండలాలను కూడా

డాక్టర్ ఫిరీయా క్రింద డిక్టేర్డ్ మనం ఇప్పై పెయిన్ థిటిఫింగ్ ఎఫెక్ట్ అన్ని చోట్ల వస్తుంటున్నాయో. రెండవది కొన్ని చోట్ల వర్షాలు తగ్గువారిత పడ్డాయి. ఈ ఫోలోయింగ్ వాటర్ పెన్సునుంచి కురిసిన వర్షాల వలన థివర్లోకి వస్తున్నది. మా జిల్లాలో నదులు లేవు. పెన్సునుంచి వాటర్ వస్తే అవకాశం లేదు. అందువలన ఈ ప్రాంతానికి ఇంకా ఎక్కువగా ఫండ్ ఇప్పి అదుకోవాలి. డ్రింకింగ్ వాటర్ సిమ్యుయేషన్ మెరుగుపరచాలి. ముఖ్యంగా రైతులు ఎర్రబొల్లలో, తెల్ల సాయిల్స్లో, బొగాకు ఫేసి హార్ని, స్పాయిల్ అన్యాయం అయ్యారు. అవకాశం ఉన్నంతమేరకు వాళ్లందరికీ కూడా సహాయం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. డిస్పిక్సిన్ అంతా డాక్టర్ ఫిరీయా క్రింద డిక్టేర్డ్ ప్రయోజన రెవెన్యూ మంత్రిగారిని కోరుకుంటూ ఈ విషయంలో వెంటనే ఎన్ఫోర్స్ యివ్వమని అడగమని కాన్ వెంటనే చర్య తీసుకుంటారని అశిస్టున్నాను.

Sri P. Ashokgajapathi Raju:- Madam Speaker, I have noted the points raised by the Hon'ble Member. As the discussion on the drought conditions prevailing in the State is expected to take place, the Government would hopefully give a satisfactory reply.

శ్రీమతి పి.జె. అమ్మతకుమార్ (పాలకొండ):- మేడం స్పీకర్, ఇవాళ తమరు స్పీకర్గా ఎన్నిక అయినందున నా నియోజక వర్గం ప్రజల తరఫున ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. డివిజన్ పాడ్ క్వార్టర్స్ అయిన పాలకొండ నియోజకవర్గంలో వంద పడకల ఆసుపత్రి వున్నది. అందులో 19 మంది డాక్టర్లను అప్పాయింట్ చేయవలసి వున్నది. కాన్ 8 మంది డాక్టర్లను మాత్రమే కేవలం అప్పాయింట్ చేశారు. వారిలో 4 లేవు పెట్టి వెక్సివోనే మిగతా నులుగురితోనో వాస్తవిక రేట్ అవుతున్నది. అలాగే ఫిరీయా ఎమర్జెన్సీ కేసులు కాన్, డెలివర్డ్ కేసులు కాన్ ఆపరేషన్ చేయవలసి వచ్చినప్పుడు అక్కడ అనన్సెషియల్ డాక్టర్ లేనందువలన నా నియోజక వర్గం నుంచి 30 కోట్. మేటర్ల దూరంలో వున్న రాజ్యం అనే ఊరి నుంచి ఆ డాక్టర్ను క్షేమకువచ్చి ఆపరేషన్ చేయించడం జరుగుతున్నది. అంతవరకు శేషంట్ల వెయిట్ లేనూ, పుండాలి. చాలా కష్టం అవుతున్నది. అలాగే 33 మంది మినిష్టర్లయిట్ స్టాఫ్ వున్నారు. 63 మందిని చేయవలసి వున్నది. వాస్తవికలో, ఫర్నిచర్ కూడా లేదు. ఒక వేళ ఎవ్వరయినా వాస్తవికకు తనిఖీకి వచ్చినా కూర్చోవడానికి కుర్చీ కూడా లేదు. ఈ సమస్యలన్నీ క్షేద్రి, వాస్తవికను అభివృద్ధి పరచి పాలకొండ ప్రజల ఆయురారోగ్యాల కాపాడవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. శేనక్కాయల అరుణ:- మేడం స్పీకర్, గౌరవనీయులైన సభ్యురాలు చెప్పిన విషయాన్ని నోటు చేసుకోవడం జరిగింది. త్వరలోనే అవసరమైన స్టాఫ్ను, కాపలిన సదుపాయాలను ఫిర్మాటు చేయుటకు ప్రయత్నాలు చేస్తాము.

సభాపతి రూబింద్: ప్రోటోకాల్ ఉల్లంఘన సంఘటనలను గురించి కొంతమంది కాంగ్రెస్ సభ్యులు ఇచ్చిన నోట్సుల గురించి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్ష్మపేట):- మేడం స్పీకర్, చంద్రబాబునాయుడుగారు ప్రవేశపెట్టిన ఆదరణ పథకంతో, వడ్డపనే భేషవారికి పన్నీముట్లు ఇవ్వారు కానీ తైలస్నో యివ్వలేదు. తైలస్నో కావాలని....

మేడమ్ స్పీకర్:- పిట్టపన్ పంపించండి.

(పిట్టపన్ గౌ. సభాపతికి సమర్పించారు.)

సభాపతి రూబింద్: ప్రోటోకాల్ ఉల్లంఘన సంఘటనలను గురించి కొంతమంది కాంగ్రెస్ సభ్యులు ఇచ్చిన నోట్సుల గురించి.

Madam Speaker:- Members are aware that a prolonged debate took place for more than 1 hour 45 minutes in the House yesterday whether the Members of the Congress Party, who have given notice of motion about protocol violations, should be permitted to speak. In this context I would like to inform the House that whenever a notice of motion relating to protocol violation is received, it is sent to the concerned authorities to ascertain whether the function was an official one and if so, the reasons for the failure to invite the Member for the said function. After receipt of the comments further action is initiated. Accordingly I have informed the House at the outset that the notices given by the Members were referred to the Collectors for comments. In the meanwhile Sri Butchaiah Choudary by way of information brought to the notice of the House the comments appeared in a newspaper alleged to have been made by some members of the Congress Legislature Party reflecting upon the impartiality of the Speaker. I never permitted him to move a privilege motion. He simply suggested to take proper action against the Members who have made adverse comments against the Chair. Sri Y.S. Rajasekhara Reddy on the same analogy, requested to permit the Congress Members also to speak on their notices. After considering the matter, although there is no analogy

సభాపతి రూలింగ్: పోల్ కార్డ్ ఉల్లంఘన
సంఘటనలను గురించి కొంతమంది కాంగ్రెస్
సభ్యులు ఇచ్చిన వోట్లనుల గుర్తించి.

17 నవంబరు, 1999

401

between the mention made by Sri Butchaiah Choudary and the point sought to be made by congress Members, as the former relates to the dignity and impartiality of the Chair and the latter to the alleged failure of local officers to invite certain members to official functions to their constitutencies, I am permitting Sarvasri M. Narasimhulu, V. Varadarama Rao and N. Kiran Kumar reddy to make a mention very briefly to ventilate their grievances without making it a precedent for the future. I will give separate Ruling in this regard during the course of to-day.

9-20 శ్రీ జి. వరద రామారావు (తెర్లం):- మేడమ్, నా నియోజకవర్గంలో నవంబర్ 9-20 మూడవ తేదీన మూడు ప్లాట్ల బిల్డింగ్స్ ప్రారంభం చేయబడ్డాయి. అయితే శిలాఫలకాల మీద స్థానిక శాసనసభ్యుడి పేరు లేకుండా, నన్ను ఇన్వైట్ చేయకుండా డిల్లీ పరిషత్ ఫెర్మన్, పంచాయితీరాజ్ శాఖాధికారులు మూడు ప్లాట్ల బిల్డింగ్స్ ఫివెన్ చేయడం జరిగింది. మరో ప్లాట్ బిల్డింగ్ను కూడా ఫివెన్ చేయడానికి ప్రయత్నించగా, అక్కడి ప్రజలు అభ్యంతరం చెప్పడంతో దానిని వాయిదా వేశారు. ఈ విధంగా ఫంక్షన్స్కు ఇన్వైట్ చేయకుండా నన్ను అవమానపరచాలనే ఉద్దేశ్యంతో, మాజీ శాసనసభ్యుడిని డిల్లీ పరిషత్ ఫెర్మన్ ఇన్వైట్ చేసి జరుపుకున్నారు. కాబట్టి ఈ విషయంలో తక్షణమే చర్య తీసుకోవాలని కోరుకున్నాను.

Sri N. Kiran Kumar Reddy (Vayalpad):- Madm Speaker, the Monister for Housing, while making a statement regarding allotment of Houses for weaker sections, had stated that they had issued instructions to the Collectors to stop making new allotment of houses from 2-10-1999. But I have enclosed G.Os. where they have allotted houses on 5-10-1999 and 20-10-1999.

మేడమ్ స్పీకర్:- ట్రీప్ గా వెళ్తుంది.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి:- 2-10-99 తరువాత ట్రీప్ గా హౌస్ లో అలాటి వేశారు. వాటినింటిని అప్రోకా? లేదా కలెక్టర్లు, మీకు తెలియకుండా డి.ఓ.లు ఇచ్చారా? ఈ హౌస్ వారు ఎందుకు మీస్ బిడ్ వేశారు?

సభాపతి రూలింగ్: షాద్ కాఫీ ఉల్లంఘన సంఘటనలను గురించి కొంతమంది కాంగ్రెస్ సభ్యులు ఇచ్చిన నోటీసుల గురించి.

శ్రీ పల్న రామకృష్ణారెడ్డి (కొయిలకుంట్ల):- మేడమ్, స్పీకర్, నాది కర్నూలు జిల్లా కొయిలకుంట్ల నియోజకవర్గం, అక్కడ గతంలో 43 ఎకరాల 92 సెంటు భూమిని పట్నాల కొరకు తీసుకోబడింది. దానిని ఎలక్ట్రీక్ నోటిఫికేషన్ కు ఘుంధే పంచాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఉంటే. అదే రోజు నోటిఫికేషన్ వెలువడింది. నేను వెంటనే ఆఫీసర్స్ దృష్టికి తీసుకొని వెళ్ళి, ఆ పట్నాల ఇష్యూంగ్ ను ఆపివేయించాను. ఆ తరువాత జరిగిన ఎలక్ట్రీక్ నేను గెలవడం జరిగింది. నేను తరువాత ఈ ఇష్యూను అంతా పబ్లిక్ ఫ్రేండ్స్ గా, ఇందులో మొత్తం 1073 మందికి పట్నాలు ఇవ్వడానికి వారు హనుకొన్నారు. అందులో మహిళలు 150, 200 మంది అర్హులకు మాత్రమే పట్నాలిచ్చి, మిగిలిన 800 చీల్చి బస్ స్టాండ్స్ లో ఉండేవారి పేర్ల మీద, ఇరుగుపొరుగు ఉళ్లలో ఉండే వారి పేర్ల మీద పట్నాలిచ్చారు. 30 లక్షల రూ.ల విలువ చేసే ఆ భూమిని వూదా ఫ్రేండ్స్ కి హనుకొన్నారు. నేను ఈ విషయాన్ని ఆర్.డి.ఓ. దృష్టికి కూడ తీసుకొనివెళ్ళాను. అంతేకాకుండా, నేను ఇక్కడ ఈ వాక్చీఫ్ ఉండగానే, అక్కడ మరో 122 పట్నాలను నాకు తెలియకుండా పంచడం జరిగింది. అందువల్ల మేరు తక్కువ దీనిపైన చర్యలు తీసుకోవాలి. మేరు ఎవరికిచ్చినా, ఏ పార్టీ వారికి ఇచ్చినా మాకు అభ్యంతరం లేదు. కానీ అర్హులైన వారికి పట్నాలు ఇవ్వాలని వీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియవేస్తూ, తక్కువ దీని మీద మంత్రీగారు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామకృష్ణుడు:- మేడమ్ స్పీకర్, తమరు ముగ్గురు సభ్యులు మాట్లాడేందుకు అనుమతించారు. మాజేమీ అభ్యంతరం లేదు. ఇప్పుడు మాట్లాడిన సభ్యుల్లో ఒకరు మాత్రమే టీవీ ఆఫ్ పిఎల్ఎస్ గురించి మాట్లాడారు. అది సమంజసంగానే ఉంది. కానీ మిగతా ఇద్దరు సభ్యులు మాట్లాడుతూ, నిన్న ధ్యక్ష సెనెట్ ఇష్యూన్ లో లింక్ ఆఫ్ సెనెట్ లు అది టీవీ ఆఫ్ పిఎల్ఎస్ కిందకు రాదు. అది గవర్నమెంట్ పాలసీ....

Madam Speaker:- I will give a detailed ruling during the course of the day. గౌరవ సభ్యులందరూ ఇవాళి ఫిరెండా చూసి ఉన్నారు. చాల రిజ్ ఎజెండా ఉంది. ఈరోజు సాయంత్రం 5 గంటలకు ఎం.ఎల్.ఎ.ల హాస్టల్ ఇవారేషన్ కూడా ఉంది. అందుకని నేను గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలియజేసుకొంటున్నాను సాయంత్రం 4 గంటలకల్లా మనం మన యొక్క ఎజెండాను ఫార్మ్ చేసుకోవాలని ఉంటుంది. కాబట్టి సభ్యులందరూ కూడా కోఆపరేట్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ప్రకటన

Madam Speaker:- I am to announce to the House that a working lunch has been arranged for the Members of the House from 1.00 p.m. today in the lobby of the Assembly Hall. Press is also invited for lunch.

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డు రవాణా
సంస్థ, బస్సు చార్జీలను నివర్తకముగా
పెంచుట గురించి.

17 నవంబరు, 1999

403

Now, I will take up the matters posted under Rule 304.

Madam Speaker:- Paper included in the agenda is deemed to have been laid on the Table of the House.

శాసనసభలో ఉంచిన పత్రము

"A copy of 22nd Annual report of Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation Limited for the year 1994-95 as required under Section 619-A(3) of the Companies Act, 1956."

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశములు: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డు రవాణా సంస్థ, బస్సు చార్జీలను నివర్తకముగా పెంచుట గురించి.

శ్రీ టి. కేవళ్లెరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎప్పుడైనా ఎన్నికలు నిర్వహించబడి, రాష్ట్రంలో కానీ, కేంద్రంలో కానీవ్వండి కొత్త ప్రభుత్వాలు ఏర్పడితే, ప్రజాసయోగమైన మంచి నిర్ణయాలు తీసుకొంటామని చెప్పి ప్రజలు ఆశిస్తారు. అదీ సహజం. కానీ దుర్మహిమం ఏమిటంటే, మొన్న నిర్వహించబడిన ఎన్నికల్లో ఓటర్ల లెక్కింపు జరగకుండానే కేంద్రంలో ఉన్నటువంటి ఆపద్ధర్మ కె.పి. ప్రభుత్వం సామాన్య ప్రజానీకం ఘేర భారం వధే విధంగా గతంలో, ఎన్నడూ లేని విధంగా అసాధారణ పద్ధతిలో, ఫికంగా లోతురు డిజిటీ ధరను రూ.4లకు అంటే దాదాపు 35 శాతం పెంచిన నిషయం మన అందరికీ తెలిసిందే. ఈ పందర్బంగా కేంద్రంలో, నూతనంగా ఏర్పడిన ఎన్.డి.ఎ. ప్రభుత్వ ఏర్పాటులో, క్రిందవోత వహించి, తమ పార్టీ తరఫున 30 మంది పార్లమెంట్ సభ్యులను గెలిపించుకొన్నప్పటికీ, ఎప్పుడూ రాష్ట్ర సంక్షేమం గురించి, పేద ప్రజల సంక్షేమం గురించి మాట్లాడే పందర్బాలునాయుడు ఈ డిజిటీ తగ్గింపు విషయంలో కేంద్రంపై ఒత్తిడి తీసుకొని వస్తారని అందరూ ఆశించారు. కానీ అటువంటి ప్రయత్నాలు ఏవీ చేయలేదు. డిజిటీ ధరను సుమారు 35 శాతం పెంచడం వల్ల రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థకు పాత 180 కోట్ల రూ.ల భారం పడుతుందని అంచనా వేసినప్పటికీ, కేంద్రప్రభుత్వం కన్న మేము విన్నవ తక్కువ తిన్నామా అనే విధంగా 180 కోట్ల రూ.ల ఆదనపు భారానికి బదులుగా బస్సు ఛార్జీలను పెంచి, సామాన్య ప్రజానీకం ఘేర 401 కోట్ల రూ.ల భారం వధే విధంగా పెంచడం జరిగింది. మిగతా రాష్ట్రాల్లో బస్సు ఛార్జీలు పెంచినప్పటికీ, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెంచకుండా, క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీని ఒకరానివే వేసి, ఏ విధంగా మన రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ పనికిరవును మెరుగుపరచుకోవాలి, ఏ విధంగా ప్రయాణీకులపై భారం పడకుండా

304వ వీయమును క్రింద పాఠాన్నివదిలిన
అంశము: (1) అంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా
సంస్థ చిన్న వాళ్లను వివరముగా
పెంపట గరింపి.

యితాళంగా ఉన్న రోడ్లలో వివిధంగా కొనసాగించాలనే ఆలోచన చేస్తున్నట్లుగా ప్రతికల్పం
వచ్చిన వార్తలను మాత్రం ఈ సభ కమిటీ తరువాత వారు ఒక అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని
పిర్చాలని ప్రతి, వివిధ రాజకీయ పార్టీలకు పెంపిన ప్రతిపక్ష నాయకులను కూడ
సమావేశపరచడం జరిగింది. ఎప్పుడైనా అఖిలపక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చేసినపుడు ఆయా
రాజకీయ నాయకులు మంత్రి ఆలోచనలు, సూచనలు ఇస్తే, వాటిని వ్యవహరించి, నిర్ణయాలు
కేసుకోవడం అవసరమే కానీ మన ప్రభుత్వం ఆర్.బి.సి. భారీలు పెంచాలనే నిర్ణయాన్ని
ముందుగా తేలుకొనే కేసులను వామమతంగా అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసిన విషయం
మీకు తెలియండి కాదు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన పర్యవేక్షణలోనే క్లియర్గా ఉంది. ఈనాడు
మన రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ ధోరణిలో అన్ని రంగాల్లో సమర్థవంతంగా
9-30 పనిచేస్తున్నది. డిర్ల ఫెర్రెస్టాల్లో గానీ, హాయిల్ పర్సనల్లో గానీ అన్ని
6- రంగాల్లో మన రోడ్డు రవాణా సంస్థ బాగా పనిచేస్తున్నది. ఈ సంస్థ 10
అవార్డులు గ్రహించినట్లు కూడా వెల్లడం జరిగింది. ఇంత సమర్థవంతంగా పనిచేస్తున్న
అధికారి, ఇంత సమర్థవంతంగా పనిచేస్తున్న ముఖ్యమంత్రిగారి అధ్యక్షంలో మన ప్రక్క
రాష్ట్రాలయిన తమిళనాడు, కర్ణాటకలతో, వోల్స్, తమిళనాడుతో, పెంచకముందు
కొత్తనాడుకు 18 పైసలు పెంపే పెంచిన తరువాత 22 పైసలయింది. మనవర్ష
పెంచకముందు 24 పైసలుంటే ఈనాడు ఎర్రబిల్లు ప్యాసింజర్లకు అది 30 పైసలయింది.
ఆ రాష్ట్రాలలో పెంచిన ధరలు కూడా ఇక్కడ పెంచకముందు కంటే తక్కువ వున్నాయి.
కర్ణాటకలో పెంచకముందు 21 పైసలు, పెంచిన తరువాత 24 పైసలయింది. కేరళలో
పెంచిన రావో, 25 పైసలు, వెళ్ళేటెంబర్లో 27 పైసలు, గుజరాత్లో 28 పైసలుగా
పెంచడం జరిగింది. ఎంతో సమర్థవంతంగా, సమర్థవంతమయిన ముఖ్యమంత్రిగారి
అధ్యక్షంలో పనిచేసే ఈ సంస్థ వైఫల్యంగా పనిచేయడానికి కారణం ఏమిటి? ఎప్పుడయితే
దిశానిర్ధార పరిగి రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థలపై భారం పడడం జరిగింది, అప్పుడు
పూజు దీని భారం పడకుండా వివిధంగా సూచించే ఆలోచన చేయాలి తప్ప అవకాశం
వచ్చిందని రాని పాకుగా సూచించి ఉద్యోగుల కరువుభర్యం, వేతన సవరణలు కలిపి
పూజు భారం మోపాలనే ఆలోచన సమంజసం కాదు. ఈ సంస్థలో, పనిచేసే ఉద్యోగులకు
వేతన సవరణ జరిగితే వర్షి ఎఫ్.సి.యెమ్.తో ఆదాయం పెంచాల్సి, తప్ప వేతన సవరణలకు,
తరువాత భక్త్యానికి కూడా పూజు భారం మోపాలనే ఆలోచన చాలా దురదృష్టకరం.
రాష్ట్రంలోని ఏ పామాన్య ప్రయాణీకుడు ఇది భరింపే పరిస్థితిలో, లేదు. సేక్స్.టాక్స్
విషయానికి వస్తే, పైసలు మోచారు పెన్-కర్రీకు 19-33 శాతం నేటు ప్రకారం పెరింపు
నో నెగ్గివ్వక పోయారు. ఇక్కడ అధికారి రెసిడ్యూ ఎంత వచ్చినా 15 శాతం మోచారు
మోచితే టాక్స్ ప్రభుత్వానికి వస్తుంది విధంగా పెట్టడం వలన సంస్థమీద చాలా భారం
పడుతున్నది. మీరు ఆలోచన చేయండి గత 5 సంవత్సరాల నుండి ఎక్కడయినా ఏ
వెళ్ళుచున్నారో ఒక్క ఎర్రబిల్లు పాకర్లకు కట్టించారా? మీకు తెలియండి కాదు.
ప్రయాణీకులకు మెరుగయిన సౌకర్యాల కట్టించడంలేదా సంస్థలో, పనిచేసే

304వ నీయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా
సంస్థ బస్సు వార్షికలను నేపథ్యముగా
పెంచుట గురించి.

17 నవంబరు, 1999

405

ఉద్దేశగమ్యులకు భద్రత కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో, సంస్థ ఏర్పడింది. అటువంటి సంస్థ లక్ష్యం మార్చిపోయింది. దీని అనుమర్శనను కష్టపడుకొడానికి ప్రైవేటు వానావాహన, జీపులపై భారం పెడుతున్నారు. ఫి గ్రామంలో, గాన్ ఆర్డీని బస్సు, ప్రైవేటు బస్సు ఒకేసారి వస్తే ఫి ప్రయాణీకుడయినా ప్రైవేటుబస్సు ఎక్కె వీరయం తీసుకొడు ఎరుకంతే. ఆరీబీని బస్సు మా బస్సు అనే భావన ప్రతి ఒక్కరిలో పంపింది; అయినా ప్రయాణీకుడికి కావలసిన కనీస సౌకర్యాలు కల్పించడంలేదు. గత 5 సంవత్సరాలలో, ఎక్కడాకూడా అవసరంగా ఒక్క బస్సు కూడా కల్పించలేకపోయిన తరువాత విధిలేక జీవోలో ఒక్కొక్కటివూ 20 మంది బాపమీద, నేలాదుతూ పోతున్నారు. కాబట్టి బస్సు పౌకర్యం పెంచండి. ప్రైవేటు యాజమాన్యాలు బస్సులు నడపడానికి మందుకు వస్తున్నారు.

మేడఫ్ ఫీకర్:- త్వరగా కన్సర్జన్స్ నేయండి- సాయంత్రం 4:00 గంటలకు పోస్ట్ ఎడ్మిన్స్ట్రేషన్ నేయడం జరుగుతుంది. అగ్గి ముఖ్యమయిన డ్రాఫ్ట్ డిస్కంప్స్ కూడా ఉంది. కాబట్టి సభ్యులందరూ కోపర్టేడ్ స్టేస్, ఎజెండాలో ఉన్న బజిస్సు అన్నీ కవర్ నేయడానికి వీలుంటుంది. కన్సర్జన్స్ నేయండి.

శ్రీ జి. జీవన్ రెడ్డి:- రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రపంచబ్యాంకు నుండి వేరట్టిన అబ్జెక్టివ్ కార్యక్రమాలు, సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు గాను అప్పు ఖేనుకొని రావడం మొదలుపెట్టారు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డును ఎఫ్ బ్యాన్క్స్, జెన్కో, అఫ్ ఫిరకీని ప్రైవేటీకేషన్ చేశారు. ఇప్పుడు ఆర్డీబీని కూడా ప్రైవేటీకేషన్ ఫోర్వర్డ్ భావన వాలివంటి ప్రజలలో కలిగింది. నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది మీరు ఫి అవసరం లేకుండా ఇక్కడ ఎక్కువగా పెంచిన ఆర్డీబీని వార్షికం నిర్దేశిస్తే పక్క రాష్ట్రాలయిన తమిళనాడు కర్నాటకలను ఒకసారి స్టడీ చేయండి. ఫి విధంగా తక్కువ వార్షికంతో పెరుగయిన సేవలు అందజేస్తున్నారో స్టడీఫైస్ వాటిని ఇక్కడ అమలునాయడానికి ప్రయత్నం చేయండి. వచ్చిందే అవకాశం అని ప్రయాణీకులపై భారం మోపడం నమంజనం కాదు. ఈ సెంట కూడా 6 పెసల నుండి 11 పెసలకు పెంచారు. సెకండ్ స్టేజీ వ్యాక్ 50 పెసలు పెంచే బాధా 4 రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా కాకుండా 8 కోట్లవరకు ప్రయాణం చేస్తే 50 పెసలు పెరగాలి. గతంలో రు. 3-50 అకు బదులుగా ఇప్పుడు 4 రూపాయలు ఖేనుకొంటున్నారు. దీనివలన ప్రజలపై భారం పడుతున్నది కాబట్టి పెంచిన వార్షిక నిలిపివేయండి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేన రెడ్డి:- మేడఫ్ ఫీకర్, మిత్రులు జీవన్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ, సెరిగినా బస్సులపై నిషేధంతో, ఇంతకు ముందు ఫి ప్రభుత్వం పెంచనివిధంగా కేంద్రంలో డిజిటీడర 30 శాతం పెంచారని మాట్లాడుతున్నారు. కాంగ్రెస్

304వ నీయమము క్రింద పూసావించబడిన
అంశము: (1) అంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా
సంస్థ బస్సు వాడలను నివర్ణితముగా
పెంచుట గర్హితము.

ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు 100 శాతం పెరిగిన సందర్భం ఉంది. వాటికి ప్యాబ్సిక్స్ తెలియకపోతే మన రోడ్డు వెంజీ నుండి తెప్పించుకొంటే బాగుంటుంది. అయినా ఈ రోజు పెరిగిన బస్సు ఛార్జీల విషయంలో గవర్నమెంట్ ఇచ్చిన డిజిటీస్ ఫిరయితే వన్నాయా పెంచిన పూవోర్లనేట్లకు సక్రమంగా సమకూరకూ లేదని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. కేంద్రంలో డిజిటీస్ ధర పెరిగింది కాబట్టి ఇక్కడ పెంచామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నారు. మొత్తం ఎక్స్‌పెండిచర్ ఫిరకంగా ఉందనే దానితో డిజిటీ రేటు ఫివీధంగా ఉంది. మిగతా బస్ మెయిన్‌టెనెన్స్, ఎంపాయిన్స్ రేషియా ఎంత ఉందనేది క్యాబిక్సులెట్ నేనే మనం రేషనరైజ్ అటోమన్ మెంట్ డిజిటీరేటు పెరిగిన దానికి బస్సురేటు పెరిగిన దానికి చాలా వ్యత్యాసం ఉందని ఈ సందర్భంగా మనస్థిమన్నాను. ఈ ఎక్స్‌పెండిచర్ నివరాలు మొన్న జరిగిన అక్టోబర్ ఫీల్డింగ్లో కూడా ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడు కూడా అధిగాము పెరిగినందుకు నష్టం వస్తుందని చెబుతున్నారు. మొత్తం అడ్జిస్టి ఫీద నీటికి పాస్ ఇవ్వండి. వాటికి పాస్ ఇవ్వండి, భేక కస్టోమర్ల ద్వారా గానీ గవర్నమెంట్ సంస్థ మీద ప్రజోత్త వేసిన కండిషన్లు ద్వారా ఈ రోజు రు. 115 కోట్లు సబ్సిడీల రూపంగా, పాస్ ల రూపంగా ఇస్తున్నామని ప్రభుత్వం చెబుతోంది. రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ వారు 9.40 ఇచ్చిన రిపోర్టులో చెప్పారు. ఫిరైతే సబ్సిడీలను కార్పొరేషన్లకు ప్రభుత్వం ఉ. ఇవ్వండి. - అది ఎలక్ట్రానిక్ కావచ్చు, ఆర్.టి.సి. కావచ్చు - ప్రభుత్వం నుండి ఇవాల్ కి కానీ, ఆ కార్పొరేషన్లు నష్టపోయి. మూతపడ్డ పరిస్థితి రాకూడదని మా అభిప్రాయంగా చెబుతున్నాను. ఒకవైపు మిగతా ఎక్స్‌పెండిచర్ పెరిగాయని చెబుతూనే ఆర్.టి.సి. వారి మీద దయదలచి ఇంకొక రు. 60.00 కోట్లు మరకు తాకులు నేపారు. ఒకవైపు నష్టం వస్తుందని చెబుతూనే ఇంకొక వైపు తాక్స్ నేయడం కరెక్ట్ కాదు.

ఆర్.టి.సి. వారు ఎఫిసియెన్సీ రేటు పెంచుతామని చెప్పారు. వారు ఇచ్చిన దాని ప్రకారం ఫ్యూయల్ ఎఫిసియెన్సీ రేటు ఇంతకు ముందు ఉన్న దానికంటే ఇప్పుడు తగ్గింది. ఫ్యూయల్ ఎఫిసియెన్సీ, మిగతా ఎఫిసియెన్సీలు ఇంతకు ముందు 5.0 శాతం వంటే ఇప్పుడు 5.04 శాతం వంది. పెంచుతున్న పోజెక్షన్ కరెక్ట్ గా లేవని చెబుతున్నాను. సబ్సిడీలను ఛీవేసబట్టుయితే, రేటు పూవోర్లనేట్ల పెంపి ఉన్నట్లుయితే, ఇప్పుడు ఇది ఈ రకంగా పెంచబడిన అవసరం లేదు. ఆర్.టి.సి. వారు పౌరరాజ్ ను నిజ ప్రజల మీద ఎక్కువ దయచూపారు. కొన్ని చోట్ల 50 శాతం పెంచితే, మరి కొన్ని చోట్ల 100 శాతం పెంచారు. ఇది ఫి రకంగా రేషనరైజ్ ప్రక్కన ఉన్న రాష్ట్రంలో పోల్చినపుడు మన ఆర్.టి.సి. రేటు అన్నిటి కంటే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వారు మేము చాలా మంది అమ్మలను ఇస్తున్నామని అంటున్నారు. గామాంలో మామూలు బస్సులనే వేస్తున్నాము. కనీసం వాటిని ఈ అధిక రేటు తగ్గించాలి. డిజిటీ ధరలు పెరిగాయి కాబట్టి మీరు తరలించు పెంచండి, కానీ రేషనరైజ్ పెంచండి. ఈ రకంగా పెంచడం సరైన పద్ధతి కాదు.

అంశము: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా సంస్థ బస్సు చార్జీలను విపరీతముగా పెంచుట గురించి.

కాబట్టి మంత్రిగారు వెంటనే స్పందించి పెంచిన ధరలను సవరించి అధిక రేట్లను తగ్గిస్తారని ఆశిస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నరసింహయ్య:- అధ్యక్షా, ఆర్.టి.సి. యొక్క పెరిగిన ధరలను ఒకసారి పరిశీలించినట్లయితే, ఏడుపుతో, ఏడుపు, ఎడమ చెయ్యి ఎండబెట్టు అన్నట్లుగా వుంది. రు. 200.00 కోట్లు పెరిగిన డిజిల్ ధర వుంటుందని ప్రభుత్వం చెప్పింది. వేసిన భారం రు. 400.00 కోట్లు వుందని తేలుతోంది. వాస్తవాలను ఫర్వేట్ చేస్తే, రు. 500.00 కోట్లు దాకా వోతుంది. నా సబ్సిడీ ఫీ మిటంట్ల, ఈ పెంచిన బస్సు ఛార్జీలు అన్ని కూడా ఒక సరియైన పద్ధతిలో భేక సామాన్యనికి మోయలేని భారంగా వున్నాయి కనుక వేటిని పరిశీలించవలసిన అవసరం వుంది. ఇక్కడ రాష్ట్రంలో, వన్ను మన ప్రభుత్వం, అక్కడ కేంద్రంలో, వన్ను కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఇద్దరూ పెడుతున్నారు. అంతా శాఖవారూ కనిబుట్టో రాయలు ఏమయ్యాయో తెలియని పద్ధతిలో వుంది.

డిజిల్ ధరలు పెరిగాయి. అవి పెరగడాన్ని మనం అపోజ్ చేసామా? ఆ పెరిగిన పద్ధతి చాలా దారుణంగా వుంది. ప్రపంచ దేశాలతో పోల్చినపుడు డిజిల్ ధర ఈ రకంగా పెరిగిందని ఒక్కరు కూడా నోరు మెదపకపోవడం చాలా బాధాకరం. ఈ పెరిగిన రేట్ల వల్ల కనీసం ఎర్ర బస్సుతో ప్రయాణింపే వారు ప్రయాణం చేయలేక అనేక ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ధయభేషి ఈ విషయాలను పరిశీలించవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారికి తమది ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆర్.టి.సి.లో కార్మికులు అధిక సంఖ్యలో వుండడంవల్లనే నష్టాలు వస్తున్నాయనే ఉద్దేశంతో, కొంతమంది కార్మికులను తగ్గించాలనే ఆలోచన వచ్చిందని నేను సేవర్లతో చూస్తున్నాను—కానీ ప్రధానంగా ఇది మిస్ మేనేజ్మెంట్ వల్లనే వచ్చిందని గతంలో అనేకసార్లు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయాన్ని కూడా పరిశీలించాలి.

ప్రక్క రాష్ట్రాలతో పోల్చి, పరిశీలించి చూసినట్లయితే ఇప్పుడు పెంచిన రేట్లు చాలా ఎక్కువగా వున్నాయి. అసలు ఇంతకు ముందు రేట్ల ఎక్కువగా వున్నాయి. ఇవన్నీ గమనించవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పెరిగిన డిజిల్ ధరలను పరిశీలిస్తే, పెళ్లివారు పెళ్లి పనులతో, వంట్ల దొంగలు ఇల్లు దోచుకుపోయినట్లుగా వుంది. ఏకంగా రు. 4.00 ఛార్జీ పెంపేసారు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అవేక రకాలుగా మద్దతునిస్తున్న మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయాలను కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే బాగుంటుంది.

ఇంత ఆర్.టి.సి.కి సంబంధించినంత వరకు రాయితీలను కట్టించవలసిన అవసరం వుంది. శ్రేయోదాయకమైన రాజ్య స్థాపన గురించి మన రాజ్యాంగంలో, నిర్దిష్టంగా

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా
సంస్థా బిల్లు చార్జీలను విపరీతముగా
పెంచుట గరింపి.

వెప్పడం జరిగింది: కానీ మనం ప్రజలమీద భారం వేయడం చేస్తున్నామే తప్ప సంక్షేమానికి
హానుకొనడంలేదు. what about the Directive Principles of the Stat
Policy which are at enforceable by law. అయినా సరే, వేటిని మనం
కనీసం చూడకుండా వుంటే, ప్రజలు మనల్ని బి.వి.ల ద్వారా పరిశీలిస్తున్నారని చెబుతూ
వుంటుంది మన ప్రభుత్వం. వారు అన్ని విషయాలనూ పరిశీలిస్తూ వుంటారని, ఆ
విషయాన్ని గమనించమని తమరీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని నేను రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను.
ఆర్.టి.సి.రైల్వే విషయంలో, ప్రజలు అనుభవిస్తున్న నరక యాతనను గమనించవలసిందిగా
నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇదొకటి కాకుండా ఇంకా అనేక భారాలు మోపబోతున్నారని
చెబుతున్నారు.

ఆర్.టి.సి. ఉద్యోగులు — చెబుతున్న — వెర్షన్ — ప్రకారం, ఈనవ్వాలు
మిస్-మానేజ్మెంట్, వల్ల వస్తున్నాయి. ఎప్పుడు ఆర్.టి.సి.కి నష్టం వస్తున్నా, ప్లైవేటు
వెపాకిట్ని మీద వరకూ తీసుకుంటారు, కొంత ఆదాయం పెరుగుతుంది. మళ్ళీ నెల
రోజులలోనే మామూలు పరిస్థితి వస్తుంది. ఇదంతా ఎవరి వెన్డెడ్ ఇంటరెస్ట్తో,
జరుగుతోందో పరిశీల్స్తే, ఆర్.టి.సి.కు డబ్బు ఎక్కువగా వచ్చే అవకాశం వుంటుంది.
ఇవన్నీ గమనించాలని, సద్విమర్శగా ముఖ్యమంత్రిగారు స్వీకరించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తే నేను
నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. వేణుగోపాల్ రెడ్డి (కావలి):— అధ్యక్షా, ఈ రోజు మన భారతదేశంలో
వున్న 71 ఆర్.టి.సి. సంస్థలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్.టి.సి. అన్నిరంగాలలో కూడా
అగ్రగామిగా వుంది. సంఖ్యాపరంగానే కాకుండా ప్రజల యొక్క సౌకర్యం విషయంలో
కూడా ఆర్.టి.సి. ముందున్నది. ఈ సంస్థకు వున్న మొత్తం బిల్లుల సంఖ్య 18,368.
1.30 లక్షల వుంది ఎంపలాయిన్ ఆర్.టి.సి.లో పనిచేస్తున్నారు. ప్రయాణీకులకు
సౌకర్యాలను కల్పించే విషయంలో, ఆర్.టి.సి. సంస్థ అన్నిటికంటే ముందు వున్నది. బిల్లు
డివీల విషయంలో కానీ, బిల్లు స్టేషన్ల విషయంలో కానీ, మన సంస్థకు సంఖ్యాపరంగా
వున్నంత ఏ ఇతర ఆర్.టి.సి.కి లేదు.

అయితే మన ప్రతిపక్ష సభ్యులు మాట్లాడుతూ పెంచిన బిల్లు ఛార్జీలు సక్రమం
కాదు, హానుకుం కాదని చెబుతున్నారు. కానీ ఒకసారి మన ఆర్.టి.సి.యొక్క పెర్ఫార్మెన్స్
చూసినట్లయితే, మంచి మేనేజ్మెంట్తో, మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారి
విజ్ఞప్తి, పనిచేస్తున్న సంస్థ ఇదీ. మనకందరికీ తెలుసు, మనకు ఎన్నో పబ్లిక్ రంగ
సంస్థలున్నాయి. అవన్నీ రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్నాయి. ప్రజలయొక్క సౌకర్యార్థం ఈ

304వ నేయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంతము: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా
సంస్థ బస్సు చార్జీలను విపరీతముగా
పెంచుట గురించి.

17 నవంబరు, 1999

409

సంస్థ ప్రాఫిట్స్ లో పనిచేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. అయితే గత 3, 4 సంవత్సరాలలో డిజిల్ ధరలు పెరిగినందువల్ల నెలవేతనం, ఉద్యోగులకు డి.ఎ., పే రివిజన్లు ఇచ్చినందువల్ల అయితేనేమీ, చాదాపు రు. 479.00 కోట్ల మేరకు అధిక భారం సంస్థ మీద పడింది. దీనివల్ల ఆర్.టి.సి., మేనేజ్మెంట్ వారు 8 పెసల నుంచి 9 పెసల వరకు ధరలను పెంచడానికి అడిగినప్పటికీ మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజలపై అధిక భారం పడకూడదనే ఉద్దేశ్యంతో, 6 పెసలు పెంచడానికి నిర్ణయించడం జరిగింది.

ఈ సంస్థకు అనేక రకాలైన సేవనల్, ఇంటర్నెషనల్ అవార్డులు వచ్చాయి. ఇన్ని అవార్డులను తెచ్చుకొన్న ప్రభుత్వం సంస్థ మరొకటి లేదు. ఇది ప్రజల సౌకర్యార్థం వున్న సంస్థ. ప్రతిరోజూ ప్రజల సౌలభ్యం కోసం ఎన్నో సౌకర్యాలను కల్పించవలసిన అవసరం వుంది. అయితే ఏ సంస్థ అయినా సరే, నష్టాలతో, నడిస్తే, ఆ సంస్థ ఉనికి ఏ విధంగా వుంటుందో, మీకందరికీ తెలుసు. ఇది లాభనష్టాలతో, బేరేటు వేసుకోవలసిన సంస్థ కాదు. ప్రజలకు సౌకర్యాలను కల్పించవలసిన సంస్థ. ఇన్ని సంవత్సరాలనుంచి కాదీపాటి నష్టాలతో నడుస్తున్నా, బెటర్ మేనేజ్మెంట్ తో, నడిపించడానికి ప్రయత్నాలు చేయడం జరిగింది. డి.ఎ., వేక్ రివిజన్ పెరిగినందువల్ల ఆర్.టి.సి.కి రు. 42.00 కోట్లు, డిజిల్ భారం అక్టోబరు 1999లో రు. 180.00 కోట్లు, మొత్తం 222.00 కోట్ల అధిక భారం పడింది. నరసింహయ్యగారు చెప్పినట్లుగా కేవలం డిజిల్ ధరలు పెరిగినందువల్ల మాత్రమే రేట్లను పెంచడం జరిగలేదు. కొత్త బస్ స్టేషన్లు, డిజిల్ నిర్మాణం ప్రజల సౌకర్యార్థం చేపట్టడానికి చరిత్రలనలో వున్నాయి. గతంలో, మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచీ 9.50 | 1994 వరకూ 419 బస్ స్టేషన్లు వుండే, ఈ ఒక్క సంవత్సరంలోనే 458 ఉ. బస్ స్టేషన్లకు ప్యాస్ చేయడం జరిగింది. అయితే అందులో కొన్ని లాభం వోక్యూరీమెంటులకే అగాయి. 200 బస్ స్టేషన్లు ఈ రోజు కన్సర్వేషన్ లో వున్నాయి. ఇవన్నీ ప్రజల సౌకర్యార్థం చేస్తున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. అదేకాకుండా నర్సయ్యగారు చెప్పకున్నాడు, కార్మికులయొక్క బాగోగులు చూడాలి. నిజమే అందరి బాగోగులు చూడాలి. ఆర్.టి.సి. కూడా కార్మిక సంస్థ కాబట్టి వారి బాగోగులు చూడాలి. అందువల్లనే వాళ్ల వేతనాలను రివైజ్ చేయాల్సి వుంది. అందువల్ల 4 సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఈ రివిజను జరుగుతున్నది. అందువల్ల ఆర్.టి.సి.పై 70 కోట్ల రూపాయల అధిక భారం పడింది. అలాగే డి.ఎ. వల్ల చాదాపు 190 కోట్ల రూపాయల అధిక భారం పడింది. మొత్తం కలిపి 479 కోట్ల రూపాయలు ఆర్.టి.సి. మీద అధిక భారం పడింది. అలాగే జీవనరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ టాక్సి ఎక్కువ వేస్తున్నారు అన్నారు. మరి రోడ్ టాక్సి వేయకపోతే బెటర్ రోడ్స్ ఎలా వస్తాయి? రోడ్స్ ఇంప్రోవ్ అయినందువల్లనే బస్ కండిషన్లు ఈ రోజు బాగున్నాయని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతిపక్ష వాయకులు చెప్పారు, తమిళనాడులో 18 పెసలు నుంచి 22 పెసలకు మాత్రమే డిజిల్ ధర పెంచారని. తమిళనాడు రోడ్ సంస్థ

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా
సంస్థ, బస్సు చార్జీలను విపరీతముగా
పెంచుట గరించి.

ప్రతి సంవత్సరం దాదాపు 300 కోట్ల రూపాయల నష్టాలతో నడుస్తున్నది. అదే మన ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి కూడా 300, 400 కోట్ల రూపాయల నష్టాలతో నడవలసిన అవశ్యకత వుందాని అడుగుతున్నాను? అదేవిధంగా వారు నష్టాలతో నడవడం వల్ల ఈనాటి వరకూ ఒక్క కొత్త బస్సును కూడా వేయలేని పరిస్థితితో వున్నారు. అలాగే మన బస్ కండిషన్స్ కూడా చాలా బాగున్నాయి. వాళ్ళ అక్యూపెన్సీ మన బస్ అక్యూపెన్సీ ఎక్కువవుంది. వేటన్నిటిన్నీ పరిగబనలోకి తీసుకోవాలి. వారిలా 300 కోట్ల రూపాయల నష్టములతో నడవడం కంటే, ఒక ఎఫ్సీయన్స్ మేనేజ్మెంట్ను మన ప్రభుత్వం నేయడం వల్ల ఈ రోజు మన ఆర్.టి.సి. బెటర్ ఫెసిలిటీస్ కలిగి వుంది. అలాగే ఈనాడు బస్ చార్జీల పెంపడం వల్ల ప్రజలలో ఎలాంటి వ్యతిరేకతా రాలేదు; ఈరోజు మేము 6 పెసలు పెంచామని అంటున్నారు; కానీ ఒకసారి వెనక్కు వెళ్లి వారినీ రికార్డులు చూసుకోమనండి, 1990లో 10 పెసలు వుంటే 1990లో వెన్నారెడ్డిగారు 13.25 పెసలు పెంచారు. అలాగే 1993లో 17 పెసలను విజయ భాస్కరరెడ్డిగారు పెంచారు. అంటే మూడు సంవత్సరాలలో 17 పెసలు పెంచారు. మేము డిజిటీ కొరత వున్నా, 6 పెసలు మాత్రం పెంచాము. కాబట్టి ఈ విధానం ప్రభుత్వం పక్కంగా సక్రమంగా వుందని తెలియజేస్తూ, అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ బి.వి. మోహనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు! జీవన రెడ్డిగారు, ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు, నరసింహయ్యగారు ఆర్.టి.సి.కి సంబంధించిన విషయాలు క్లుప్తంగా చెప్పారు. వారు ఇచ్చిన అమూల్యమైన సలహాలను కొన్నిటిని తప్పకుండా పాటోస్తానని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఆర్.టి.సి. చాలా మంచి సంస్థ. మన ఆర్.టి.సి. సంస్థ భారత దేశంలోని ఎంతో మంచి పేరును తెచ్చుకోవడం జరిగిందని నేను యిచ్చిన నోట్లో పేర్కొన్నాను. అది గౌరవ సభ్యులందరూ చదివి వుంటారు. అందులో, నేను అన్ని విషయాలను పొందుపరచాను. ముఖ్యంగా భారత దేశంలోని అతి ఎక్కువ అంటే, 18,368 బస్సులను నడిపే సంస్థ యిది ఒక్కటేనని నేను సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా 1,30,161 మంది ఉద్యోగులు ఈ సంస్థలో పనిచేస్తున్నారు. ఒకకోట్ 23 లక్షల 11 వేల మంది ఈ బస్సులలో ప్రయాణం చేస్తున్నారు. అలాగే 56 లక్షల 96 వేల కి.మీ. దూరం మన బస్సులు రోజూ తిరుగుతున్నాయి. ఇది చాలా మంచి సంస్థ అని అవార్డును కూడా తెచ్చుకుంది. అన్ని విషయాలలో ఈ సంస్థ బెస్టుగా వుంది. అయితే పరిస్థితుల ప్రభావం వల్ల బస్ చార్జీలను పెంచవలసి వచ్చింది. నీడానికి ప్రభుత్వానికిగానీ, ముఖ్యమంత్రిగారికిగానీ చార్జీలు పెంచాలన్న ఉద్దేశ్యంలేదు. కాకపోతే పరిస్థితుల ప్రభావం వల్ల పెంచవలసి వచ్చింది. ఈ విషయాలను మేరు ఒకసారి ఆలోచించాలి. ఎంతో పేరును పొందిన ఈ సంస్థ 28.2.96న టీఎం ధర్ టీఆర్ఎం ఒక రూపాయి పెరగడం వల్ల 42 కోట్ల రూపాయల నష్టాలతో

304వ నీయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా
సంస్థ, దిన్న వార్షికాన్ని వివరముగా
పెంచుట గురించి.

17 నవంబరు, 1999

పడిపోయింది. 6-10-99 నుంచి మధ్యపూర్వ రైలు డివిజన్ ధర 3 రూపాయల నుంచి పెరగడం వల్ల 160 కోట్ల రూపాయలు ఆర్థి-టి-పి-కి భారం పడింది. అదేవిధంగా డి-వి- పెరగడం వల్ల 122 కోట్ల రూపాయలు, నేతవ సవరణవల్ల పెరిగిన భారం 70 కోట్ల రూపాయలు పుండటంతో, దాదాపు 479 కోట్ల రూపాయలు ఆర్థి-టి-పి-పై అదనపు భారం పడింది. ఎన్నో విషయాలు అలోచించిన మీదట, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా అధికారులతో దాదాపు 10 రోజులు వర్కులు జరిపి, అలాగే మిగతా ఎక్స్‌పర్ట్‌లతో, వర్కింగ్, క్యాపిటల్‌తో వర్కింగ్, ప్రతిపక్ష నాయకులతో వర్కింగ్ మీద వార్షికాన్ని పెంచడం జరిగింది. ప్రతిపక్ష సభ్యుల నాయకులను పిలిపించి సవనయంగా పరిష్కారాలను అర్థం చేసుకోవలసిందిగా చెప్పడం జరిగింది. అలా వార్షికాన్ని పెంచిన పక్కంతో ప్రతిరోజూ ఈ సంస్థకు 70 లక్షల రూపాయల నష్టము వస్తుంది. రాజీగ్లు దీనాంతో సంస్థ చిక్కులతో పడుతుంది. ఈ విషయాలన్నీ ప్రతిపక్ష నాయకులకు తెలిపాము. కనుక పరిష్కారాలను యిక్కడ వున్న సభ్యులంతా తెలుసుకోవాలని వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

ఒకవిషయం మనం అలోచించినట్లయితే ఈ వార్షికాన్ని పెంచడం వల్ల 400 కోట్ల రూపాయలు సంస్థకు ఆదాయం వస్తుంది. అందులో 60 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి టాక్స్ వేస్తే, 340 కోట్ల రూపాయలు సంస్థకు వేరే ఆదాయం వుంటుంది. అయినప్పటికీ సంస్థకు ఇంకా 135 కోట్ల రూపాయల లోబు వుంటుంది. రాసివీ కూడా పూర్తికోవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారు, సంస్థ అధికారులకు అధికారులు ఇవ్వారు. 5 సంవత్సరాలలో, వాళ్లు తమ పెర్మామెన్స్ ద్వారా ఆ లోబును పూర్తిచేసి అధిగ్రహించడం జరిగింది. అలాగే సంస్థ ఆదాయాన్ని అన్ని వర్గంతో, పొంగులతో, ఇంకా కోట్ల రూపాయలుగా పెంచాలని కూడా క్రియర్ అధికారులు యివ్వారు. అందుకూను పెరిగిన ప్రజాశక్తి ఫలాము. 3 నెలలకు ఒకసారి రివ్యూ నిర్వహించాలని ఆయన అధికారులనాదేశించారు. కేవలవర్షిగారు మాట్లాడుతూ 5 సంవత్సరాలుగా ఒక్క దిన్నకూడా పెంచలేదని అన్నారు. 1996-97లో, 2,504 దిన్నలను కొన్నాము. 1996-97లో, 1761 దిన్నలను కొనడం జరిగింది.

(సర్వశ్రీ కేవలవర్షి, వరపెంపాయల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ డి.వి. హెవానరెడ్డి:- మున్న కంప్లెట్ ఫేయిల్యుండ్. పైన చెప్పిన విధంగా దిన్నలను మేము ఖచ్చితంగా అపరట్ల ఫేయిల్యుండ్. ఇందులో ఎలాంటి అందంలేదు. 1996-97లో, 2,490 దిన్నలను కొన్నాము. అలాగే కేవలవర్షిగారు మాట్లాడుతూ, కేవల విషయంపై పెట్టిన కేసుల గురించి అడిగారు. 1998-99లో, 22 కేసుల మీద కేసులు పెట్టాము. వారికి కోర్ట్ 30 లక్షల రూపాయల జరిమానా, వేయడం జరిగింది.

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డురవాణా
సంస్థ, బస్సు వార్డులను వివర్ణముగా
పెంచుట గరింపి.

రాజాపు 24,400 గ్రామాలకు బస్సులను తీర్చడం జరుగుతోంది భారత దేశంలోనే ఇన్ని
గ్రామాలకు బస్సులను తీర్చుకున్న ఆర్గనైజేషను మరొకటిలేదు. ఇంకా 1795
గ్రామాలకు బస్సు సౌకర్యం లేదు. దానికి కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు యాక్సను ప్లాను
తయారు చేస్తున్నారు. రోడ్డు వేషివట్టయితే అక్కడ కూడా బస్సులను నడపడానికి
అవకాశం వుంటుందనే పథ ముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంద్రవేణ రెడ్డిగారు హ్యూయల్ ఎఫిషియన్సీ రేటు గురించి అడిగారు. అది 1998లో
5.5 వుండి, ఈ సంవత్సరం 5.94 అని అన్నారు. ఈ సంవత్సరం ఎఫిషియన్సీ రేటు
5.94 వుండి, తప్పవినరీగా దానిని మించుకామని హామీ యిస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యులు వర్ధింహయ్యగారు తమిళనాడుగురించి అడగారు. అక్కడ రేటు
తక్కువగా వుండి అవి చెప్పారు. అవును, నిజమే. అయితే అక్కడ 1000 కోట్ల రూపాయల
వస్తుంతో ఆ సంస్థ వుండి. ఎఫిషియన్సీలో, వాళ్లు చాలా తక్కువలో వున్నారు. 5
సంవత్సరాలలో వారు ఒక్క బస్సు కూడా కొనలేదు. మనం ఈ 5 సంవత్సరాలలో 3 నేల
బస్సులు కొన్నాము. వాళ్లకు యిదివరకటివి తప్ప, తిరిగి కొన్నవి ఏవరెదని
తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విధంగా తమిళనాడుతో పోల్చుకొంటే కాదు. ప్రజలపై భారం
సేయాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి లేదు. మండల కేంద్రాలలో 458 బస్ స్టాండ్లను
10.00 కోట్లతోనున్నాము. 170 బస్ స్టేషన్స్ అట్ రెడ్ కంప్లెట్ అయినాము. వస్తే ఆరు
ఉ. వెలతో 450 బస్ స్టాండ్లను ఫిర్మాలు నేయబోతున్నాము. ఆర్.టి.సి.
ఎఫిషియన్సీ పెంచమని అప్పారావు గారికి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది.
ఎఫిషియన్సీ పెంచకపోయినట్లయితే రాజ్ గౌరు రోజుల్లో రేటు పెంఫ్ అవత్సకత ఉండదని
ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. గౌరవ సభ్యులు మన్నించి సహకరించాలని విజ్ఞప్తి
చేస్తున్నాను.

(Interruptions)

Sri T. Jeevan Reddy:- Madam Speaker, clarifications..

Madam Speaker:- You will get clarifications. Don't
worry.

ఉపసభాపతి ఎన్నిక

Madam Speaker:- There is an announcement. Under rule 8 of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I have to first read out the names of the proposers who have nominated Sri K. Chandra sekharra rao for the office of Deputy Speaker. They are:

<u>Name of the Candidate</u>	<u>Name of the proposer</u>
Sri K. Chandrasekhara Rao	.. Sri N. Chandrababu Naidu
Sri K. Chandrasekhara Rao	.. Sri N. Indrasena Reddy
Sri K. Chandrasekhara Rao	.. Sri T. Devender Goud
Sri K. Chandrasekhara Rao	.. Sri Karanam Ramachandra Rao

As Sri Chandrasekhara Rao is the only candidate who has been nominated, I declare Sri K. Chandrasekhara Rao to have been elected to the office of the Deputy Speaker.

Now I request the Deputy Speaker to occupy the Chair.

(Sri K. Chandrasekhara Rao, Deputy Speaker occupied the Chair.)

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఈ గౌరవ మేరు డెప్యూటీ స్పీకర్గా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నిక కావడం మనందరికీ అనందకరము. మేరు శాసనసభ్యునిగా నాలుగు పర్యాయాలు ఎన్నికైనారు. మేకు అపారమైన అనుభవం ఉంది. మేరు ఎన్నడూ నోముయ్యడిగా, మితభాషిగా ఉంటూ అందరితో సన్నిహితంగా మెలుగుతూ పనికి ఒక్కరికీ నేలు చెస్తూ ముందుకు పోతున్నారు. వెనుకబడిన ప్రాంతమైన తెలంగాణాలోని మెదక్ జిల్లా అర్బన్ నియోజకవర్గమైన సిద్దిపేట నుండి మేరు నాలుగు పర్యాయాలు ఎన్నిక కావడం అన్నది ఆరువైన సంఘటన. ఆ విధంగా ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండి మా భాషములో అన్ని సేవలు ప్రజల కందించి వారి మన్ననలు జొరారు. మేరు ఎం.ఎ. (ఇంగ్లీషులిటరేచరు) డిగ్రీ నుండి ప్రజా పాఠశాల కలిగిన వ్యక్తిగా ఉన్నారు. సమాజము పట్ల, రాజకీయము

పట్నం పుష్పమ్మైన అవగాహన మీకు ఉంది. మీతో కలిపి మొత్తం ఆవోజిఫన్స్ లోనూ, సహచర మంత్రివర్గం పథ్యమీగా పని చేశాము. పార్టీలో, తిరియినింగ్ వోగ్గాంగంమ్మ కండక్ట్ చేయడం జరిగింది. మీరు సమాఖ్యలో సమన్వయ పట్నం ఒక అవగాహనతో, సుష్పమ్మైన వైశాలిలో మిగిలిన రాజకీయ నాయకులను కూడా సేవా భావముతో, ముందుకు తీసుకువెళ్ళారు. దోడ్ మంత్రిగా, బామ్మవారు, కాళి మంత్రిగా మీరు పనిచేశారు. పట్నం అందరితో కలిసి కమిటీ అధ్యక్షునిగా కూడా మీరు పనిచేసి అపారమైన అనుభవాన్ని గడించారు. ఇప్పుడు మీ కార్యక్రమంలో మీరు పాల్గొని మీ జిల్లాలోనూ ఇతర నియోజక వర్గాలలోనూ ఎవరేనీ సేవ చేశారు. ఇప్పుడు మీ కార్యక్రమంలో, నిజమైన స్ఫూర్తితో, తీసుకువెళ్ళి దాగి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసి ప్రజలను భాగస్వాములుగా చేశారు. ఇప్పుడు మీ కార్యక్రమం స్ఫూర్తితో మీ ప్రగతిని ముందుకు పంపడం గామంలో, మీకున్న ఇంటి పాఠశాలకు ఇవ్వడం జరిగింది. రావీ వేమ ఇవాగరల్లో చేయడం జరిగింది. మీ ఇంటి పాఠశాలకు ఇచ్చిన మంచి స్ఫూర్తిని దానం చేసిన స్వభావం మీదనే మనస్థిరమైన మనస్థిరమైన మీకు ఎప్పుడు ఏ పనిని అప్పజెప్పినా కార్యదక్షతతో, కృషితో, అ పనిని పూర్తి చేశారు. విమల, విరామం భేమరా వనివేమకొంటూ ముందుకు వెళుతున్నారు. ఆ విధంగా మీరు ప్రజాభిమానాన్ని మరగొప్ప వ్యక్తిని తెలియజేస్తున్నాను. నిరాడంబరముగా ఉండే మీరు చాలా కార్యక్రమాలు చేయడం జరిగింది. ఈనాడు ప్రభుత్వం చేపడుతున్న ఇప్పుడు మీ, శ్రమదానం, ప్రజల వద్దకు పాలన తరీతర విమలమైన కార్యక్రమాలును మీ నియోజకవర్గంలో చేయడం కాకుండా మీ జిల్లాని కూడా అదర్శవంతం చేశారు. ఒక మంచి వ్యక్తి దెహ్లాట్ స్పెక్టర్ కావడం ఈ పథకం, రాష్ట్రానికి గర్వకారణమని తెలియజేస్తున్నాను. మానసిక, ఉప సభాపతి ఇరువరి అధ్యక్షములతో, మన శాసనసభ ఒక అదర్శ శాసనసభగా వెలుగొందుతుందని ఆశిస్తూ, ఆ విధంగా ముందుకు తీసుకువెళ్ళాలని ఆశిస్తున్నాను. భగవంతుడు మీకన్ని విధాల సహకరించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి (పులివెందుల):- ఉపాధ్యక్షా, మీరు ఈ శాసనసభకి ఉపాధ్యక్షునిగా ఎన్నికైన సందర్భంలో, హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. ఈ సభని వదిలి విధానంలో భగవంతుడు పూర్తిగా సహకరించాలని, ప్రజాస్వామ్య విలువలను వెలకొల్పడానికి మీరు చాలా ఎక్కువగా కృషిచేయాలని భగవంతుని కోరుతున్నాను. వోయిన వారం అధ్యక్ష పదవికి శ్రమితి ప్రతిభాభారతిగార్ని వికగ్రీవంగా ఎన్నుకోడానికి సహకరించునీ ప్రభుత్వవర్గం మంచి కొంతమంది గౌరవ వ్యక్తులు వచ్చి నాతో మాట్లాడినప్పుడు తప్పకుండా సహకరిస్తానని చెప్పడం జరిగింది. ఇందులో ఏమాత్రం భేదం ఉండదు. ఒక విషయం ఆలోచించండి. ఉమ్మడిమైన ప్రజాస్వామ్య విలువలను వెలకొల్పే విధంగా పార్లమెంటులో వివిధంగా అయితే మీరు భాగస్వామ్యంగా ఉన్న ఎన్.డి.ఎ. కూటమి, మీ పార్టీకి సంబంధించిన శ్రీ జాయోగిగార్ని స్పెక్టర్గా ఎంపిక చేసి ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షుని శ్రీ సయ్యాగిగార్ని దెహ్లాట్ స్పెక్టర్గా ఎన్నుకొన్న సందర్భం ఉంది. అదే విధమైన పరిస్థితిని ఇక్కడ కొనసాగించాలని కోరాము.

ఇటువంటి పరిస్థితే 1978వ సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభలో కొనసాగింది. ఆరోజున డా. మర్రి బెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ప్రతిపక్ష పార్టీల కొరిక మేరకు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న ప్రభాకరరెడ్డిగార్ని డెప్యూటీ స్పీకర్‌గా ఎన్నిక చేయడానికి ఒప్పుకొన్నారు. తరువాత 1983వ సంవత్సరంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత అటువంటి ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియను ముందుకు తీసుకువెళ్ళలేకపోయారు. తిలోదకాల్పారు. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఇటువంటి ఉన్నతమైన ప్రమాణాలు నెలకొల్పడానికి ఒక కొత్త ఒరవడికి శ్రీకారం చుడదామని, మళ్ళీ ముందుకు తీసుకువెళదామనే విషయాన్ని నేను మీ గౌరవ శాసనసభ్యులతో చెప్పాను. 10-10 మేము ఎప్పుడు డెప్యూటీ స్పీకర్ ఎన్నికను గురించి ఆలోచన చేస్తామో ఇంకా ఉంది. తెలియదు, ఈ సెషన్‌లో చేయవచ్చు, లేకపోతే చేయకపోవచ్చు, చేసినప్పుడు తప్పనిసరిగా మీ ఆలోచన కూడా కన్సిడర్ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. నిన్న అయితే గౌరవ సభ్యులు అతికగజవతిరాజుగారు మీ ఆలోచన కన్సిడర్ చేయలేకపోయాము మా వాళ్ళు అందరూ కూడా ఒప్పుకోవడం లేదు. మేము అయితే చంద్రశేఖరరావుగారిని డెప్యూటీ స్పీకర్‌గా ఎన్నిక చేసుకోవాలని ఆలోచనతోనే ఉన్నాము మీరు సహకరించండి అని కోదారు. మేము చెప్పిన ఆలోచన ప్రజాస్వామ్య విలువలు ముందుకు తీసుకొని పోయేదో లేదో, మీ విజ్ఞతకే వదిలిపెట్టున్నాము అని అన్నాము. ఎతిక్యు కమిటీనో మరొకటనో ఇక్కడ అనుకొని ప్రజాస్వామ్య విలువలు కాపాడతామని పెద్దఎత్తున కార్యక్రమాలు చేస్తామని చెప్పి మన అందరం కూడా ఇక్కడ ప్రమాణాలు చేసుకొన్నాము. ఆ ప్రమాణాలకు ముందుకు తీసుకొని పోయే చర్యనో, కాదో, అనేది మీ విజ్ఞతకే వదిలిపెట్టున్నాము. మీరు డెప్యూటీ స్పీకర్‌గా నామినేటు చేసినప్పుడు మేము అయితే వోట్ పెట్టాము అని చెప్పడం జరిగింది. అది కూడా మేము సహకరించాము. మీ వరకు చంద్రశేఖరరావుగారిగా మీకు ప్రత్యేకమైన స్థానం వుంది. గడచిన 15 సంవత్సరాలలో శాసనసభ పరితృప్తి ప్రశ్నకమైన స్థానాన్ని ఏర్పరచుకొన్నారు. మీరు యువజన కాంగ్రెస్‌లో ఉన్నప్పుడు మా వరదరాజుల రెడ్డిగారు అంటున్నారు ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉన్నారు నాలో. 30 శాతం రక్తం కాంగ్రెస్ పార్టీది అని చెప్పి అన్నారు, అని. ఒక మంచి స్ఫూర్తితో. ఆయన మాటను మేము గౌరవిస్తాము దాంట్లో ఏమాత్రం ఇబ్బంది కూడా ఉండదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, నేను కాంగ్రెస్ పార్టీ నుంచి వచ్చిన విషయం ప్రపంచం మొత్తానికి తెలుసు. ఈ పార్టీని చెరిపివేసుకోలేము. కానీ అప్పటికి ఇప్పటికీ కాంగ్రెస్ స్థాండర్డు చాలా మారిపోయాయి. ఈ రోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ దినదినానికి ఏవిధంగా దిగజారిపోతుందో, అందరికీ తెలుసు. ఒకప్పుడు ఏకఘోషాధీపత్యం వహించినప్పటి కాంగ్రెస్ పార్టీ డే షె డెడిటరీయోరేట్ అయిపోతుంది. ఆ పరిస్థితులలో ఒక రీజనల్ పార్టీ స్టేటస్ కాంగ్రెస్ పార్టీకి వచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. రాజశేఖరరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ నాలో 30 శాతం కాంగ్రెస్ పార్టీ రక్తం ఉందని చెప్పారు. ఆ 30 శాతం రక్తం ఎప్పుడో వెళ్ళిపోయింది. ఇప్పుడు హరిస్థా తెలుగుదేశం పార్టీది అయినది. విదన్నా మరీనం వుంటే అది మీ దగ్గరనే వుంటుంది.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్ పార్టీ నిజంగా గంగా నదీ లాంటిది. ఇందులో చాలా మురికి కాలువలు కలుస్తావుంటాయి, మంచి నేరు వస్తావుంటుంది అందులో ఏమీ శేడా వుండదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ నుంచి నాయకులు, మహా నాయకులు కూడా వోయారు. నొంత ఇంటికి మళ్ళీ కూడా వచ్చారు. భారత దేశ ప్రజాస్వామ్య చరిత్ర నిలబడి ఉన్నంతవరకు కాంగ్రెస్ పార్టీ నిలబడి వుంటుంది, ఇందులో ఏమాత్రం శేడా వుండదు. మీరు యువజన కాంగ్రెస్‌లో ఉన్నప్పటి నుంచి కూడా మా పార్టీకి సంబంధించి చాలామందికి కూడా సన్నిహితులు. పేదవాళ్ళకు కొంతమేల్కొన్నా ప్రయాలని సేవారత్యరత ఎప్పుడూ మీకు ఉండేది. అటువంటి ఆలోచనతోనే మీరు ముందుకు వోవాలని ఆశిస్తున్నాను. మీరు అధ్యక్షపదవిలో తప్పనిసరిగా ప్రజాస్వామ్య విలువలు నిలబడబట్టు. హరిజ్నా అందరికీ కావలసిన విధంగా న్యాయం చేయాలి. మీరు భేస ప్రతి చర్యకూడా సమాజంలో అబ్బిడుగ్గున ఉన్నవారికి, పేదవారి కొరకు ఈ ఆసెంబ్లీ ద్వారా మీ ద్వారా ఈ సభలో వినిపించబట్టు తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటారని భగవంతుడు అన్ని రకాలైన మేలుచేయాలని కోరుతున్నాను. మీరు అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నంతవరకు, ఉపాధ్యక్షుడుగా ఇక్కడ ఉన్నంతవరకు మా సంపూర్ణ సహకారం మీతో ఉంటాయని చెప్పి మరొకసారి సవినయంగా మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఈనాడు మీరు వికగ్రీవంగా డెహ్రాడీ స్పీకర్‌గా ఎన్నిక కావడం మా అందరికీ ఆనందదాయకమైన విషయం. మా మిత్రులు ప్రతిపక్షనాయకులు, మీ పేరు ప్రతిపాధించినప్పుడు మేము చలవరుస్తామని వికగ్రీవ ఎన్నికకు సహకరిస్తామని వారు కూడా ప్రకటన చేశారు. సభనాయకుడు ముఖ్యమంత్రిగారు మీ పేరు సూచించడం, ఇవి అన్నీ చూసినట్లయితే యొక్క సమర్పతను, ఈ స్థానాన్ని అలంకరించడానికి మీ ఆర్వతను చాటుతున్నాయని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. మీరు క్రింది స్థాయినుంచి రాజకీయాలలో కృషిచేస్తూ ఉన్నతస్థాయి స్థానం అలంకరించే స్థాయికి ఎదగగలిగారు. పాలకపక్ష సభ్యుడిగా ప్రతిపక్షంలో ఉన్న అనుభవంతో మంత్రి పదవి కూడా అలంకరించారు. ఈనాడు ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలందరూ ఏమీ ఆశిస్తున్నాడో అనే ఉద్దేశ్యంతో మీరు హ్యూమన్ రిసోర్సుస్‌ని డెవలప్‌మెంటు కోసం పార్టీ శిక్షణా కార్యక్రమాలలో కూడా మాన్యువల్ తయారుచేసే దాంలో ప్రధాన పాత్రనుపోషించారు. మీరు ప్రతిపక్షం వారు కోరినట్లు అటు ప్రతిపక్షం ఇటు పాలక పక్షం అనేది కాకుండా శాసన సభకు హోదా, గౌరవం అలంకరించే విధంగా సభను నడపాలని, అట్లా నడపడానికి అందరి సహకారం ఉంటున్న నమ్మకం వుంది. మీ యొక్క అనుభవం అన్ని రకాలుగా తోడ్పడుతుందని ఆశిస్తున్నాను. మరొకమారు మీరు వికగ్రీవంగా ఎన్నికైనందుకు నా హృదయ పూర్వక ఆభినందనలు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామకృష్ణుడు:- అధ్యక్షా, 11వ శాసనసభకు డెహ్రాడీ స్పీకరుగా ఎన్నికైన పంధర్పుంగా నా హృదయపూర్వక ఆభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను. తమరికి పరిపాలనాపరంగా శాసనసభయొక్క పనితీరు పట్ల చాలా అనుభవం కూడా వుంది.

తమయొక్క అనుభవం, తోడు ఈ శాసనసభను హందగా నడిపించగలరని నమ్మకంతోటి, విశ్వాసంతోటి తమరు ఫికగ్గేవంగా ఎన్నిక కావడం జరిగింది. మనకు ఉన్నటువంటి సాంప్రదాయాలు, మనకు ఉన్నటువంటి రూల్సు రాజ్యాంగం ద్వారా వచ్చినటువంటి విధానాలను అమలు చేయడంలో ఫివిధంగా వెనుకాడరు, అనేవిషయం మా అందరికీ కూడా తెలుసు. మంత్రిగా అంతకుముందు అనేక కమిటీలలో పనిచేసినప్పుడు మేయొక్క ఆలోచనలు, అనుభవం ఎంతో ఉపకరించిన సంగతి కూడా ఇప్పటికీ జ్ఞాపకం. ఈ రోజు 11వ శాసనసభ నూతన పద్ధతిలో నడుపుకోవాలి. మిగతా రాష్ట్రాలకు అదర్శంగా ఉండాలనే ఆలోచనతోటి ఈ సభ ఉండాలని కోసుకొంటున్నాము. ఈ సభ వక్కుటి రేకిలో నడుస్తుందని నా ఆశాభావాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. సభ సర్వేనటువంటి సాంప్రదాయ పద్ధతుల్లో నడపాలని అనుకొంటే అధ్యక్షుల వారు రూల్సు ప్రకారంగా నడిపించగలుగతారు. అయితే సభ్యులు అందరు కూడా సహనంతోటి మంచి సాంప్రదాయాలు ఉండవలసిన అవసరం కూడా 10-20 వుంది. అదేవిధంగా సాంప్రదాయ ప్రకారంగా సభను నడిపే శక్తి ఆ భగవంతుడు ఉంది. తమరికీ ఇవ్వాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాను. ఈ సాంప్రదాయాలకు అనుగుణంగా సభను నడిపింపే విధంగా భగవంతుడు అన్నివిధాలా ధైర్యసాహసాలు తమకు ప్రసాదించాలని కోరుకుంటూ మరొక్కసారి ఈ సందర్భంగా అభినందనలు తెలియపెసుకుంటూ శలవుజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వడ్డే శోభనాదీశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఫికగ్గేవంగా మేరు ఉపసభాపతిగా ఎన్నికైన సందర్భంలో మిమ్మల్ని అభినందిస్తున్నాను. ఒక శాసనసభ్యునిగా సుదీర్ఘమైన అనుభవం, వివిధ కమిటీలలో పనిచేసిన అనుభవం, ప్రతిపక్షంలోనూ అదేవిధంగా మంత్రిగా మేకు ఉన్నటువంటి అనుభవం మే నూతన బాధ్యతల నిర్వహణలో, తొడ్డుడి తప్పునిసరిగా మేరు కృతకృత్యులు కాగలరని నాకు విశ్వాసం ఉంది. విషయాలను చక్కగా అవగాహన చేసుకోవటానికి ప్రయత్నం చేయటం, దానిని చక్కగా వ్యక్తకరింపటం తెలిసిన కొద్ది మందిలో మేరు ఒకరు. నేను ఈ విషయాన్ని గతంలో, గమనిస్తూ వచ్చాను. చక్కని వ్యక్తికరణ చేయగలిగిన మేరు మన శాసనసభా నియమావళి ఆకలింపుచేసుకుని సభను చక్కగా నిర్వహిస్తూ, ప్రభుత్వం కోసుకోబోయే అనేకమైన కార్యక్రమాలకు విధానపరమైన నిర్ణయాలకు మన శాసనసభ ఆమోదం పొందగలిగిటల్లు మేరు చేయగలరని, అందుకు భగవంతుడు మేకు అన్ని విధాలా శక్తియుక్తులను ప్రసాదించాలని ప్రార్థిస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ శలవు జేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, ఈరోజు మేరు శాసనసభకు ఉపసభాపతిగా ఎన్నికైన సందర్భంలో, మనస్ఫూర్తిగా నేను మిమ్మల్ని అభినందిస్తున్నాను. ఎంతో అనుభవమున్న వ్యక్తిగా, మనస్ఫూర్తితో, వ్యవహరించేటటువంటి వ్యక్తిగా మేమందరం కూడా మమ్మల్ని బాగా ఎరుగుదుము. అధ్యక్షా, మేకు ఉన్న అనుభవంవల్ల ఈ సభ హందాతనం, గౌరవం ఇంకా పెరుగగలదు. ఈనాడు అంధప్రదేశ్ లో జరుగుతున్న ప్రతి పరిణామాన్ని దేశం మొత్తమే కాకుండా ప్రపంచ దేశాలన్నీ అధిక ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్న

రోజులలో మేరు ఈ సభకు ఉపాధ్యక్షులుగా ఇక్కడకు వచ్చారు. ఇక్కడ జరిగే ప్రతి కార్యక్రమం చాలా ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకుంటుంది. కాబట్టి మే యొక్క అధ్యక్షతలో ఆ స్థానానికి మే ద్వారా ఇంకా ఎక్కువ ప్రతిష్ఠ పెరుగుతుందని నేను మనస్ఫూర్తిగా ఆశిస్తున్నాను. మొదలైనది కూడా మేకు సహకరిస్తాము. ఈ సభా ప్రతిష్ఠ మరింత ఇనుమడించే విధంగా మేరు వ్యవహరిస్తారని, అందుకు భగవంతుడు సహాయపడతారని ఆశిస్తూ శేలవుతనుకుంటున్నాను.

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:- ఈనాడు 11వ శాసనసభకు ఉపసభాపతిగా మేరు ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైన సందర్భంగా నేను ప్రత్యేకంగా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. మనం జిల్లాలో 1983 నుండి కలసి పనిచేస్తున్నాము. నేను మంత్రిగా ఉన్నప్పుడైనా, మేరు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడైనా ఎల్లవేళలా మే సహకారాన్ని అందిస్తూ జిల్లాలో అన్ని సమస్యల పరిష్కారానికి అవగాహనతో పనిచేసిన అనుభవం మేకు ఉంది. మేకు అపారమైన అనుభవం ఉంది. గత నాలుగుసార్లుగా శాసనసభకు మేరు ఎన్నికైన అనుభవం ఉంది. జిల్లాను వివిధ రకాలుగా పరిశీలించేపు తేసుకుపోవటానికి, మంత్రిగా మేరు నిర్వహించిన శాఖలకు అత్యుత్తమ ప్రమాణాలను నెలకొల్పటానికి మేరు చేసిన ప్రయత్నం కొనీయాడదగినది. జిల్లాలో మనందరం ఎటువంటి వారప్రశ్నలు లేకుండా కలసి కార్యక్రమాలు చేశాము. జిల్లాభూమిలో, ఇతరతా అభివృద్ధి కార్యక్రమాల్లో జిల్లాను రాష్ట్రంలో ప్రథమస్థానంలో నిల్పటానికి మేరు చేసిన ప్రయత్నం ఈ సందర్భంగా మరువరానిది. అదేమదిరిగా సభలో సత్సంప్రదాయాలను నెలకొల్పటానికి, సభయొక్క గౌరవాన్ని పెంచటానికి సభ్యుల హక్కులు పరిరక్షించుటకు, మేరు పాటుపడగలరన్న విశ్వాసం నాకుంది. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మనస్ఫూర్తిగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ, రాష్ట్రాన్ని పరిశీలించేపు తేసుకుపోవటానికిగాను శాసనసభా కార్యక్రమాల నిర్వహణలో మేరు శక్తియుక్తులతో చక్కటి విధానాలను రూపకల్పన చేయగలరని ఆశిస్తూ శేలవుతనుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:- 11వ శాసనసభకు ఉపసభాపతిగా ఏకగ్రీవంగా మేరు ఎన్నికకావడం సంతోషకరం మేకు ఈ సందర్భంగా మాయొక్క వృద్ధయృహర్యక అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. గతంలో మేరు 4సార్లు ఎమ్.ఎల్.ఎ.గా ఎన్నికయ్యారు. ప్రతిపక్ష సభ్యునిగా, మంత్రిగా, అదేవిధంగా కమిటీలలో పనిచేసిన అనుభవం మేకు ఉంది. ఈరోజు ఆర్.టి.సి. గురించి చర్చించబోతున్న ఈ సందర్భంలో గతంలో ఈ పార్టీలోనియోను మంత్రిగా నిర్వహించిన మేరు ఈరోజు ఉపసభాపతిగా ఇక్కడకు రావడం మాకు కలసివచ్చింది. అధికా, ఇక్కడ (సభ్యుల సీట్లలో) కూర్చున్నప్పుడు అనేక విషయాలు ఉంటాయి, అనేక రాజకీయాల ఉంటాయి. మనకు కొన్నిసార్లు ఇష్టం ఉన్నా, లేకపోయినా సమయానుకూలంగా వ్యవహరించడం జరుగుతుంది. కానీ ఇప్పుడు మేరు ఆశీర్వాదమువంటి ఆ స్థానం వీక్రమాదిత్యుని సీంహాసనం. ఇక్కడ నుండి అక్కడకు పోయిన తరువాత అన్ని మరచిపోయి కేవలం న్యాయం, ధర్మం, ఈ సభను ఏకరంగా

సక్రమంగా నిర్వహించాలనే ఆలోచనల మునుపటికి వస్తాయి. అవిధంగా ఒక పరిణామముందరి. వ్యక్తిగతంగా మేరు రాణించాలని కూడా కోరుకుంటున్నాను. ఎప్పుడైనా అసెంబ్లీలో మాట్లాడెప్పుడు స్పెక్ట్రగ్గరీంనె మాట్లాడతాము. ఫలానా డెహ్లాజీ మేకర్ ఇట్లా ఉన్నారని ఎప్పుడూ గుర్తుంచుకొము. మేరు డెహ్లాజీ మేకర్గా ఈ పదకు మే సమయం ఎక్కువ కలెయించినట్లయితే, మేకర్గారు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నప్పుడు అధికారపథ్యలు ఏవిధంగా మాట్లాడుతున్నారు, ప్రతిపక్ష పథ్యలు ఏవిధంగా మాట్లాడుతున్నారు, వారివారి ఫిరంగ్స్ ఏమిటని మేరు స్పష్ట నేయటానికి, ఒక అమాపావను రావటానికి అవకాశం ఉంటుంది. వాటిని మేరు అధ్యక్ష స్థానంలో కూర్చున్నప్పుడు పాటింపటానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ రకంగా మేరు ఎక్కువ సమయాన్ని ఇక్కడ కలెయిస్తే, డెహ్లాజీ మేకర్ పదవికి మేరు ప్రత్యేకమైన వోటా తీసుకురావటానికి అవకాశం ఉంది. ఆ రకమైన ప్రత్యేకమైన వోటా డెహ్లాజీ మేకర్ పదవికి మేరు తీసుకువస్తారని, ఇకముందు శాసనపథ్యలు కోస్తా జేసేప్పుడు ఫలానా డెహ్లాజీ మేకర్ బాగావేశారనే అనే స్థాయికి మేరు ఎదగాలని నేను కోరుకుంటూ మా పార్టీ తరపున మీకు శాసనపథ్యో హార్ని సహాయసహకారాలు — అందిస్తామని — తెలియజేస్తున్నాము. మేరు పై స్థానాలు అలంకరించటానికి భగవంతుడు మంచి ఆలోచనలు మంచి బుద్ధి, మంచి ధైర్యం, మంచి శక్తి కలుగవేయాలని ఈ సందర్భంగా కోరుకుంటూ తెలపజేసుకుంటున్నాను.

شرعی میر سجادؒ نے اپنی ایک صاحب آپ کو بلا مقابلہ مقدمہ لیا پر ڈپٹی ایکسٹنٹ جج کیلگیا ہے۔ میں اور عمار پارٹی آپ کو بلا گیا۔ وہ کہتا ہے۔ میں آپ سے میر کرتا ہوں کہ آپ میں ایسا ڈیڑھ کے مسائل کو جی کہیں بھی غم میں ایوان میں لائیں مجھ حضور آپ میں زیادہ سے زیادہ وقت دیجئے میں یہ بات پر بھی زیادہ سے زیادہ خوش اور سرت میں ہے کہ آپ ایک لکھ ملے ہیں۔ آپ ایسا اچھی طرح سے جانتے ہیں اور سمجھتے ہیں۔ میں آپ سے خواہش کرتا ہوں کہ اسمبلی میں جو بھی اردو کی حالت یا تاجیں ہیں یا کمر فکھ متروک کریں۔ میں اور میری لٹری آپ کے ساتھ ملکی ٹھکانوں کی۔

10-30 శ్రీ జి.సి. దీవాకరరాజ్ (జాడపేట్):- అధ్యక్షా, మేరు కి పాపాన్ని
 ఉ అలంకరించిన వెంటనే అటు ఈ అసెంబ్లీ రూపే మరీచోయింది. అనేకానేకాల్తో
 ఉన్న అసెంబ్లీ వారి అవ్వద్దకరంగా మరీచోయింది. పక్షి వోకా అటువైపు
 నుండి గానీ, ఇటువైపు నుండి గానీ వస్తులు వెళ్ళిపోవున్నాయి. అధ్యక్షా, తమరు
 1985 నుండి కంటిన్యూయింగ్ ఈవేంట్ మొదటిగా ఉంటున్నారు. మేరు వస్తున్న
 వీరునవ్వుతో. నొమ్మంగా, మంకిగా ఉన్నా. పక్షివత్తుతో ఉన్న అందరితో వారి
 కలిసిమెలిసి ఉండేవారు. ఈ అసెంబ్లీలో ఒక్కొక్కమారు పక్షివత్తుతో ఉన్నవారు, అధికారి
 పక్షంలో ఉన్నవారు కలుసుకొని మాట్లాడుకోవడం కూడా అధ్యంతరకరమైన పరిస్థితుల్లో
 కూడా మేరు అటువైపునుమతో కూడా వారి లాగా మాట్లాడేవారు. అటువంటి వాతావరణమే
 మేరు ఈ అసెంబ్లీలో కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. మేరు అధ్యక్షపాతనలో ఉంట్లే
 నమావేశాన్ని ఏరకంగా కండక్ట్ మేటర్ అన్నది వాకు అనుభవమే. మేరు గతంలో
 అనంతపురం డి-డి-ఆర్-సి-వైర్లెస్ గా ఉన్నారు. అప్పుడు కి పాతనం నుండి అభేదమే.

మమ్మల్ని కూడా మాట్లాడవివ్వకుండా కార్యక్రమమంతా మేరే జరిపేవారు. ఎప్పుడైనా ఒక పిమ్మిషన్ అవకాశం కోసం నేను ఎక్కితే మాకు అవకాశమిచ్చి మేము చెప్పదలచుకున్నది మొదలుపెట్టకముందే మేరు వెంటనే ఉపాించి అధికారులకు స్పష్టమైన ఆదేశాలిచ్చి పూజింపజేసింది. వ్యవస్థల అనే కూడా లేకుండా ఎన్నోమార్లు మాకు న్యాయం కలుగజేశారు. ఈరోజు లేదా మేరు సభలో ఆ ప్లానంలో కూర్చుని అధికరంగా నిష్పక్షపాతంగా పూజింపజేసే అవకాశము. గౌ. పశువులు ఇంద్రజేవారెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా ఎప్పుడూ స్పృహ గురించి పూజింపివచ్చుదు మౌంట్స్, సెంటిమెంట్స్, అనంతశయనం అయ్యిందాగ్నిం నేను చెప్పకపోవడం జరుగుతుంది. ఆ రకంగానే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో డెవలప్ మెంట్స్ గురించి పూజింపివచ్చుదు చంద్రశేఖరరావు అనేవిధంగా వేరు తెచ్చుకోవాలని మనోరమాను కోరుకుంటున్నాను. కాంగ్రెస్ పార్టీ 1983 జనవరి 9వ తేదీవరకు చాల పటిష్టమైన పార్టీగానే ఉండేది. అవారు గౌతమ బుర్గునిక్ జ్ఞానోదయమైనట్లు కొంతమందికి జ్ఞానోదయమై వారు ఈరోజు ఈరకమైన మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. అధికారం కోసం జ్ఞానోదయమైందే తప్ప విజయం కాంగ్రెస్ పార్టీ క్షీణించి, కృష్ణానదీనీ వే ద్వారా మనవివేక్షిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. నాగేంద్ర (అసిఫ్ నగర్):— అధ్యక్షా, 11వ శాసనసభకు మేరు ఉప సభాపతిగా వికీర్యంగా ఎన్నికైనందుకు నా తరఫున, మా పార్టీ తరఫున, ప్రత్యేకంగా రాష్ట్ర యంత్రాంగం కాంగ్రెస్ తరఫున మేకు హృదయపూర్వక అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ఉప సభాపతిగా మేరుపరిచార్యతలు చేపట్టడానికి గౌ. ముఖ్యమంత్రిగారు మేకున్న కృషికితప్ప కావినంది, మేరు గతంలో ఈ రాష్ట్ర బ్యాన్స్ వార్డ్ మినిస్టర్ గా పనిచేస్తూ ఎంతో సౌందర్యాన్ని ఎన్నో సఫలతలను సాధించి ఆర్డీఎస్ డెవలప్ నేరుడానికి ఎంతో కృషి చేశారు. అందుకే మేకు ఈ పదవి దక్కిందని నేను అనుకుంటున్నాను. అయితే మేకు ఇంకా ప్రమాణం ముందు, ముఖ్యమంత్రిగారు మమ్మల్ని కాన్ఫిడెన్స్ లోకి తీసుకొని రాష్ట్ర క్యాబినెట్ లో ఇంకా పెద్ద వోటా ఇస్తారని మేము అప్పట్లో అనుకున్నాము. ఎందుకుంటే మేకున్న ఎక్స్ పీరియన్స్ లు అట్టి అవిధంగా అనుకున్నాము. ఏదీఎమైనప్పటికీ ఇది మా అందరి అభ్యున్నతుకుండా. ఈ సభలో తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి ప్రజల యొక్క సమస్యలను వివేచించడానికి మాకు మంచి అవకాశం వచ్చింది. ప్రత్యేకంగా ఎప్పుడయితే ప్రజల సమస్యలను వే ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడానికి ఇక్కడ మా పార్టీ తరఫున అడిగివచ్చు మేరు మంచి మనసుతో, విశాల హృదయంతో మాకు అవకాశం ఇచ్చి వచ్చుకు సారాంశంగా జైలర్ తెంతల మండి మేకు ఇన్ డైరెక్ట్ గా ప్రజల సమస్యలను దానిని మేరు తట్టుకొని మాకు అవకాశమిస్తారని వమ్మకం మాకుంది. ప్రత్యేకంగా ఉపసభా పతిగా మేరు పరిచార్యతలు చేపట్టిన తరువాత సభాపతిగా మేరు పటిష్ట కమిటీకి ఫెర్మెస్ అవ్వారు. ఎంతోమంది పశువులు అవకాశం రానేవారు వారి సమస్యలను ఈ పిటిషన్ కమిటీ ద్వారా పరిష్కరించడానికి పూర్తిగా సేవారు. గతంలో కూడా ఇక్కడ పిటిషన్ కమిటీ ఉంది. ఆ కమిటీలో పశువులైన రెవల్యూషన్ ను ప్లానం ఉందో లేక డెవలప్ మెంట్స్ లేకా రో తెలియదు కానీ ఆ సమస్యలను ఈ పిటిషన్ కమిటీ ద్వారా పరిష్కరించుకోవాలి. ఇక్కడ ఒక మేలు ఉదాహరణ వే ద్వారా తీసుకురావాలనుకుంటున్నాను. గతంలో పిటిషన్ కమిటీకి

ఇక్కడున్న శాసనసభ్యులం ఒక ఎక్స్-పర్వేసమెన్ట్ కాలన్ గురించి విజిషన్ కమిటీ ర్యుస్కి కేసుకువచ్చాం. ఆ అంశం విజిషన్ కమిటీ పరిశీలనలో ఉన్న సందర్భంలో ఒక అధికారి దానిని దుర్వినియోగం చేశారు. అలాంటి అధికారులపైన మీరు రయిమెంట్ వర్క్ కేసుకోవాలి. మే యొక్క పవర్స్ మీరు యుటిలిజ్డ్ నెమకోవాలి. ప్రత్యేకంగా డెహ్లాజీ మైక్రో హోదా అండ్ ఇక్కడున్న మంచుగుండరికంటే మే పవర్ ఎక్కువగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాము. అధ్యక్షా, నేను మే ద్వారా మనవిచేసింది ఏమంటే మీరు డెహ్లాజీ మైక్రో పరిశీలనకు ముకు వాల సంకోషంగా ఉంది. మా నాయకులు శ్రీ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డిగారు కూడా తమ అభిప్రాయాలు చెప్పడం జరిగింది. ఉప సభాపతి పదవికి మే పేరు ప్రతిపాదించినప్పుడు అధ్యంతర పెట్టకుండా మా పార్టీ అంగీకరించినదంతో మేరంట్ మాకు ఎంత గౌరవముందో తెలుస్తుంది. గతంలో కూడా మీరు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పార్టీ రక్షితంగా మీరు పనిచేశారు. ఆ రకంగానే ఇప్పుడు కూడా మీరు మా యొక్క సమస్యలను మే ద్వారా ప్రభుత్వం ర్యుస్కి కేసుకురావడానికి మాకు సంపూర్ణ సహకారం కావాలని, అలాగే మా పార్టీ యొక్క సంపూర్ణ సహకారం మీకు ఉంటుందని మీరు అధ్యక్షాస్థానం నుండి ఛి డ్లైరెక్షన్ ఇవ్వినా మా యొక్క సహకారం ఉంటుందని అభిప్రాయంగా మే యొక్క సహకారం కూడా మాకు ఉంటుందని అభిప్రాయం చెప్పి కేసుకుంటున్నాము.

శ్రీ టి. కేవేసరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ 11వ శాసనసభలో మీరు ఉప సభాపతిగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నిక కావడం నిజంగా వాల సంకోషంగా ఉంది. నేను మీకు అభినందనలు తెలుపుతూ ఇప్పుడే మా నాయకులు మాట్లాడినట్లు వాస్తవంగా గతంలో ఉన్న సాంప్రదాయాలను తిరిగి నెలకొల్పడంతో పాటు ఉన్నతమైన ప్రజాస్వామ్య విలువలను కాపాడడం కొరకు ఉప సభాపతి అవకాశాన్ని ప్రతిష్టాపిస్తూ ఇప్పుడం జరుగుతుందని ఆశించాము. కానీ అవిధంగా కాకుండా పాలకవత్తం వారే తమ అభ్యర్థిని ఎన్నుకోవడం జరిగిందని తెలిసిన తరువాత కొంత మాకు బాధ అనిపించింది. అయినా ఎప్పుడయితే ఆ స్థానానికి మే పేరు ప్రతిపాదిస్తున్నామని వారు మానించడం జరిగిందో, ఇప్పుడు మాకు తిరిగి ఉరుట కలిగిందని మనవిచేస్తున్నాము. అధ్యక్షా, మన కిల్లాలు వేర్వేలా ఒకప్రాంతం 10-40 నుంచి ఎన్నికై వచ్చిన వారను. వాస్తవంగా మీరు మొదటి నుంచి కూడా ఒక ఉ. ప్రజాప్రతినిధిగా పెనుకుండ్ల ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాలనే భావనలు కలిగియున్నవారు. పాలకవత్తంలో ఉన్నా, ప్రతిష్టాపనలో ఉన్నా పెనుకుండ్ల ప్రాంతాలను అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావాలని, ముఖ్యంగా రక్షిత సంక్షేమం కోసం పాటుపడాలనే భావనలు కలిగియున్నవారు మీరు. మీరు ఉపసభాపతిగా ఎన్నికై ఆ స్థానంలో మిత్రులను చూసే అవకాశం మాకు కలిగివండుకు ఎంతో, సంకోషంగా ఉంది. విశానికి పదవిలో ఉన్న వ్యక్తుల ధోరణులు వేరుగా ఉంటాయి, కానీ ఫిర్యాదులను చూస్తుంటే, మే వ్యక్తిగత ప్రతిష్టతో, మే వ్యక్తిత్వంతో ఉపసభాపతి హోదా గౌరవం యింకా యివ్వబడినదేకాదు అలాకావాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, మిత్రులు వాగేంద్రగారు చెప్పినట్లుగా మీరు విజిషన్ కమిటీ ఫైర్మన్ గానే గాకుండా, సభాపక్షం సంపూర్ణంగా కూడా ఫైర్మన్ గా ఉంటారని భావిస్తున్నాం. ఈనాడు ఈ శాసనసభలో ఉన్న సభ్యుల పాక్కులు కొన్ని పరిష్కరించే

గౌరవించబడకపోవడానికి కొంత బాధ కలుగుతున్నా. మీరు సభాపక్షాల ప్లెయిన్గా ఉంటూ పట్టుల వాక్కులను పూర్తి స్థాయిలో కాపాడుతారనే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, మీరు ఉపసభాపతిగా ఎికగోవంగా ఎన్నికైనందుకు మరొక్కసారి హృదయపూర్వక అభినందనలు తెలియజేస్తూ, ఆ భగవంతుడు మీకు ఆయురారోగ్యాలు కలుగజేయాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. డైపాండ్.

శ్రీ కె- తారెడ్డి (మంకుర్తి):- అధ్యక్షా, మీరు ఉపసభాపతిగా ఎన్నికైన సందర్భంగా నా వార్తాన్ని, అభినందనలను తెలియజేస్తున్నాను. గతంలో మీరు నాకు ఎన్నిసార్లుగా ఉన్న సందర్భాల్లో పరస్పరం ప్రభావితం చేసుకున్న విషయాలను మీరు గమనిస్తే, ఈరోజు మీరు అధిష్టించిన స్థానం నుంచి కూడా ఈ సభను ప్రభావితం చేయడానికి పరిశీలన చేయవలసిన అవసరం ఉంటుందని నా సూచన. అందుకు ఒక సందర్భాన్ని ఉదాహరణగా గుర్తు చేస్తున్నాను. మీరు శాసనసభ్యులుగా, నేను మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు, మే జిల్లాలో ఒక వియోజకవర్గ పర్యటనకు వెళ్లినప్పుడు అక్కడి శాసనసభ్యునితో ఆ ప్రాంత ప్రజలు తమకు అవసరం ఉన్న పని గురించి, వారు వ్యవహరించి తీరు, ఆ తర్వాత ఫి జిల్లాలో మెరకు ప్రభుత్వం నుంచి సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి నేను చేసిన కృషి తీరును మీరు ఒక్కసారి గుర్తు చేసుకుంటే, శాసనసభ్యునికి ప్రజల నుంచి ఎదురయ్యే సమస్యలు, బాధలు ఎన్ని ఉంటాయో, అప్పుడు ప్రభుత్వం వివిధంగా పుంధించాల్సివచ్చే అంశాన్ని ఉదాహరణగా తీసుకుంటే, శాసనసభలో ప్రజలయొక్క సమస్యలను ప్రభుత్వానికి ముప్పవే విధంగా, ఆ విషయంపై ప్రభుత్వం వివిధంగా పుంధించాలో, వివిధంగా పరిష్కారం చేయాలనే విషయాన్ని మీరు గుర్తు చేస్తూ, సభను హుందాగా, గౌరవంగా వదిలిస్తూ, పట్టుల వాక్కులను కాపాడుతూ నిధులను నిర్వహిస్తారని అనుకున్నాను. ప్రజాప్రతినిధులు ప్రజలు సమస్యల గురించి సభలో తెలియజేసినప్పుడు, ఆ సమస్యలను పరిష్కరించడంలో నిర్లక్ష్య వైఖరి అవలంబించకుండా, ప్రజాస్వామ్యమార్గంలో ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తే విధంగా మీరు నేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రజాసమస్యల పరిష్కారం కోసం మేము కృషి చేస్తున్న విషయాన్ని ప్రజలకు తెలియపర్చే విధంగా సభలో మాట్లాడడానికి అందరి పట్టులకు మేలుకల్గిస్తూ, అవిధంగా అందరికీ సూచనలు చేస్తూ, మే ప్రత్యేకతను వాడుకుంటారనే, హేములను ప్రభావితం చేస్తారని, ఈనాడు ఈ స్థానాన్ని అలంకరించిన సందర్భాన్ని ఒక కేసు గుర్తుగా, ఆ స్థానానికి న్యాయం కలుగజేస్తూ, సభను హుందాగా వదిలిపెట్టడానికి అన్ని విధాలుగా తగిన కృషి చేస్తూ, మీరు అయిదు సంవత్సరాలపాటు పదవిలో ఉండాలి కోరుకుంటూ, మరొకసారి నా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ- పరిసంహరణ:- అధ్యక్షా, మీరు ఉపసభాపతిగా ఎికగోవంగా ఎన్నికైనందుకు అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ప్రజాస్వామ్యమంపై ప్రజావ్యతిరేకం అన్నది చాలా పెరిగిపోయినది విషయం తమరికీ బాగా తెలుసు. సభలో ఏదైనా విషయంపై పుంధించడానికి ప్రతి వక్తానికి అవకాశం యివ్వడమన్నది సర్వసద్ధ. సభలో,

ప్రతిపక్షం ప్రేకుంటే అది రువిలేన్ కూరగా ఉంటుందనే విషయం తమరికీ బాగా తెలుసునని ఈ సందర్భంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రతిపక్షంగా గుర్తింపబడ్డ పార్టీలకు ఉపసభాపతి స్థానాన్ని యిస్తే, ప్రతిపక్షాలు ప్రజాస్వామ్య కృషంతో రాజీనామీని మా అధిష్టాధికారులు.

ప్రతిపక్షంగా మీ నియోజకవర్గంతో మాకున్నటువంటి పర్సనల్ రిలేషన్షిప్తో, మీరు మంత్రీగా, శాసనసభ్యునిగా అనేక రకాలుగా సేవలందించిన విషయాలు నాకు తెలుసు, నేను వ్యక్తిగతంగా మీకు తెలియకపోయినా మీకులు గౌరవసభ్యులు మీగురించి చాలా విషయాలు చెప్పారు. ఈనాడు ప్రజలు సభలో జరిగే ప్రక్రియ విషయాన్ని ప్రతిపక్షంగా గమనిస్తున్నారు, యిక్కడ ఫిరకమైన కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి, ఎటువంటి విధానాలు అవలంబిస్తున్నారనే విషయాలను ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. రెండు విషయాలను మేధ్యపిడి తీసుకునివస్తున్నాను. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి సంఖ్య రీత్యా కాకుండా, సంఖ్య ఎంత ఉన్నప్పటికీ మాకు కూడా మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వాలి, యిక్కడ జాతీయ పార్టీలైన మా సి.పి.ఐ.ఎం, కాంగ్రెస్ అదేవిధంగా దీక్షిలున్నాయి. దేశంలో మూడు రాష్ట్రాల్లో మావీధానాలను పాటించి, రాజ్యాంగబద్ధంగా పరిపాలన కొనసాగుతోంది. ఈ విషయాన్ని మీరు గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మరొక విషయాన్ని మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను, యిది అందరి సభ్యులకు సంబంధించినది. మన అధికార భాష 'తెలుగు'. అని అందరికీ తెలుసు. నేను 18 సంవత్సరాలు లీగల్ ప్రాక్టీషనర్ గా కొద్దులో పనిచేసినా తెలుగు భాషనుద్దీర్చడానికి అవకాశం కలుగలేదు. నా బాధంతా ఏమంటే, యిప్పుడు శాసనసభకు వచ్చాం, కనీసం యిప్పుడైనా తెలుగును అధికార భాషగా ప్రస్తామనీ అనుకున్నాం, అయితే యిక్కడ కూడా ప్రోసీడింగ్స్ తెలుగులో లేని పరిస్థితి ఉంది. నా బాధ, శాసనసభ్యులందరి బాధ ఏమంటే, 'దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స' అని అన్నారు కదా, కనీసం యిప్పుడైనా ప్రోసీడింగ్స్ తెలుగు భాషలో ఉండే విధంగా ఫిర్మాట్లు ప్రస్తారని విజ్ఞప్తి చేస్తూ, మీరు నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. కిషోరెడ్డి (నారాయణపేట):- అధ్యక్షా, ఈరోజు నిజంగా ఎంతో సంతోషంగా ఉంది, మీరు ఉప సభాపతిగా ఎన్నికయ్యారు, మద్వారా వెనుకబడిన మెదక్ జిల్లాకు ఆ అవకాశం కలిగింది, నిజంగా మెదక్ జిల్లాకు యిది ఎంతో గర్వకారణమని మనవి చేస్తున్నాను. మీగురించి చాలామంది గౌరవసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది, కానీ మీరు, 1982లో మా నాయకులు చెప్పినట్లుగా యువజన కాంగ్రెస్ నాయకులుగా ఉంటూ ఎంతో సేవ చేయడం జరిగింది. దాని తర్వాత మీరు పనికి సర్పంచ్ గా, జిల్లాపరిషత్ కార్యక్రమాల్లో, అదేవిధంగా శాసనసభ్యులుగా ఉన్నప్పుడు మేకో, మేము పాల్గొన్నాం, శాసనసభలో ప్రజా సమస్యలను పరిష్కరించడంలో మీకు అనుభవం ఉంది. చిరుగు వర్గాలకు సంబంధించి చాలా సేవ చేశారు, ప్రతి మనిషిలో మీరు స్థావరం నిలుపుకుంటూ ముందుకు వెళుతుండడం మెదక్ జిల్లాకు గర్వకారణమని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు మీరు 10:50 ఉపసభాపతిగా ఏకగ్రీవముగా ఎన్నిక అయ్యారు. మా నాయకులు చెప్పినట్లుగా ఉపసభాపతిగా ఎన్ని పార్టీలను ర్యష్టిలో పెట్టుకొని వారి సమస్యలను పరిశోధించి

అందరికీ సమానముగా అవకాశాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. మెదక్ జిల్లా చాలా పెనుకబడిన ప్రాంతం. ఆ ప్రాంతం వారు ప్రతిపక్ష సభ్యులు కానీ, అధికార పార్టీ సభ్యులు కానీ వారి సమస్యలను చెప్పాలనుకున్నప్పుడు తప్పుకుండా అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మీకు మద్దొక్కసారి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎఫ్. నర్సింహులు (ఆలేర్):- అధ్యక్షా, తమరు ఉపసభాపతిగా ఏకగ్రీవముగా ఎన్నిక కావడంపట్ల ఒక మీశుగ్డిగా ఎంతో సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ తుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. మనద్వారీ సంబంధం అక్షేయతతో కూడిన మరువరానీ సంబంధం. గత పదిహేడు సంవత్సరాలుగా మనము కలిసి ఉన్నాము. మీ భావాలు నాకు తెలుసు. ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడటంలో, అట్టడుగు వర్గాలకోసం, పేదల కోసం చేసే కృషి విషయంలో, వారికి ఎలా న్యాయం జరుగుతుందో, మన పాత్ర ఏ విధంగా ఉండాలో ఎన్నో సార్లు చర్చించుకున్నాము. పేద వర్గాల పెన్సిధీగా, మీ జిల్లాలో, మీ నియోజక వర్గంలో, మీకు చాలా మంచి పేరు ఉంది. పేద వర్గాల వారు చాలా సంతోషపడుతున్నారు.

నేను ఈ సభలో ఒక బాధను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. సభలో ఉండే సభ్యుల రక్షణ గురించి చర్చించుకునే అవకాశం ఈ సభలో లేదు. ముఖ్యముగా ఎఫ్ క్వి గురించి, ప్రజాస్వామ్యం గురించి మాట్లాడుకునేటవంటి సభలో మాలాంటి వారికి అన్యాయం జరిగితే, ముఖ్యమంత్రిగారైనా ముందుకు వచ్చి రక్షించగలిగే స్థాయిలో ఉంటారని ఎంతో ఆశపడ్డాను. దయచేసి ఇలాంటి పిషయాలలో మాలాంటి వారికి మాట్లాడటానికి ఒక్క కృణం అవకాశం లేనటువంటి పరిస్థితిలో, అన్యాయం జరిగినా నోరుబేసి వ్యక్తిగా, మూగబోయిన వ్యక్తిగా ఈ సభలో కూర్చోవలసి ఉండటం దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి అని ఈ సందర్భముగా తెలియజేస్తున్నాను. మీరు ఇటువంటి సమయాలలో ముందుకు వచ్చి పరిష్కారం చేయాలంటే మీకు కొంత ఇబ్బందికరమే. ఆ సమయంలో, ప్రతిపక్ష సభ్యులకు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇచ్చి, వాళ్ళకు కూడా డైరెక్షన్ను ఇచ్చి సరైన పద్ధతిలో సభను నడిపేలా చేయాలని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామకృష్ణుడు:- అధ్యక్షా, ఒక కార్మికికేషన్. మెడమ్ స్పీకరుగారు ఉన్నప్పుడు మొట్టమొదటగా నర్సింహులుగారి పేరు పిలిచారు. ఆ సమయంలో, గౌరవసభ్యులు సభలో లేరు. తరువాత ముగ్గురు సభ్యులు మాట్లాడటం జరిగింది. దాని గురించి ప్రస్తావించడం అంత సమంజసం కాదేమో.

శ్రీ ఎమ్. వర్సింహులు:- అధ్యక్షా, పెద్దలు రామకృష్ణుడుగారంటే నాకు ఎంతో అభిమానము. వారు స్పీకరుగా ఉన్నప్పుడు వారు నాకెన్నో సార్లు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇచ్చారు. ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా వారు ఇప్పుడు మంత్రి అయ్యారు. అక్కడ ఉంటే లాభం లేదునుకొని ఇప్పుడు మంత్రిగా చేరారు. నేను రాజకీయోదాసనీ కాదు. నీన్న రెండు గంటలలో ఒక్క నేమిషము సమయము అడిగాను. లక్షలమంది ఓట్లతో గెలిచిన సభకి, వాలంటీ దళిత శాసనసభ్యునికి అన్యాయం జరిగిందంటే చెప్పుకుండామంటే అవకాశం

లేనందుకు నేను మానసికంగా బాధపడ్డానని ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా చెబుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు వినాలి. కేవలం ముఖ్యమంత్రి అంటే తెలుగుదేశం శాసనసభ్యులకే ముఖ్యమంత్రి కాదు. ఇక్కడ ఉండే ప్రతి శాసనసభ్యునికీ కూడా ముఖ్యమంత్రి. వారు ముందుకు వచ్చి సభ్యుల సమస్యలు పరిష్కరించలేకపోతే, ప్రజల సమస్యలు పరిష్కరిస్తారని ఎలా అనుకోవడం? నేను తెలిసిన వ్యక్తిని, 15 సంవత్సరాలుగా తెలుగుదేశం పార్టీలో ఉండి పార్టీ కోసం కష్టపడ్డ సానుభూతి కూడా లేనటువంటి పరిస్థితిలో....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నేను ఒక్కడే ఉన్న 294 మంది శాసనసభ్యులకే కాక, ఏడుకోట్ల యాభై లక్షల మంది జనాభాకు ముఖ్యమంత్రిని. వారి ఇంట్రస్టు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని నేను పనిచేయాలి.

శ్రీ ఎమ్. నర్సింహులు:- ఇక్కడ ఉన్న 294 మంది శాసనసభ్యులు అంటే ఎన్ని డికోట్ల జనాభాకు ముఖ్యమంత్రి అని గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు కేవలం మాటలుగానే కాదు. ఈ సభలో సభ్యులకు న్యాయం జరగాలంటే ఉపసభాపతిగా మీకున్న అధికారము సరిగా చూపించవలసిన ధర్మము కూడా ఉంది. అధికారపక్షంలో ఉన్న సభ్యులు మాట్లాడకున్నా నడుస్తుంది. కారణమేమిటంటే వారు కొన్ని విషయాలు మాట్లాడలేరు. మేము బయట ఏమీ జరుగుతుందో సభలో, ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పడం వల్ల ప్రభుత్వం చక్కగా నడుస్తుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఇవన్నీ కూడా గమనించాలి. మీరు ఉపసభాపతిగా అన్నీ తెలిసిన వారుగా సభ్యుల యొక్క గౌరవాన్ని కాపాడటంలో ముందుంటారని అనుకుంటున్నాను. మనమీదర్థము ఒకే క్వార్టర్లో ఉన్నాము. ఆ రోజు నేను ఇండిపెండెంట్గా ఉన్నప్పుడు, మీరు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు మనమిద్దరం ఒకటేట ఉండాలని రెండు క్వార్టర్స్ కేసుకొని ఉన్నాము. అప్పుడు మనము ఎన్నో విషయాలు చర్చించాము. ప్రజల కోసం బృతకడానికి వచ్చిన మాలాంటి వారికి, ప్రతిపక్ష సభ్యులకు సహకరించాలని, సహకరిస్తారని నమ్ముతూ, భగవంతుడు మీకు వంశశాంతి కల్పిస్తాడని ఉండాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పుత్తి చిన్ననీలారెడ్డి (నర్సాపూర్):- అధ్యక్షా, మా టిల్లా నుండి పార్టీలకు అత్యున్నతంగా మేరు డిప్యూటీ స్పీకర్ గా ఏకగ్రీవముగా ఎన్నిక కావడం చాలా సంతోషముగా ఉంది. మీకు శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. యువజనకాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా ఉన్నప్పుడు, ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేసి అందరికీ ఆదర్శవంతంగా నిలిచారు. మీరు శాసనసభ్యునిగా, మంత్రిగా జన్మభూమి కార్యక్రమాలలో పాల్గొని, పెద్ద ప్రజల బాధ్యతలు చేపట్టి, ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేశారు. మీరు సభను నిష్పక్షపాతంగా నడిపింపి ముందుకు వెళతారని ఆశిస్తూ, అందుకు మా పూర్తి సహకారం ఉంటుందని తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ (సంగారెడ్డి):- అధ్యక్షా, మా టిల్లా నుండి మీరు ఉపసభాపతిగా ఎన్నిక అయ్యారని తెలవగానే, చాలా సంతోషపడిన వ్యక్తులలో నేను మొదటి

వ్యక్తిని అనుకుంటున్నాను. మీరు ఉపసభాపతిగా ఎన్నిక అయినందుకు పార్టీ తరపున, మా నియోజకవర్గం తరపున, మా జిల్లా తరపున అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. మీరు ఎన్నో పదవులను అలంకరించి సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తూ వచ్చారు. మీతో సన్నిహితంగా ఉండి కలిసి పనిచేసిన రోజులలోనే, మీరు ఉన్నత పదవులను అలంకరించగలరని, ఆ సామర్థ్యం ఉందని అనిపించింది. మీ సమర్థతకు నీడర్శనంగా మీకు ఈ పదవి లభించిందని 11-00 భావిస్తున్నాను. మీరు మంత్రిగా ఉండగా జిల్లాలో అన్ని పాఠశాలలు కూడా ఉ. పి. రిపరేషన్లు. మొదటి జిల్లా బాగా వెనుకబడిన పాఠశాల కనుక మొదటి జిల్లా శాసనసభ్యులు ఏ రకమైన విషయాన్ని తెచ్చినా, తప్పకుండా ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ కనపరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను. నేను మొదటిసారిగా శాసన సభకు ఎన్నికయి ఇక్కడ ప్రవేశించాను. ఈ రోజు మీరు ఆ స్థానంలో కూర్చునేసరికి నాకు కూడా ఒక ధైర్యం కలిగి ఈ సభలో మొదటిసారిగా మాట్లాడగలుగుతున్నాను. ఈ సభలో కొత్త శాసన సభ్యులకు తప్పకుండా అవకాశం ఇవ్వాలి. అన్ని పార్టీలలోని కొత్త శాసన సభ్యులకు అడిగిన వెంటనే తప్పకుండా అవకాశం కల్పిస్తేనే వారి వారి పాఠశాల సమస్యలను సభ దృష్టికి తెచ్చే వేలు, మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. సమస్యలను పరిష్కారం చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. ఆ రకంగా అందరికీ అవకాశం ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను. భవిష్యత్తులో మీ సమర్థతతో ఉన్నత శిఖరాలను అధిరోహిస్తారని ఆశిస్తూ, అయురారోగ్యాలతో సభను సమర్థవంతంగా నిర్వహించే విధంగా భగవంతుడు మీమ్మల్ని ఆశీర్వదించాలని కోరుతూ, మా నాయకులు చెప్పినట్లుగా స్పీకర్ గారి పేరే కాక, డెప్యూటీ స్పీకర్ గారి పేరు కూడా చరిత్రలో నిలిపే విధంగా, ఆ రకమైన ఆదర్శప్రాయంగా నిలవాలని, మా పూర్తి సహకారం మీకు ఉంటుందని హామీ ఇస్తూ, నాకీ అవకాశం ఇప్పినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. రామకృష్ణ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు ఈ 11వ శాసన సభకు ఉపసభాపతిగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయినందుకు మా తరపున, మా నియోజక వర్గం తరపున మనస్ఫూర్తిగా శుభాభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ శాసనసభకు కొత్తగా వచ్చాము. కొత్తగా వచ్చిన శాసన సభ్యులము వందకి పైచిలుకు ఉన్నాము. ఈ శాసన సభలో మా మా నియోజక వర్గాలలోని ప్రజా సమస్యలను చర్చకు తీసుకురావాలని, వాటిని మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలని ఉన్నాము. ఇక్కడ గల పరిస్థితులు, విధానం చూస్తే నూతనంగా ఎన్నికయిన శాసనసభ్యులకు అవకాశాలు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. మేము కూడా సభ్యులమే. మా వద్ద కూడా ప్రజలు మమ్మల్ని ఎన్నుకునే ఇక్కడకు పంపారు. మా పరిధిలో, గల ప్రజా సమస్యలను, వర్షా వేదిక అయిన ఈ సభలో చెప్పేందుకు నూతన సభ్యులకు అవకాశం ఇవ్వాలని మీ ద్వారా, మమ్మల్ని ఎన్నుకుని పంపిన ప్రజలకు న్యాయం జరగాలని, అందుకు వర్యలు తీసుకోవాలని మమ్మల్ని కోరుతున్నాను. నేను ఒక విషయం ఇక్కడ గమనించాను. ఒకరు మాట్లాడుతూ ఉంటే, మధ్యలో అడ్డు పడుతుంటారు. వారం రోజుల నుంచి ఇక్కడ ఉండి మాట్లాడాలని ఉత్సాహపడుతున్నా, మధ్యలో రిస్కింగ్ కామెంట్స్ ఎక్కువగా ఉంది. అది భేటండా ఫిడయినా రూల్ పెడితే

బాగుంటుంది. ఎవరికయినా వారి ఆవేదన, ఆలోచన ఉంటే మే ద్వారా సభ ధృష్టికి తెచ్చే ప్రయత్నం చేయాలి. ఒకరు మాట్లాడుతుంటే, పోతన పేస పద్ధతి భేటుండా మాడాలి. సభకు వచ్చి, ఇక్కడ కూర్చున్న వారందరి గౌరవాన్ని కాపాడి, అందరి హక్కులను రక్షింపుకునే విధంగా మాడాలి. హక్కుల గురించి ఇక్కడ చాలా వర్ష జరిగింది. మన హక్కులను మనమే కాలరాస్తున్నాము. పోతన పేస్తున్నాము. ఇంట్లో సభ్యులు పేస్తున్న దీనికి నూతనంగా ఎన్నికయిన నాకు ఎంతో మనోవేదన కలుగుతోంది. ఇది సర్వేనది కాదు. సర్వేన పద్ధతిలో సభ నడిపే ప్రయత్నం మీరు చెయ్యాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుతూ, కొత్తగా వచ్చిన సభ్యులందరికీ, పాత మిత్రులు చక్కటి మార్గంలో నడిపేలా, చక్కటి సలహాలు ఇచ్చి, మా సమస్యల పరిష్కారం కోసం దోహదపడేలా, తగు విధంగా సహకరించాలని కోరుతూ, ఉపసభాపతిగా ఎన్నికయినందుకు మిమ్మల్ని అభినందిస్తూ, ఈ పదవికి మంచి పేరు తెచ్చి, సభ్యులందరి సమస్యల పరిష్కారానికి బాగా పని చేశారనే మంచి పేరు తెచ్చుకుని, ఇంకా బాగా ఎదగాలని, భగవంతుడు అన్ని రకాలుగా, ఆయరాగ్యాలు మీకు ప్రసాదించాలని కోరుతూ, మా సహకారం ఎల్లవేళలా ఇస్తామని చెబుతూ, నాకే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ప్రత్యేకంగా మీకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. రత్నాకర రావు (బుగ్గారం):- అధ్యక్షా, మీరు టికెట్ గాగా ఉపసభాపతిగా ఎన్నిక అయిన ఈ సందర్భంలో ప్రత్యేకంగా శుభాభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను. మీరు, మేము పక్క పక్క జిల్లాల వారము, మీకు అన్ని విషయాలు తెలుసు, 9వ శాసన సభలో మీరు, మేము, నర్సింహులుగారు ఒక బ్యాంకులో ఉండేవారము. మీ ప్రవర్తన, ధైర్యమే మీకు ఈ పదవి రావడానికి కారణం. మా కరీంనగర్ జిల్లా మీకు తెలియనీది కాదు. మేము సభలో మాట్లాడాలని చాలా ప్రయత్నం చేశాము. మా నియోజక వర్గంలో సమస్యలు చెప్పాలనే ఆలోచనతో ఇక్కడకు వస్తే, మొన్న కూడా మేము ఎంత ప్రయత్నం చేసినా మాకు మాట్లాడే అవకాశం రాలేదు. మా కరీంనగర్ జిల్లా ముఖ్యంగా కల్లోలీత ప్రాంతం. మా సమస్యలు ఎటువంటివి? మీకు తెలియనీది కాదు. మేము కాస్త వెనుకబడి ఉన్నాము. బ్యాంక్ బెంబెస్ లో మేము ఉన్నాము. ఒకసారి పత్రికలో మాశాను. గత శాసన సభలో మొత్తం 5 సంవత్సరాలలో ఒక్కసారి కూడా మాట్లాడకుండా కొందరు వెళ్ళిపోయిన సందర్భం మాశాను. మీరు అందరికీ అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మరొక విషయం. మేడియా వారు కూడా కేవలం ముందు వారినే చూపిస్తున్నారు. మా కార్యకర్తలకు మా మొహాలు టీ.విలో కనిపించడం లేదు. మా ప్రజలు అడుగుతున్నారు - మీరు కనిపించడం లేదేం అని అడుగుతున్నారు. ప్రతి రోజు కాకపోయినా, రెండు రోజులకు ఒకసారయినా మాపే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. రామకృష్ణుడుగారు స్వేచ్ఛగా ఉండగా పౌడరాబాద్ పట్టణం వరకు మేడియా ద్వారా వొన్ డింగ్స్ చూపారు. మీ హయాములో జిల్లాలో కూడా వచ్చేలా చేస్తారని ఆశిస్తూ, నాకే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మీస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఈ 11వ శాసన సభకు ఉప సభాపతిగా ఎంపిక చేయడానికి నా పేరును ప్రతిపాదించిన గౌరవనీయులు నారా చంద్రబాబునాయుడుగారికి నేను హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు కేంద్రంలో గల సాంప్రదాయాన్ని కొనసాగిస్తూ, మన రాష్ట్రంలో, కూడా ప్రతిపక్షానికి డెప్యూటీ స్పీకర్ పదవి ఇవ్వాలని కోరినప్పుడు, మన రాష్ట్రంలో ఆ సాంప్రదాయం లేనందు వల్ల ఈ రకమైన పరిణామం వస్తూ, నా పేరును ప్రతిపాదించినప్పుడు, వారు కూడా సహకరించి, వారి అభ్యర్థిని వోట్ పెట్టుకుంటూ సహకరించినందుకు మై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డిగారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. బి.జె.పి. నాయకులు గౌరవ ఇంద్రసేన రెడ్డిగారికి, ఎం.ఐ.ఎం. నాయకులు సజ్జాధీగారికి, సి.పి.ఎం. నాయకులు నర్సిమయ్యగారికి కూడా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, నేను ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయేందుకు సహకరించిన ప్రతి ఒక్కరికి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. చాలా మంది గౌరవ మంత్రులు, సీనియర్ శాసన సభ్యులు, వివిధ పక్షాల నాయకులు అందరూ కూడా నేను ఈ పదవికి ఎన్నికయినందుకు అభినందనలు తెలియజేసినందుకు వారికి పేరు పేరునా ప్రతి ఒక్కరికీ హృదయపూర్వకంగా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. అభినందనలు తెలియజేసు క్రమంలో కొందరు సభ్యులు కొన్ని సూచనలు చేశారు. ఒకసారి స్పీకర్, డెప్యూటీ స్పీకర్ స్థానాలకు ఎంపిక అయిన తరువాత నిష్పక్షపాతంగా, ప్రజోపయోగకరమైన, ఫలవంతమైన చర్యలు ఈ సభలో చేపట్టే చోటు చేసుకునే విధంగా అందరికీ అవకాశాలు లభించే విధంగా ప్రవర్తించడం ఉదాత్తంగా ఉంటుందని నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం. అందుకోసం కొత్తగా వచ్చిన శాసన సభ్యులు, మిత్రులు రామకృష్ణ రెడ్డిగారు చెప్పారు. 'నాకు 11-10 భయంగా ఉంది, ఇక్కడ పరిస్థితి చూస్తుంటే మరొక రకంగా ఉంది అన్నారు. ఉ. అలాంటి భయాలు కొత్తగా వచ్చిన శాసన సభ్యులకు అవసరం లేదు. సీనియర్ శాసన సభ్యులు ఇచ్చిన స్ఫూర్తితో అన్ని విషయాలలో అందరికీ కూడా అవకాశాలు లభిస్తాయి. అందరూ చర్చించవచ్చు. అటువంటి దానికి ఏమీ లేదు. అయితే ఇందాక చాలా మంది సభ్యులు, సభా నాయకులు తెలియజేసినట్లు, నేను గత 15 సంవత్సరాల నుంచి వివిధ స్థానాలలో ఉండడం జరుగుతోంది. నాకు కలిగిన అనుభవాల నుంచి, మనం తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి ఒక్క మాట రేఖా మాత్రంగా ఇప్పుడు ప్రస్తావించదలచుకున్నాను.

నూతన సహస్రాబ్దిలోకి ప్రపంచ మానవాళి అడుగిడబోతున్న ఈ తరుణంలో, చట్టసభలు ఎక్కడైతే స్ఫూర్తివంతంగా, ఉపయుక్తమైన చర్యలు చేస్తూ ప్రయోజనకరమైన కార్యక్రమాలకు నెలపులుగా ఎక్కడైతే ఉంటాయో అక్కడ ఆ యా సమాజాలు అద్భుతమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను, ఫలితాలను అవిష్కరించుకుంటున్నాయి. ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రతి ప్రజా ప్రతినిధి ఏ స్థాయిలో ఉన్న వ్యక్తి అయినా అధికార పక్షం వారైనా, ప్రతిపక్షం వారైనా ప్రజా స్వామ్యం యొక్క అంశమే లక్ష్యం. 'ప్రమోషన్ ఆఫ్ హ్యూమన్ వాల్యుస్' 'ఉన్నత మానవ విలువల సాధన'. వికేత లక్ష్యం. కాబట్టి ప్రతి ఒక్కరు కూడ ఈ ప్రజాస్వామ్య సౌధంలో ఉన్నటువంటి

304 నీయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో
మెదడు వాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

17 నవంబరు, 1999 429

వారందరమూ పని చేయగలిగితే తప్పకుండా మనం కూడ అధునతమైన ఫలితాలు సాధించగలుగుతాము. ఇక్కడున్న శాసన సభకు మన దేశంలోనే ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. చాలా చక్కటి పద్ధతిలో చక్కటి పంధాలో పని చేసే శాసన సభగా మన రాష్ట్ర శాసన సభకు కర్మి ప్రతీష్ఠ ఉంది. ఆ ప్రతీష్ఠను ఇంకా ఇనుమడింప చేయడానికి, పెంపడానికి మే అందరి సహకారం తీసుకుని, స్పీకర్ గారి సహకారం వొంది తప్పకుండా మేరు అప్పగించిన ఈ బాధ్యతను మన రాష్ట్ర శాసనసభ యొక్క గౌరవం ఇనుమడింప చేసే విధంగా నేను కృషి చేస్తానని, నేను మే అందరి గౌరవాన్ని వొందే విధంగా ప్రయత్నం కూడ చేస్తానని, మేరు అందరూ కూడ హృదయపూర్వకంగా ఈ రోజు అభినందనలు ఏ విధంగా అందించారో సహకారం కూడ అదే విధంగా అందించాలని, నా కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించే విధంగా అందరూ సహకరించాలని కోరుతు నాకు అభినందనలు తెలియజేసినందుకు, ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు ప్రతి ఒక్కరికి మరొకసారి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేసు కుంటున్నాము.

304వ నీయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశము (కొనసాగింపు)
(2) రాష్ట్రంలో మెదడువాపు వ్యాధి బెడదను గురించి::

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నా - 304 మెద క్సారిఫరెషన్స్ కొరకు అడిగారు. జీవన్ రెడ్డిగారు, మాట్లాడండి.

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి వరు్యలు మాట్లాడుతూ రెండు నెల బిస్లను అదనంగా కల్పించడం జరిగింది అని చెప్పారు. ఈరోజు కండెమే చేయబడిన బిస్ల స్థానంలో కొత్త బిస్లను రిప్లస్ చేయవచ్చు. కానీ నాకు తెలిసినంతవరకు గామీజ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి సామాన్య ప్రయోజ్కులకు నౌకర్యం కల్పించడానికి మేరు ఎర్ర బిస్ ఒక్కటి కూడ అదనంగా ఒక్క టీఎఫ్ కూడ నేసిన దాఖలాలు లేవు. నేను ఇంకో ముఖ్యమైన సూచన చేయడం జరిగింది. సెకండ్ స్టేజీకు సంబంధించి ఘేరు మూడు రూపాయల తరువాత ఫెర్ నాలుగు రూపాయలకు పోవడం జరిగింది. వాస్తవంగా మూడు తరువాత మూడున్నర రూపాయలు పెట్టాలి. అది పెట్టకుండా ఏకంగా నాలుగు రూపాయలు పెట్టారు. దానికి కూడ మంత్రిగారు వివరణ ఇవ్వాలి. నేను ఇంతకుముందు తెలియజేసినట్లుగా మన చక్క రాష్ట్రం అయిన తమిళనాడు తీసుకుంటే 18 పైసల నుంచి 22 పైసలకు మాత్రమే పెంపడం జరిగింది. కేవలం నాలుగు పైసలే పెంచారు. కర్నాటకలో 21 నుంచి 24 పైసలకు మాత్రమే పెంచారు. అధ్యక్షా, మేరు కూడ రవాణా శాఖ మంత్రిగా పని చేశారు. మేకు తెలియనిది కాదు. 1994-95 ఆర్థిక సంవత్సరం వరకు నేజీ ప్రాఫిట్లో ఉన్నటువంటి రోడ్ రవాణా సంస్థ - గౌరవనీయులు చంద్రబాబునాయుడుగారు హైటెక్ ముఖ్యమంత్రి - విజన్ 2020 లక్ష్యంతో ముందుకు

వోతున్న వారు వాధి అధ్యర్థంబో మరు ఏకంగా ఈ వీధంగా నవ్వాలబో కూరుకుపోవడం ఏమిటో తెలియడం లేదు. ఇంత భారం సామాన్య ప్రజల మీద పడిబుట్టగా భారీలు పెంచడం జరిగింది. ఈ పెంచిన దానిన నరప వెసే మేరు ప్రత్యామ్నాయంగా రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థయొక్క పనే తీరును మెరుగుపరచండి. మేరు రాబోయే అయిదు సంవత్సరాలలో 720 కోట్ల ఆదాయాన్ని వేచుకున్న వేధంగా వర్యలు వెపట్టడం జరుగుతోందనీ కూడ మనవే చెబారు. దీనిన దృష్ట్యా పెట్టుకునే ఏ పరిస్థితిలో కూడ ఇవాళ రాష్ట్రంలో ఉన్న అతి పెదవారు, సాధారణ ప్రయాణీకుడు ప్రయాణం వెస సౌకర్యం రోడ్డు రవాణా సంస్థ కాబట్టి ఏ పరిస్థితిలో కూడ ఈ పెంచిన బస్ ఛార్జీలను మళ్ళీ నీలుపుదల వెసే యధావీధిగా గతంలో ఉన్న వేధంగా కొనసాగించాలనే మే ద్వారా కొరుకున్నాను.

శ్రీ జె.సి.దివాకర రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మే ద్వారా మంత్రి వర్యులను అడుగుతున్నాను. 1993-94 సంవత్సరంలో ఆర్.టి.సి లాభాలలో ఉన్న మాట వాస్తవమా? 1994-95 లో అక్కడక్కడ చిన్న మాట కాదు, ఈనాటి వరకు ప్రతి సంవత్సరం నష్టాలు వస్తున్నవనే మేరు ఇచ్చిన గణాంకాలలో ఉన్నది. ఎందుకు ఈ రకంగా వస్తున్నది. అప్పటికే ఇప్పటికీ రోడ్డు బాగుపడాయి. అప్పటికీ, ఇప్పటికీ నర్వీస్, మాన్యువల్ పవర్ తగ్గించారు. టైర్లు బాగా వస్తున్నాయి. అయితే బాగా వస్తున్నది. ఇన్నీ ఉండి ఎందుకు నష్టం వస్తున్నది? దయచేసి మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకట రమణ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి వర్యులు డిజిల్ రేటు పెరిగింది అన్నారు. దాని వల్ల బస్ ఛార్జీలు పెంచాము అన్నారు. వాణిపాయీగారు ఒక రూపాయి తగ్గించారు. అప్పుడు డిజిల్ రేటు తగ్గించారా? నెను ఇంతకు ముందు బస్ అపరెటర్లను. దాని వల్ల నాకు ఉన్న కొన్ని అనుభవాలు, జరిగిన విషయాలు తెలియజేస్తున్నాను. మూడు రూపాయలు పెరిగితే ఎంతో భారం అవుతుందనీ మంత్రిగారు అన్నారు. మెము అప్పుడు బస్ లు నడిపించినప్పుడు ఒక షెనా కిలో మీటర్ కు పెంచినప్పుడు మాకు వచ్చే ఆదాయం 30 శాతం పెరిగింది. ఖర్చు మాత్రం 10 శాతం పెరిగింది. మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ప్రతి రోజు ఇంతకు ముందు వచ్చే ఆదాయం చూశారు. రేటు పెరిగిన తరువాత ఫెర్ పెంచిన తరువాత అప్పుడు వచ్చే ఆదాయం పెప్పడం లేదు. అది కూడ వారు తెలియజేయాలి క్షోరుకున్నాను. అదే వీధంగా బస్ లో 60, 66 సీట్లు ఉంటాయి. ప్రస్తుత పరిస్థితి తెలియుదు కానీ 66 సీట్లు ఉన్న బస్ లో 100, 150, 200 మందే ప్రయాణిస్తున్నారు. ఎర్రబస్ లో ఇంత మందే ప్రయాణిస్తుంటే ఎందుకు నష్టం వస్తున్నదో అర్థం కావడం లేదు. ముఖ్యంగా మొన్న జరిగిన ఒక విషయం చెబుతాను. నెను ఒక గామానికి వెళ్తాను. మొత్తం ప్రయాణీకులు బస్ లో లేరు. బాపు మీద ఉన్నారు.

అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో,

మెదడు వాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

నేను వారినీ ఘరు ఎందుకు పెన ఉన్నారని అడిగాను. భోజన ఉన్న వారంతా దిగిపోయారు. ఘరు ఎందుకు క్రిందకు దిగి రావడమీ, పెన ఎందుకు ఉన్నారని అడిగితే మాకు పెన వోయిగా ఉందని అన్నారు. హైదరాబాదులో, డబుల్ డక్యుంట్ బస్సులు పెననే ప్రజలను కూర్చోబెట్టి నీళ్లు కట్టి షేనీ నడిపున్నారని. ఆ విధంగా నడిశింపే అల్లవన ఉన్నట్లయితే ఇదే విధంగా పెన నీళ్లు వెననా ప్రజలకు ఏళ్లు అభ్యంతరం ఉండదని మనవి చెప్పాను.

శ్రీ బి.వి.మోహనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను మొట్టమొదటి బెన్సుడం జరిగింది. దాదాపు రూ. 479 కోట్లు డిజిల్ వషయంలో, కానీ, డి.ఎ.ల వషయంలో, కానీ ఈ విధంగా జరిగిందని క్లియర్గా చెప్పాను అవోడిషన్ డైరీ వచ్చినప్పుడు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు క్లియర్గా చెప్పడం జరిగింది. దాని వల్ల ఇంజనీ వస్తున్నాయి కానీ ఇన్ ఎఫ్షయన్సీ వల్ల కాదు. ఆర్.టి.సి. గురించి నేను ఇచ్చిన నోట్ లో, ఉంది. బారత డైరీలో, అందరూ అంగీకరించారు ఆ పాయింట్లో, వడేదం లేదు డిజిల్ పెంచడం వల్ల, డి.ఎ. పెరిగినందువల్ల పెంచవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది ఆ విధంగా పెంచకపోతే ప్రతి నెత్తం నష్టాలలోకి వోయే పరిస్థితి రాబోయే దినాలలో, ప్రతి నెత్తం 70 లక. 10 రూపాయలు నష్టవోయే పరిస్థితి కాబట్టి దానికి అనుగుణంగా పెంచడం జరిగింది. డిజిల్ రెడ్డి గారు అదనంగా ఎర్ర బస్ అడిగారు. సంవత్సరానికి దాదాపు 600 బస్లు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. నష్టాలు రావడానికి కారణం మొదటి నుంచి చెబుతున్నాను డిజిల్, కరువ భిత్తం ఇవ్వన్నీ తొడయ్యాయని చెప్పాను. ఏదో ఒక కారణం కాదు గతంలో కూడా దివాలా రెడ్డి గారికి చెబుతున్నాను; 1991-92లో రూ. 31 కోట్లు నష్టం వచ్చింది; 1992-93లో రూ. 26 కోట్లు నష్టం వచ్చింది; గౌరవ సభ్యులు బస్పెన ప్రయాణిస్తున్నారని చెప్పడం జరిగింది; అవన్నీ కట్టుదిట్టం చేయబోతున్నాము; ట్రాన్సిపోర్టు కమిషనరీ గారికి అదేకాలు ఇస్తున్నాము; బస్లపైన తిరిగి వారినీ, ప్రివేట్ యాజమాన్యాన్ని కట్టుదిట్టం చేయాలను కుంటున్నాము; నెరుష్యుమైన ప్రజాశక్తి పెట్టబోతున్నాము; వారం క్రిందది అందరి అధికారులతో సమావేశం పెట్టడం జరిగింది; ఎన్ని సార్లు చెప్పినా నేను చెప్పిది విమంభ మన వ్యవస్థను ఒక్కసారి అర్థం చేసుకోవాలి; నష్టాలు ఈ విధంగా రావడంవేత పెంచాము; తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యం లేదు; గౌరవ సభ్యులు అర్థం చేసుకోవాలని సవినయంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను;

11-20

ఉ

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- మెడం స్పీకర్, 1993-94 సంవత్సరాల్లో లాభాలు, ఇవాళ నష్టాలు అన్న మాట నా స్వంత కవిత్యం కాదు. ప్రతివత్సరం వాయుకులను మోటింగుకు పలుస్తూ వారు ఇచ్చిన బోగ్గరలో, చాలా స్పష్టంగా వున్నది కాబట్టి నేను ఆ మాట అడుగుతున్నాను తప్ప ఇంక వేరే కాదు. ఈ రకంగా సభను తప్పు శ్రోవ పట్టింపే విధంగా మంత్రిగారు మాట్లాడడం మంచిది కాదని మనవిస్తున్నాను.

304వ నియమము క్రింద పగ్గావించబడిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో మెదడు
వాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

శ్రీ బి.సి. మోహన్రెడ్డి:- మేడం స్పీకర్, 1996-97న సంవత్సరంలో 6 కోట్ల
35 లక్షల రూపాయల లాభం వున్నది. 1991-92వ సంవత్సరంలో, రు. 31 కోట్ల నష్టం
అని చెప్పాను.

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం):- 1994-95వ సంవత్సరం లాభాలు,
వున్నాయా, లేదా చూడండి వారి డాక్యుమెంట్ అధ్యక్షా.

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇవన్నీ కూడా అందరికీ దొరికే
డాక్యుమెంట్స్. 1989-90వ సంవత్సరంలో, రు. 20 కోట్ల నష్టం వుంటే వారు చెప్పినట్లు,
1993-94వ సంవత్సరంలో, రు. 6 కోట్ల లాభం వుండే, 1994-95వ సంవత్సరంలో,
రు. 12 కోట్ల లాభం వుంటే, 1995-96వ సంవత్సరంలో, రు. 45 కోట్ల లాభం వుండి
1996-97వ సంవత్సరం రు. 6 కోట్లకు వచ్చింది. అదే మార్గంగా 1997-98వ
సంవత్సరంలో రు. 48 కోట్ల నష్టం వచ్చింది. 1998-99వ సంవత్సరానికి రు. 95 కోట్ల
నష్టం వచ్చింది. బి.ఎ., డి.ఎ., మరియు డిజిల్ ఇవన్నీ కంపెర్డ్ షెసుకుంట్ ఆర్.బి.సి.
ఫెడరేషన్స్ తెలుస్తుంది తప్ప ఈ ఫిగర్స్ మాస్టే మనకు తెలియదు. ఇవి కూడా
మాసుకోవలసిన అవసరం వున్నది.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- మేడం స్పీకర్, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు, మరియు
రవాణా మంత్రిగారు చెప్పింది పరకంగా వున్నదంటే ఆపరేషన్ సక్సెస్ బట్టి ఫ్రెషంటే డెడ్
అన్నట్లు వున్నది. మంత్రిగారు దీనిమంతా జోస్యాలే చెబుతూ వుంటారు ఎన్నో
ఎస్టాబ్లిష్మెంట్లు ఇచ్చారు. మరి ఆర్.బి.సి. యొక్క భవిష్యత్తు పరకంగా వున్నదో,
మంత్రిగారు జోస్యం చెప్పాలనే కోరుతున్నాను అధ్యక్షా, తమరు కూడా ఆర్.బి.సి.
మంత్రిగా పని చేశారు ఎంతో వాందాగాపని చేశారు ఆర్.బి.సి. డిపార్టుమెంట్లో వున్న
అవకతవకల మీద తమరు ప్రత్యేకమైన టాస్క్ ఫోర్సును పెట్టారు. షేతులు
పెంకటరమజారెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా మన రాష్ట్రంలో, ఆర్.బి.సి. పరిస్థితిని ఒకసారి
చూసినట్లయితే మున్ను పెంచిన భార్యల విషయంలో, గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పే పద్ధతి పి
రకంగా వున్నదంటే కేంద్రప్రభుత్వం డిజిల్ ధరలు పెంచింది కాబట్టి ఆర్.బి.సి. బస్
భార్యలను పెంచామని చెబుతున్నారు. ఇది ఎంతవరకు సమంజసం. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో
ఎస్.డి.ఎ.లో వారు భాగస్వాములు. వారి మీద ఒత్తిడి తీసుకురావలసిన గురుతరమైన
చారిత్రక ప్రభుత్వం మీద వున్నారా, లేదా? ఈ బస్ భార్యలు పెరగక ముందే ఎన్నెకల
సమయంలోనే ఈ నాడు, వార్త, హిందూ, దక్కన్ కానికల్ ఇలా ఇంకా ఇతర పత్రికలలో
బస్ భార్యలు తగ్గరించే పెంచుతున్నారనే వార్త వచ్చింది. అప్పుడే పత్రికల వారు పి రకంగా
ఈ హిందూ వ్యాపారు? దేకవోలే వారి అధికారులు ఇచ్చిన సమాచారాన్ని బట్టి వ్యాపారా?

అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో.

మెదడు వాపు వ్యాధి బడదను గురించి.

లేకపోతే ఏ పద్ధతిలో వ్యాధారు. శాసన సభ్యులము, ఉన్నత స్థాయిలో ఉన్న వాళ్ళు బస్సులలో ప్రయాణించరు. సామాన్య ప్రజలే బస్సులలో ప్రయాణిస్తారు అలాంటి వారు ప్రయాణించే బస్ ఛార్జీలు పెంచడం అనేది ఎంత వరకు సంఘంజనమా అలోచించండి.

మెన్టరీ డిప్యూటీ స్పీకర్:- నాగెంద్రగారూ, మంత్రీగారు క్లియర్ గా చెప్పారు. మరల అదే విషయాన్ని మేరు రిపీట్ చెయ్యన్నారు.

శ్రీ డి. నాగెంద్ర:- డిజిటల్ థరలు పెంచడం వలన వారు బస్ ఛార్జీలు పెంచడం జరిగిందని అన్నారు. నేను మంత్రీగారిని క్యాబినెట్ కంటా అడుగుతున్నాను. దయచేసి పెంచిన థరలను తగ్గించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారో చెప్పాలని కొరుతున్నాను. మాడిమాండ్ అదే. ముంబాయిలో ఆర్.టి.సి. ఏరకంగా వస చెన్నై న్నదంటే అక్కడి బస్ స్టాండ్ లో రెండు నమిషాలు వుండే చూస్తే తెలుస్తుంది. రెండు నమిషాలకు ఒక బస్సు వస్తుంది; అక్కడ గంటల తరబడి వెయిటింగ్ లో ప్రయాణికులు వుండే సందర్భం ఆర్.టి.సి కి అక్కడి ఆర్.టి.సి కి చాలా వ్యత్యాసం వున్నది; ఇక్కడ కాలెక్షన్ వెళ్ళి విద్యార్థులు, స్కూళ్ళకు వెళ్ళే పిల్లలు, ఉద్యోగస్థులు గంటల తరబడి బస్ స్టాండ్ లో బస్సుల కొరకు వెయిట్ చేయడం జరుగుతున్నది; ఇదేమిటి? ఇక్కడ కూడా ముంబాయిలో ఘాడిగినా రెండు నిమిషాల వ్యవధిలో బస్సులు వచ్చే విధంగా ఫిమయినా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ (కొత్తకల్):- అధ్యక్షా, తమరు డిప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎన్నిక అయిన తరువాత నేను అడగకున్నా తమరు అవకాశం ఇవ్వినందులకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను; రు.401 కోట్లు ఇప్పుడు పెంచడం జరిగిందీ అయినా ఇంకా రు.130 కోట్ల నష్టం వుంటుందని, ఆర్.టి.సి. మీద భారం వుంటుందని వారు చెప్పారు; ఈ రు.130 కోట్లు ఫినిషంగా పూడ్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు; లేకపోతే మధల ఒక ఆరు నెలల్లో, సంవత్సరమో కాగానే ఆర్.టి.సి. నష్టాలలో వున్నది, పెంచకుంటే తప్పదని చెప్పి మధల ఛార్జీలు పెంచుతారా? నాకు తెలిసినంతవరకు ఈ నష్టాలు రాషడానికి ప్రయివేట్ వాహనాలే కారణమని అనుకుంటున్నాను; మా మహబూబాబాద్ డివిజన్ డివో, నష్టాలలో నడుస్తున్నది; వందలాది ప్రయివేట్ వాహనాలు అక్కడ వున్నా కూడా బేక్ ఇన్ స్పెక్టరీలు కానీ ఆర్.టి.వి.లు కానీ ఏంవర్య తీసుకోలేదు; నేను బ్యాన్స్ పోర్టు కమిషనరీను కూడా స్వయంగా కలిసి చెప్పాను; ఎం. డి. గారికి మరియు ఆర్. టి. టి. గారికి ఎన్నికలకు ముందు, సంవత్సరం క్రితం కూడా చెప్పాను; పరిస్థితి ఫిమిటంట్ ఎన్నో గామాలకు ఆర్.టి.సి. బస్సులు బందు చేయడం జరిగిందీ; అక్కడి డివో, మేనేజర్ గారు ఫిమన్నారంట్ మే రూట్ లో, నష్టం వస్తున్నది; ప్రయివేట్ వాహనాలు బందు చేస్తే, తప్ప ఆర్.టి.సి. బస్సులను నడపము అంటున్నారు; ఇది వాస్తవంగా అక్కడ జరుగుతున్నది;

కావాలంటే విచారణ చేయండి; నా నియోజక వర్గంలో ఎన్నో గ్రామాలకు ఆర్థిబిడ్డిని; బిడ్డలు బిందు పెట్టడం జరిగింది; ఫిమన్నా అంటే అక్కడ తిరిగే ప్రయివేట్ వాహనాలను బిందు చేయమంటున్నారు. ఇది ఎంతవరకు న్యాయమనేది ఆలోచించండి. డిపార్ట్మెంట్ నిర్లక్ష్యం వల్లనే నష్టాలు పడుతున్నాయి; దీని మీద వర్య తీసుకోకుండా ఫిమయినా నష్టం వచ్చింది కాబట్టి ప్రజల మీద భారం వేస్తున్నారు; ఫిమయినా నష్టానికి ప్రయాణికులే బాధ్యత వహించాలని మంత్రిగారు నెబుతున్నారు; ఇది ఎంతవరకు సబబు? ఆర్థిబిడ్డిని; ఛార్జీలు పెంచితే వాళ్ల మీద ఉక్కుపాదం మోపుతామని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు; కానీ ఆర్థిబిడ్డిని; వాళ్ల మీద ఉక్కు పాదం మోపడం ఫిమో కానీ ప్రయాణికుల మీద ఉక్కు పాదం మోపారు; దీని మీద ప్రభుత్వం స్పందించి వెంటనే ఫిదయినా పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బిడ్డి కేవలరెడ్డి:- మేడం స్పీకర్, మన మిత్రులు రెడ్యానాయక్ గారు అన్నట్లు వాస్తవంగా ప్రయివేట్ వాహనాలలో ప్రయాణం చేయాలనే అభిలాష ఎవరికీ వుండదు; ఆర్థిబిడ్డిని; బిడ్డ సౌకర్యం కల్పిస్తే తప్పకుండా ఫి ప్రయాణికుడు అయినా ఆర్థిబిడ్డిని; బిడ్డలతోనే ప్రయాణం చేయాలనే కలుస్తాడు; గత అయిదు సంవత్సరాల నుంచి మొత్తం రాష్ట్రం లోపల ఎక్కడా కూడా అదనంగా ఒక్క బిడ్డ సౌకర్యం కూడా కల్పించలేదు; గౌరవ మంత్రిగారు కొత్తగా 600 ఎర్ర బిడ్డలను పెట్టామని అంటున్నారు; బహుశా వారికి తెలుసునో, తెలియదో కానీ కండెప్పే చేయబడిన బిడ్డల స్థానంలో ఈ బిడ్డలను కొత్తగా ప్రవేశ పెట్టి వుండవచ్చు; అంతకు తప్ప అదనంగా ఎక్కడయినా బిడ్డలు ఫిర్మాను చేశారా? దయచేసి అదనంగా బిడ్డ సౌకర్యం కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి; రెండవది సెంట్రల్ స్టేజ్ మూడు రూపాయల తరువాత రూ.3-50 పెంపల బీకెట్ పెట్టకుండా స్ట్రెయిట్ అవే రూ.3-00 ల తరువాత రూ.4-00 లు పెట్టారు. దానివలన ప్రయాణికులపైన ఇంకా అదనంగా భారం పడుతుంది; వారు పెంచిన ఛార్జ్ 6 పెంపల నుంచి 11 పెంపల చొప్పున బిక్కు కడితే ఇది రూ.4000 కొట్టు కాదు; మిత్రులు అన్నట్లుగా ఇది రూ.1000 కొట్టుకు మించుతుంది; వారు కాగితాలపై పెప్ప బిక్కు ఒక్కటే ప్రయాణికులపై అర్పించగా భారం మోపి; సమర్థవంతంగా పని చేసే రోడ్డు రవాణా సంస్థ, సమర్థవంతమైన గౌరవ ఘోషమంత్రిగారు వున్నాడు కాబట్టి దయచేసి వారు పెంచిన రవాణా ఛార్జీలను తగ్గించాలి; ప్రయాణికులను అదుక్వాలి; అవకాశం వచ్చిందే గదా అని కేంద్ర ప్రభుత్వం డిజిటీ ధర పెంచింది అని, దానికి తోడు ఈ ప్రభుత్వం ఉద్యోగస్థులకు ఇచ్చిన కరువుభత్యం, అదనపు డి.ఎ. ఇవన్నీ ప్రభుత్వం మీద అదనపు భారం కాబట్టి పెంచామని అనడం సమంజసంగా ఉంది; 11:30 బిడ్డ ఉద్యోగులకు యిప్పే కరువుభత్యం, వెతననవరణలు మొదలైనవి ఆర్.టి.సి పామర్లతో పెంపుల చేయండి; ప్రయాణికుల మీద భారం మోపడం సమంజసం కాదు; పెంచిన రవాణా ఛార్జీ తగ్గించవలసిందిగా మా పార్టీ తరఫున డిమాండ్ చేస్తున్నాము;

శ్రీ యన్కే: ఇంద్రసేనారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక సింపుల్ క్వెరీఫెక్షన్. హైదరాబాదు సిటీలో కొన్ని రూటల్స్, నూటికి నూరు శాతం బస్ ఛార్జీస్ పెంచారు; ఈరోజు మంత్రిగారు యిచ్చిన సమాధానంలోనే వుందీ. గతంలో 20 పైసలు, 25 పైసలు వంటి యిప్పుడు 50 పైసలు బెకారు; హైదరాబాదు సిటీలో పెంచిన ఛార్జీస్ ను తగ్గించాల్సి గామాలలో ఎర్రబస్సులు, ఆర్మీనర్ల బస్సులు ఎక్కి తిరిగి వారికి వెలుబుబాటు కలిగించవలసిందిగా అడిగాము; దానికి క్వెరీఫెక్షన్ యివ్వాలి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా సఫలం వున్నందన పాజిటివ్ గా స్పందించ వలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యన్కే: వంద్యబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు; ఆల్ పార్ట్ మేజింగ్ లో అన్ని విషయాలు ఎక్స్ ప్లెయిన్ చేశాము; ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు, దివాకరరెడ్డిగారు కూడా వున్నారు; ఈరోజు సెంట్రాల్ మిరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఎందుకు బస్ ఛార్జీస్ పెంచారని అడిగారు; రోడ్డు సెస్ ను ఫిబ్రవరి నుండి-సెంట్రాల్ గవర్నమెంట్ ఒక రూపాయి చొప్పున పెంచినందున రూ.212 కోట్లు అవుతోందీ; అది తగ్గిస్తే బాగుంటుందీ; గవర్నమెంట్ ను రన్ చేయవలసిన అవసరం వుందీ; దీనివల్ల రూ. 341 కోట్లు వెకర అదాయం వచ్చే అవకాశం వుందీ; అప్పటికి రూ.137 కోట్లు లాభ వచ్చే అవకాశం వుందీ; దానికొరకు ఎఫిషియెన్సీ యింప్రోవ్ చేయడం కోసం టార్గెట్స్ కూడా యివ్వాలి; ఆల్ పార్ట్ లీడర్స్ కు కూడా షూపించాము; రూ.721 కోట్లు వోవర్ ఎ పిరియడ్ ఆఫ్ టైమ్. ఐదు సంవత్సరాల్లో తగ్గించాల్సి బస్ సెస్ రేషియో ఒక మినిమి తగ్గించాలి 7:20 నుండి 6:20 కు తేవాలని వేరియస్ పార్టీ మేంబర్స్ సెటాము; ఎఫిషియెన్సీ పెంచుకొనే లాభాలు పెంచుకొనే వేయాలని, అదనంగా భారం వేయకూడదని అనుకున్నాము; ఇప్పుడు ఫిగర్స్ ముముందు సెటాము; ఎవ్వరే షేక్ ఫుకు ఫిగర్స్ యిస్తామని కూడా సెటాము; బస్సుల సంఖ్య ఎక్కువ బెకారా అని డివన్ రెడ్డిగారు వదవద అడిగారు; 7,207 వోల్ట్ వెహికల్స్ ను రిఫ్రెష్ చేశాము; 2871 కొత్త బస్సులను సెటాము; అవేధంగా షూపిస్తూవు గతంలో 15,655 బస్సులు వుంటే కొత్త బస్సులు యాడ్ చేసిన తరువాత 18,526 అయ్యాయని తమ ద్వారా కెలియరేషనుకుంటున్నాను; భారత ధేశం మొత్తం మేద ఫి యితర రాష్ట్రంలో బేసిఫిధంగా మన రాష్ట్రంలో 18,526 బస్సులు ఎవెయ్యూఆర్టివి ద్వారా నడపబడుతున్నాయి; తరువాత స్టానం మువోరాష్ట్రాద్, వాలామంది తమిళనాడులో కంపెనీ చేస్తూ మాట్లాడుతున్నారు; మన రాష్ట్రంలో షేడ్ యుటిలైజేషన్ 91:18 వుందీ; తమిళనాడులో 91:97 వుందీ; ఎవెయ్యూ ఆర్టివి రోడ్ కంపెనీ బాగుందీ; రోడ్ సేవ అవార్డ్స్ ఫం ఛార్జీ యిన్ సెటాబిల్ ఆఫ్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ యుకె మన ఎవెయ్యూఆర్టివికి యివ్వారు; యాక్సిడెంట్ రేట్ 0:13 పర్ సెంట్ ఒక లక్ష కిలోమీటర్స్ అంద్రప్రదేశ్ లో వుంటే, తమిళనాడులో 0:50 వుందీ; ఇతర రాష్ట్రాలలో షేడ్ సేవ వేరుకొందని అంటున్నారు; సెహికెస్ బ్రేక్ డౌన్ అంద్రప్రదేశ్ లో 10 సెం కిలోమీటర్స్ కు 0:1 వుంటే తమిళనాడులో 0:75 వుందని, కెలియరేషనుకుంటున్నాను; ఫ్యూయల్ ఎఫిషియెన్సీ 5:05

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో మెదడు
భావ వ్యాధి బెడదను గురించి;

కిబ్బోమెటర్స్ పర్ లీటర్ మన రాష్ట్రంలో. వంట్ల తమిళనాడులో 4:24 వంద్లి; అవిధంగా కూడా వెల్లెవంతవరకు పమర్లవంశంగా రెన్ పేస్తున్నాము; సెల్స్ బ్యాక్స్ అంధప్రదేశ్లో 19:33 వంట్ల, కర్నాటకలో 20:6 మనరాష్ట్రలో 21 శాతం వంద్లి; వారికంటే మనం తక్కువలో ఉన్నాము; సిద్ధిలేని పరిస్థితిలో, డిష్టెంట్ టిష్టెంట్ డిజిటీ యివన్నీ రేటు పెరిగిపోయిన మనం పెంచవలసిన పరిస్థితి ఫిర్మడింది; ఇవన్నీ మన వేళ్ళలో, వందేని కాదు; కేంద్రప్రభుత్వం సెంటిఫై మనం కూడా పెంచాలి; నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒకసారి పే రివిజన్ మన, వంద్లి; అవిధంగా ఎగ్జిమెంట్ వంద్లి; అందువల్ల పెంచుతున్నాము; డిజిటీ రేటు పెంచుతున్నాం పెంచారు; డిస్కం మనకు అధనంగా ధు:282 కోట్లు భారం పడింది; రాసివల్ల కూడా పెంచవలసి వచ్చింది; ఇంజనుముందే డిజిటైజ్డ్ యిచ్చాము; రు:479 కోట్లు వేటమింటివల్ల, కట్టెల పరిణామాల వల్ల భారం పడింది; మనం రు:341 కోట్లు పెంచాము; ఇంకా రు:138 కోట్లు బాటెన్స్ వంటుంది; దాన్ని ఎఫిషియెన్సీ షేర్ భర్తీ చేసుకోవలసిందిగా ప్రోత్సహిస్తున్నాము; సభ్యులందరినీ కోఆపరేట్ నేయవలసిందిగా కోరుతూ వెలపు చేసుకుంటున్నాను;

డా. ప్రియన్య: రాజకీయరేడ్డి:- అధ్యక్షా, పుయ్ అర్ రికిస్టర్లింగ్ అవర్ పోలిట్స్. ఇది అన్నికంగా ప్రజా వ్యతిరేక వర్క్-తమిళనాడు, కర్నాటక రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రంలోని అర్థివే ఎఫిషియెంట్గా పని చేస్తోందని అంటున్నారు. తమిళనాడులో కంట్ల యిక్కడ ఎక్కువ బస్ ఫార్మ్స్ వడ్డన నెస్తామనడం ఫిమి న్యాయం? వారికి సంబంధించిన డిఎల్, డిజిటీ ఫార్మ్స్ ఎవరికి పెద్దగతదా? మనకే పెరిగాయో? మేము మొట్టమొదటి నుండి నెలుతున్నాము; అర్థివేకి పెనులుబాటు కలిగింపే విధంగా, మిగతా రాష్ట్రాలలో మాదిరిగా మోఅర్ వెపోర్టిటీ బ్యాక్స్ను తగ్గించండి; అర్థివేకి పెనులుబాటు కలిగే విధంగా మిగతా రాష్ట్రాలలో. ఫారిరిగా సెల్స్ బ్యాక్స్ను తగ్గించండి; ఈ రకంగా నేయవలసిందిగా మేము చాలా గట్టిగా అడిగాము; అట్ పార్ట్ వేటింగ్ జరిగినప్పటి నుండి చాలా గట్టిగా అడుగుతున్నాము; దాని గురించి నెవుకుండా యాడింగ్ యిన్సర్ట్టు ఇంజుర్ అన్నట్లుగా అప్పారాఫుగు ఒక మాట అన్నారు. That the Opposition Parties have agreed for the hike in bus fare at the all party meeting. ప్రజలందరూ ఒప్పుకున్నారు; వాకు నెలియదు; ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజలందరూ ఒప్పుకున్నట్లుగా నెలుతున్నారు; అప్పారాఫుగు అంటారు that we the Opposition parties have all agreed for the hike at the all party meeting convened by the Hon'ble Chief Minister. ఇది పవ్వి అప్పారాఫుగు అయ్య. ఫ్లెక్సిబులమైన ఫిషయం; మెఫుంధరం ఎఫుటూ ఎఫుకోఫెమ్; మేము ఎంత గట్టిగా అడిగా, గంటకుపైగా ఈ ఫిషయం పైన చర్చించినా ప్రభుత్వం ఒప్పుకోలేదు. అయ్యివ కూడా తగ్గించడానికి ఏమాత్రం సిద్ధపడకపోగా, ప్రజా వ్యతిరేక

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో మెదడు వాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

ప్రకారం, గుంటూరు, నల్గొండ, వరంగల్, మహబూబ్ నగర్, కరీంనగర్, మెదక్, జింజగరాల్లో కూడా వ్యాపించింది. నిన్న నోరోఫర్ ఆసుపత్రిలో, స్నేహబాద్ కు చెందిన సాయి అనే బాలుడు మెదడువాపు వ్యాధికి గురియై హాస్పిటల్ లో చేరడం జరిగింది.

11-40

ఉ.

జింజగరాల్లో మెదడు వాపుకు ఇంతవరకు ఎవరూ గురి కాలేదని మరి మంత్రిగారు వాతపూర్వకంగా ఒక సెట్టిమెంట్ ఇచ్చారు. వాస్తవానికి ప్రతి సంవత్సరం కూడా ఈ వ్యాధి సెప్టెంబర్ నుండి డిసెంబర్ వరకు ఉంటుంది. 10 సంవత్సరాల నుండి ఈ వ్యాధి నోకుతున్నప్పటికీ, దానిని పీవెంట్ చేసేందుకు ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. గామాల్లో కానీ పట్టణాల్లో కానీ ముఖ్యంగా బడుగు, బలహీన వర్గాలు, దళితులు, మైనారిటీలు నివసించే బస్టాల్ లో ఈ వ్యాధి ప్రబలంగా వోకుతున్నది. ఈ వ్యాధి నివారణ కోసం ఉపయోగింపే వ్యాక్సిన్ ను కొనలేదని సెంట్రల్ రిమిడ్స్ ఇన్ స్టిట్యూట్ నుండి ప్రతి సంవత్సరం 10 వేల డోస్ లను తీసుకొని వస్తున్నామని మన ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. 10 సంవత్సరాల నుండి ఈ వ్యాధి క్రమేణా పెరుగుతున్నప్పటికీ, డోస్ లను రెట్టింపు చేసే దానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకున్నా? ఈ వ్యాధి ప్రబలడానికి ముఖ్యకారణాలు - మురుగునీటి కాలువలు, అవార్ గ్యం, పరిశుభ్రత లోపం, మంచినీటి సరఫరాలో లోపాలు. పరిసరాల పారిశుధ్యాన్ని కాపాడటానికి తీసుకోవలసిన చర్యలను తీసుకోకపోవడం వల్ల, వ్యాధికి కారకులైన పంటలు, కొంగలు, దోమల బెడద నివారించడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలు తీసుకోకపోవడం వల్ల ఈ వ్యాధి నోకుతున్నది. కాబట్టి వీటిని నివారించేందుకు జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ రోజు ప్రభుత్వం లెక్కలో పెట్టుతున్నది, మామూలు పంటలను వేరు చేసి, మానవ నివాసాలకు కనీసం 5 కి.మీ.ల దూరంలో వాటిని పంపడానికి ఆదేశాలు జారీ చేయడం జరిగిందని ప్రభుత్వం చెప్పింది. ఈనాడు గామాల్లోనే కాదు, రాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాద్ నగరంలో కూడా పంటలు యధేచ్ఛగా వదిలేసి భిరుగుతున్నప్పటికీ, వాటిని అధికభృండుకు ఏ మాత్రం చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. పంటలను చంపడం ఒక్కటే పరిష్కారం కాదు. రెసిడెన్షియల్ లోకాలిన్ కు దూరంగా 5-6 కి.మీ. దూరంలో పిగ్ ఫామ్స్ డెవలప్ చేస్తామని అన్నారు. అయితే పంటలను పెంచుకొంటూ జీవనం గడపే అనేక వేల ఎరుకుల కుటుంబాలు, పంటల్ని చంపే కార్యక్రమం వల్ల ఉపాధిని కోల్పోయే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి, వారికి ప్రశ్నామూయంగా జీవనోపాధి కల్పించేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ రోజున బ్రేయిన్ ఫివర్ వంటి పంటలు చంపడం, రేకవోలే వేగ్ వ్యాధి నోకిందని ఎలుకలను చంపుకొంటూ వోలే, జంతుశాలం చగ్గినోవడమే కాక, వ్యాధి నివారణ శాస్త్రంగా జరగదు. కాబట్టి ఒక సైంటిఫిక్ మెథడ్ ను అడాప్ట్ చేసి, వ్యాధిని శాస్త్రంగా దూరం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అనేకామందా ఈ వ్యాధి కారకులైన దోమల నివారణకు ప్రభుత్వం చర్యలు పాటట్టి.

అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో.

మెదడు వాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

మన్మిట్టో బోడింగ్ సెంటర్స్ అయిన గార్బేజీ ఈరోజున రాష్ట్ర రాజధానిలోని ప్రధాన రహదారులలోనే కుప్పలుగా ఉంటున్నది. అనేక రోజుల తరబడి ఈ వెక్టసు ఎక్స్ క్లెన్ చేయకపోవడం వల్ల అక్కడ రోమల బెడద ఎక్కువ అవుతున్నది.

కాబట్టి, ముఖ్యంగా ఒకటి, రెండు విషయాలను సభ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. I do appreciate the wisdom and vision of our Hon'ble Chief Minister in trying to make our State a Swarnandhra State. అయితే మన అధికార యంత్రాంగం దానికి తగ్గట్టుగా are not able to cope up with the speed and race of the Hon'ble Chief Minister. అనేకసార్లు ఫిర్యాదులు వేసినప్పటికీ, అధికారుల్లో కదలికలు లేవు, నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. నా నియోజకవర్గంలోని విద్యానగర్ ప్రాంతంలో ఉన్న డ్రైనేజీ అవుట్లెట్స్ను క్లెన్ చేయలేదు. దాని వల్ల అక్కడ రోమలు పెరగడం, అదే విధంగా అదే ప్రాంతంలో మంచినీరు పైపులు ఉండటం వల్ల కలుషిత నీరు అందుతో కలిసిపోవడం జరుగుతున్నది. ఈ విషయాన్ని నేను ఫోటోలతో సహా అధికార యంత్రాంగం దృష్టికి తీసుకొని వెళ్లి, రెండు సెల నుండి చెపుతున్నప్పటికీ, డ్రైనేజీ అవుట్లెట్స్ను క్లెన్ చేయలేదు. కేవలం అదేకాలు జార్జీ వేసినంతమాత్రాన ఈ యొక్క అఫ్షియర్స్లో కదలికలు రావడం లేదు కాబట్టి, మేరు తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలి. మాపార్టీ తరపున మేము కొరేడి ఏమీటంట్ల, మెదడు వాపు వ్యాధి నివారణకు శాశ్వతమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. అందుకుగాను ఒక ప్రత్యేక బస్సుఫార్మ్ ఏర్పాటు చేయమని నేను కొరుతున్నాను. దానితోబాటు పాఠశాల మెడికల్ సిబ్బందిని పెంచి, వారు ఈ బస్సుఫార్మ్కు సహకారం అందించే విధంగా ప్రయత్నం చేయాలి. అంతేకాకుండా, వ్యాధి నివారణకు గాను ఉపయోగించి హోమియోపతి మందు బెలడోనాను గామాలోని స్టాఫ్ ఫిరీయలో నివసించే సామాన్య ప్రజలకు పంపిణీ చేసేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. దానితోబాటు సెంట్రల్ రిసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ నుండి ధిగుమతి చేసుకొంటున్న 10 వేల డోస్‌జ్ను కనీసం 20 వేల డోస్‌జ్కు పెంచేందుకు చర్యలు తీసుకోవలసిన అవశ్యకత ఎంతైనా ఉందని చెబుతున్నాను....

(శ్రీ ఆర్. రవేంద్రనాథ్ రెడ్డి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

దానితోబాటు స్టాగ్నేషన్ వాడరీను తొలగించి, పోలీసుదృష్టిని కాపాడటానికి యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ రోజున మెదడు వాపు వ్యాధి కాకుండా అనేక అంటు రోగాలు ప్రబలుతున్నాయి ముఖ్యంగా అతిపార వ్యాధికి ప్రతి సంవత్సరం మన రాష్ట్రంలో 3,70,000 మంది గురవుతున్నారు. కనీసం 49 వేల మంది అతిపార వ్యాధి వల్ల పని చేస్తున్నారు, అంతేకాకుండా, గామాలోని షెడ్యూల్డ్ ఫోర్మర్ల వల్ల ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. గామాలో ఈ రోజున ముఖ్యంగా నల్గొండ, కర్నూలు, విశాఖ

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో మెదడు
వాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

జిల్లాల్లోని భూజుల్లో నైట్లిజ్ ఉండటం వల్ల సుమారు 12 నుండి 20 వేల పసిపిల్లలు బ్లాబ్ బేబీస్ వ్యాధితో బాధపడుతున్నారు. అదే వధంగా వజయనగరం, నల్గొండ, మెదక్, కర్ణంనగర్, చిత్తూరు, కడప, అనంతపురం జిల్లాల్లో గల గ్రామాల్లోని భూగర్భ జిల్లాల్లో ఫోరన్ ఉండటం వల్ల ఫోరెన్స్ వ్యాధితో సుమారు 4,37,500 మంది బాధపడుతున్నారు. అంతేకాదు, అనంతపురం జిల్లాలోని 450 గ్రామాల్లో ముఖ్యంగా, కదిరి, నల్లమడ, ముదిగుబ్బ ప్రాంతాల్లో ఫోరెన్స్ వ్యాధితో 6 లక్షల మంది బాధపడుతున్నారు. కాబట్టి జబ్బువంటి వ్యాధుల నివారణకు కూడ ప్రభుత్వం ఔంవరద్ మెజర్స్ కాకుండా, శాశ్వత పరిష్కారం కొనసాగి నివారణ చర్యలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని చెప్పి, సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డా. జి. ఉమ (తెనాలి):- అధ్యక్షా, ఈ రోజు మనం బ్రెయిన్ ఫేవర్ వ్యాధి గురించి చర్చించుకుంటున్నాం. ఈ బ్రెయిన్ ఫేవర్ - ముఖ్యంగా రెండు కారణాల వల్ల వస్తుంది. ఒకటి, జిఫ్ నోస్ ఎన్సెఫలైటిస్ అనే బ్యాక్టీరియా ద్వారా వస్తుంది. రెండవది ట్యూబర్క్యులోసిస్ వంటి ఇతర బ్యాక్టీరియాల వల్ల కూడ ఈ వ్యాధి సంక్రమింపవచ్చు. 1150 ఇప్పుడు ఈ జిఫ్ నోస్ ఎన్సెఫలైటిస్ అనేది అర్బో వైరస్ ద్వారా సంక్రమిస్తుంది. ఉ. ఈ వైరస్ ముఖ్యంగా జంతువులు, పందులు, బాతులు, కొంగలు, పక్షుల ద్వారా, కూరెక్స్ దోమల ద్వారా సంక్రమిస్తుంది. ఈ జబ్బు ఎపిడెమిక్ అంటే వర్షాకాలం, శీతాకాలంలలో ప్రజలలో, ప్రజలుతుంది. గత పది సంవత్సరాలలో ఈ జబ్బు ద్వారా నమోదయిన కేసులు చూస్తే ఇది క్రమంగా తగ్గుతూ వచ్చింది. ఈ జబ్బు ప్రజలుతుంది అంటే దానికి కారణం శానిటేషన్. ఈ విషయంపై చర్చించవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. 1990లో దీనికి సంబంధించి 667 కేసులు నమోదయితే 293 మంది మృతి చెందారు. 1993లో 1185 కేసులు నమోదయితే 467 మంది మృతిచెందారు. 97 సంవత్సరానికి చూస్తే 984 కేసులు నమోదయితే 247 మంది మృతిచెందారు. 99లో 463 కేసులు నమోదయితే మృతుల సంఖ్య 99. అయినా ఈ విషయంలో మనమందరం చేయవలసింది ఇంకా ఎంతో ఉంది. ఇది పందుల ద్వారా, దోమల ద్వారా వస్తుంది. హార్టిగా పందుల ద్వారానే సంక్రమిస్తుంది అనాడానికి ఆధారాలు లేవు. ఈ జబ్బు లక్షణంగా జ్వరం, నెక్ రెజిటివ్, కన్వర్షన్స్ వచ్చి వాటిని ప్రజలు తెలుసుకొని డాక్టరు వద్దకు వెళ్లవలసికే అలసట జరుగుతోంది. ఈ వ్యాధి మొదటి కేసు నమోదు కాగానే ముఖ్యమంత్రిగారు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం చర్యలు తీసుకొనే విధంగా చేశారు. ఇమీడియట్ సర్వే ద్వారా పెరిక్యూ స్పెషిలు, ఫాగింగ్ ఆపరేషన్లు నిర్వహించడానికి గాను 337 గ్రామాల్లో 119 మెడికల్ డిములను, 237 ప్యాట్రా మెడికల్ డిములను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రస్తుతం 150 టీటర్స్ పెరిక్యూ, 348 టీటర్స్ బ్యాటెక్స్, 290 టీటర్స్ మనెజ్మెంట్ డివి గుర్తించి వారుతున్నాము. 14 టీకో, పాగ్మ్యాటన్, 66 స్పింగ్ ఫాగ్మ్యాటన్ ఈ వ్యాధి గుర్తించి ఉపయోగిస్తున్నాము. అనంతపూర్, కర్నూలు, కడప, ప్రకాశం జిల్లాల్లో ఈ కేసులు ఎక్కువగా నమోదు అవుతున్నాయి. ఇది ఎఫ్ రామిక్ గా వచ్చే

జిల్లా: అప్పటికప్పుడు చర్యలు తీసుకొంటే ప్రయోజనం ఉండదు. జిల్లా రాకముందే కొన్ని చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. ఈరోజు ఈ సభ ద్వారా షెడ్యూల్, ఆర్టోగ్రాఫ్ మంత్రిగారిని కొరెడి జిల్లా రాకముందే కఠినచర్యలు తీసుకొంటే దీనిని కంట్రోల్ చేయడానికి అవకాశం ఉన్నందున ఆ విధంగా నెయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మనం ప్రజా ప్రతినిధులుగా వున్నాము. దీనికి పూర్తి బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే అనడం కన్నా ప్రజా ప్రతినిధులుగా మనం ప్రజలకు శానిటేషన్ గురించి తెలియజేసి మురుగునీరు నిల్వ ఉండకుండా ఉండేందుకు వారికి అవగాహన కల్పించి తప్పనిసరిగా ఈ జిల్లా ప్రజలకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత మన అందరిమీద ఉంది. ప్రస్తుతం మనం వాడుతున్న మెటెథియాన్ వాడకం మంచి పద్ధతి కాదు. సంధటిక్ పెరిక్రాయిడ్ వాడాల్సిన అవసరం ఉంది కాబట్టి ప్రభుత్వవ్యవస్థకి తెస్తున్నాను. జిల్లా ప్రజలకముందు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ బ్లైబల్ ఫిరియల్లో ఈ మందు అందజేస్తున్నారు. మనం కూడా అది తెప్పించుకొని షెడ్యూల్ వ్యాక్సిన్షన్ ద్వారా దీనిని కంట్రోల్ చేయవచ్చు. మనందరి మీద ఈ బాధ్యత ఉందని తెలుపుతూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇవ్వినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. జి. శివరామ్ రెడ్డి (ఉరవకొండ):- మేడం స్పీకర్ ప్రతి సంవత్సరం ఈ సీజన్లో మెదడువాపు వ్యాధితో, వందలాది మంది చనిపోతున్నప్పటికీ అప్పటికప్పుడు ఏదో చర్యలు తీసుకొంటామని అంటున్నారు తప్ప శాశ్వతమయిన చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. చాలామంది పండులను చంపిస్తే ఇది అగ్గుతుంది అని అంటున్నారు గానీ వాటి నుండే ఈ జిల్లా వస్తుందా అనేదానికి నిర్ధారణగా చెప్పడంలేదు. వందలాది మంది మెదడువాపు వ్యాధితో చనిపోతుంటే ప్రభుత్వానికి తెలిసి కూడా చర్యలు తీసుకోవడంలేదు. విషయం అయిందనే వాస్తవం తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అలాగే దీనివలన అంగవైకల్యం చెందినవారికి ప్రభుత్వపరంగా ఫివయిన్ సహాయక చర్యలు చేస్తున్నారా? ఆర్థికంగాగానీ ఇతర రూపంగా గానీ ఆవిధంగా సహాయక చర్యలు చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. ముఖ్యంగా మా అనంతపూర్ జిల్లాలో దీని కారణంగా వందలాది మంది చనిపోతే పక్షికలలో కేవలం 10, 20 మంది చనిపోయినట్లు వస్తున్నది. దీని నివారణకు తగు పద్ధతులు తీసుకొని భవిష్యత్తులో దీనిని శాశ్వతంగా నిర్మూలించడానికి పథకాలు అభివృద్ధిచేసిన అవసరం ఉందన్న, చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు ఆర్థికసహాయం అందించాలని కోరుతున్నాను.

S. Aruna:- Japanese Encephalitis (JE) is a seasonal Vector borne disease, which occurs in some districts of Andhra Pradesh mostly in the post monsoon season, between September and November.

So far during the year 1999, 463 cases have been reported with 99 deaths from 10 districts. So far, no cases have been reported from the Twin-Cities.

304వ నీయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో మెదడు
వాపు వ్యాధి బెడదను గుర్తింబి.

Suspected Japanese Encephalitis (JE) cases are being reported in the State for the last more than 10 years, usually during post monsoon season. Suitable guidelines are being communicated every year, for preventive steps.

Prevention and control measures have been initiated as follows:

1. Anti Vector and Anti larval operations have been taken up in all the susceptible areas.

2. Directions have been issued to segregate pigs and keep them away atleast 5Kms from Human habitations.

3. Large scale distribution of Belladonna 200 has been undertaken in all the affected villages.

4. Additional Fogging machines have been allotted to the Districts with greater incidence of cases.

5. Wide publicity has been given through Press and Visual media to create awareness among the public regarding preventive and other steps to be taken.

6. Reporting system has been streamlined and daily monitoring is done.

7. 155 Medical Teams and 683 Paramedical teams are working in the field.

Detailed Status Report is placed on the Table (Annexure).

ANNEXURE

DETAILED STATUS REPORT

INTRODUCTION

Japanese Encephalitis (JE) is a disease of public health importance because of its epidemic potential and high case fatality rate. In patients who survive, complications may lead to life long sequelae.

JE is caused by a group arbovirus (flavivirus). The virus is antigenically related to other flaviviruses including dengue and yellow fever viruses.

The infection is transmitted through the bite of an infected culicine mosquito. In human beings, viraemia is mild and lasts for a short duration. Infection in man is the dead end of transmission. Man to man transmission has not been documented.

The transmission cycle is maintained in animals and birds.

JE virus has its natural cycle in wild or domestic vertebrates and mosquitoes. The animal hosts include pigs, cattle and horses. Water birds such as pond herons, cattle egrets, poultry birds and ducks play a significant role in the natural history of JE virus.

Pigs are the major vertebrate hosts. Although, infected pigs do not manifest any overt symptoms of disease they develop tremendous viraemia and can infect the mosquitoes. The pigs are considered as amplifying hosts.

444 17 నవంబరు, 1999 304వ నేయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (క్రొవసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో మెదడు
వాత వ్యాధి బెడదను గుర్తించి.

Female mosquitoes get infected after feeding on a viraemic host. They can transmit the virus to other hosts after an extrinsic incubation period of 9 to 12 days. The mosquitoes remain infected for life. The average life period of a mosquito is about 21 days. Culex mosquitoes can fly for long distances (4 - 5 km).

The incubation period in man, following mosquito bite probably varies from 5 to 15 days.

CLINICAL MANIFESTATIONS:

The clinical features of JE are those of encephalopathy. The patient will give a history of acute onset with fever and change in behaviour or sensorium lasting for more than 24 hours. Focal neurological deficits may or may not be present.

Disturbances of sensorium are reflected as lethargy, somnolence, irritability, apathy or loss of consciousness. The patient may develop difficulty of speech and other neurological deficits like ocular palsies, hemiplegia, tremor and ataxia. There may also be loss of bladder and bowel control. the focal neurological signs may be stationary or progressive.

In majority of the cases, however, the infection is mild with no overt clinical symptoms or mild fever with headache. Individuals develop immunity after infection. In endemic areas cases are, therefore, seen more often in children under 15 years of age as the adult population is already immune through natural infection. In virgin areas, cases may be seen in all age groups.

CASE FATALITY RATE:

Case fatality rate is high in severe case. case fatality rates of 26 to 46% have been recorded.

304 నీయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో
మెదడు వాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

17 నవంబరు, 1999

445

patients who recover from the acute episode may have neurological sequelae. These occur with variable frequency and depend on age and severity of the illness. The commonly observed sequelae are:

- * mental impairment
- * severe emotional instability
- * personality changes
- * paralysis

PREVENTION AND CONTROL:

1. Establishment of a strong surveillance system:

Instructions have been issued to the District Medical and Health Officers/District Malaria Officers to intensify search for suspected cases of JE and refer to nearest Hospital.

2. Control of Mosquitoes:

Main Vector control activities are Anti Larval operations and Anti-adult operations. Anti Larval operations in all the 360 affected villages are in progress with Baytex. Under Anti-adult measures, Pyrethrum spray and Malathion Fogging has been carried out in 314 villages and 277 villages respectively for knock-down effect. 252 villages are covered under Malathion (WDP) residuary spray. All these activities are in progress in the remaining villages.

3. Keeping pigs away from habitations:

Since pigs are the main reservoirs of infection, people have been requested to isolate the pigs from human residences and keep away at a distance of 5 to 6 Kms.

304వ నియమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో మెదడు
వాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

As large number of families are thriving on pig rearing which is a traditional occupation, efforts are now being made to identify and enumerate all families, so that, alternate livelihood can be provided as a part of rehabilitation in other sectors.

4. Wide publicity for early reporting:

Wide publicity is given through Newspaper Ads, enlisting the co-operation of people in respect of prompt admission of suspected cases into hospitals, in prevention of breeding sources and in achieving good coverages under Anti Larval and Anti Vector measures.

All District have been supplied with Posters on JE prevention and control measures each 1000 copies.

Cinema slides have been designed and distributed to high risk districts for screening in all cinema theatres.

Messages to Dwakra groups and other organisation have been prepared and are being distributed for enlightening the community and enlisting co-operations.

Several District Collectors have already interacted with the community through local cable network of TVs.

T.V. Spots are being supplied to high risk districts for further communication.

5. Vaccination:

A Killed JE vaccine is produced at the Central Research Institute (CRI), Kasauli from the brain of suckling mice inoculated with the Nakayama JE strain. The vaccine is not recommended for use for the control of an outbreak. Two doses of 1 ml each (0.5 ml for children under the age of 3 years)

304 నీయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (1) కొనసాగింపు (2) రాష్ట్రంలో,
మెదడువాపు వ్యాధి బెడదను గుర్తించి.

17 నవంబరు, 1999

447

should be administered simultaneously at an interval of 7-14 days. A booster injection of 1 ml should be given after a few months (before 1 year) in order to develop full protection. Re-vaccination may be given after 3 years. Since the risk of JE is not universal and is limited to focal areas, JE vaccination is not included in the national immunization programme in India.

The Scenario of Suspected JE in Andhra Pradesh

Year wise incidence:

Year	Cases	Deaths
1990	667	293
1991	528	213
1992	143	66
1993	1185	467
1994	260	131
1995	986	269
1996	332	108
1997	984	247
1998	524	201
1999 upto 14/11/99	463	99

అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో

మెదడువాపు వ్యాధి బెడదను గుర్తింబి.

డా. ఎస్. అరుణ:- గౌరవసభ్యులు లక్ష్మణ్ణగారు చెప్పినట్లు మంచినీటికి ధనిక ఎటువంటి సంబంధం లేదు. పండులు పశ్చాత్తపపాలకు 5 కిలోమీటర్లు దూరం వుండే విధంగా జంటనగరాల దగ్గరల్లో పండుల పెంపకానికి 5 ఎకరాల భూమి, అలాగే గుంటూరు పట్టణానికి 5 కిలోమీటర్లు దూరంల్లో 2 ఎకరాల భూమిని రిహ్వాటిఫికేషన్ క్రింద ఇవ్వడం జరిగింది. రాజ్ ధృమ సంవత్సరాలల్లో పండుల పెంపకాన్ని తగ్గించి గౌరెల పెంపకాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి పథకాలు తయారు చేస్తున్నాము. ఇంకా వారు కొన్ని పారిశుధ్యానికి సంబంధించిన ఫోటోలు కూడా చూపించారు. పచ్చదనం, పరిశుభ్రం కార్యక్రమం ద్వారా పారిశుధ్య కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. ఇక ట్యాంక్ ఛోర్స్ ఇప్పటికే పనిచేస్తున్నది. ఇది వైరల్ డిస్జే కావడంవలన ఒక్కరోజుల్లోనో, లేక ఒక్క సంవత్సరంలోనో నిర్మూలించడం అసాధ్యం. It depends upon so many factors like immunity of the people; socio-economic conditions of the people and also on hygiene. Virus may change its action from time to time. గత 10 సంవత్సరాల నుండి గమనించితే మన రాష్ట్రంలో ఈ జబ్బు 40 నుండి 21 శాతానికి తగ్గగా, నేషనల్ లెవెల్స్ 21 నుండి 40 శాతం వరకు ఉంది. We are taking all steps to control it. We are going to control it within a few days. Thank you.

12-00 | డా. కె. లక్ష్మణ్ణ:- అధ్యక్షా, జంట నగరాలకు సంబంధించి ఫి మాత్రం ఆ ము. వ్యాధి సోకలేదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కానీ ఈ రోజు పత్రికల ద్వారా స్పష్టమైంది. 2 రోజుల నుండి నేల్స్ ఫర్ ఆసుపత్రిలో, స్పెషలారు, డోయిన్ వల్ల, ఉప్పల్ నుంచి వచ్చిన వ్యాధిగ్రస్తులు ట్రీట్ మెంట్ చేసుకుంటున్నారు. మంచినీటి విషయం గురించి కూడా వారు చెప్పారు. మంచి నీటి కుళాయిలలో మురుగు నీరు కలసి రావడంల్లో ఈ వ్యాధి సోకిన లక్షణాలు కలుగుతాయని చెప్పడం జరిగింది. మంత్రిగారు పశ్చాత్తపప వర్షాలు చేసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది. ఎరుకల కులస్తులు పండుల పెంపకం పుద పుద ఆధారపడి వున్నారు. వారి పునరావాసానికి ఎటువంటి వర్షాలు చేసుకుంటున్నారు? వారి ఆర్థిక వనరులను సమకూర్చే ఆల్టెన పుండా?

అదే విధంగా మన రాష్ట్రానికి ప్రతి సంవత్సరం 10,000 డోసుల వ్యాక్సేషన్లు మనం చేసుకున్నాము. దానిని రెట్టింపు చేసి, 20,000 డోసులు చేసుకున్నప్పుడుకు ఫిమైనా ఆల్టెన పుండా? 10,000 డోసులకు ఇండెంట్ బెటామని చెబుతున్నారు, అది ఈ మధ్య కాలంలో వచ్చిందా లేదా? ఈ వ్యాధి ప్రతి సంవత్సరం వస్తుందని తెలిసినప్పటికీ అందుకు తగినట్లుగా జాగ్రత్తలు చేసుకోవాలి. మరి పీవెంటివ్ మెజర్స్ విషయంలో మేరు చేసుకున్న వర్షాలు ఫిమెట్ మంత్రిగారి జవాబుల్లో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రఘువీరా రెడ్డి (మెడకసీరా):- మెడమే స్పెక్టర్, నేను మంత్రిగారిపై స్పష్టంగా ఒకటే అడుగుతున్నాను. ఈ మెదడువాపు వ్యాధి వచ్చిన తరువాత వందలాది

304వ నియమము క్రింద పుస్తావించబడిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2)రాష్ట్రంలో
మెరడువాపు వ్యాధి బెడదను గురించి.

మండి చనిపోయారు. ఈ వ్యాధి నోకిన వందలాది మంది పిల్లలు చనిపోకుండా
బ్రిటికీనా వారు జీవవృద్ధులుగానే మండిపోతారు. వారు జీవితాంతం అదేవిధంగా మండి
పోతారు. అందుకని వారికి ఏదైనా సహాయక చర్యలు తీసుకునే ఆలోచన, ఒక
పిఠానాన్ని రూపొందించుకున్నారా? రిహబిలిటేషన్ విషయంలో వారికి ఏమైనా చర్యలు
తీసుకున్నారా? అక్కడ జనార్థనరెడ్డిగారు చెబుతున్నారు. అటువంటి వారు ఎవరూ
లేరని, కాబట్టి రండి, రేపు అటువంటి వారు ఎంతమంది ఉన్నారో మీకు చూపిస్తాను.

ఇక రెండో విషయం, ప్రతి నేజన్ లోనూ. ఇది వస్తుందని ప్రభుత్వానికి తెలుసు.
కానీ దానిని నివారించడంలోను, ముందు జాగ్రత్తచర్యలు తీసుకోవడం లోనూ ప్రభుత్వం
క్షేపణం చెందింది. భవిష్యత్తులోనైనా ఇటువంటి నేజన్ వచ్చినపుడు శాశ్వతంగా దానికి
ఒక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుకున్నారా? వీటికి స్పష్టమైన సమాధానం చెప్పాలని
కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు లక్ష్మణ్ గారు
అడిగారు. నీలోఫర్ ఆసుపత్రికి వైదరాబాదు నుంచి ఏ కేసు కూడా రాలేదు. ఇది చాలా
స్పష్టంగా నాకు వచ్చిన ఇన్ ఫర్మేషన్, నీలోఫర్ ఆసుపత్రికి నల్గొండ నుంచి 9 కేసులు
వస్తే ఇద్దరు చనిపోయారు. కరీంనగర్ నుంచి ఒకటి, ఖమ్మం నుంచి ఒకటి, మహబూబ్
నగర్ నుంచి 2, నిజామాబాదు నుంచి 3 కేసులు వస్తే నిజామాబాద్ లో ఇద్దరు
చనిపోయారు. రంగారెడ్డి నుంచి 2 కేసులు వస్తే, ఒకరు చనిపోయారు. మెదక్ నుంచి
2, అదర్స్ 1 కేసులు - మొత్తం 20 కేసులు వస్తే 5 మంది చనిపోయారు.
వైదరాబాదు నీటిరోమాత్రం ఏమీ రాలేదని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇది నాకు వచ్చిన
ఇన్ ఫర్మేషన్. He is from Neilofur Hospital. పేషర్స్ లో అనేక రకాలుగా
వ్యాస్థున్నారు, మేము పార్ట్ బులెటిన్ పత్రిరోజూ ఇన్స్టా చేస్తున్నాము. ఇన్స్టా చేసిన
తరువాత కూడా వారు వ్యాస్థున్నారు. అది కూడా బేక్ వేయమని చెబుతాను. మీకు
సాయంత్రానికి ఇన్ ఫర్మేషన్ పంపిస్తాను. భోయినపల్లి ఇన్స్టా కూడా వెర్రిఫై చేయించి
ఇన్ ఫర్మేషన్ మీకు పంపిస్తాను.

ఇక రెండో విషయం 10,000 డోసులు డె.ఇ. వ్యాక్సిన్ ఉంది. దానిని డబుల్
చెస్ట్ బాగుంటుందని చెప్పారు. మనకు వచ్చింది ఒకే ఒక ఫ్యాక్టరీ. హిమాచల్ ప్రదేశ్ లోని
టోసాలివర్డ్ ఉన్న ఫ్యాక్టరీ, అక్కడ నుంచే తెప్పించాలి. మేము ప్రయత్నం చేస్తాము.
వచ్చే సంవత్సరం ఎక్కువగా తెప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. డబుల్ కానీ, ఒకటిన్నర
రెబ్బల కానీ, తెప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. అదేవిధంగా కేసుల విషయంలో నేను
స్పష్టంగా చెప్పాను. ఎన్ని కేసులు వచ్చాయనేది మంత్రీగారు కొన్ని చెప్పారు.
16-11-99 నాటికి 516 కేసులు వస్తే, అందులో 106 డెత్స్ జరిగాయి.

బిల్లులవారీగా ప్రోకెస్ చేస్తే, అనంతపురంలో 116 మందికి అటాక్ అయితే, 21
మంది చనిపోయారు. కర్నూలులో 176 కేసులకు, 27 మంది చనిపోయారు.

304వ నీయమము క్రింద ప్రస్తావించబడిన
అంశము: (కొనసాగింపు) (2) రాష్ట్రంలో
మెదడువ్యాధి వ్యాధి గురించి-

17 నవంబరు, 1999-

451

గుంటూరులో 47 కేసులలో 7 మంది, ప్రకాశంలో 71 కేసులలో 19 మంది, కడపలో 23 కేసులలో నలుగురు, మహబూబ్ నగర్ లో 29 కేసులలో ఇద్దరు, పరంగల్ లులో 32 కేసులలో 20 మంది చనిపోయారు. దేవ్ నాగ్ కూడా మానిటర్ మేన్యువల్ ఇచ్చడం నేను 2, 3 సార్లు బెలికాన్స్ రెమ్మలు కూడా పెట్టాను. బోర్డింగ్ మాఫ్, ఇది ఒక సంవత్సరంలో చచ్చింది కాదు, గత చాలా సంవత్సరాల మంచి ఉంది. నా దగ్గర చాలా ఉంది.

అప్పటినుంచి ఈ వ్యాధి ఉంది. ఈ సంవత్సరం కొంత తగ్గింది కానీ ఇంకా కంట్రోల్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. 1998లో 524 మందికి మృతి, అందులో 201 మంది చనిపోయారు. అంతకుముందు 1997లో 984 మందికి మృతి, 247 మంది చనిపోయారు. అంతకుముందు 1996లో 332 మందికి మృతి, 108 మంది చనిపోయారు. 1993లో హయస్కో 1183 మందికి మృతి, 467 మంది చనిపోయారు.

అదేవిధంగా డింగింగ్ వాటర్ గురించి లక్ష్మణ్ గారు మరికొందరు కొన్ని పాయింట్స్ రెయిట్ చేసారు. 1998 జనవరి వరకు చాలా మాఫ్ 32,638 కేసులు వచ్చాయి. ఇందులో 854 మంది చనిపోయారు. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో మాఫ్, 11,358 మందికి తగ్గింది. అందులో 67 మంది మాత్రమే చనిపోయారు. అప్పుడు నా దగ్గర లెటర్స్ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఉంది. లాస్ట్ ఇయర్ 374 కేసులు మృతి, 7 మంది చనిపోయారు. ఈ కరెస్పాండింగ్ ఇయర్, 4వ తేదీ నవంబరు 8-ఇ- కేసులు, అతిపాద వ్యాధి చాలావరకు కంట్రోల్ చేయగలిగాము. దానికి కారణం ఎన్నికలకు ముందు చాలా వరకు అడ్మినిస్ట్రేషన్ మా బోర్డు చేయగలిగాము. బోర్డుకు ప్యాజీఫార్మర్ కట్టాము. వాటర్ టెస్టింగ్ చేయించాము. అర్బన్ పిరియల్ లో ఇంకా చాలా ఉంది. ఓల్డ్ షేప్ లెన్స్ వున్నాయి. న్యూ షేప్ లెన్స్ మే, తప్ప దానికి మరో మార్గం లేదు. కొన్ని కొన్ని పోల్స్ రెండు ఓవర్ ల్యాప్ అయి ఆ మురుగునీరు మంచినీటి పైపులకు చేరి, కంటామినేట్ అయి వ్యాధులను కలగజేస్తోంది. ఒకపాటి అంకా చేయలేకపోతున్నాము.

అందుకంటే డిఫరెంట్ పార్ట్ లో వాటర్ టెక్నిక్, ఎక్కువైతే పోల్స్ షేప్ ఎక్కువైతే మృత్యు, ఆ పైపులను మార్చాలని తెలుసుకున్నాము. అర్బన్ పిరియల్ లో ఇంకా ఎక్కువైతే ఎఫెక్టివ్ గా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. We will take up that issue. అది చేసినట్లయితే అతిపాద వ్యాధి బోర్డింగ్ కంట్రోల్ చేయగలం. ఇది హార్డ్ గా కంట్రోల్ చేస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాము.

మలేరియా విషయంలో గత సంవత్సరానికి ఈ సంవత్సరానికి చూపినట్లయితే, 1998 జనవరి వాటికి 95,767 కేసులు వచ్చాయి. 7 మంది చనిపోయారు. ఈ సంవత్సరం జనవరి, 3 నవంబరు మధ్య చూపినట్లయితే, క్యూమలేటివ్ గా 81,561 కేసులు మృతి, 10 మంది చనిపోయారు. ఇక్కడ కేసుల 14,000 కేసులు మాత్రమే తగ్గాయి. దీనికి మేరియన్ రిజిస్ట్రీ వున్నాయి. బోమలను కంట్రోల్ చేయలేకపోతున్నాము. మైసింగ్ పిరియల్ లోనూ, విజిల్ పిరియల్ లోనూ స్టాగ్ నేషన్ వాటర్ మృతి. లాస్ట్

గవర్నరుగారి ప్రసంగము పట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిస్తామని వర్ష మరీయు ముఖ్యమంత్రి ప్రశ్నోత్తరము.

ఇయర్ పాడేరు పిరియల్ ఈ ప్రాజెక్టువల్ల, అక్కడకు ఒక నేనీయర్ ఇ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్ను పంపించి, అక్కడ క్యాంప్ చేయించి కంట్రోల్ చేయడానికి చర్యలను తీసుకోవడం జరిగింది. మేరందూ కూడా ప్రజలలో అవేర్నెస్ను పెంచాలి. రూరల్, అర్బన్ పిరియల్ వాటర్ ప్రాగ్రేషన్ లెకుండా వేయాలి. జె.ఇ. కేసుల విషయంలో పండుల నల్ల చాలా ప్రమాదం వస్తోంది. పక్షులద్వారా కూడా వస్తోంది. మరి వారిని కూడా రిహాబిలిటేట్ చేయడం, డ్రైయింగ్ను క్లీన్ చేయించడం వంటి చర్యలను చాలా తీసుకోవాలి. తీసుకోవలసిన చర్యల ఇప్పటికే తీసుకున్నాము.

ఈ వెలంకా పంటుంది. తరువాత రానురాను ఇది డిక్లెడ్ అవుతుంది. రఘువేరా రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, ఒకసారి ఈ వ్యాధి వస్తే, పిల్లలు ఫిజికల్స్ వాండ్ కాఫ్స్ అయిపోయే ప్రమాదం ఉంది. దానిని కూడా ఎవత్తేజ్ చేసి ఏ రకమైన సహాయం చెయ్యాలి. ఆ రకంగా సహాయం చేస్తామని చెబుతున్నాను. 100 వర్సెంట్ కాకుండా కొంతవరకు పెషియారిటీవెబిల్, ఈ వ్యాధివల్ల ఎఫెక్ట్ వస్తుంది. దాని గురించి ఆలోచించి చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. రఘువేరారెడ్డి:- ఆలోచించకంటే, రిహాబిలిటేషన్ జేకప్ చేయడం మంచిది.

ప్రశ్నోత్తర

అనుమతిని అందించాల్సే వేర్వేరు 304వ నియమముక్కింద ప్రస్తావించబడిన అంశములకు మంత్రులు వేరుగా ప్రశ్నలకు సమాధానములు పంపుట గురించి.

Madam Speaker:- I am to announce to the House that the Ministers concerned are requested to furnish replies to the Members in respect of Notice under Rule 304 which were admitted and sent to them earlier and not included in the Agenda.

Now, Discussion on Motion of thanks on Governor's Address.

గవర్నరుగారి ప్రసంగము పట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిస్తామని వర్ష మరీయు ముఖ్యమంత్రి ప్రశ్నోత్తరము

12-10 శ్రీ డి. వాగేందర్:- మేడమ్ స్పీకర్గారు, గవర్నర్గారు యిచ్చినటువంటి ప్రసంగంపై ధన్యవాదాలు చెప్పడానికి వాకు అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ, ఈ ప్రభుత్వం పీపేర్ చేసి గవర్నర్గారి చేత పదిపించిన ప్రసంగంపై తాగ్తో వా వ్యతిరేకతను తెలియజేస్తూ, సుమారు 26 వేజీలకు పైన ఉన్నటువంటి గవర్నర్గారి ప్రసంగంలో అనేక విషయాలు పొందుపరచబడినప్పటికీ, అందులో చాలా ప్రధానమైన అంశాలు తేకపోవడం దురదృష్టకరమని నేను భావిస్తున్నాను. మీరు

గవర్నరుగారి ప్రసంగమువల్ల కృతజ్ఞతా
ప్రకాశించినట్లు వర్త మాత్రము ముఖ్యమంత్రి
ప్రశంసనీయము.

17 నవంబరు, 1999.

453

నాకు అయిదు నిమిషాల సమయం మాత్రమే యివ్వారు కాబట్టి చాలా బ్రీఫ్గా నా అభిప్రాయాలను మీద్యారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువోవడానికి ప్రయత్నం చేశాను. గతంలో ముఖ్యమంత్రిగారు During his surprise visits in Hyderabad City. ఎలువొంకాలలో వారి వ్యయంగా వాగ్దానాలు చెయ్యడం జరిగింది. అందులో ముఖ్యమంత్రిగారు అవాద యిచ్చిన వాగ్దానాలను యిచ్చడం మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. రాబోవు మూడు సంవత్సరాలలో సుమారు 25 లక్షల యిళ్ల పట్టాలు యివ్వాలని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ విషయం గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో కూడా ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు తన హోదాలో మా నియోజకవర్గం లెక్కపాత తనిఖీకి వచ్చినప్పుడు బాధ్యత గల ఒక ప్రజాప్రతినిధిగా ఆయనకు స్వగతం పలికి అవ్వవలసినదని జరిగింది. The then Home Minister, Mr. Mahabava Reddy, I think, accompanied the Chief Minister. అక్కడ ఉన్నట్లుంటే ఎం.డి.నగర్, కూర్చోబాగ్, పి.ఎస్.నగర్, మురళీధరబాగ్, సయ్యద్నగర్ మొదలైన ప్రాంతాల్లోని స్కూల్స్లో ఉన్నట్లుంటే వారికి వెంటనే ఒక వెంటోపల పట్టాలు యివ్వాలని అక్కడికక్కడే డిమాండ్ కలెక్టర్లను పిలిపించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశాలు ఇచ్చారు. So far, they have not taken any action. ఇప్పుడు దానికి అధికారులు బాధ్యులు. తేక ముఖ్యమంత్రిగారు బాధ్యులు? అని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు కావాలి యిచ్చిన ఆదేశాల అమలుకు ఎటువంటి వర్కలు తీసుకుంటారని అడిగితే, అప్పుటి హోంమంత్రిగారు నా భుజాలు తడుతూ, తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పారు. అయితే ఎటువంటి యాక్షన్ తీసుకోకపోవడమన్నది దురదృష్టకరమని భావిస్తున్నాను. సయ్యద్నగర్, ఎం.డి.నగర్లకు ఒకసారి ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు సుమారు రెండు, మూడు వందలమంది మహిళలు ఆయనను ఫిర్యాదుచేశారు. I think the then Labour Minister, Mr. Srinivasa Yadav accompanied the Chief Minister. శ్రీనివాసయ్యారవ్వగారు విమిటిదంతా, బాగుందని అన్నారు. అప్పుడు నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి బోకేయిచ్చి వెతకం చెప్పవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. అక్కడ మాత్రం ముఖ్యమంత్రిగారు సక్సెస్ అయ్యారు. పట్టాలు యివ్వారు. పట్టాలు యివ్వడంతోబాటు హౌసింగ్ కాలనీ వెంటనే ఏర్పాటు చేయాలని ఆదేశాలు కూడా యివ్వడం జరిగింది. హౌసింగ్ కాలనీ కట్టాలని ఓవర్సైట్ అక్కడ ఉన్న గుడిమలను వేరేశారు. ప్రజలంతా వేధుల పాలయ్యారు. యింతవరకు ఒక్క హౌస్ కూడా కన్స్ట్రక్ట్ చేయలేదు. పట్టాలను నామ్మలుగా మెడలో మేసుకొని వేధులపాలు కావాలని పరిస్థితి ఏర్పడింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎటువంటి వర్కలు తీసుకోకపోవడం వల్ల వాళ్లంతా వేధుల పాలయ్యారు. హౌసింగ్ స్కేముకు సంబంధించి పెద్దలు మైసూరానికి గారు చాలా అధింటిక్ యిన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చారు. ఏదైనా యిన్ఫర్మేషన్ ఉంటే నాకు సంపించండి. వర్కలు తీసుకుంటామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. బోరబండలో గవర్నరుమెంట్ ఎలాజేమంటేలో ఒక కుటుంబానికి వెంటనే లోమిగ్రి మందికి యిళ్ల పట్టాలు యివ్వారు. వాటికి సంబంధించి డిమాండ్ కావాలని మీకు పంపిస్తాను. ఒక తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్త ఈ విధంగా చేశారు. ఒక పంపిషి కూడా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. పాపం, విజయరామరావుగారి యిచ్చే విషయం తెలియవు. అయిచ్చి ఆ

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్టి కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రతిస్పందనము.

ఆ సందర్భానికి షేర్మన్ చేశారు. ఒక కుటుంబానికి తెలిసిన వ్యక్తులకు పట్నాలు యిస్తూ చేసిన విషయంలో ఒక వాటిర్ కూడా ఎంతరి ఆయ్యారు. అగ్గిమెంట్ ఆఫ్ సేట్ ఎక్సిక్యూట్ చేశారు. యిది ఎంతవరకు సమంజసం? ముఖ్యమంత్రిగారికి యిన్నర్వేషన్ వంపిస్తూన్నామ. ఒక తెలుగుదేశం కార్యకర్త కాబట్టి ఆయనమీద ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవడం లేదనే మేము అనుకుంటున్నాం. దోరణిండ్ షేరకాబాద్ నియోజకవర్గం లోనికి.

శ్రీ కె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, యంతకుముందు మీశులు నాగేంద్రగారు చాలా పుచ్చంగా చెప్పారు. ప్రభుత్వ తయారుచేసినటువంటి ప్రసంగాన్ని గవర్నరుగారి ద్వారా పదిపంచారని చెప్పారు విదో వారు పదిపంచత మాత్రాన, వారు నా గవర్నమెంటు, నా గవర్నమెంటునే చెప్పుకున్నప్పటికీ, అభివృద్ధి విమే లేదనే మాట ఈ సభలోని పథ్యంబందరికీ తెలుసు. వక్రాలు చాలామంది మాట్లాడారు. అటువైపు అధికార పక్షానికి తెలిసిన చాలామంది మాట్లాడుతూ, ఈ ఎన్నికల్లో వచ్చిన విజయమంతా కూడా కేవలం ప్రభుత్వంయొక్క పెర్ఫార్మెన్స్, మరియు బ్రాన్స్ పరెన్స్ మీద వచ్చిందని, యిది పాటిటిస్ ఓటింగి చాలామంది చెప్పారు. దయచేసి మీరు ఒక్కసారి ఆలోచన చేయాలని కోరు తున్నామ. ప్రజాస్వామిక మాతృభూమైన బ్రిటన్ లో గత రెండు, మూడు వందల సంవత్సరాలుగా ప్రజాస్వామ్యం కొనసాగుతోంది. ప్రభుత్వాలు ఎన్నో వచ్చాయి. ఎన్నో పోయాయి. అయితే ఏ ప్రభుత్వం పెర్ఫార్మెన్స్ వచ్చింది. ఏ ప్రభుత్వం పెర్ఫార్మెన్స్ మీద రాతరడ విషయం అక్కడ తలెత్తు. ఇది ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, గ్రేటెస్ట్ షేర్మన్ మిషన్ గా చర్చిలమ అందరూ వేయివోళ్ళ పోగిడారు. ఈ భూ ప్రపంచంలో నియంతృ త్యానికి పడమగతాన్ని పాడిన వ్యక్తి అని, అందరివేత పోగడబడిన పెర్ఫామెన్స్ ఆయన. ప్రజాస్వామ్యంపై విశ్వాసం, నమ్మకం ఉన్న బ్రిటన్ లో రెండవ ప్రపంచయుద్ధం తర్వాత చర్చిలమ ప్రభుత్వం మంచి దింతుశారు. షేకాబిమ్మలు, మేధావులు అక్కడ తలలు వేల్చుకుని కూర్చున్నారు. ఎందుకు ఈ విధంగా జరిగింది. ప్రపంచానికి మహాపకారం చేసిన చర్చిలమ ప్రజాస్వామ్యంపై నమ్మకం, విశ్వాసం ఉన్న బ్రిటన్ ప్రజలు ఎందుకు అధికారం యివ్వలేకపోయారని అడిగివేళుడు, వారు సమాధానం యివ్వలేని పరిస్థితుల్లో, చర్చిల్ ఒక మాట చెప్పారు. చర్చిల్ మంచి హాస్యప్రియులు. ప్రజలయొక్క పరిస్థితి చూసి, 12-20 మేధావుల యొక్క పరిస్థితి చూసి ఆయన చెప్పారు. బహుశా బ్రిటన్ ము. కామలకు నేను వారి ఔముల్ వే ప్రధానమంత్రిగా పనికివస్తాను. శాంతి కాలంలో నేను ప్రధానమంత్రిగా పనికిరావని హాస్యంగా అన్నారు. అంతటితో దానికి, ఫర్ఫార్మ్ చెట్టారు. షేక్ బెంగాల్ పరిస్థితి చూడండి. జ్యోతిబసుగారు 20 సంవత్సరాలుగా అక్కడ ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చారు. అక్కడ ఎక్కడా ఆయన ఫెర్ఫార్మెన్సును గూర్చి చెప్పలేదు. ఫెర్ఫార్మెన్సును గురించి చెప్పాలంటే పవర్ కనీజంక్షన్ ఎంత ఉన్నది అన్నది ఆలోచన చేయాలి. పరిక్వామిజ ఇన్ కమే, అగ్గికల్చరల్ సెక్టార్, ఇండస్ట్రియల్ సెక్టారు ఏ విధంగా ఫులో హాసిన తరువాత, రాష్ట్ర అభివృద్ధి తెలుస్తుంది. నేను యొక్క ఒక మాట చెప్పాతి. పరిక్వామిజ పవర్ కనీజంక్షన్ ఈ రోజు గుజరాతులో 600 మెగావాట్స్

వుంది. మహారాష్ట్రలో 500 మెగావాట్స్ వుంది. ఎ.పి.లో 371. కర్ణాటకలో 375, బెంగాల్లో 176 మాత్రమే వుంది. దీనిని బట్టి ఆర్థిక అభివృద్ధి ఏ రాష్ట్రంలో ఎంత వుందో, పరిస్థితులు అర్థం అవుతాయి. బెంగాల్‌లో ఒక్క ఇండస్ట్రీ కూడా లేదు. అన్నీ క్లోజ్ చేశారు. అందరూ ఇతర ప్రాంతాలకు తరలివెళ్ళారు. 20 సంవత్సరాలుగా బెంగాలులో జ్యోతిబిను ముఖ్యమంత్రిగారు కొనసాగుతున్నారు. అటర్ బేహార్ వాక్‌పేయి మాట్లాడుతూ బేహార్‌లో లబ్ధాప్రసాద్ యాదవ్ 3 ప్రార్థన ముఖ్యమంత్రిగా అయితే, ఆయన గూర్చి మాట్లాడుతూ అక్కడ "The worst administration in India." ఒక్క బేహార్‌లోనే ఉందని, అన్నారు. అంటే ఎంత పాజిటివ్ నాయకుడు అన్నది నేను చెప్పను. మీరు ఇక్కడ వున్న విజ్ఞులు ఆలోచనచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. నన్నుగాక మొన్న జరిగిన ఎన్నికలలో చూసినట్లయితే, అత్యధిక విద్యావంతులైన జనాలు ఢిల్లీలో మన్మోహన్‌సింగ్‌గారిని ఓడించారు. మరి మన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఆయన పెట్టినటువంటి ఆర్థిక ప్రగతి విధానాల ప్రకారమే, నేను కూడా మన రాష్ట్రాన్ని డెవలప్ చేస్తానని అంటున్నారు. ఇక పూలనీడేవి విషయం చూడండి. ఆవిడ చరిత్ర చూస్తే దొంగల రాజీ, ఈ రోజు ఆమె గెలిచింది. మరి ఈ విషయంలో మీరేమంటారు? అది పెర్ఫార్మెన్స్‌ను బట్టి వచ్చింది. అంటారా? చెప్పండి? ఒక్కసారి పెద్దలు ఆలోచన చేయాలని అడుగుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో మరో విషయం కూడా చెప్పాలను.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:— ఆయన ఏ బెసిన్‌మేద వచ్చారో ఒకసారి చెప్పితే బాగుంటుంది.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:— చెప్తాను, మీరు చెప్పింది వినడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. మీరు చెప్పితే వినటారు కనుక, ఒకసారి మేరంతా ఆలోచన చేసి చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మాకు తెలుసు. 5 సంవత్సరాలదాకా ఎలక్షన్స్ లేవు. ఇప్పుడు మేము ఏదో చెప్పి వాళ్ళ ఓట్లను తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయడం కాదండి. మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి శుభాకాంక్షలు చెబుతున్నాము. ఆయన ఇంకా బాగా పనిచేయాలని, పెర్ఫార్మెన్స్ మెనిస్టరని అనిపించుకోవాలని, వారి పెర్ఫార్మెన్స్ పైననే ఈ రాష్ట్ర ప్రజల బాగు వుందనే, ఆయన బాగోగులపైనే ఈ రాష్ట్ర ప్రగతి వుందని, ఆయన ఆ విధంగా పరిపాలన చేసి, రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పరచాలని కోరుకుంటూ విమర్శిస్తున్నాము తప్ప, ఏదో అపహాస్యం చేయాలని, వాళ్ళకు వచ్చే ఓట్లు తగ్గించడానికి విమర్శలను చేయడం లేదు. మీరు 5 సంవత్సరాలు వుంటారు మేము ఇక్కడ నిత్యబృందంగా వుండి, ఈ ప్రభుత్వం ఏదైనా తప్పుచేస్తే దానిని సరిదిద్దుకోమని, చెప్పడానికి విమర్శిస్తున్నాం తప్ప, వేరేగా విమర్శించడంలేదని తెలియజేస్తున్నాను. నేను మనవిచేసేదేమంటే అసలు రాష్ట్రప్రభుత్వం యొక్క పరిస్థితి ఏమిటి అన్నది ఒక్కమారు ప్రజలకు తెలియజేప్పాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏజన్ 2020 అంటున్నారు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో దానిని వీని అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు. ప్రతివోరూ అంటున్నారు. అహ! ఎంతటి మంచి ముఖ్యమంత్రి? మేరంతా రాబోయేదోబట్టి వేస్తామంటున్నారు. మరి ఈ ముఖ్యమంత్రిగారి పరిపాలన నాలుగున్నర సంవత్సరాలు గడచిపోయింది. మరి ఈ

నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో ఈ ప్రభుత్వం ఏమి సాధించింది? అది సాధించిన ఘనకార్యాలు ఏమిటి? అని చెప్పండి. అప్పుడు వాళ్లు ఏమీ చెప్పతారో తెలుసుకుందాము. మా కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందిన ముఖ్యమంత్రులు కూడా పేపర్లలో చెబుతున్నారు. ఈ విజన్ 2020 గురించి పేపర్లలో, టీ.వి.లలో చూస్తున్నాము. అందరూ చదువుతున్నారు. దానిని విసి, చూసి అందరూ చప్పట్లు కొడుతున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం కేవలం చెబుతోంది తప్ప చేయడంలేదు. నేను గతంలో ఇన్ఫర్మేషను మినిస్టరుగా ఉన్నాను. ఆనాడు 15 కోట్ల రూపాయలు వార్షిక బడ్జెటు. ఈ రోజు 30, 35కోట్ల రూపాయలుగా వుండి బడ్జెటును పెంచినట్లుకాదు. ఈ టీ.డి.పి. ప్రభుత్వం గత నాలుగున్నర సంవత్సరాలుగా 600 కోట్ల రూపాయలను కేవలం ప్రాపగాండాకు, తూ. టీ.వి. తూ. పేపర్స్, తూ. వాల్ వోస్పర్స్ ఖర్చుపెట్టిడం వేసింది, ఇది మనందరికీ తెలుసు. ముఖ్యంగా 300 కోట్ల రూపాయలకు తక్కువలేకుండా, ఈ రాష్ట్ర బడ్జెటును వెక్కిరిస్తూ, 335 కోట్ల రూపాయలకు బదులు, 300 కోట్ల రూపాయలను వివిధ డిపార్టుమెంట్స్ నుండి తీసుకున్నారు. ఈ విధంగా చేయడం గురించి ఒక్కసారి మీరతా ఆలోచించండి. ముఖ్యమంత్రి ఆలోచించలేదా? దీనినిబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారి పెర్సానల్టీస్ ఏ విధంగా వుందో తెలుస్తున్నది. 1993-94లో రెవెన్యూ సర్వేన్స్ 232.8 కోట్ల రూపాయలు, 1994-95లో 727.74 కోట్ల రూపాయలు. 1995-96లో 738.78 కోట్ల రూపాయలు రోజు ఉంది. 1996-97లో 399.5 కోట్ల రూపాయలు, 1997-98లో 703.19 కోట్ల రూపాయలు, 1998-99లో మైనస్ 1154 కోట్ల రూపాయలు, 1999-2000 అంబనా ప్రకారం 1500 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. ఆర్.టి.ఐ.లో మినిమమ్ బ్యాలెన్స్ క్రింద వేజెస్ అడ్ మిన్స్ పరిస్థితి ఎలా వుందో ఇక్కడ కోట్ వేస్తాను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో ఉన్నప్పుడు 1993-94లో 365 రోజులలో ఒక్కరోజు కూడా ఒక్క రాగిపైసా కూడా అడ్వాన్స్ గా తీసుకోలేదు. ఆ తరువాత 1994-95లో 308 రోజులు, 1995-96లో 245 రోజులు, 1996-97లో 217 రోజులు, 1997-98లో 163 రోజుల అడ్వాన్స్ తీసుకున్నారని చెప్పారు. ఇందాక సభ్యులు స్పష్టంగా చెప్పారు. It has postponed the repayment of the loans to the Government of India five times in the year 1995-96, six times in the year 1996-97 and seven times in the year 1997-98. ఇదీ ఈ ప్రభుత్వం యొక్క పరిస్థితి. అధ్యక్షా, ఎస్సెట్స్ ను పెంచిన పరిస్థితి లేదు. అప్పులు తీసుకురావడం తప్ప. ఎప్పుడు కూడా ఎస్సెట్స్ ను పెంచలేదు. అలాగే 1993-94లో ఎస్సెట్స్ 1,325 కోట్ల రూపాయలు అయితే లయిబిలిటీస్ 13 వేల 88 లక్షల రూపాయలు, 1994-95లో 14 వేల 660 కోట్ల రూపాయలు ఎస్సెట్స్ అయితే, అప్పుడు 15,284 కోట్ల రూపాయలు, అలాగే 1995-96లో 16,492 కోట్ల రూపాయల ఎస్సెట్స్, 17,794 అప్పులు, 1996 - 97లో 17,783 కోట్ల రూపాయలు ఎస్సెట్స్, అప్పులు 20,299 కోట్ల రూపాయలు, అలాగే 1997 - 98లో 18,192 కోట్ల రూపాయలు ఎస్సెట్స్ అయితే లయిబిలిటీస్ 23,411 కోట్ల రూపాయలు

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రతికూర్తరము.

17 నవంబరు, 1999.

457

కలకత్తా, ఎక్కడికి వెళ్ళినా పారిశ్రామికవేత్తలను ఆహ్వానిస్తున్నారు. పారిశ్రామికవేత్తలు
మాత్రం చాలా, చాలా రివారువు ఇస్తున్నారు. డీమ్ క్యాబినెట్ మీనిష్టరు అనేటటువంటి
పరిస్థితి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పించుకొన్నారు. ఒక్క పరిశ్రమ వచ్చిందా అని నేను
అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారిపైన ప్రసంశలవర్షం కురిపించి సత్కరించి పంపిస్తు
న్నారు తప్ప ఒక్క పరిశ్రమ అయినా వచ్చిందా? బాటాలు, బిర్లాలు, అంబానీస్,
కిర్కోస్కర్ వారు వచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు పారిశ్రామికవేత్తలతో ఎన్నిసార్లు
కలిసారు, ఎన్నిసార్లు వారికి ఎక్స్‌ప్లెయిన్ చేశారు? వారు నవ్వుతూ మేలాంటి రాష్ట్రంలో
ఉండడం మహాభాగ్యం అని చెబుతున్నారు తప్ప గత 4 1/2 సంవత్సరాలలో వచ్చిన
పరిశ్రమ ఏదైనా ఉన్నదా? రాకపోతే పోయింది 4వేల కోట్ల రూపాయలు కర్లినటు
వంటి పరిశ్రమలు మాత్రపడి 50 వేల మంది బిజారున పడ్డారు. ఏదైనా రాష్ట్రం
అభివృద్ధి కావాలంటే భారీ పరిశ్రమలు వచ్చిన రోజునే రాష్ట్రం అభివృద్ధి అవుతుంది.
రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి బీదవారు బిత్తకడానికి అవకాశం ఉంది. పదిమందికి ఉపాధి
చూపించే అవకాశం ఉంది. మధ్యతరగతి కుటుంబాలు బిత్తకడానికి అవకాశం ఉంటుంది
తప్ప కేవలం ప్లాటిక్, ప్లాటిక్ ఇన్‌ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలో ఈ రాష్ట్రం తలమానికం
అవుతుందని చెప్పడం సరైనటువంటిది కాదు. We are not against any infor-
mation technology. అభివృద్ధి యుగంలో ఇన్‌ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ లేకుండా
మనం ప్రగతి సాధించలేము. అన్నంతవరకు మేము ఒప్పుకొంటున్నాము. దాంట్లో
చేసింది ఏమిటి అంటున్నాము. ప్లాడరాబాదు ఇన్‌ఫర్మేషన్ సెంటర్‌వేస్టామని అన్నారు
కానీ వచ్చింది ఏమిటి? దేశంలో 1998-99లో 6,200కోట్ల రూపాయలు వ్యాపారం
జరిగితే ఈ రాష్ట్రంలో 575 కోట్ల రూపాయల వ్యాపారం జరిగింది. It is only
nine per cent. మన ప్రక్కన ఉన్న కర్నాటక రాష్ట్రంవారు 2,888 కోట్ల
రూపాయలు వ్యాపారం చేసి వారు 46 శాతంలో ఉన్నారు. నా ప్రక్కన ఉన్నటువంటి
మిత్రులు అంటున్నారు. బహుశ 9 లక్షి నెంబరు, విజయభాస్కరరెడ్డిగారి పరిపాలనలో
9 లక్షి నెంబరు ఉన్నది. వంద్యబాబునాయుడు పరిపాలనలో కూడా 9 లక్షి నెంబరు
ఉంది. లక్షినా, లక్షి కాదా—అనేటటువంటిది వారే చెప్పారీ అని మనవిచేస్తున్నాను.
ముఖ్యమంత్రిగారు అమెరికా వోయి బీరగేట్టుకో మాట్లాడి రాష్ట్రానికి ఆహ్వానించారు.
ఆయన తన కంపెనీ ఇక్కడ పెడతామని అన్నారు ఏమి చెట్టారు. సన్‌మైక్రోసాఫ్ట్
వస్తుందని అన్నారు. అది రాలేదు. రాకపోతే రాకపోయింది. మెటబారీ సిస్టమ్స్ వాళ్లు
9 మాసాలు మాత్రమే నడిచి కోట్ల ఖర్చుకొనిపోయారు. ఈ రకమైన పరిస్థితులు ఇవాళ
మంటే వేరు మైక్రోసాఫ్ట్ గురించి పదే పదే మాట్లాడినా దానివల్ల లాభం లేదు.
ముఖ్యమంత్రిగారు చాలాసార్లు చెప్పారు. "I am a Chief Executive; I am a
best marketing executive". వారు బెస్టు మార్కెటరు ఎక్కడో, ఏమిటో మాకు
తెలియడం లేదు. విద్యుత్ రంగాన్ని గురించి నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసింది ఏమీ లేదు.

మేడమ్ స్పీకర్:- దివాకరరెడ్డిగారు, కన్‌క్లూడ్ చేయండి.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటించునట్లు వర్ష మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు ఇట్లా చెబితే కూర్చోమంటే కూర్చోంటాను.

మేడమ్ స్పీకర్:-నేను 15 నిమిషాలు టైము ఇస్తున్నాను, 15 నిమిషాలు మాట్లాడండి.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎప్పుడు లేనటువంటి సాంప్రదాయాన్ని కొత్త సాంప్రదాయాన్ని ప్రవేశపెట్టవద్దు. ప్రతిపక్షానికి గంటకు తక్కువకాకుండా ఇప్పినటువంటి సందర్భాలు ఉన్నాయి. రికార్డు చెక్ చేసుకోండి.

మేడమ్ స్పీకర్:- సురేశ్ రెడ్డిగారు, మీరు చెప్పండి. బడ్జెట్ స్పీచ్ పెన్ ఉంటుంది. అదేవిధంగా డిమాండుపైన ఉంటుంది. not on Governor's Address.

శ్రీ వె. రామకృష్ణుడు:- అధ్యక్షా, మనకు ఇంకా ఎజెండా ఉన్నది. కరువు మీద డిస్కషన్ చేయాలి. మీరు చెప్పినట్లుగా టైము 4 గంటల వరకు మాత్రమే ఉన్నది. అందుచేత గౌరవసభ్యులు కనీసాన్నిదేశం దాటరుంటుంది. బడ్జెటులో, డిమాండులో ఏ పార్టీ ఇన్వేయెటు చేస్తే వాళ్ళకే వస్తుంది. అందుచేత గవర్నరు అడ్జస్ట్ మెంట్ ఇంగ్లీష్ మీద వారికి రాదు.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- నేను రూలుని మాట్లాడడం లేదు. రామకృష్ణగారు తమరు ఈ స్థానంలో ఉన్నప్పుడు టైము ఇచ్చిన సందర్భాలు ఉన్నాయి.

మేడమ్ స్పీకర్:- దివాకరరెడ్డిగారు మీరు సీనియర్ మెంబరు, ఫ్లోర్ కి అడ్జస్ట్ చేయండి.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- మీదవార వాడిన సంబోధిస్తున్నాను.

Sri Y. Ramakrishnudu:- I refer to the conventions, traditions and the rules.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, చిరుత్తవ్వకి విషయానికి వస్తే, 1992లో డి.ఓ.ఎం.ఎస్.సెం. 152, 29-1-1995లో ఈ ప్రభుత్వం 12 మాసాల నుండి 18 మాసాలలో 968 మెగావాట్లు ఉత్పత్తి చేయాలనే టెప్పి 30 మెగావాట్లు పెన్ ఉన్నటువంటి 31 మైన్ల పవర్ ప్రాజెక్టును ప్రభుత్వం తీసుకు ఇచ్చింది. 1993-94లో 6,110 మెగావాట్లు ఉత్పాదక శక్తి వంటి ఇవాళ 7,300 మెగావాట్లు ఉన్నది. ఈ మధ్యలో ఉన్నటువంటి గ్యాస్ కూడా కేవలం కంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో ఇచ్చినటువంటి టైమెస్టులు ఉత్పత్తిని ప్రారంభించాయి తప్ప ఈ నాటివరకు ఒక మెగావాట్ కూడా ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చినటువంటి వారు ఉత్పత్తి చేయలేదు ఈ విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం యొక్క పారదర్శకతపై పూరిందరికీ కూడా ఇవ్వాళ అనుమానం వస్తుంది. మైగ్లో ఎస్.టి.పి.సి. ప్రాజెక్టు ప్రారంభం చేసి ఆ ప్రక్కనే పొందా

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రకృత్యర్థము.

17 మేంబరు, 1999.

459.

వాళ్లు అంత కెనానిటీతో ప్రారంభించేస్తే వారు ఎంత పెట్టుబడి పెట్టి దానిని వేస్తున్నారు. వీరు ఎంత పెట్టుబడి పెట్టి వేస్తున్నారు. మనం ఎందుకు ఒప్పుకోవాలి వచ్చింది. ప్రభుత్వం ఈనాటికి ఎక్కడైనా, ఎప్పుడైనా చెప్పిందా అని మేము అడుగుతున్నాను. పవర్ ప్రాజెక్టు ఎగ్రిమెంట్ సభ్యుమందు పెడతారా అంటే ఈనాటివరకు ముఖ్యమంత్రిగారు పలకడం లేదు. ఉన్నా ఎక్కడం లేదు. దానిని మరచిపోయారా వ్యవస్థపూర్వకంగా. ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రారంభకర్తవ్వడం ఎక్కడ ఉంది? Where is the transparency? ఏదో చేశారు మీరు తిన్నారా అనేమాట నేను చెప్పలేదు. అనుమానం కల్గేటట్లుగా మీరు ప్రవర్తిస్తున్నారు. లేదా ఒక్కమాట ఆలోచన చేయండి. మేద్యారా కొరుతున్నాను. అంత కాదు నిన్నకాక మొన్న కేవలం వారం రోజుల క్రితం ముద్దనూరులో 2-93 మేగావాట్లు ఒక వైపున ఒప్పుకున్నారు. ఒకవైపున 6 కోట్ల రూపాయలకు మేగావాట్లు ఒప్పుకోవడంలో ఏమిటి ఔచిత్యం ఉంది. ఎక్కడ న్యాయం వుంది. ఏ పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఈ రకంగా చేస్తుంది. అనుమానం వచ్చేటటువంటి మాట అవుతూ కాదా. రయివేసి పెట్టాలి మేద్యారా ఈ ప్రభుత్వాన్ని కొరుతున్నాను. నిన్ను వేసేస్తే కూడా వచ్చింది. దీనికి కాంపిటిటివ్ 12-40 బిల్డింగ్ పిలవలేదని వేసేస్తే వచ్చింది. విన్నదైనా, పెద్దదైనా. మ. తక్కువైనా, ఎక్కువైనా కాంపిటిటివ్ బిల్డింగ్ పిలువవలసివిన అవసరం ఉంది. మీకు కావలసిన ప్రభుత్వం కేంద్రంలో ఉన్నంతమాత్రాన, మీతో వారు సన్నిహితంగా ఉన్నంతమాత్రాన మీరు కేంద్రప్రభుత్వం పర్మిషన్ తీసుకోకుండా ఈ దేశంయొక్క సార్వభౌమాధికారానికి భిన్నంగా ప్రవర్తించడం ఎంతవరకు న్యాయమని మేము అడుగుతున్నాను. మనం ఈ దేశంలో ఉన్నామా, లేదా లేక విడిచినా ప్రత్యేకదేశంగా ఉన్నామా అనే అభిప్రాయాన్ని ఈ ప్రభుత్వం క్రియేట్ చేస్తోంది. ఈ ముద్దనూరు ధర్మర్ సెక్షన్ను చెన్నైకు ఇవ్వటానికి అవసరమైన అనుమతి కేంద్రప్రభుత్వంనుండి ముందు అనుమతి తీసుకున్న తరువాతే టెండర్స్ కొరకు కాంపిటిటివ్ బిల్డింగ్ పిలవాలి. 2-39 అంటే మిగతా వాటితో పోల్చినప్పుడు చాలా తక్కువగానే ఉంది. కారణం కాదు. అయినా కూడా పద్ధతి ప్రకారం జరపాలని అవసరం ఉంది.

ఇరిగేషన్ సెక్టార్ విషయానికి వస్తే, ప్రక్కన ఉన్న కర్షానికి మనకంటే చాలా చిన్నది, మనలో మూడవ వంకో, నాలుగవ వంకో ఉంటుంది. కర్షానికంటే ఇరిగేషన్ సెక్టార్కి రూ.15,000 కోట్లు ప్లాన్ క్రింద ఖర్చుపెట్టిగా ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం రూ.800 కోట్లు బడ్జెట్లో మంజూరుచేసేందుకున్నారు. రూ.500 కోట్లలో గతంలో ఒక్క పెటా కూడా ప్రాక్టికల్గా ఖర్చుపెట్టిన పాపాన పోలేరు. ఈ ప్రభుత్వం చెప్పింది ఏమిటి? బి.వి.ల ద్వారా లేక మరొక రకంగానో అడ్వర్టైజ్మెంట్ వేసుకుంటున్నారు తప్ప మరొకటి కాదు. ఒకమారు ఎన్.బి. రామారావుగారు ఫౌండేషన్ ఫోన్ వేస్తే ముఖ్యమంత్రిగారు మరొకమారు వెళ్లి ఫౌండేషన్ ఫోన్ వేయటం ద్వారా కాయాపవ వేస్తున్నారు. డబ్బు ఖర్చుపెట్టున్నారు తప్ప ఎక్కడా కూడా ప్రాక్టికల్గా ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం అభివృద్ధిని కాంక్షించే ప్రభుత్వంగా పనిచేయటంలేదు. మా తిలగాలె హంద్రీ-నేవా ప్రాజెక్ట్ ఉంది.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

మేడమ్ స్పీకర్:- కనీకూడ వేయండి. డ్రాబ్ మేద ఇంపార్టెంట్ డిస్కషన్ ఉంది.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- నాకింకా 15 నిమిషాల బైమ్ కావాలి. ఇది కూడా డ్రాబ్ ను సంబంధించినదే, ఇది కూడా అంత ఇంపార్టెంట్. హంద్రీ-నేవా రాయలసీమలో ఉన్నటువంటి నాలుగు జిల్లాల్లోన కడప, చిత్తూరు, అనంతపురం, కర్నూల్ జిల్లాలను ఉపయోగపడుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ అనుమతి లేకపోయినా అనాడు ముఖ్యమంత్రి ఎన్.టి.రామారావుగారు ఒకే రోజున పాలికాపర్లలో ఆరువోట్లు వారు ఫౌండేషన్ స్టోన్స్ వేసి లక్కలాది రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. మరలా ఈనాడు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇదే హంద్రీ-నేవా ప్రాజెక్టుకు, 1996లో ఉరవకొండ ప్రాజెక్టుకు మరొక్కమారు ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేశారు. అక్కడ రూ.10 లక్షలు ఖర్చుచేశారు. పోయిన నెలలో, సుమారు ఎలక్షన్స్ కు 15 రోజుల ముందు మా జిల్లాలో అక్కరకు మండల పాడెక్సార్లవద్ద మరొక ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేశారు. ఇప్పుటికి మూడుసార్లు ఫౌండేషన్ స్టోన్స్ వేశారు. పబ్లిసిటీ రావాలనుకుని సమయం, పందర్లం వచ్చినప్పుడల్లా ఫౌండేషన్ స్టోన్స్ వేస్తున్నారు. గత మూడు సంవత్సరాలుగా ఈ ప్రాజెక్టుకొరకు రూ.10 కోట్లు బడ్జెట్ లో ఎలాకేట్ చేస్తూ ఖర్చు పెట్టింది ఎంతని అడుగుతున్నాను. నిన్న మొన్నటివరకు, గత మాసం వరకు ప్రాజెక్టుకేగా అక్కడ ఒక వొక్లెయిసర్ గాని, ఒక పారగాని; ఒక పలుగు గాని ఉపయోగించలేదు. ఈ పద్ధతిన వేస్తే రూ.10 కోట్లు ఎట్లా ఖర్చు పెడతారని అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం ఈ నాలుగు జిల్లాలలోని ప్రజల దాహార్తిని తీర్చలేదు. పంట వొలాలకు నీరవ్వలేదు. అనాడున్న ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టుకు 30 బి.ఎం.సి.ల నీటి సామర్థ్యాన్ని నిర్ణయించింది. ఇప్పుడు మన చంద్రబాబునాయుడుగారు తీసుకున్న డిసిషన్ చూస్తే వేరికి రాయలసీమ మీద ఎంత ప్రేమో అర్థమవుతుంది. వేరు 30 బి.ఎం.సి.లను 5 బి.ఎం.సి.లకు కుదించారు. కేవలం మంచినేరు చూత్తమే దీనిద్వారా ఇస్తామని, సాగునీరు లేదనే మాట ఈ ప్రభుత్వం చెబుతోంది. ఈ ప్రాజెక్టు కంప్లీట్ కావాలంటే రమారమి రూ.7,000 కోట్లు వరకు అవసరమవుతాయి. ఈ ప్రభుత్వం రూ.10 కోట్లు సంవత్సరానికి కేటాయిస్తూ ఆ ప్రకారం ఎన్నోడ్లకు ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తివుతుందో దయచేసి ఒక్కసారి ఆలోచన చేయాలి. ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి పెద్దలు ప్రజలను మోసగించడానికి వ్యయం చేస్తున్నారు తప్ప మరొకటి కాదు. ఈ ప్రభుత్వం ఎప్పటిలాగే ఈ ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేస్తుందని అడుగుతున్నాను. పెద్ద ప్రాజెక్టులు లేకపోతే లేకపోయాయి. చిన్న చిన్న ట్యాంకులన్నీనా కాపాడుకోవాలి. ఈ రాష్ట్రంలో సుమారు 6,000 చిన్న చిన్న ట్యాంక్స్ ఉన్నాయి. ఈ పెరుపుల పరిస్థితి ఏమిటి? అనంతపురం జిల్లాలో ఫెవెటి మేఘమో, గుడ్డి మేఘమో వర్షిస్తే వర్షించిన రోజున ఖచ్చితంగా వరదలు వస్తాయి. ఆ వెధమైన కరువు మా జిల్లాలో ఉంది. సుమారు 7 సంవత్సరాలుగా 300పెరుపులు మా జిల్లాలో అలానా పాలనా లేకుండా అట్లానే పడి ఉన్నాయి. అటువంటి చిన్న నీటి వనరులన్నీనా ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం కనీకరం చూపిస్తే బాగుంటుంది. అవి రిమియర్ చేయాలి. అవి ప్రజలకు ఉపయోగపడే పరిస్థితిని కల్పిస్తారా

అనే అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారుగానీ, మంత్రులుగానీ లేక వారి శాసనసభ్యులుగానీ మాట్లాడినప్పుడల్లా, నేటి సంఘాలగురించి చాలా గొప్పగా చెబుతారు. స్వపరిపాలన ఉండాలనేదానికి మేము వ్యతిరేకం కాదు. అయితే స్వపరిపాలన విరక్తంగా జరుగుతుంది. అక్కడ ఏయే డిఫెక్ట్ ఉన్నాయి, వాటిని రెక్టిఫై చేయటానికి ఈ ప్రభుత్వం ఏయే చర్యలు తీసుకుంటుందని నేను అడుగుతున్నాను. ఈరోజు నేటిసంఘాల అధ్యక్షులు ఫలానా చెరువు, ఫలానా కాలువ రివెయిర్ చేయటానికి బేకప్ చేయటమకుంటున్నాము దయచేసి ఎస్సీమేషన్స్ చేయండిని ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లకు వ్యాప్తం, వ్యాప్తం 40 శాతం డబ్బు పట్టుపట్టి తీసుకుంటారు. పనిచేసిన తరువాత ఒక్కమాట వ్యాప్తం, వెంటనే మరలా మిగిలిన 40 శాతం నేటిసంఘాల వారు తీసుకుంటున్నారు. 80 శాతం ఎటోకేషన్ చేసిన డబ్బును తీసుకున్న తరువాత మిగిలిన 20 శాతం రావాలంటే ఆ రోజున మాత్రమే చెక్ మెజిరేమెంట్స్, పుస్తకాలు, మరొకటి, మరొకటి వస్తున్నాయి. 80 శాతం రావాలంటే చెక్ మెజిరేమెంట్స్, ఇంకొకటి, ఇంకొకటి లేకుండానే అయిపోతుంది. ఇది దొంగిలొచ్చి ఉన్న డిఫెక్ట్, దీనిని రెక్టిఫైచేయాలి. చాలావోళ్లు 80 శాతం తీసుకుని ఉదాసీన వైఖరి ప్రదర్శిస్తున్న సంగతి ఈ ప్రభుత్వం మరచిపోకూడదు. ముఖ్యమంత్రిగారుగానీ లేక వారివారుగానీ ఎక్కడకు పోయినా 'జన్మభూమి' అనే మాట ఉపయోగిస్తున్నారు. మేము దానికి వ్యతిరేకులం కాదు. ఈ కాన్సెప్ట్ ఈరోజు కొత్తగా ప్రవేశపెట్టింది కాదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఇది ఎప్పుడో గతంలోనే ప్రవేశపెట్టింది. పాత రోజులలో మా తండ్రిగారు జిల్లాపరిషత్ ఛైర్మన్గా ఉన్నప్పుడు అప్పుడు మేము చిన్నపిల్లలం, స్కూల్ కావాలని కొందరు వస్తే మేరందరూ శ్రమదానం 25 శాతం కూలిక్కిందే వస్తే స్కూల్ ఇస్తాము, లేకపోతే లేదని అన్నారు. అప్పుడు వారు ఆపరించిన దానినే మేరు ఆచరిస్తున్నారని చెబుతున్నాను. మేము జన్మభూమి కార్యక్రమానికి వ్యతిరేకంకాదు గానీ అక్కడ జరిగిన లోసుగులకు, తప్పుడు పనులకు వ్యతిరేకులమని మనవేచేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు పనిచేసే ముఖ్యమంత్రివని, రోజుకు 18 గంటలు పనిచేస్తున్నానని చెప్పుకుంటున్నారు. నేను అవునా, కాదా అనే విషయం జోలికిపోకుండా ఒక విషయం అడగదలచుకున్నాను. ఇంతలా పనిచేసే మేకు జన్మభూమిలో విరక్తంగా అవకతవకలు జరుగుతున్నదే తెలియవా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. 11వ శాసనసభలో మేము 'భారెంజీ' అనే పదం వాడకూడదని అనుకున్నాము, దురదృష్టవశాత్తు ఒక్కొక్కమారు వాడవలసి వస్తోంది. ఎందుకంటే

మేడం స్పీకర్:- ప్లీజ్ కనీక్యూడ్, కొందరగా ముగించండి.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- నాకు మరొక 10 నిమిషాలు కావాలి. జన్మభూమిలో 1.2 మంది పనులు జరిగాయి. గ్రామాలలో పిమెంట్ రోడ్లు వేయించటం వంటివి కొన్ని జరిగాయి. ఈ పిమెంట్ రోడ్స్ వేసేదాంట్లో ప్రభుత్వం 70 శాతం భరణమున్నట్లుగా 30 శాతం గ్రామస్థులు కంట్రీబ్యూషన్ ఇస్తున్నారు.

12.50 అధ్యక్షా, ఈ 30 శాతం కంట్రీబ్యూషన్ గురించి ముఖ్యంగా మామ. రాయలసీమలో... నేను పర్వత జిల్లాల జోలికి పోవడం లేదు. ఎందుకంటే

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిస్తామన్న వర్ష మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రభుత్వం.

అక్కడ ఫిమి జరుగుతున్నదో నాకు తెలియదు. బట్టి ఏ యామ్ హందెడ్ పర్సంటి. ఈ 30 శాతం ఎక్కడైనా ఎవరైనా ఫి బ్రాంకులోన్నానా, ఫి బ్రాంకులోన్నానా కట్టారా? లేదు. పోనీ శ్రమదానం బెకారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒకటి బెప్పదలమకున్నాను. 70 శాతం కంప్లెట్ అయ్యే వర్క్కుకు 30 శాతం మే కార్యకర్తలకు ఇచ్చారు. ఈ జన్మభూమి కార్యక్రమంలో ఇంకొక లోసుగుంది. దీనికి సెల్ఫ్ బ్యాంక్స్ లేదు. ఇన్ కంట్రాక్ట్ లేదు. బెండర్స్ కూడా లేవు. కానీ పనులు కాంట్రాక్టర్స్ కు మాత్రం ఇచ్చారు. దేనినీ పనులన్నీ కాంట్రాక్టర్స్ బెకారు. దేరిట్ నో ఎంబుక్స్ ఇది కేవలం నూటికి 99 మంది మే కార్యకర్తలే బెకారు తప్ప మే కార్యకర్తలకే మే ఇంజనీర్స్ పనులు అప్పగించారు తప్ప వేరేవరీకి అప్పగించలేదు. కొన్ని చోట్ల 30 శాతం, ఎస్.సి., ఎస్.టి., వాడలలో 20, 25 శాతం.

(అంతరాయం)

శ్రీ జి. ప్రేమధర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, దీవాకర్ రెడ్డిగారు అదే నోట్ కూర్చోని గత నాలుగు సంవత్సరాల నుండి జన్మభూమి కార్యక్రమం మీద ఇప్పటికీ కూడా కన్సర్వేషన్ పోషడం లేదు. మళ్ళీ వచ్చి అదే నోట్ కూర్చున్నా అదే జన్మభూమి గురించి అదే కన్సర్వేషన్. ఈ జన్మభూమి కన్సర్వేషన్ కాస్తా మీరు తీసుకుంటే సజెషన్స్ ఇవ్వడానికి అవకాశముంటుంది.

శ్రీ జె.సి. దీవాకర్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మే ద్వారా హోం మినిస్టర్ గారికి మళ్ళీ మళ్ళీ బెబుతున్నాను. మేము జన్మభూమికి ప్రతిరేకం కాదు. దీనిలో లోసుగుల గురించి బెబుతున్నాను. ఈ లోసుగులను సరిబెసుకోమని బెబుతున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన బడ్జెట్ ను వరల్డ్ బ్యాంక్ అప్రెయిజేషన్ పెట్టి వరల్డ్ బ్యాంక్ అనుమతి తీసుకొని వారు బెబుతున్నా కార్మీ తగ్గించడం. ఉద్యోగస్థులను తగ్గించడం ఈ దేశమైన కార్యక్రమాలను ఎక్కడైనా, ఫి ప్రభుత్వమైనా బెసిందా అని అడుగుతున్నాను. మీరు వరల్డ్ బ్యాంకు నుండి లోన్స్ బెబ్బి రాపాన్ని అభివృద్ధి బెస్. మాకు ఫిలాంటి అభ్యంతరం లేదు. మేము బెట్ కం బెస్. కానీ అసెట్స్ క్రియేట్ కావడం లేదు. అసెట్స్ క్రియేట్ కాకుండా బడ్జెట్ లో 8 వేల కోట్ల రూపాయల రెవెన్యూ లోటు ఉంటే దానిని ఫిరకంగా పూర్తిస్తారు? ఎన్ని కోట్ల రూపాయల పన్నులు బెస్, ఎన్నిమార్లు పన్నులు బెస్. ఈ 8 వేల కోట్ల రూపాయల రెవెన్యూ లోటును పూర్తిగలదో బెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఇండస్ట్రీస్ ఈ రాష్ట్రంలో రావడం లేదంటే దానికి కారణం ఈలోటు మానే. మేము, ప్రజలు బెట్టగా బెబివవారం కాదు. మేము అర్థిక, గణాంక ఎక్స్ పర్ట్స్ మీ కాకపోవచ్చు. కానీ అక్కడ ఇండస్ట్రీయల్స్ ఉన్నా బెబుతున్నాను. మేము పోవాలనుకుంటే పన్నుల మీద పన్నుల భారం బెబుతున్నాను చంద్రబాబు నాయుడుగారు అని బెబుతున్నాను. ఇప్పటికే

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై వర్ష మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రత్యుత్తరము.

17 నవంబరు, 1999

463.

బస్సు ఛార్జీలు పెంచారు. ఇకముందు ఫిఫ్టి పెంచుతారోనని ఈ రాష్ట్రంలో ఇండస్ట్రీస్
పెట్టినా ప్రయోజనం లేదని ఒక్క ఇండస్ట్రీ కూడా రావడం లేదు. కాబట్టి ధీనిని
సర్దిదిద్దుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. నా డిమాండ్ ఫిమిటంబ్ ముఖ్యమంత్రిగారు ధీనికి
తప్పకుండా సమాధానం ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ పవర్ ప్లెస్డ్ అగ్రిమెంటు మీరు సభ
ముందు పెడతారా? ఆ విషయాలన్నీ ప్రజలకు చెప్పాలనేది మా డిమాండు. మీరు నీన్నగాక
మొన్న ముద్దనూరు థర్జర్ పవర్ ప్లాంట్ 293 కోట్లతో అగ్రిమెంట్ చేశారు. దానిని
మిగతా వాటికి కూడా వర్తింపజేస్తారా లేదా? ఎందుకు ఈ 16 వేల కోట్ల రూపాయల
థిఫెరెన్స్ వస్తున్నది? నిన్న హాసింగ్ స్కేముల మీద చర్చ జరిగింది. డిమాండ్ రాష్ట్రంలో
గడ్డి స్కాం 400 కోట్ల అయితే ఈరోజు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో 800 కోట్ల
కుంభకోణం జరిగింది. మాది పారదర్శక ప్రభుత్వం. బ్రాష్ పరెంట్ గవర్నమెంట్ అని చెప్పి
మీరు హాస్ కమిటీ వేయడానికి ఎందుకు వెనుకాడుతున్నారు? హాస్ కమిటీకి
శాంకిట్ ఉంటుందా లేక షే బాస్కెట్ ధీకు శాంకిట్ ఉంటుందా అని అడుగుతున్నాను.
ఈ మూడింటి మీద సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. మీరు అవకాశమిచ్చినందుకు
ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు:- అధ్యక్షా మొదటిసారిగా ఎన్నికలు అయిన
తరువాత శాసనసభలో గవర్నరుగారు ప్రసంగించడం అనవాయజ్. మామూలుగా అయితే
బడ్జెట్ సమావేశాలలో గవర్నర్ గారు అడ్రెస్ చేస్తారు. కానీ గవర్నమెంట్ కొత్తగా వచ్చింది
కాబట్టి ఈ సంవత్సరం రెండవసారి గవర్నర్ గారు అడ్రెస్ చేయడం జరిగింది. మొదటిసారిగా
ఎన్నికై ఇక్కడికి వచ్చాము కాబట్టి రాబోయే రోజుల్లో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఫివిధంగా
పనిచేయబోతుందో, ప్రభుత్వం ఫివిధంగా పనిచేయబోతుందో భవిష్యత్తు గురించి
స్పృటిక్ గా చెప్పడం కోసం ప్రశ్నలు. ఈరోజు చాలామంది మాట్లాడారు.
ప్రజాస్వామ్యంలో గవర్నర్ కు కొన్ని ఆఫ్ మినిస్టర్స్ అడ్వైజురీ చేస్తారు. గవర్నమెంట్
పార్టీగా ఫి డిమోలయినా గవర్నర్ గారి సెరుజ్ ఇష్యూ అవుతాయి. అందుకే మనం
దూరదృష్టితో ఫివిధంగా ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసి ముందుకు తీసుకుపోవాలి అని కోరినా
గవర్నర్ అడ్రెస్ ను క్యాబినెట్ అప్రూవ్ చేయడం జరిగింది. చాలామంది కన్సెక్యూక్యూషన్ గా
మాట్లాడారు. చాలాబుల్ సెషన్స్ ఇచ్చారు. కొంతమంది మాట్లాడుతూ సమాజంలో వాడే
అన్ని మంచి పదాలు ఉన్నాయి కానీ ప్రత్యేక ఫిమిటంబ్ మీదే మాట్లాడిన వ్యక్తులున్నారు.
కొంతమంది కేవలం ఫిమిటంబ్ కోసం కన్సెన్ ప్రజలు ఎన్నుకొని సెల రోజులు కాకముందే
ప్రజలు మాంద్రెట్ ఇచ్చిన తరువాత కూడా కొన్ని రోజులైనా ఫివిక పడతామని భేకుండా
మాట్లాడిన వ్యక్తులు కూడా ఉన్నారు. అవన్నీ కూడా నేను ఎక్కువ మాట్లాడవలసిన
అవసరం లేదు. కొంతమంది ఎన్నికల గురించి మాట్లాడారు. ఇది ఒక అవకాశం అయినప్పటికీ
అని మాట్లాడారు. ఈరోజు తమిళనాడులో కాంగ్రెస్ పార్టీ అయినప్పటికీ పెట్టుకున్నది
డిమాండ్ లో అయినప్పటికీ పెట్టుకున్నారు. 139 పార్లమెంటు సెషన్ లో ఇప్పుడు అవి 112కు
వచ్చాయి. నేను చాలా సందర్భాలలో క్లియర్ గా చెప్పడం జరిగింది. తెలుగుదేశం పార్టీ

పట్టిందే కాంగ్రెస్ పార్టీపై ఘోష వేయడానికని, ప్రత్యామ్నాయం కొనం పెట్టాము. ఆ పార్టీతో కాంగ్రెస్ పార్టీ అయ్యే సమస్య భేదనీ చాలసారు. చెప్పడం జరిగింది. ఆరోజు ఎన్నికల్లో చాల స్పష్టంగా మేం చెప్పాం. ఏమేతే కాంగ్రెస్ వ్యతిరేక ఓటున్నాయో ఆ ఓటు వీలకుండా నేను అడ్వెన్స్మెంట్ పెట్టుకున్నాము. మా నిర్ణయం కరెక్టుని ప్రజలు నిర్ణయించారు. అందుకే గెలవడం జరిగింది. ఒకసారి మీకులు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు అసెంబ్లీలో చెప్పారు. 1996 నుండి అసెంబ్లీలో మాస్టర్ 1996లో అప్పుడు అలయన్స్ గా ఉన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీలతో కలిపి 37.89 శాతం ఓటు వచ్చాయి. దానివల్ల మొత్తం 19 సీట్లు గెలిచాము. తెలుగుదేశానికి 16, సి.పి.ఐ.కి 1, సి.పి.ఎం.కు 2 చోట్లను రాగా అదే కాంగ్రెస్ పార్టీకి 39.66 శాతం ఓటు వచ్చాయి. అంటే మాకంటే మీకు 1.77 శాతం ఓటు రాగా మాకంటే 3 సీట్లు మీకు ఎక్కువ వచ్చాయి. 1998వ సంవత్సరాన్ని అనల్సివ్ చేస్తే తెలుగుదేశం పార్టీకి 38.38 శాతం ఓటు వచ్చాయి. అంటే కొంత పెరిగింది. ఆవిధంగా వచ్చినా 12 సీట్లు మాత్రమే గెలిచాము. మీ ప్రజలకు 3 సీట్లు కలిపి మొత్తం 15 సీట్లు వచ్చాయి. కాంగ్రెస్ కు 38.43 శాతం ఓటు అంటే మాకంటే 0.05 శాతం ఓటు ఎక్కువ వచ్చి మాకంటే 7 సీట్లు ఎక్కువ వచ్చాయి. మాకు 15 సీట్లు వస్తే మీకు 22 సీట్లు వచ్చాయి. ఆవిధంగా 7 సీట్లు మీకు అదనంగా రావడం జరిగింది. 1.00 అదేమిటిగా మాకు 1996లో బీడిపి మరియు అలయన్స్ రెండింటికీ కలిపి 49 శాతం ఎక్కువ ఓటు వచ్చినా ఆరోజు మాకు నాలుగు సీట్లు పోయాయి, మిక్సేతే 1.23 శాతం ఓటు ఎక్కువ రావడంతో ఫిదు సీట్లు ఎక్కువగా వచ్చాయి. ఈ ఎలక్షన్స్ లో, అయితే చాలా స్పష్టంగా టి.డి.పి. మరియు దాని అలయన్స్ కు 50.05 శాతం వచ్చింది. దీనిలో 36 సీట్లు మేము గెలిచాం, అదేమిటిగా మీకు 43.05 శాతం వచ్చింది, అయితే మీరు 0.5 శాతం సీట్లు గెలిచారు, అంటే 38.38 శాతం నుంచి 50.05 శాతం వరకు మేము వెళ్లాం, మీరు 38.43 నుంచి 43.05 కు వచ్చారు. ఆవిధంగా మీకు అయిదు సీట్లు మాత్రమే వచ్చాయి. మీకు గెయిన్ వచ్చింది 4.62, మాకు మా అలయన్స్ కు గెయిన్ వచ్చింది 11.67 శాతం. దానివల్ల 21 సీట్లు అదనంగా వచ్చాయని తెలియజేసుకుంటున్నాను. భారతదేశం మొత్తంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎప్పుడు గెలిచినా 30-35 శాతం తోటే గవర్నమెంటును ఫిర్యాదు చేస్తున్నారు. ఆవిధంగా వారు సక్రిప్టుగా పరిపాలన ప్లాన్ పరిస్థితికి వచ్చారు. ఈరోజు రాష్ట్రంలో మాస్టర్ మాకు 50.05 శాతం ఓటు వచ్చాయి, అంటే నూరు శాతం మెజారిటీ వచ్చింది, యిది నెగటివ్ ఓటింగ్ అని మీరు అంటున్నారు. అది నెగటివ్ కాదు, దానికి ఏమాత్రం స్కోప్ లేదు. బొటన్ గా పాజిటివ్ ఓటింగ్ తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇదంతా ఒక ఎక్సాంపుల్ అని మీకు చెప్పడం జరిగింది. ఫిది అవసరమైన అలయన్స్ మీకులు యిప్పటికైనా ఆలోచించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈరోజు మన ఎలక్షన్స్ ఒక్క ఆంధ్రరాష్ట్రమే కాదు, భారతదేశమే కాదు, అంతర్జాతీయంగా కూడా ఈ ఎన్నికలకు ప్రాధాన్యత వచ్చింది. దానికి కారణాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. నేను మొట్టమొదటిసారి నుంచి కూడా ఎన్నో సందర్భాల్లో ఈ హాస్టల్

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రకటించినపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రతిపక్షము.

17 నవంబరు, 1999

465

చెప్పాను, కొంతమంది సభ్యులు కొత్తగా వచ్చారు. పాత సభ్యుల్లో జె.సి. దివాకర్ రెడ్డిగారున్నారు. మేము అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాం. కష్టపడి ప్రజలకోసం పనులు చేస్తున్నాం, దాని ఆధారంగానే ప్రజల వద్దకు వెళతాను. తప్పకుండా ప్రజల అశ్రద్ధా, నమ్మకం నాకుంటుందని మొదటి నుంచి కూడా చెబుతూనే ఉన్నాను. అది ఈనాడు నిజమైందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈరోజు మీరు ఏమీ చేయలేరు. ఒకవేళ ఏదైనా చేస్తే అది కూడా మీలో మేరే చేసుకుంటారే తప్ప మీ సంఖ్య ఎక్కువ ఉన్నంత మాత్రాన మీవల్ల ఏమీకాదు. మేము తప్పులు చేయనంత వరకు మీరు ఏమీ చేయలేరని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇది ప్రజాస్వామ్యం, దానిని అనుగుణంగానే మనం ముందుకు పోతున్నాం. ఈరోజు నేను కొబ్బరిపండ్లు చెబుతాను, దేశంలో... ప్రపంచంలో ఖనిధంగా మూడ్ ఉంది. ఒకసారి ఎనల్వెత్తే ప్రశ్నకోవాల్సి. మొట్టమొదటిసారిగా ఎన్నకలకు ముందు ఈవిధంగా చెప్పారు. The Independent London -- "But in the large southern State of Andhra Pradesh hope is ranged against despair. The real development is in a fight with the forces of stagnation and regression. If hope wins all India may start change the hope same way." ఎంత స్పష్టంగా చెప్పారో అర్థం చేసుకోవాల్సి. మీరు ఢిల్లీలో ఉన్నారు, మేము హోషియోలో ఉన్నాం. ఒక వేళ తెలుగుదేశం పార్టీ గెలిస్తే, రాష్ట్రం రాఖోపు రోజుల్లో అట్టి ఇండియాకే మోడల్ అవుతుంది, అదేవిధంగా మీరు గెలిస్తే స్టాగ్నేషన్, రిగ్రెషన్ వస్తుంది చాలా స్పష్టంగా ఎన్నికల ముందు చెప్పారు. అదేవిధంగా మరొక కొబ్బరిపండ్లు... "They have never been asked to make such a stark choice between the short term largesse which Mr. Naidu's Congress opponents are loudly offering and the promises of development searchover the next two decades. The decision in Andhra Pradesh is far more important for India's future than the overall national result." This was quoted by The International Herald Tribune, 7th January, 1988. అట్టి ఇండియా రిజల్ట్ కంఫ్లెక్టు ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రాధాన్యతను యిస్తూ, ఎవరోకే పార్టీలైం లోనే అన్ని పనులు చేస్తామని ప్రామీస్లు చేశారో వారికి ఓటు వేస్తారా, లేక బా డిజెడ్ లాంగ్ రెండ్ విజన్ పెట్టుకొని పనులు చేస్తామని ఎవరోకే చెప్పారో వారికి ఓటు వేస్తారా? ఇది ప్రజలకు ఒక టెస్ట్ అని 'ది ఇంటర్నేషనల్ హెరాల్డ్ ట్రిబ్యూన్', జనవరి 7వ నేటి, 1998నాడు వ్యాయడం జరిగింది. అదేమిదీగా, "The State level politics and policy have become evermore significant as engines of liberalisation in the Indian economy. No State exemplifies this better than Andhra Pradesh. The result in Andhra Pradesh will therefore be a significant mile-stone in the reform

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదనపై వర్ష మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

process." This was quoted by Jordan Fleming Research India Elections Preview, 3rd September, 1999. దీన్ని జెర్నాడియన్ ఫెసిమింట్, రీసర్చ్ ఆఫ్ ఇండియా ఎలక్షన్స్ - ప్రేమ్య సెప్టెంబర్ 3, 1999 నాడు వ్యాశారు.

"The outcome of the election won't just determine the fate of Naidu's Government. It is also being seen as a referendum on India's policy to pursue economic reform" Time -- 13th September, 1999. అదేమాదిరిగా ఎలక్షన్స్ అయిన తర్వాత మాస్తే...

"Mr. Naidu has provided with the anti-incumbency voter which has under-done the expectations of many politicians. But by giving good government and a State Government which aims at high, he can still win the support of the poor and the uneducation." The Independent. అని 'ఇండిపెండెంట్' పత్రిక వాళ్లు వ్యాశారు. మేరు ఆశ పడిందేమంటే, ప్రజలకు చదువు రాదు, అమాయకులు, వారికి ఏమీ తెలయదు కాబట్టి నేటికీ ఏదైనా చెబితే నమ్ముతారు, యాంటి ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఉంటుందని మేరు అనుకున్నారు, మే అంపనాలు శారుమారయ్యాయి, ఇది వాస్తవం, యిది ఒకటి రెండు రోజుల్లో వచ్చింది కాదు, ఎప్పుడైనాంట్ వస్తోంది. కుట్టేడ్స్ నాయర్ మాల్గాడుత్తా, 'నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిని అభినందించడం లేదు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఓటర్లను అభినందిస్తున్నాను, ఒక నిక్షేపణను వాళ్లు ఎక్స్ ప్రెస్ ఫేశారు, చాలా మెచ్చార్తిలే ప్రదర్శించారు, ఇండియన్ డెమోక్రసీలో ఫస్ట్ ట్రిం ఈవిధంగా జరిగింది'. అని వారు అవ్విషయషన్ చేసిన మాట ఎవ్వరూ మరచిపోలేరు. మామీతులు ఎప్పుడూ ఫిద్లో ఒక తప్పు పడుతూనే ఉంటారు, నాకు బాధ లేదు, వేళ్ల కొంటర్ పార్ట్ లుకు, పార్ట్ నాయకులకు ఫిద్లో ఒక్కటి వుండవే ఉంటుంది, వాటిని తట్టుకోలేక అప్పుడప్పుడు బయట పడుతుంటారు. వోయిన టిర్క్ లో కొంతమంది యిక్కడికి రావాలనుకున్నా, రానేయకుండా అడ్డుపడినా, అనేషయంట్, నాకు బాధ లేదు.

ఇటీవల కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు, మనం ఫిద్దెత్తే యింప్లిమెంట్ ఫేశామా, ఆయన దాన్ని అక్కడ స్టార్ట్ చేసి యింప్లిమెంట్ ఫేశాన్నారు. మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కూడా చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు, ఆయన మేపార్ట్ నాయకుడే, ఆంధ్రప్రదేశ్ నాకు ఆదర్శం, నేను అక్కడికి వెళతాను, వెళ్లి స్టోట్ మాస్టానని ఆయన స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఆయనను యిక్కడకు మేరు రానిస్టార్ట్ లేద్, నాకు తెలియదు కానీ ఆయన యిన్ ఫిన్ మాత్రం చెప్పారు. ఇండియన్ ప్రెసిడెన్షియల్ గారు కూడా స్పష్టంగా చెప్పారు. The Andhra Pradesh will be a bench-mark for any thing. For development all other states have to follow.

అదేవిధంగా 'వాల్ స్ట్రీట్ జర్నల్', వారు కూడా ఈక్రింది విధంగా వ్యాఖ్యారు. 'Indeed in a straight race that Pandits described Performance Vs. Popularism, the forty nine year old Mr. Naidu has emerged as a model for fellow State leaders. 'That is what they have written. ఈరోజు ఆల్ ఇండియాలో వోటిటికల్ టేబల్స్ మాట్లాడుతున్నారు, అధిమాదిరిగా ధీనపక్షిక ఎడిటోరియల్స్ లో, ఇంటర్వ్యూస్ లో ఘడియా కూడా చెబుతున్నారు మన రాష్ట్రం గురించి. ఈరోజు స్టూడెంట్స్ గురించి అలోచిస్తూ, టెన్త్ విజన్ ఉన్న వ్యక్తి ఎవరిని అడ్మినిస్ట్రేటర్, రెజిస్ట్రార్ టెన్త్ విజన్ ఉన్న వ్యక్తి అందరూ ప్రశంసించే సీ.ఎం. అని స్టూడెంట్స్ కూడా చెప్పి పరిస్థితి ఉంది. అవిధంగా ప్రతి ఒక్కరు ప్రశంసిస్తున్నారు. ఇది నాగొప్పతనం కాదు, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు మనం తీసుకొచ్చిన పాలసీలను అర్థం చేసుకున్నందువల్ల మనం కొంతవరకు ముందుకు వోగతిగాం, ఒక మంత్రి రాష్ట్రాన్ని తయారుచేయడమే మన ఉద్దేశ్యం, మేము 'స్వరాంధ్రప్రదేశ్', అని అన్నాం, అధిమాదిరిగా కాంగ్రెస్ పార్టీవారు 'అదర్స్ అందరూ ప్రదేశ్' అని అన్నారు. మనమందరమూ మంచిని ప్రమోద్ చేయాలనుకుంటే కాంఫిడెన్స్ మీద వోవాల్ తప్ప నేదే విధంగా వోదేమని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈరోజు నాకు గర్వకారణం, ఎందుకంటే ఒక రీజినల్ పార్టీగా ఉంటూ, ఈరోజు జాతీయ ఎలక్షన్ లో డిస్టెంట్ వేస్ పరిస్థితిలో, జాతీయ ఒక డైరెక్షన్ యివ్వే పరిస్థితిలో ఉన్నాం గనుక ఒకప్పుడు చాలామంది ఏమన్నారంటే, రీజినల్ పార్టీలు అనవసరం, వాటివల్ల ఎన్నో నష్టాలు వస్తున్నాయన్నారు. అది సరికాదు, ఒక మంచి స్పూర్తితో వోగతిగిస్తే నేషన్ కు డైరెక్షన్ యివ్వగలమని, రాష్ట్రాన్ని ఒక మోడల్ స్టేట్ గా తయారుచేసి, యితరులకు ఆదర్శంగా నిలబడగలమని, తప్పకుండా దీన్ని రుజువు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం, ఒక రీజినల్ పార్టీగా ఆ డిశ్చో ప్రయాణిస్తున్నందుకు నాకు ఎంతో ఎంతో ఆనందం కలిగిస్తోందని 1.10 తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఒకసారి మీకులు చాలాఇంఫర్మేషన్ చెప్పారు. ఈ రాష్ట్రంలో మ. హెచ్.ఎమ్.టి, ఎస్.ఎ.ఎల్, ఐ.డి.పి.ఎల్. సంస్కరణ కాకుండా నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం, శ్రీరామసాగర్, గోదావరి లాంటి ప్రాజెక్టులన్నీ మా వల్లనే వచ్చాయని, రైతవోలే తిండి ఉండేది కాదని, ఎంపాయిమెంట్ కానీ, ప్రాస్పెరిటీ కానీ ఉండేది కాదని మీకులు చెప్పారు. అందుకని సర్వవల్ల రాధక్రష్ణగారు ఒక మాట అన్నారు. "The little that has been done should not blind us to the vast that remains to be done." This is what he said long back. ఏదో కొద్దిగా చేశాము. అది మనమే చేశామని కాకుండా ఇంకా చేయవలసింది చాలా ఉందనే విషయాన్ని మరచిపోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

ప్రసంగంలో చాలాదేశాలు ఉన్నాయి. మనకేమనం కంపేర్ చేసుకోవడం కాకుండా వేరే కాలంలో కంపేర్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. వారు ఏ విధముగా ముందుకు వోగతిగా మనము ఎక్కడ నిలుచున్నాము. సమస్యలు ఎక్కడ వచ్చాయని ఎన్నెక్కే చేసుకో మనిన అవసరం ఉంది. మేము కొన్ని దేశాలు కంపేర్ చేసి చెబుతాము. మనకు 1947లో

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటితమై వర్ష మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రతుష్టతరము.

స్వాతంత్ర్యము వచ్చింది. జి.డి.పి. పర్సెంటేజ్ ఇన్ రిలేషన్ టు యు.ఎస్. డాలర్స్ తో కంపేర్ చేస్తూ చెబుతున్నాను. 1947లో మనకు స్వాతంత్ర్యము వస్తే, 1965లో జి.డి.పి. పర్సెంటేజ్ రేటు 6.5 శాతం అయితే, 1995లో 7.8 శాతం అంటే 1.3 శాతం మాత్రమే అడ్వన్స్ చేయగలిగాము. షైనాకు 1949లో స్వాతంత్ర్యము వస్తే, 1965లో 3.2 శాతం అంటే 1995లో 10.8 శాతం అంటే, ఇప్పుడు పదకొండు, పన్నెండు శాతంలో ముందుకు వచ్చున్నారు. మలేషియాకు 1957లో స్వాతంత్ర్యము వస్తే, 1965లో జి.డి.పి. పర్సెంటేజ్ రేటు 14.3 శాతం అంటే 1995లో 36.8 శాతం అంటే మూడింతలు పెంచుకున్నారు. సౌత్ కొరియాకు 1948లో స్వాతంత్ర్యము వస్తే, 1965లో జి.డి.పి. పర్సెంటేజ్ రేటు టొమ్మిడి శాతం అంటే 1995లో 48.8 శాతం అంది. తైవాన్ కు 1950లో స్వాతంత్ర్యం వస్తే, 1965లో జి.డి.పి. రేటు 14.2 శాతం అంటే 1995లో 56.2 శాతం అంది. సింగపూర్ ఒకసారి మలేషియాతో కలిసి మరల డిఫర్ అయింది. 1965లో జి.డి.పి. రేటు 15.9 శాతం అంటే 1995లో 85.2 శాతం అంటే ఏడు, ఎనిమిదిసార్లు పెంచుకొగలిగారు. మనం ఈవేన్ పది శాతం స్టేజీలో కూడా లేము. కాంపిటిటివ్ నెస్ చూసుకుంటే 1999లో ఇండియా రాష్ట్రంకు 59 దేశాలలో 53వ దేశము మనది. మలేషియా 16వ దేశము, థాయ్ ల్యాండ్ 30వ దేశము, షైనా 32వ దేశముగా ఉన్నాయి. అదే విధముగా హాంగ్ కంగ్ డెవలప్ మెంట్ ఇండెక్స్ చూస్తే సుమారు 174 దేశాలలో మన దేశము 139వ స్థానములో ఉంది. 1998వ సంవత్సరము రిపోర్టు ప్రకారం థాయ్ ల్యాండ్ 59వ, మలేషియా 60వ, సౌత్ కొరియా 75వ, శ్రీలంక 90వ, ఇండోనేషియా 96వ, షైనా 106వ స్థానములో ఉన్నాయి. మనము ఆ విధముగా వెనుకపడ్డాము. మన దేశములో ఇండిస్ట్రీయల్ రిపోర్టింగ్ కు, భూగర్భ ఖనిజ సంపదకు, మానవవనరులకు కొద్దువ లేదు.

మన భారతీయులు బయటకు పోతే అక్కడ బిజ్ నెట్ వర్క్ లు వస్తే వేస్తున్నారు. రాజీరెడ్డిగారు ఇక్కడ పదుపుకొనే వెళ్లి అమెరికా ప్రెసిడెంట్ జిల్ క్లింటన్ దగ్గర "టూమారో డిక్టేటర్స్", పైన అధ్యయనంగా ఉన్నారు. మన ఇండియాలో అలాంటి క్యాపబిలిటీస్ ఉన్నాయి. కానీ మనం ఇండియాలో ఫేయిటేకవో తున్నాము. దీనికి కారణం ఫిమిటెడ్ అలోపింగ్ మెంట్ వలన. అవసరం ఉంది. అందుకనే మనం పర్సెంటేజ్ లో ఎందుకు ఫెయిల్ అయ్యామనే ఎప్పటికప్పుడు అలోపింగ్ మెంట్ వలన అవసరం ఉంది. మన నాయకులు అందరు ఒక పద్ధతిలో పనిచేయాలి. ఈస్ట్ ఏషియా కంట్రీస్ లో ఫెయిల్ అయ్యాము. ఈ రోజు వారు ఇంటర్నేషనల్ బెండ్ మార్కింగ్ లో ఎక్స్ పోర్టు రెడ్ గ్రాడ్ కు వెళ్లారు. వ్యయవలుసక్వార్ డెవలప్ చేశారు. బాగ్ నెట్ వర్క్ లో ఇర్ గెషన్ కు, పవర్ కు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. ప్లాన్ మెంటు పెంచుకున్నారు. ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ పెంచుకున్నారు. పెంచిన ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ ను రోడ్డు పెన, ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ పెన పెట్టారు. ఎడ్యుకేషన్ మీద పావ్ ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ పెట్టారు. ఎస్టేట్ ఫిమెట్ ఎడ్యుకేషన్ మీద పెట్టారు. దానివల్ల ఉద్యోగాలు వచ్చాయి. రైల్వే మార్కెటింగ్ అయి, ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ వచ్చింది. చాలా వరకు పావర్ ఫెషన్ కంట్రోల్ అయింది. ఆ విధంగా వారి యొక్క శత్రువును బట్టి వారి తక్కిన దేశం.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రకటిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రతిపత్తిరము.

17 నవంబరు, 1999

469

కోసం వెనియోగించుకుంటున్నారు. అందుకని షెనాల్ షేనియర్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ఛైర్మన్ డెంగ్ జిమావోఫింగ్ ఒక మాట అన్నారు. He is Vice-Chairman of the communist party. He stated that that it does not matter whether a cat is black or white so long as it catches mice. పిల్లి ఏ రకమైన ఫరవాలేదు, ఎలుకలను పట్టుకునే శక్తి ఉంటే, అది ఏ రంగునా మనకు అనవసరమని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. మన దేశంలో కమ్యూనిస్టులు మాత్రం మడి కట్టుకుని కూర్చున్నారు. అంతటా వోయినా, మన దేశంలో వోపడానికి లేదని చాలా గట్టిగా కూర్చుంటున్నారు. అందుకనే ఈ సారి వారికి రెండే నేట్లు వచ్చాయి. ప్రజలు వారితో వచ్చే సమస్య లేదని మరొకసారి చెబుతున్నాను. షెనాల్ ఎకనామిక్ రిఫార్మిస్ట్ సగం పైన ఇండస్ట్రీయల్ అప్లైఫుడ్, అంతా ప్రయివేటు ఇండస్ట్రీస్ వచ్చాయి. రెండు ట్నీ మూడవ వంతు ఓ.డి.పి. ప్రయివేటు సెక్టారుల్లో వచ్చింది. షెనాల్ ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారంటీ ఇవ్వబోదు. ఆ విధంగా వారు ప్రొడక్టివిటీ పెంచుకొని ముందుకు వెళుతున్నారు. మహాత్మాగాంధీ పావర్డ్ గురించి ఒక మాట అన్నారు. poverty is the worsty from of violence. వాయిలెన్స్ కంటే పావర్డ్ చాలా భయంకరమైనదని, అది పోవాలని చెప్పడం జరిగింది.

పెదవాళ్ల నాకు దేవుళ్లు. వాళ్ల సంక్షేమం కోసం, అభివృద్ధి కోసం నా పాజులైనా ఇస్తానని ప్రతి ఒక్క మేటింగులో చెప్పాను. అందుకని పెదరికాన్ని పోగొట్టడంకోసం ఏమీ పేయాలో ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న మానవ వనరులను, భూగర్భ ఖనిజ సంపదను, నేటి వనరులను ఉపయోగించుకొని, ప్రపంచంలో ఉన్న ఇన్నోవేషన్లను, టెక్నాలజీస్ను తెప్పించుకొని వేత్తనంత త్వరలో పెదరిక నిర్మూలన కోసం ఈ ప్రభుత్వం పనిపెట్టుందని తెలియపెస్తున్నాను. ఆ విధంగా మేము ముందుకు పోతున్నాము. ఇప్పుడే రివాకర్ రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ మన్మోహన్ సింగ్ గారిని కంపెర్ ఫెశారు. వారు పిదంబరంగారిని కంపెర్ పేసి ఉంటే బాగుండేది, ఆయన కూడా పెద్ద రిఫార్మిస్టు. ఆయన ఓడిపోయారు. ఒకపార్టీ వేసిన తప్పులకు క్లింద నుంచి ఇండిపెండెన్సీ బల్లెపోతారు, తప్పు మన్మోహన్ సింగ్ అనే ఆయన ఓడిపోలేదు. కాంగ్రెసు పార్టీ సరేగా లేదు కాబట్టి అటోమాటిక్ గా మన్మోహన్ సింగ్ గారు ఓడిపోయారు. అవిధంగా ఫెడ్ లో ఎంత పెద్ద వ్యక్తులైనా తుడిచేపెట్టుకొని పోతారు. అదే ఆయనకు జరిగింది. పిదంబరం పార్టీ అయితే వాళ్ల తప్పులు చెబుకున్నారు. ఎంత మంచి సంస్కర్త అయినా అదృష్ట భక్తుడావోతారు. అతనికి డిపాజిట్ కూడా గల్గుంతు అయింది. రిఫార్మిస్ట్ అనేది హ్యామన్ ఫేక్ ఉండాలి. రిఫార్మిస్ట్, ఫెర్వర్ రెండూ కలిసి ఉంటాయి. అవి ఎప్పుడు సెపరేట్ గా ఉండవు. అందుకని రాష్ట్రంలో వేసిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు భారతదేశంలోనే ఏ 1.20 రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయలేదంటే అతీతయోక్తి కాదని తెలియపెస్తున్నాము. వెస్ట్ బెంగాల్ లో మ. ఇవ్వడంలేదు. మరొక రాష్ట్రంలో ఇవ్వడంలేదు. పేరీఫేర్ ప్రోగ్రామ్ లో పెట్టాము.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రతిస్పందనము.

రెండు సైమల్టేనియస్గా పనులకుంట్ల వోతున్నాము కనుక ప్రజలు అర్థం చేసుకోగలిగారు. ప్రభుత్వాన్ని రెండవసారి ఎన్నుకున్నారు. ఈ రిఫార్మ్స్ వచ్చినప్పుడు పావర్ల ఎరాడికేషన్లో, టుమెన్ ఎన్ఫోర్స్మెంట్ ఇచ్చాము. జనాభలో టుమెన్ 50 శాతం ఉన్నారు. అటువంటి 50 శాతాన్ని విస్తరించి, మిగతా 50 శాతం వ్యాపార రిసోర్స్స్ ఉపయోగించుకుంటే అనుకున్న ప్రగతి సాధించలేము. ఈ రోజున మహిళలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చాము. వారు అన్ని రంగాలలో, పాఠశాలలో, రాజకీయంగా, ఉపాధి కల్పన, ఉద్యోగాలలో, ఎడ్యుకేషన్లో దేనిలోనైనా ముగవారితో సమానంగా పాల్గొనగలిగే వచ్చేందుకు, వారి యొక్క శక్తిసామర్థ్యాలను ఉపయోగించుకుంటే తప్ప మనం అనుకున్న ప్రగతినే సాధించలేము. వారికి కూడా అత్యగ్రహణం ఉండదు. ఈ రోజు చాలా మంది చెప్పవచ్చు. నేను అడుగుతున్నాను. అయిదుగురు మంత్రులకు, స్పీకరుకు ప్రకటిపాదించి, మహిళలను నియమించిన రాష్ట్రం ఏదయినా ఉందంటే అది మొట్టమొదటి సారిగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్. రాజకీయ రంగంలో, రిజర్వేషన్స్ కావాలని ఇదే అసెంబ్లీ నుండి రెండు సార్లు తీర్మానం చేసి వచ్చాము. 1996లో, ఎలక్షన్ మేనేజ్మెంట్ పట్టాము. ఆ తరువాత జి.జె.పి. వారు, కాంగ్రెస్ వారు పెట్టారు. ఇది వాస్తవం కాదా అనేది వెర్రిపై పేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మొన్న సిస్టియర్ట్గా చెప్పాము. అదే విధంగా కాంగ్రెస్ వారు, చెప్పారు. మా కంటే పది నేట్లు ఎక్కువ ఇస్తామని వారన్నారు. ఎన్ని అటంకాలు ఉన్నా, 33 మంది మహిళలకు ఇచ్చాము. 21 మందిమీ గెలిపించాము. ఈ విధంగా వారికి అత్యవశ్యాసాన్ని కల్పించాము. 1/3 వంతు రిజర్వేషన్లు ఎడ్యుకేషన్లో, ఎంప్లాయిమెంట్లో పెట్టాము. వారు పరిపాలించే రాష్ట్రాలలో పెట్టారా అని ప్రశ్నిస్తూన్నా అడుగుతున్నాను. ఇంకా పెట్టలేదు. కానీ మనసావాదా పెట్టాము. అంతకాకుండా మహిళలకు సమాన అవకాశాలు వచ్చే వరకూ నీదగ్గ వోకుండా ఈ ప్రభుత్వం పని చేస్తుందని చెప్పాము. దానినే నిరూపించుకుంటాము. ద్వితీయ ఉంది. ఇది ఈ ప్రభుత్వ స్కేము కారణం అన్నారు. నేను ఎప్పుడూ అది మా స్కేము అన్నీ చెప్పలేదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ పెట్టింది కానీ ఆంధ్రప్రదేశ్లో అభివృద్ధి చేశాము. 2 లక్షల సంఘాలలో 30 లక్షల మంది పని చేస్తున్నారు. మార్చి నాటికి రు. 5 లక్షలు కార్మిక్ ఫండ్ను రివాల్వ్యూగ్గి పండ్గా అభివృద్ధి చేసుకున్నారు. అదే స్కెంక్లో ఎన్నో టోసుగులు ఉన్నాయి. ఇంకా టైటల్ డెయూరీ. ఈ రకంగా గ్యామెజ ప్రాంతాలలో ఉపాధికి ముందుకు వోతున్నారు. మంచి అవగాహనతో ముందుకు వోతున్నారు. ఎన్నో పనులు చేశారు. వారు చేస్తున్న పనులు మాస్టే బ్రహ్మాండంగా అమూల్యం. హైదరాబాదులో ఒకసారి మార్కెట్ పెడితే రు. 30 కోట్ల షిలువ గల పనులు సరిగ్గా ఒక నెలలో అమూల్యం. దానినే ముందుకు తీసుకువోతున్నాము. ఆ విధంగా మహిళలను అన్ని రంగాలలో ముందుకు వోయాల ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలను చేపట్టింది. ఇది ఎన్నికల కోసం చెప్పింది కాదు. ఎన్నికల తరువాత కూడా ఈ 5 సంవత్సరాలలో మహిళాభివృద్ధి, టుమెన్ ఎంప్లాయిమెంట్ పట్టా ఉంటుందనేది మేరే మాప్సారని తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్ర

ప్రతిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి

ప్రత్యుత్తరము.

ప్రభుత్వం ఫోకస్ ఇన్ కం: జనరేషన్ మీద, పబ్లిక్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీమ్ మీద, పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టమ్ పై, వుమెన్ నేడ్స్ మీద ముందుకు పోతున్నాము. ఆ విధంగా పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ లో కూడా చాలా స్పష్టంగా ముందుకు పోతున్నాము. ఈ రోజున ఎసెన్సియల్ కమాడిటీస్, పి.డి.ఎస్. క్రింద ఇస్తున్నాము. పి.డి.ఎస్. సిస్టమ్ లో ఆంధ్రప్రదేశ్ బెస్ట్ అంది. ఈ దేశంలో మొదటిసారిగా రు.2కు కిలో బియ్యం పథకం పెట్టి, పి.డి.ఎస్. క్రియేట్ చేసింది తెలుగుదేశం పార్టీనే, చూ నాయకులు ఎన్.టి. రామారావుగారేనని తెలియచేస్తున్నాను. ఆ విధంగా ముందుకు పోతున్నాము. ఏ రాష్ట్రంలోను లేదు. కిలో రు. 3-50 చేసినా పరీఫెక్ట్ గా పనిచేస్తున్నాము. వెస్ట్ బెంగాల్ లో లేదు. మరొక రాష్ట్రంలో లేదు. ఏ రాష్ట్రంలో కూడా లేదు. ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉంది. అయిదు కమాడిటీస్ ను తీసుకున్నాము. నిత్యావసర వస్తువులయిన చింతపండు, మిరపకాయలు, ఉల్లిపాయలు, బియ్యం, పప్పు ధాన్యాలు, నూనె వంటి వాటి ప్యాక్యూమెంట్ స్టార్ట్ చేశాము. బ్యాటెన్సింగ్ ఫ్యాక్టరీ క్రింద పెట్టుకుని ఎక్కడి కక్కడ అమ్ముతున్నాము. ధరలు అదుపులోకి తెచ్చాము. రైతు బజారు పెట్టాము. కూరగాయలు ధరలు కంట్రోల్ చెయ్యాలని, దళారుల వ్యవస్థ పోవాలని అనుకున్నాము. మనం పెట్టిన తరువాత తమిళనాడులో 100 రైతు బజారు ప్రారంభిస్తున్నారు. కొన్ని అప్పుడే ప్రారంభించారు. ధరలు కంట్రోల్ చెయ్యడానికి పి.డి.ఎస్.ను ఎఫెక్టివ్ గా ఇంప్లీమెంట్ చేస్తున్నాము. డ్రింకింగ్ వాటర్, శానిటేషన్, రూరల్ హావుసింగ్, న్యూట్రీషన్ రంగాలలో మనం ముందుకు పోతున్నాము. ఇవన్నీ చేసి బెటర్ స్టాండింగ్ ఆఫ్ లీవింగ్ చెయ్యాలి అని, జీవన ప్రమాణాలు పెంచాలని ముందుకు పోతున్నాము. సోషల్ జస్టిస్ క్రింద డౌన్ ట్రాడెడ్ కోసం ఎన్నో కార్యక్రమాలను ప్రవేశపెట్టాము. అవన్నీ ఒకసారి చెబుతాను. అదేకాకుండా ఈ 5 సంవత్సరాలలో మా ప్రాధాన్యత ఉపాధి కల్పన మీద ఉంటుంది. ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ పెరగాలి. ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ లో కూడా వ్యత్యాసం ఉంది. హయ్యర్ ఫార్మ్ ప్రొడక్టివిటీ పోవాలి. అగ్లో బేస్డ్ ఇండస్ట్రీస్ రావాలి. ఆ విధంగా అగ్రికల్చర్ లో ఉపాధి పెంచాలని ముందుకు పోతున్నాము. ఇరిగేషన్ బడ్జెట్ లో కానీ అగ్రికల్చర్ లో కానీ చాలా మార్పులు తెచ్చాము. ఉపాధికోసం ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ప్రాజెక్ట్ చెయ్యాలి అని మేగా ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ పోవాలని అనుకుంటున్నాము. ఇండస్ట్రీస్ ఎక్కువ రావాలని మీడియం, లార్జ్, స్కాలర్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ మీద పోతున్నాము. ముఖ్యంగా సర్వీస్ సెక్టార్ ఉంది. దీనిలో ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్కువగా ఉంది. ఆ విధంగా ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ బిక్వాలిటీ కానీ, టూరిజం కానీ, హెల్త్ కేర్ కానీ ఎదురేషన్ కానీ మిగతా అన్నీ అవకాశాలకు పోయి, ఎక్కువ వేల్డేత అక్కడ ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ చెయ్యాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. దానికోసం ముందుకు పోతున్నామని తెలియపెడుతున్నాను. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఉంది. దీని క్రింద గవర్నమెంట్ ఉద్యోగాల కాకుండా, ఎక్కడ వేలయితే అక్కడ సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూప్స్ పెట్టి, ప్రమాణ

చేస్తున్నాము. సెల్ఫ్ పోల్స్ గ్రూప్స్ పెట్టి ప్రజలను భాగస్వాములను చెయ్యాల్సి లబ్ధి దారులను యాక్టివైజ్ చేసి, సహాయం చేసి, జనరేషన్ ప్రమోషన్ పెంచి, తద్వారా ఆదాయం పెంచుకునే కార్యక్రమం ఇచ్చాము. జన్మభూమి గురించి చెప్పారు. ఎప్పుడు మాట్లాడిన పనుల గురించే మాట్లాడుతున్నారు. జన్మభూమిలో పనులు ఒక భాగం మాత్రమే. జన్మభూమి స్ఫూర్తి అన్ని రంగాలలో ఓవరాల్ ఎక్సలెన్స్ సాధించాల్సి అనే నూతన స్ఫూర్తి ఇవ్వాలని, ప్రజలను వైతన్యవంతులను చెయ్యాలని, ప్రజలకు ఇన్ఫర్మేషన్ ఇవ్వాలని, పోల్స్ లో కానీ, ఎడ్యుకేషన్ నోషల్ ఫార్ములే, డిఫరెంట్ ప్రాబ్లమ్స్ తీసుకుని ప్రజలను సమయత్నం చేస్తున్నాము. ప్రజలను పాజిటివ్ గా మోటివేట్ చేస్తున్నాము. జన్మభూమి స్ఫూర్తిని మాస్టే, కొందరికి బాధగా ఉన్నా, ఒక నూతన స్ఫూర్తితో ముందువోయాము. పాజిటివ్ గా ప్రజలను ఆలోచింపజేస్తున్నాము. దాని పర్యవసానంగా ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరిగాయి. మంచి జరిగింది. నూటికి నూరు శాతం మార్పుకామని చెప్పడం లేదు. తప్పులు ఏమీ లేవని చెప్పడం లేదు. ఏ కార్యక్రమం చేసినా పై నుంచి క్రింద వరకూ కొన్ని సమస్యలు వస్తున్నాయి. ఎక్కడి కక్కడ కరెక్ట్ చేసుకోవడం తప్ప వేరే మార్గం లేదు. మరొకటి కూడా ఆలోచించాల్సి. సెల్ఫ్ పోల్స్ ద్వారా పనులు వారికి ఇచ్చి, ముందుకు పోవాలంటే ఇండస్ట్రీయల్ రీసోర్సెస్ బిల్డింగ్ కావాలి. దీనికోసం వాటర్ యూజిర్స్ అనోసియేషన్, వన సంరక్షణ సమితులు, రెయిన్ వాటర్ హార్వెస్టింగ్ స్ట్రక్చర్ పెట్టాము. ఈ రోజు ఆ రకంగా చేస్తున్నాము. ఈ సమస్య డిస్కస్ చెయ్యబోతున్నాము. ఈ సంవత్సరం వానలు పడక, కరువు వచ్చింది గత వరిత్ర మాస్టే ఎప్పుడు కరువు వచ్చినా పరీ క్యాపిటా ఇన్ కం పడిపోతుంది. ఎన్నో సమస్యలు వస్తున్నాయి. ఒకసారి విపరీతంగా వానలు పడినా, వరదలు వచ్చినా, తుఫాను వచ్చినా ఫ్లైట్ చేయవచ్చు కానీ డౌట్ వస్తే చెయ్యలేక పోతున్నాము. డ్రింకింగ్ వాటర్ సమస్య కానీ, పంటలు ఎండిపోవడం కానీ, పశువులకు మేత లేకపోవడం కానీ, ప్రజలకు ఉపాధి లేకుండా పోవడం కానీ - ఇట్లా చాలా జరుగు తున్నాయి. దేవుడు ఇచ్చిన మొత్తం వాటర్ లో కేవలం 10 శాతమే హార్వెస్ట్ చేస్తున్నాము. 40 శాతం ఎనాపరేట్ కావడం, 40 శాతం సముద్రంలోకి పోవడం జరుగుతోంది. అందుకే వాటర్ యూజిర్స్ అనోసియేషన్స్ ద్వారా రైతులకే పెత్తనం ఇచ్చి నేపేట్ లేకుండా, ఎనాపరేట్ కాకుండా మార్గముం వాటర్ ను యుటిలైజ్ చేసుకోవాలని సాగునీటి సంఘాలు పెట్టాము. రైతాంగానికి పెత్తనం ఇచ్చాము. బాగా చేసుకున్నారు. 10,50,000 ఎకరాలు అదవంగా ఎక్కడయితే కమాండ్ ఏరియా ఉందో, బేలెండ్ ఏరియా సమస్యలు ఉన్నా ఈ రెండు సంవత్సరాలుగా పరిష్కారం చేశారు. ఇది నిరంతరాయంగా సాగి వాటర్ షేడ్ డెవలప్ మెంట్ ఉంది. మంచి రిజల్ట్స్ వచ్చాయి. దీనిలో దురదృష్టవశాత్తు రాజకీయాలు వస్తున్నాయి. అనంతపూర్ జిల్లాలో వాటర్ షేడ్ క్రింద రు. 22 లక్షలు ఇస్తున్నామని కొందరు రాజకీయ నాయకులు, ఫ్యాక్షన్ లీడర్స్ వచ్చి ఆ డబ్బు కొత్తయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. పత్రికలలో వచ్చింది.

1-30

మ.

అందుకే ఇక్కడ మనం ఇలాంటివి కరక్చు చేయగలిగితే రాయలసీమ కానీ, తెలంగాణ కానీ మెట్టప్రాంతాలలో వాటర్ షేడ్ డెవలప్ మెంట్ తప్పు ఈ

రాష్ట్రానికి వేరే మార్గం లేదని కూడ మీకు నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఈవేన్ బుడే మీరు పోయి చూస్తే అన్నా హజారే చేశారు. 20 సంవత్సరాలుగా చేశారు. రెండువేల ఎకరాలలో 20 అడుగులలో నేళ్లు ఉన్నాయి. మంచి క్యాబిల్ అఫ్ వాటర్ ఉంది. ఆ స్కూర్మిలో మనం తీసుకున్నాము. రాష్ట్రం మొత్తం రు.4000 కోట్లతో 100 లక్షల హెక్టార్లలో వాటర్ షేడ్ డెవలప్మెంట్ పెట్టాలని ముందుకు పోయాము. అయినప్పటికీ డి.ఎఫ్.ఐ.డి. అయితే రు.320 కోట్లు మొన్న గ్రాంట్గా ఇచ్చారు. బెబ్బరే గ్రాంట్ ఇచ్చారు - ఆంధ్రప్రదేశ్ వాటర్ షేడ్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్ బిహ్వండంగా ఉందని, ఇది ఒక ఆదర్శమనే ఉద్దేశ్యంతో రు.320 కోట్లు ఇచ్చారు. ఈ రోజు టర్కీ గవర్నమెంట్ మేము కూడా ఇస్తామని అంటున్నారు. వరల్డ్ బ్యాంక్ వస్తున్నారు. మేము ఇస్తామని అంటున్నారు. నెదర్లాండ్ గవర్నమెంట్ కూడా ముందుకు వస్తున్నారు. ఒక గవర్నమెంట్ కాదు. మనసు ఉంటే కరక్చుగా కార్యక్రమాలు చేస్తే డబ్బు సమస్య కాదు. రు.320 కోట్లు ఉచితంగా వచ్చింది. వేరే గవర్నమెంట్ల నుంచి వచ్చే అవకాశం ఉంది. నేను దానికి కూడ అశవడం లేదు. వాటర్ షేడ్ డెవలప్మెంట్ చేసి ఈ రాష్ట్రాన్ని సమాయత్త పరచినట్లయితే అన్ని సమస్యలకు ఇది పరిష్కారం అని కూడా మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అదేమిటిగా ఈ రోజున వన సంరక్షణ సమితులు ఉన్నాయి. 40 లక్షల ఎకరాలు డి గ్రేడ్ ఫారెస్టు ల్యాండ్ లోకల్ కమ్యూనిటీకి ఇచ్చాము. పేదవారికి ఇచ్చాము. ఒకప్పుడు ప్రతి ఒక్కరు కూడా పేదవారికి ఏమీ ల్యాండ్ ఇచ్చారని మాట్లాడారు. ఈ ల్యాండ్ ఇవ్వడమే కాదు. ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నాము. షినింగ్ ఇస్తున్నాము. ఇంకో అడుగు ముందుకు పోయాము. తెలంగాణా ప్రాంతంలో డిడ్ ఉక్కుల ఎక్కడ ఉన్నాయో అక్కడ వచ్చే ఆదాయంతో కొంత భాగం వన రక్షణ కోసం ఇస్తున్నాము. వారిని ఆ డబ్బులు పెట్టుకుని డెవలప్మెంట్ చేసుకోమని చెప్పాము. ఆ విధంగా ఈ రోజున వన రక్షణ సమితుల వల్ల గ్రీనరీ వస్తుంది. మీకు తెలుసు వన రక్షణ సమితులలో లక్కడ కూడ ఈ వాటర్ షేడ్ డెవలప్మెంట్ కార్యక్రమం పెట్టుకుని ఈ విధంగా చేయగలిగితే గ్రాండ్వాటర్ పెరుగుతుంది. ఎన్విరాన్మెంట్ పెరుగుతుంది. పెట్టు వస్తాయి. పెట్టు వస్తే మొత్తం వాతావరణం మారుతుంది. అని చెప్పి కూడ మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అదేవిధంగా రెయిన్ వాటర్ హార్వెస్టింగ్ స్కెక్యుర్ ఆర్బిస్ ఏరియాలో హైదరాబాదులో చేస్తున్నాము. నేళ్లు అన్ని కూడ 500 అడుగులు, 600 అడుగుల క్రిందకు పోయాయి. అన్ని బొన్స్లో, ఆర్బిస్ ఏరియాలో నేళ్లు కూడ లేని పరిస్థితి ఉంది. అందుకని రెయిన్ వాటర్ని మన బిల్డింగ్ల పైన ఉండే రూఫ్ వాటర్ని ఆర్బిస్ వేయడం కోసం రెయిన్ వాటర్ హార్వెస్టింగ్ స్కెక్యుర్ పెట్టాము. రాబోయే రోజులలో మెట్ట ప్రాంతాలలో వుండే అన్ని బొన్స్లో, విట్స్లో కూడ రెయిన్ వాటర్ హార్వెస్టింగ్ స్కెక్యుర్

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదనపై వర్ష మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రతుష్కరము.

కమ్మకుంటే తప్ప పరిష్కర్షణ ఇవ్వకుండా ఉండాలని, పెట్టు పెడితే తప్ప పరిష్కర్షణ ఇవన్నీ కూడ రేస్కోర్కుర్ చేయాలని, దానిలో ఒక భాగం పెట్టాలని ఆలోచన చేస్తున్నాము. ఇది చేయగలిగితే భుగర్షణ జాలలు పెరుగుతాయి.

అధ్యక్షా, ఇది కాకుండా ఈ రోజున మనం అందరమూ కూర్చోని ఆలోచనో హ్యమన్ రేస్కోర్షన్ గురించి మనం ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజున నేమరల్ రేస్కోర్షన్ ద్వారా హ్యమన్ రేస్కోర్షన్ ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేసుకుంటున్నామో మనం ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. నేను అందుకే ఎన్నో సందర్భాలలో చెప్పాను. ఒక దేశానికి కానీ, ఒక వ్యక్తికి కానీ, ఒక సంస్థకు కానీ, ఒక రాష్ట్రానికి కానీ విజన్ అంటూ ఉండాలి. కొంతమంది మిత్రులు మాట్లాడారు. ఇది ఏమీ విజన్ అని మాట్లాడారు. వారికి కనపడకపోతే నేను ఏమీ చెప్పలేదు. దూరదృష్టి లేకుండా, రియాలిటీస్ లేకుండా, ప్రయారిటీస్ లేకుండా, ఫ్లెక్స్ ఫ్లెటింగ్తో ఆ రోజే పనులు చేసుకుంటూ వస్తూ మనం ఏమీ సాధించలేము అని తెలియజేసుకుంటున్నాను. నాకు ఒకట్లో స్ఫూర్తి. కొంతమంది వ్యక్తులు ఈ సమాజంలో ఏమీ లేని వ్యక్తులు 20, 30 సంవత్సరాలలో పెద్ద పెద్ద కార్పొరేట్ జెయింట్స్ గా, మల్టీ మీలియనేర్స్ గా తయారవు తున్నారు. దూరదృష్టితో ఆలోచన చేస్తున్నారు. దానిని సాధించడానికి నిరంతరం పని చేస్తున్నారు. ఈ దేశంలో కానీ, ఈ రాష్ట్రంలో కానీ అన్ని వనరులు రూపు, అధికారులు ఉండి పాపర్స్ తాండవిస్తున్నది. వేదరికం తాండవిస్తున్నది. కారణం ఏమిటి? అని నేను అడుగుతున్నాను. మనం సక్రమంగా పని చేయకుండా పోయినందువల్లనే, ఈ రోజు మనం అందరం 300 మంది ఎం.ఎల్.ఏ. లము ఇక్కడ ఉన్నాము. మనకంటే అమెరికన్స్ తెలివైనవారు కాదు. సింగపూర్ తెలివైన వారు కాదు. సంతకం వారందరూ కంట్రీని డెవలప్ చేశారు. 20, 30 సంవత్సరాలలో అవే పేశారు. మనం అందరం గట్టిగా పనిచేస్తే, ఈ స్ఫూర్తితో పనిచేస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ కి కూడ ఇంజనీరింగ్ పని సాధించడానికి తేసుకుపోవడానికి పెద్ద కష్టం ఏమీ కాదని కూడా మీకు తెలియజేసుకుంటు న్నాను.

అందుకని ఇప్పుడు ముఖ్యంగా విజన్ తరువాత నేమరల్ రేస్కోర్షన్ తరువాత హ్యమన్ రేస్కోర్షన్ కి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాము. జనాభా ఎక్కువగా పెరుగుతోంది. పెరిగే జనాభాను ఏ విధంగా అరికట్టాలో ఇంతకు ముందు మనం ప్లానింగ్ సరిగా చేసుకోలేకపోయాము. గడవిన నాలుగు సంవత్సరాలలో కొంతరవకు చేశాము. దానికి ఫలితాలు బాగా వచ్చాయి. ఈ రోజు కేరళ, తమిళనాడు తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ మూడవ స్థానంలో ఉన్నాము. రాష్ట్రం తెండు సంవత్సరాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రెండవ స్థానానికి వస్తుంది. 2010 సంవత్సరానికి ఇంకా ముందుకు - కేరళ ఏ స్థాయిలో ఉందో ఆ స్థాయిలోకి ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని తేసుకుపోతున్నాము. చాలామంది అంటూ ఉంటారు. కులాలు ఉన్నాయి. మతాలు ఉన్నాయి. ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ ఇంప్లీమెంట్ కావడం చాలా కష్టం అంటున్నారు. ఈ రోజు కేరళలో టిటరస్ అవేరెస్స్ పెరిగింది. కులాలకు, మతాలకు అతీతంగా ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ కావాలి. ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ కానీ ముందుకు పోతున్నాము.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రకటిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రత్యుత్తరము.

17 నవంబరు, 1999.

475

మన రాష్ట్రం కూడ పాపులేషన్ కంట్రోలు చేసుకుంటే తప్ప రాబోయే రోజుల్లో మనకు భవిష్యత్తు లేదని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అంతేకాకుండా ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో మనం ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా మనం చూస్తే ఇప్పటికీ చాలా వెనుకబడి ఉన్నాము. దీనికి ముందుకు తీసుకు వోవడానికి ఇప్పటికే హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్, డిప్లీ పెర్మిటర్ ఎడ్యుకేషన్ కానీ కాన్సన్ట్రీజ్ చేయాలి. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో మేరు చూశారు. 80 వేల వోల్టేజీ రిక్యూట్ చేశాము. 45 వేల మందిని విద్యా వాలంటీర్లను పెట్టాము. 36 వేల మూల్ బిల్డింగ్స్ కట్టాము. అదేవిధంగా కాంగ్రెస్ పార్టీ 5 సంవత్సరాలు ఉంటే ఒక్క బీచ్ కి కూడా నియమించలేక పోయారు. టెక్నికల్ కారణాలు కానీ ఇంకేదయినా కావచ్చు. ఒక్క వోల్టేజీ కూడా ఫిల్స్ చేయలేకపోయారు. ఇవి కూడ చాలామందిని కూడా కొత్త పరిమితులు ఉన్నాయి. దీనికి ఇన్స్టిట్యూట్ మెథడ్స్ లో ఏ విధంగా హాండ్లెడ్ వర్క్ లో లీటరసీ సాధించాలి అనే దానికి క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ చేశాము. వారు కూడా ఆలోచిస్తున్నారు. ఆ విధంగా 2005 సంవత్సరం నాటికి 83 శాతం లీటరసీ సాధించామని ఒక కార్యక్రమం పెట్టుకుని ముందుకు పోతున్నాము. 1980, 1994-95 వరకు ఈ రాష్ట్రంలో 32 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు ఉంటే ఇప్పుటికి 102 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు తెచ్చాము. ఆ విధంగా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు పెట్టుకుని టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ కు ప్రాధాన్యత ఇచ్చాము.

అదేవిధంగా మ్యాన్ పవర్ మెన్జేమెంట్ మన రాష్ట్రంలో ఏ ఏ క్యాబినెట్ లో ఎంత మ్యాన్ పవర్ కావాలి ఎనర్జీక్ చేయమంటున్నాము. దీనికి కావలసిన కాలేజీలు ఏ విధంగా తేవాలి ఆలోచిస్తున్నాము. నూరు శాతం లీటరసీకి పోతున్నాము. వాకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ కు పోతున్నాము. ఇంటర్మీడియట్ వదులుతున్నారు. గ్రామాలకు పోతున్నారు. ఒక మి చేయాలి అర్థం కానీ పరిస్థితి ఉంది. అదేవిధంగా వాకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ ఉంటే కాస్త చిన్న బ్రేడ్స్ వెప్పించగలిగితే ఇంటికి పోయిన తరువాత ఆ పని చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. అందుకని దానిమీద కాన్సన్ట్రీజ్ చేస్తున్నాము. అదే మార్గంగా ఈ రోజు చూస్తుంటే మొత్తం 380 బి.సి.ఎ. కోర్సులు ఇవ్వడం జరిగింది. 386 మ్యా బి.సి.ఎ. కాలేజీలు ఇచ్చాము. ఆ విధంగా ముందుకు పోయాము. అంతేకాకుండా దీనిలో మంచి ఇన్స్టిట్యూట్ అఫ్ ఎక్స్ పర్ట్స్ స్కూల్స్ చేశాము. ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ అఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ పెట్టాము. ఇబి ఫస్ట్ డిగ్రీ అందరికీ నోడల్ విజెన్సీగా ఉండి ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ ఒక మంచి నోడల్ విజెన్సీగా పనిచేస్తుంది. ఇతర దేశాల యూనివర్సిటీలలో కో ఆర్డినేషన్ పెట్టుకుని ఈ ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రమాణి చేశాము. అదే మార్గంగా ఇండియన్ టెక్నికల్ స్కూల్ పెట్టాము. నేషనల్ అకాడమీ అఫ్ కన్స్ట్రక్షన్ ప్రారంభించాము. కన్స్ట్రక్షన్ టెక్నాలజీ పెడుతున్నారు. దీనికి ముందుకు తీసుకుపోయే పరిష్కారం వచ్చాము. స్వామి రామానంద తీర్థ యార్జ ఇన్స్టిట్యూట్ పెట్టి యార్జ టెక్నాలజీ కానీ

పవర బూస కిట్టి ఇవన్నీ తీసుకొవడం కోసం ఈ ఇన్వీట్యూజ్ ఎస్సాబ్లీస్ చేశాము. దాక్టర్ మర్రి వెన్నారెడ్డి హ్యామన్ రిపోర్టు దేవంబేమెంట్ ఇన్వీట్యూజ్ అఫ్ ఎ.పి.ఐడ్స్ ఈ ఇన్వీట్యూజ్ ద్వారా గవర్నమెంట్ ఎంప్లాయిసేజీ గవర్నమెంట్ వెర్షన్లన్నీ అందరికీ కూడ డ్విసింగ్ ఇన్వెస్టిగానే ముందుకు పోతున్నాము. రీసెక్రింగ్ అవెక్స్ ఇన్వీట్యూజ్ ఉన్నాయో వాటిలో డ్విసింగ్ పెట్టి ముందుకు పోయే పరిస్థితికి వచ్చాము.

అదేవిధంగా ప్రతిభ కార్యక్రమం కూడ, ప్రతిభ ద్వారా రెండువేల మంది పిల్లలకు దీపరెంట్ కోర్సెస్లో ఫస్ట్ ర్యాంక్, సెకండ్ ర్యాంక్ వచ్చిన వారికి పోయ్యరు ఎడ్యుకేషన్ కోసం ప్రభుత్వం డబ్బులు ఇవ్వడానికి ముందుకు వచ్చింది. వారు ఆ విధంగా తల్లిదండ్రులపైన ఆధారపడకుండా వారు కష్టపడి పనిచేసిన దానికి, మెరిట్ రికగ్నీజ్ చేయడానికి ఈ ప్రతిభ కార్యక్రమం హెల్పింగ్ తెలియజేసుకుంటున్నాము. ఏదేమిటో ఏదేమి కమిటీలు పెట్టుకుని వారి వారి గ్రామాలలో తల్లిదండ్రులు కూర్చుని ఆ కమిటీలను ఆర్గనైజ్ చేసుకుంటున్నాము.

అదేవిధంగా చిన్న పిల్లలకు హాస్పికాహారం కోసం మదరీ కమిటీస్ పెట్టాము. హాస్పిటల్స్ అన్వీటో పార్ట్ అడ్మినిస్ట్రే కమిటీలు పెట్టాము. ఎం.ఎల్.ఏ.ల కాన్సీట్యూ యన్స్లో కానీ పాడే క్వార్టర్స్లో ఉండే హాస్పిటల్స్ కానీ రిఫరరీ హాస్పిటల్స్ కానీ ఉంటే దానిలో మిమ్ములను థిర్డంగ్గా పెట్టాము.

“సుశీభవ” కార్యక్రమం పెట్టి దాని క్రింద రు. 300లు హాస్పిటల్ డెలివరీ కోసం అదవడమంకు ఆర్థిక సహాయం అందజేస్తున్నాము. ద్వారా పథకాలు పెట్టాము. సి.ఎం.ఇ.వై ఉంది. మొట్టమొదటి సారిగా అకడమిక్ అస్సెస్మెంట్ క్రింద ఎవరైతే యూజీ గ్రామాలలో ఉంటారో వారికి డగ్గర్ డగ్గర్ రు. 200 కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చు పెట్టి ఎంప్లాయిమెంట్ ఇన్రెషన్ కోసం చేశాము. స్కూల్ బిక్సాలజీ ప్రయోజ్ చేస్తున్నాము. 1-40 పవర బూర్స్ యిస్తున్నాము. అదరణ కార్యక్రమం ద్వారా చాలావరకు మి.సి.లకు, ఆర్మికావ్స్కు, అందరికీ స్కీల్స్ను అవేగ్గేజీ చేయడంకోసం చేశాము. ఈ కార్యక్రమం ద్వారా ఆరు లక్షలమందికి బూర్స్ ఇచ్చాము. ఇండియాలో వుండే పవర బూర్స్ యివ్వడమే కాకుండా, తెలవానకు యితర దేశాలకు కూడా పంపుతున్నాము. స్కూల్ బిక్సాలజీస్, పవర బూర్ గిర్స్ అంధ్రప్రదేశ్లో కూడా యింటర్వ్యూస్ చేయాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాము. యిన్ఫాష్నక్యూరీలో పవర, బిల్ కమ్యూనికేషన్స్, రోడ్స్, పోర్ట్స్ మొదలైన వాటి ఏరాటుపైన ఇరిగేషన్ పెన ఛార్ ఎక్కువ ముందుకుపోయే పరిస్థితి ఉంది. అన్నీ ప్రాంతాలలో బ్యాలెన్స్ దేవంబేమెంట్ చేయాలనే, అన్నీ పెక్టార్స్ బ్యాలెన్స్గా వుండాలనే, ఆర్ సెక్షన్ సమభావంతో వుండాలనే, రిజిస్టర్ యింటర్వ్యూస్ను బ్యాలెన్స్ చేయాలనే కార్యక్రమాలను పెట్టుకుంటున్నాము. మీరుకా ఆలోచించినట్లయితే ఈ రాష్ట్రంలో ఎన్నో కార్యక్రమాల ద్వారా ముందుకు పోతున్నామనే తెలియజేసుకుంటున్నాము. రీసెంట్గా ఒక ఎకనమిక్స్ ఒక విషయం వెస్టారు

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రకటిస్తామన్న వర్తన మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రశ్నోత్తరము.

17 నవంబరు, 1999.

477.

The sort of revolution Mr. Naidu is aiming for Andhra Pradesh is a managerial but not an ideological one. He is exactly what India needs. ఈరికే డిటెయిల్డ్ సిద్ధాంతాలతో, మాట్లాడడం కాకుండా. సమాజానికి ఏదయితే కావాలో దానికి అనుగుణంగా, ఎప్పటికప్పుడు మారిన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ముందుకుపోతూ, యివన్నీ చేయాలనే ఉద్దేశంతో ముందుకు పోతున్నాము. పృథుల ఆమోదం ఎప్పటికప్పుడు తెలుగుదేశం పార్టీకి ఉందనే విషయం మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇవన్నీ చేస్తూనే మరొక పక్క పెర్ఫార్మెన్స్ పాలిసీ విషయంలో యినిషియేటివ్ తీసుకున్నాము. అందులో కూడా ముందుకు పోతున్నాము. షెడ్యూల్డ్ కులాల వారిని ఆదుకోవడం కోసం ముందుకు పడకం, గిరిజనులకోసం చెత్తస్వం పడకం, వారిలో ఎవరినైనా బిల్డింగ్ చేసి వారిని ఆదుకోవడం కోసం ప్రగతిపట్నాలు. మైనారిటీ సోదరుల కోసం రోష్ని పడకం చేపట్టడం జరిగింది. రోష్ని పడకం క్రింద ఎదుకేషన్లు. ఎంపిలయిమింట్ విషయంలోను, అదేమార్గంగా సామాజికంగా అస్పీరాలుగా ప్రత్యేకంగా కాన్సంట్రేషన్ చేయడం జరిగింది. అపర్యాయం పడకం ప్రగతిపట్నం యాక్టివిటీలో పనిపోయిన వారికి లక్ష రూపాయలు యిచ్చే వేయి కలిగించాము. వేయిక కార్యక్రమాన్ని మొత్తమొదటిసారిగా ప్రగతిపట్నం వికలాంగులను ఆదుకున్నాము. లక్షలాది మందికి పాసులు యిచ్చాము. ఎంపిలయిమింట్ చేసి వారికి పెన్షన్స్ యిచ్చాము. ఆర్థికవియోగం తీర్చి, డ్రిస్కంకిర్తి యిచ్చాము. మొత్తమొదటిసారిగా మానవతా దృక్పథంతో వికలాంగులను ఆదుకున్న ప్రభుత్వం తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమేనని మనవిచేసుకుంటున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి చప్పుట్లు)

ఇన్నీ వున్నా యింకా కొన్ని కనీష్కలుంటే వున్నాయి. అన్నీ బాగా చేశాము. చాలా పరిశ్రమగా వున్నాయి. ఏమాత్రం సమస్యలు లేవు అని నేను ఎప్పుడూ చెప్పడం లేదు. ఎప్పుడు కూడా ఒక మంచి కార్యక్రమం తీసుకుంటే కొంతమంది స్వార్థపరులు తయారవుతారు. అకార్యక్రమాన్ని ఏవిధంగా వారికి అనుకూలంగా మలచుకోవాలో, అప్పుటికప్పుడు పోయెళ్ళాలు వెళ్ళి వుంటారు. మేము కూడా ఎప్పటికప్పుడు దాన్ని కొరెక్ట్ చేయడం కోసం, తప్పులు దిద్దడం కోసం, అవకతవకలను పరిదిద్దడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. కురోబి రూల్స్ వున్నాయి. పోలిసింగ్ వున్నాయి. జాబ్స్ సెజిటీ పంపత్తులూగా కాంప్లికేటెడ్ చేసి వాటినిపెట్టాము. ముంత్తులు, ఎం.ఎల్.ఎ.లు వాలసుండి వున్నారు. చాలా మంది మంత్రులుగా పనిచేసిన వారు వున్నారు. ఏ రూల్ ఎక్కడుండో, క్రింద వారు సెటిల్ తప్ప వారికి తెలియదు. ఇందువల్ల షెల్పులో యిబ్బందులు వస్తున్నాయి. దాన్ని ఎలా అధిగమించాలో అలోచిస్తున్నాము. నేను అనేకసార్లు చెప్పాను. మన యింతన్నన్నీ మంచిగా వున్నా.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటించినట్లు చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రతిపక్షరము.

బాగా చేయాలనుకున్నా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ లో డ్రైవ్ తెప్పి మనం అనుకున్నది, అనుకున్న ప్రయోజనాలు అనుకున్న వారికి దక్కుతే తప్ప ఆ యింప్యాక్ట్ రాదు. అందులో కొంతవరకు పరిశీలన అయినాము. ఇంకా చేయవలసింది చాలా వుంది. ప్రజలు అర్థం చేసుకున్నారు కానీ యునీటివర్సిటీ వుండే రాజకీయ పార్టీలు, నాయకులు, బ్యూరోక్రసీ యింకా వేటిని దూకే స్పెరిట్ తో అర్థం చేసుకొని ముందుకుపోవలసిన అవసరం వుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. మేము కాంప్రమైజ్ కావడం లేదు.

ఇండియన్ స్కూల్ ఆఫ్ బిజినెస్ వెల్టాము. దీనికి సంబంధించిన పేపర్స్ అన్ని వచ్చాయి. వారు ముందు మహారాష్ట్రకు, ఆ తరువాత తమిళనాడుకు వెళ్లారు. కర్నాటకకు కూడా వెళ్లారు. తరువాత ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి వచ్చారు. ఈ బిజినెస్ స్కూల్ మన రాష్ట్రంలో వస్తే మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి అవుతుంది. మంచి మంచి యూనివర్సిటీస్ వారు టైలెంట్ అవుతున్నారు. మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి అవుతుందనే వుద్దేశంతో ఒప్పుకున్నాను. ఫార్ముల్స్ 500 కంపెనీస్ కలిసి వోవర్ ఎ పిరియడ్ యిన్ వెస్ట్ చేసి ప్రపంచ యూనివర్సిటీ తెస్తారనే వుద్దేశంతో వెళ్టారు. కానీ కొందరు మిత్రులు కోర్టుకు పోయారు. నాకున్న యిబ్బందులు చెబుతున్నాను. కోర్టులో ఏమన్నారంటే We are of the considered view that the policy of the State for establishing a centre of excellence offering better facilities than the counter-part States at a huge investment of Rs.350 crores by the company with no loss to the public in general rather if we say is being beneficial not only to the people of the State but of the country by providing education of international standards in collaboration with renowned Universities at the international level is a step forward to achieve the objective of the Directive Principles of the State Policy as enunciated in the Constitution. చాలా స్పష్టంగా కాన్సిడరాషన్ లోని డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్ లో చెప్పారని చెప్పారు. అదే మాదిరిగా The Courts should shun the temptations of the litigant to achieve political goals and satisfy the desire and the quest for politics. We may hasten to add that the Petitioner claiming to be a champion of public interest litigation is, in fact, champion of adverse litigation. చాలా క్లియర్ గా చెప్పారు. దీన్ని మీరు అలోచించి నిర్ణయం తీసుకుంటే జడ్జిమెంట్ లో దీనిమీద మరొక మాట చెబుతూ The Proceedings show that there is complete open-ness of discussion and deliberation. Under those circumstances it cannot be said that there was any collateral consideration. It was informed and institutional decision. చాలా క్లియర్ గా చెప్పినప్పటికీ కొంతమంది కోర్టుకు పోయారు. ప్రభుత్వాన్ని యిబ్బందిపెట్టారు.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రత్యుత్తరము.

17 నవంబరు, 1999.

479

రేనట్లయితే ఇప్పటికి సగం అయిపోయి వుండేది. అది కానేయకుండా చేశారు. కోర్టు కొట్టివేసిన తరువాత ఫౌండేషన్ సొన్ వేసే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆరోజు కర్నాటకలో కాంగ్రెస్ వారు జెపాచ్ పబ్లిను తిట్టారు. మహారాష్ట్రలో శివసేన అధికారంలో వుంటే శివసేనను తిట్టారు. తమిళనాడులో కూడా ప్రభుత్వాన్ని బేమ్ చేశారు. ఇక్కడ కూడా అవోడిషన్ పార్టీల వారు తిట్టారు. బిజినెస్ స్కూల్ రానేయకుండా కోర్టుకు కూడా పోయారు. ఫైనల్ గా రాబోయే నెలలో బిజినెస్ స్కూల్ వస్తుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

జన్మభూమి, క్లౌన్ అండ్ గ్రేస్ కార్యక్రమాలను ఒక ఉదాత్తమైన పుద్గేశంతో చేశాము. కొంతమంది మీకులు కోర్టుకు పోయి చిన్న పిల్లలు పనులు చేయకూడదని, రోడ్డుమీదకు రాకూడదని విజిషన్ వేసి అడ్డుపడడానికి ప్రయత్నం చేశారు. The Court said that the concept of Janma Bhoomi is well founded and it has worked very well. The same is the policy evolved by the Government for self-help and in fact, it is a contribution of labour by the citizens, students, teachers, officials, politicians and others. This is a kind of discipline which is being infused in all and that is a welcome measure. ఇంతస్పష్టంగా కోర్టు చెప్పినా మనం మాత్రం అన్ని విధాల అడ్డుపడడానికి ప్రయత్నం చేశాము. ఇదేకాదు, ఇలాంటి యిబ్బందులు చాలా వున్నాయి. ఒకవైపు అవోడిషన్ పార్టీస్ తో యిబ్బందులు ఎదుర్కొంటూ, మరొకవైపు మా పార్టీలో సమన్వయం సాధించుకుంటూ, నమ్మకం క్రియేట్ చేస్తూ, అధికార యంత్రాంగాన్ని ప్రివేర్ చేయడం, ఎక్కడక్కడ రోసుగులు వుంటే వాటిని కర్చి చేయడం, ఫైనల్ గా షెర్ క్యులస్ టాస్కో తో ముందుకు తీసుకుపోవడం మొదలైతే తెలుసు. ఎక్కడా కాంప్లెక్స్ అయ్యేది లేదు. మేము ముందుకు పోతామనే విషయం తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అదేమిటిగా ఈనాడు సెంటర్ స్టేట్ రిలేషన్ షిప్ కు సంబంధించి సింగిల్ పార్టీ డామినేషన్ విధానం నుండి తొలగిస్తూ మార్పు తెచ్చాము. దీనికి తెలుగుదేశం పార్టీ నాంది పలికినందుకు మాకు అనందంగా వుందని తెలియజేస్తున్నాము.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి వచ్చుట).

మొట్టమొదటిగా బిజినెస్ ప్లన్ పట్ల, అతి అవోడిషన్ పార్టీస్ ను యివ్వబ్బే చేయడం, రిజవల్ట్ పార్టీస్ ను ఒక ప్లాట్ ఫారం క్రిందకు తీసుకురావడం జరిగింది.

గవర్నరుగార్ల పృథగ్ముఖత, కృతజ్ఞతా ప్రకటితమై వర్ష మరయు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

వెర్యున రేజినల్ పార్లెస్ కలకపాత్ర వహించి ముందుకువోవడం జరిగింది. యున్నెడెడ్ ఫ్రంట్ పెట్టడం జరిగింది. మొట్టమొదట నెషనల్ ఫ్రంట్ పెట్టి, దాన్ని లీడ్ చేసిన ఘనత మా నాయకుడు యస్.జి. రామారావుగారికే దక్కిందని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అప్పటి నుండి మగతా పార్టీలు కూడా యిది పథానాన్ని మొదలుపెట్టాయి. చాలా స్పష్టంగా రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ అధికారాలు కావాలని సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ను కొరాము. ఈనాడు సెంట్రల్ స్టాన్డర్డ్ స్కేము వారు డిస్కండ్ చేయడం కాకుండా, ఆ అవకాశం రాష్ట్రాలకే వాడలేపెట్టవలసిందగా కూడా కొరాము. మా పరిస్థితులు, మా ప్రజల సమస్యలు మాకు బాగా తెలిసినందున పివధంగా చేయాల్సి ఆలోచిస్తామని చాలా మీటింగ్స్లో చెప్పాము. డివలప్మెంట్ ఆఫ్ ఫండ్స్కు సంబంధించి 50 శాతం రాష్ట్రాలకు యివ్వవలసిందగా కొరాము. దీని కొనుం అన్నీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఫైట్ చేస్తున్నాయి. కేంద్రం 27 శాతం నుండి 29 శాతం వరకు రాష్ట్రాలకు యివ్వడానికి ఒప్పుకోవడం జరిగింది. దాని ద్వారా రూ. 500 1.50 కోట్లు వస్తుంది. దానికి కూడా కాన్స్ట్రబ్యూషనల్ ఎమెండ్మెంట్, కావాలని పెండింగ్ మ. పెట్టి పరిస్థితి వుంది. గ్రామ్యయతగా 50 శాతం యివ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు ఆరకె అనవసరంగా వలవడం జరుగుతోంది. డబ్బు యివ్వరు. ప్లాన్ సూపర్వైజ్ చేస్తామంటారు. దానివల్ల జరిగేదిమే లేదు. వారు రాష్ట్రాలను గ్లోడ్ చేయాలి తప్ప పెత్తనం చేయకూడదని చాలాసార్లు చెప్పిన విషయం తెలియజేసు కుంటున్నాను. అదేమిటిగా మార్కెటింగ్ బోర్డియింగ్స్ రాష్ట్రప్రభుత్వాని చేసుకోవాలని చెబుతున్నాము. వారి వారి పరిధినిబట్టి ఎక్కడ ఎక్కడిగా వుంటే అక్కడ బోర్డ్ చేసుకోవచ్చునని ఆర్డీవల్ 356లో పున్నట్లుగా స్పష్టంగా చెప్పాము. ఏ ప్రభుత్వం కూడా మీసీయాక్స్ చేయకూడదని చెప్పడం జరిగింది. ఇక్కడ కూడా తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వ వైఖరిలో ఏమాత్రం మార్పు లేదు. ఒకప్పుడు రేజినల్ పార్లెస్ ఫిల్లెడ్ మూసే. నేడు ఫిల్లెడ్ ప్రభుత్వాలు రేజినల్ పార్లెస్ వైపు మూసే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి వచ్చుట)

ఏ పార్టీ అయినా పరే తప్పని పరిస్థితి. వేదజెన పరిస్థితి దెవంట్ ఏర్పడింది. ఇది తుభవరీణామం అని తెలియజేసుకుంటున్నాను. అదేమిటిగా యిన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ బిల్డింగులో, ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ వుంటే తప్ప ఫైర్ క్యూలు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ వుంటే తప్ప డెవలప్మెంట్ జరగదు. పవర్ కు సంబంధించి 82-33 శాతం వరకు మెయింటెనెన్స్ ఎడ్వైస్ చేశాము. కాంగ్రెస్ హయాంలో మెయింటెనెన్స్ 68 శాతం మాత్రమే వుంటే ఇప్పుడు 82-33 శాతం హెయ్యన్స్ ఫీయర్లుంట్ అంధ్రప్రదేశ్ లోనే వుంది. 82-33 శాతం అన్నీ యాసిస్టివ్ వన్స్ అందున తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఈ రోజు ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాల వారు రిఫార్మకు వోయినారు. ఎవరూ అద్విక్త వోష పరిస్థితి లేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ఒరిస్సాలో మొట్టమొదటగా రిఫార్మకు వోయారు. అది పార్టీ వారు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రిఫార్మ కిడుకువస్తూ వుంటే అవోక్షి పెస్తున్నారు. కేంద్రలో కాంగ్రెస్ వారు రిఫార్మ గురించే మాట్లాడుతున్నారు. ఇక్కడ వెరే విధంగా ప్రవర్తించున్నారు. మేకి వోదగ్గి పెడుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో కానీవ్వండి. దేశంలో కానీవ్వండి రిఫార్మ రాకవోనె దెవలపమెంట్ జరగదన్నీ తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇందుకే డైస్కో, బ్యాంక్స్ పెట్టాము. బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేటరీ కమిషన్ పెట్టడం జరగింది. ఇవన్నీ వర్కవుట్ నేస్ నరీస్థితి వస్తుందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఫ్లో పవర్ అని అంటున్నారు. నేను ఆపుపట్టడం లేదు. ఇప్పుడు కూడా అంటున్నారు యు. 150 కోట్ల కదా, ఎందుకు యివ్వరు. అని అడుగుతున్నారు. నేను ఒకటి తెలుతున్నాను. బ్యాంక్స్ మే రావోయే రోజుల్లో రన వెయాలనుకుంటున్నారా లేక కనీసవో యివ్వే ఎవరూ డబ్బు యివ్వలేనే స్థితి తెచ్చి బ్యాంక్స్ మునిషియాలనుకుంటున్నారా? ఒకసారి అభోధించవలసందగ్గా కొరుతున్నాను. నాకు తెలుసు. ఎవ్వరికీ ముందు ఫ్లో కరెంట్ యిస్తామంటే కొందరు ప్రజలు నమ్మారు. కొంతమంది ఆ గవర్నమెంట్ వోష అప్పు వోతుంది, యు. 5,000 లేదా యు. 10,000 డెనఫిట్ వస్తుంది అనుకోసే వారికి కాంగ్రెస్ వారికి - ఓటు వేశారు. నేను బాధపడలేదు. నేను ప్రజలను మోసం నెయను. పంజాబులో, ఫ్లో కరెంట్ యిస్తామని పవర్ లోక్ వోష ఫ్లో పవర్ యిచ్చారు. పంజాబు ఎంత వోగిగిసివే స్థితి? మనందరికీ తెలుసు. పార్లమెంట్ కు వోట్ నేవన బర్నాలాగారి కొరుకు ఓడిపాయారు. 11 వేలకు గాను 10 సబ్జు వోయాయి. లోస్ రాలేదు. గవర్నమెంట్ డబ్బు యివ్వలేదు. మొత్తం మునిగవోయే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇప్పుడు ఆయన అడుగుతున్నారు. ఫ్లో రాష్ట్రంలో నాలుగు రోజులు వుంచాను. మే దగ్గర స్టడీ వెయోటి. మేము ఆపు నెశాము. కరెక్టు నెసుకోవాలి 'అని బర్నాలాగారున్నారు. కర్నాటక వుంది. వారు ఫ్లో కరెంట్ ఎందుకు యివ్వలేదని అడుగుతున్నాను. మధ్యప్రదేశ్, రాజస్థాన్ లో యివ్వలేదు. అరే ఇంధ్రయా కమిటీ వారు ఎంతో గౌరవంతో రిఫార్మను మన రాష్ట్రంలో, ఫోలో అఫ్ పెస్తున్నట్లుగా వెప్పారు. ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఎగ్జామ్ ప్లస్ యిస్తామని అన్నారు. ఎందుకు అని అడుగుతున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, బ్యాంక్స్, బందయివా ఫరవాలెదు. మునిగవోయినా ఫరవాలెదు అనే వద్దెకంతో మరు వెప్పారే తప్ప మరేమే లేదు. ఒక్కొక్క పార్టీకి ఒక్కొక్క పాలసే వుంటుంది. రిజిస్టర్ పార్టీకి టిలగాకు ఒక పాలసే అంటూ వుండదు. రాష్ట్రమంతటికీ ఒకే పాలసే వుంటుంది. మేము ధైర్యంగా నెలబడ్డాము. ఈ రాష్ట్రం కొసం వోరాదాము. దూరద్వేష్టతో అభోషింది, ఆ రకంగా ముందుకు వోయాము. ధర్మాకాళిక ప్రయోజనాల కొసం రాష్ట్రాన్ని వచ్చునగ్గి వరీష్టి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నెయదు, నెయబోదు అని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

పెద వాడికి సహాయం చేయాలని అంటున్నారు. వేద్యుడు 50 యూనిట్స్ కంటే తక్కువ వుంటే వేగంగా యిస్తామని కాంగ్రెస్ అన్నారు. వెను అడుగుతున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 80 పెసలు, వెస్ట్ బెంగాల్ లో రు. 1.48 పెసలు, కర్ణాటకలో 145 పెసలు, ఒడిస్సాలో 160 పెసలు, ఇవే 50 యూనిట్స్ కంటే తక్కువ వుంటే వన్న రేట్స్, ఇండస్ట్రియల్స్ కు రు. 4.06 పెసలు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వుంది. గుజరాత్ లో రు. 4.45 పెసలు, మధ్యప్రదేశ్ లో రు. 4.32 పెసలు, కర్ణాటకలో రు. 4.36 పెసలు, మనకంటే హైయెస్ట్ వున్నారు. అదేమిటిగా! ఫిగర్స్ చూసినట్లయితే ఎగ్రికల్చర్ బాగోస్, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రు. 150 క్ పాచ్ పికి వుంది. వెస్ట్ బెంగాల్ లో రు. 432, రాజస్థాన్ లో రు. 720, మధ్యప్రదేశ్ లో రు. 480, మహారాష్ట్రలో రు. 500 వుంది. వారంతా ఎందుకు తగ్గించారు అనే అడుగుతున్నాను. 5 పాచ్ పికి సంబంధించి మన రాష్ట్రంలో రు. 250, వెస్ట్ బెంగాల్ లో రు. 432, రాజస్థాన్ లో రు. 720, మధ్యప్రదేశ్ లో రు. 600, మహారాష్ట్రలో రు. 500 వుంది. అదే మిటిగా 7.5 పాచ్ పికి సంబంధించి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రు. 350, వెస్ట్ బెంగాల్ లో యూనిట్ రేట్ 50 పెసలు, రాజస్థాన్ లో రు. 720, మధ్యప్రదేశ్ లో రు. 600, మహారాష్ట్రలో రు. 750 వుంది. 10 పాచ్ పి తీసుకుంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రు. 400, వెస్ట్ బెంగాల్ లో యూనిట్ కు 50 పెసలు, రాజస్థాన్ లో రు. 720, మధ్యప్రదేశ్ లో రు. 600, మహారాష్ట్రలో రు. 750 వుంది. 10 పాచ్ పి అండ్ ఎదవ్ నిషయంలో రు. 400 ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, వెస్ట్ బెంగాల్ లో యూనిట్ కు 50 పెసలు, రాజస్థాన్ లో రు. 720, మధ్యప్రదేశ్ లో రు. 720, మహారాష్ట్రలో రు. 1,000 వుంది. ఒక్క తమిళనాడులో మాత్రం వేగంగా యిస్తున్నారు. వారు ఆ యిచ్చేది కూడా చాలా రిస్క్ టోకాదు. ఒక్క యిచ్చేగో కనెక్ట్ కూడా తమిళనాడులో లేదు. ఇంటికి సంబంధించి కరెంట్ కట్టకపోయినా, బిల్డింగ్స్ డిస్కనెక్ట్ చేసిన విధంగా మరునాడే డిస్కనెక్ట్ చేస్తున్నారు. పేరీయస్ రీజన్స్ వల్ల మనం యిచ్చినంత కరెంట్ వారు యివ్వడంలేదు. తమిళనాడులో 5, 6 గంటలు మాత్రమే కరెంట్ యిస్తారు. ఆ రకంగా రిస్క్ టోకా చేసి ఫ్లో కరెంట్ యిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో ఎన్నో సర్వేసెస్ యిస్తున్నామో అందరికీ తెలుసు. అంతే కాకుండా ఈ సంవత్సరం రు. 924 కోట్లు ట్యాన్స్ మిషన్, డిస్ట్రీబ్యూషన్ కోసం మనం ఖర్చు చేశాము. 1999-2000 సంవత్సరంలో రు. 1800 కోట్లు ట్యాన్స్ మిషన్, డిస్ట్రీబ్యూషన్ కోసం మనం ఖర్చు చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ లోటు పవర్ బేసరేషన్ కాఫీ పెరుగుతూ ఉంది. ప్రతివారు యూనిట్స్ గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ప్రివేట్ పవర్ ప్యాజెక్ట్స్ గురించి మాట్లాడుతున్నారు. మనం ఒక్కరమే చేసేదీ కాదు. దేశం మొత్తం మీద పెన్డున్నాడు. ఎవరివదికి ఎలా వచ్చాయో కంపెనీ చేయవలసిన అవసరం వుందని తెలియజేసుకుంటున్నాము. మనం 1750 మెగావాట్ల నిర్మిస్తున్నా అదనంగా ఉత్పత్తి చేశాము. అదే 82 వత్తింటే కాకుండా అదనంగా చేశాము. అదే మిటిగా 1991-94 సంవత్సరాల మధ్య 565 మెగావాట్ల మాత్రమే ఉత్పత్తి చేశారు. ఈ లోటు నియోల్ టూ 82.33 శాతం వుంది. వాద పేరీయడ్ లో 68.7 శాతం షిఫ్ట్ యుట్స్ మాత్రమే వుందని తెలియజేసుకుంటున్నాము. పవర్ షిఫ్ట్ లో రు. 2,110 కోట్లు 1998-99 సంవత్సరంలో రైతులకు యిచ్చిన కరెంట్ కు ఖర్చువుంచుంది. రైతుల నుండి ధీయల్స్

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రతికూర్తరము.

17 నవంబరు, 1999

483

అయిందే రు. 150 కోట్ల, రు. 200 కోట్ల వుంటుంది. రిఫార్మ్స్ తెయాలంటే మనకు
డబ్బు కావాల్సి. రిఫార్మ్స్ సక్సెస్ కావాలంటే రు. 10,000 కోట్ల, రు. 15,000 కోట్ల
కావాలని వుంటుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రు. 1,000 కోట్లు యిచ్చినా మిగతా డబ్బును
బయట నుండి బాండ్, బెయింట్లను అవసరం వుంది. రిఫార్మ్స్ను స్వీక్ట్గా యింట్లమెంట్
చేస్తే ఇరు సంవత్సరాల తరువాత బ్యాంక్కుకు వయల్టీటీ వస్తుందని
తెలియజేసుకుంటున్నాను. అది విధంగా 1983-84 సంవత్సరంలో 1548
మిలియన్లయూనిట్స్ మనం ఉత్పత్తి చేస్తే ఫివరెట్ కాస్ట్ రు. 68-98 పెసలు కాగా
రు. 9-21 పెసలకు అగ్రికల్చర్కు యిచ్చాము. 1998 - 99 సంవత్సరంలో 9866
మిలియన్ల యూనిట్స్ ఉత్పత్తి చేస్తే 230 పెసలు వర్ యూనిట్ అవుతోంది. ఎగ్రికల్చర్
నుండి వచ్చేది 16.06 శాతం మాత్రమే. కాంగ్రెస్ హయాంలో ఎలా యిచ్చాదో నెను
చిన్నప్పుడు చూసేవాడిని. అనాడు కాంగ్రెస్ హయాంలో యూనిట్కు 16 పెసలు అనాడే వెతారు
ఎగ్రికల్చర్కు. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ప్యాజ్ రేట్ను
తీసుకువచ్చాము. కాంగ్రెస్ వారు వున్నప్పుడు యూనిట్ రేటు వుంది. ప్యాజ్ రేట్ పెట్టిందీ
తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమేనని తెలియజేస్తున్నాను. అవిధంగా ముందుకువోయాము. ప్రతి
సంవత్సరం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 50 వేల ఏడుగట్ల కనెక్షన్స్ను యివ్వాలని అభ్యవన చేస్తోంది.
అందుకొసం కార్యక్రమాలను పెక్టుకొని ముందుకు వోయే పరిస్థితి వచ్చింది.
2.00 కోట్లను డి.ఎ.కె. ఇండస్ట్రీస్ గురించి క్రిటిస్మిక్ చేసి మాట్లాడారు.
మ. 1993-94లో మరే దానెవ్వన సంతకాలు పెట్టారు. పి.పి.ఎ.లు ఇచ్చారు. దానిని
మేము అమెండ్ చేసి 25 కోట్ల రూ.ల లాభం వచ్చేటట్లుగా ఎవ్రిట్, 1996లో డి.ఎ.కె.ను
ఫైనల్ చేశాం. అది మాదర్గగా పొందుజా వారెట్ మేరు 1994లో అవార్డు పాస్ చేసి,
మరే స్టేస్ వెతారు. అది ఇంకా డిస్కవన్లలో ఉంది. ఢిల్లీ, నుండి కౌంటర్ - గ్యారంటీ
రావాలని ఉంది. అయితే ఇంకా ప్యాజెక్టు మాత్రం రాబేదు. ఇంకా డిస్కవన్ స్టేట్లో
ఉంది అని మేకు తెలియజేసుకొంటున్నాను.

అదే మాదర్గగా ఈ డోజు మేరు చూస్తే, లాసెస్ గురించి మాట్లాడారు. 1995-96
మునుపు లాసెస్ ఎస్టేమేట్ నెయకుండా, ఎంత అయితే అంత, ఫలానా ఫిగర్ వచ్చి అది
చూసుకొని, ఫిగర్లినది అంతా వ్యవసాయ రంగానికి పెట్టాము. అందుకే నెను అక్సోబర్,
1996 నుండి వ్యవసాయానికి ఎంత ఇస్తున్నాం, ఇండస్ట్రీస్కు ఎంత ఇస్తున్నాం,
కమర్షియల్కి ఎంత వేడుగట్ల ఇస్తున్నామో తెలుసుకోవడానికి సెవరెట్ మేటర్లు పెట్టమని,
అడిట్లో పెట్టమని, అవన్నీ ఎస్టేమేట్ నెయమని తెప్పామ. అందువల్ల బిక్కిల్ లాసెస్ 19
వర్సెంట్కు వచ్చిందని మేకు తెలియజేసుకొంటున్నాను. పవర్ బ్యాన్సిమిషన్ చూస్తే,
కెపాసిటీకి మించి బ్యాన్సిమిట్ చేస్తే బ్యాన్సిఫార్మర్ లాసెస్ ఎక్కువ అవుతున్నాయి. షేర్లు,
లైన్లు కాలిపోయే ప్రమాదం ఉంటుంది అని మేకు తెలియజేసుకొంటున్నాను. ఆ విధంగా
వోయినవారి పంటలు కాపాడటం కొసం బ్యాన్సిమిట్ నెతాం. అయితే నెను ఎవర్ అడిట్

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదనపై ధర్మ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

పెట్టి వెలిమింటిని ఎస్సాబ్లీస్ బెయవలసిన అవసరం ఉందని అధికారులకు చెప్పాను. ఏ యే లైన్లో ఎంతంత పవర్ లాస్ వస్తున్నది బ్లో-టెక్స్ వల్ల అడిట్లో చూపించమని చెప్పాను. పర్యవేక్షణపంజీ బ్యాన్స్మెంట్ల రికార్డులలో లాస్ వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. రాబోయే రోజుల్లో ఏ యే ప్యాంకలో కమర్షియల్ లాస్ ఎంత, బెక్కికల్ లాస్ ఎంత, ఏ లైన్ నుండి ఎంత కరెంట్ బ్యాన్స్మెంట్ అవుతున్నది అనే విషయాలన్నీంటిని ఎస్సాబ్లీస్ చేసి బుక్స్గా ప్రింట్ చేయబోతున్నాం. వే ఆర్ గ్యాయింగ్ బు పబ్లిష్ అట్ దిట్ థింగ్స్. ఆ విధంగా వేసినందువల్ల ఈ సిస్టమ్ లాస్ అమ్మింటిని ప్రివెంట్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని, ఆ విధంగా ముందుకు వెళుతున్నామని కూడ మీకు తెలియజేసుకొంటున్నాను.

బజీమం, జాలఫట్ ప్యాకెట్ల గురించి మాట్లాడారు. ఈ రెండు కూడ మన రాష్ట్రానికి, ఒరిస్సా రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఉమ్మడి ప్యాకెట్లు. బోర్డర్స్ అడ్వాంట్జ్ వాక్కు ఉంది కాబట్టి వాళ్లు పుట్టిన ఉంటే, ఇన్నీ రోజులు పట్టి కారు. కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇందులో ఏ మాత్రం సంబంధం లేదని, ఆ విధంగా మీ ప్రభుత్వం అక్కడ ఉంది కాబట్టి, మీరు అక్కడ అడిగితే బెటర్, ఇక్కడ మాత్రం కాదని మీకు తెలియజేసుకొంటున్నాను.

అదే విధంగా ఈ రోజు రాష్ట్రంలో రోడ్ల అభివృద్ధి గురించి 3500 కోట్ల రూ.లు ఖర్చు పెడుతున్నాం. ఒకరిద్దరు సభ్యులు మాట్లాడుతూ, రోడ్లు పూర్తి కాకుండానే రోడ్లు కొట్టుకొనిపోతున్నాయని చెప్పారు. నల్గొండ-అద్దంకి రోడ్లు ఫార్వేషన్ స్టార్ట్ అయింది. వేమి వేస్తున్న తెలుపుకొన్నాను, ఆ రోడ్లు పనిలో భాగంగా ఫస్ట్ లేయర్ పని మాత్రమే పూర్తి అయింది, ఇంకా పూర్తి కాలేదని మీకు తెలియ జేసుకొంటున్నాను. రోడ్లు అన్నీ డెవలప్ చేస్తున్నాం. అందుకే ఈ రోజు ఫ్యూయర్ ఎఫ్సెస్స్ పెరిగింది. ప్రయాణీకుల కంఫర్ట్ పెరిగింది. నాలుగు సంవత్సరాలకు ముందు ఉన్న రోడ్లకు, ఈనాడు రోడ్లకు మధ్య ఉన్న భేదాన్ని ఎవరైనా ఒప్పుకోకతప్పదు. అప్పటికి, ఇప్పటికి ఎంతో భేదం ఉంది. ఇంకా రోడ్లను ఎంతమెరుకు అభివృద్ధి చేయాలో, అంతవరకు సైన్సుమని మీకు తెలియజేసుకొంటున్నాను. అదే మార్గంగా ఆర్.టి.సి. ఛార్జీల పెంపదల గురించి ఉదయమే మాట్లాడారు. వేమి రాష్ట్ర గురించి మాట్లాడదలచుకోలేదు. కొంతమంది సభ్యులు తమిళనాడు రాష్ట్రంలో, పోర్టు చెప్పారు. కంపార్టెంట్ కాదు కానీ, మనం ఏమీ చేయాలో, నేనున్నాం. అయినప్పటికీ కూడ కొన్ని పరిస్థితులు వల్ల ఆర్.టి.సి. ఛార్జీలు పెంచవలసి వస్తుంది. స్పెక్ట్ అకౌంట్లో పెట్టాం. మూడు నెలలకు ఒకసారి రీజలు, పబ్లిష్ చేస్తాం. విద్యుత్ ఛార్జీ పెట్టామో, వాటినే అడ్డం పెసిన మూడు నెలల్లో పబ్లిష్ చేస్తామని మీకు తెలియజేసుకొంటున్నాను.

అదే మార్గంగా రాష్ట్రంలో ఉన్న షోర్సుల గురించి మాట్లాడారు. కృష్ణపట్నం, కాన్సార షోర్సులను ప్రియవెట్లకి చేశాం. ఈ రోజున ధైర్యమంతటా షోర్సులను ప్రియవెట్లకి చేస్తున్నాం. కాంథ షోర్సు ఉంది. ఈ రోజున దానిని ప్రియవెట్లకి చేసేం తిందర్లు పోవారు. అదే విధంగా కాంథ షోర్సులోని డెర్లు నంబరు ఐదు డి.ప్రొమిట్

కంపెనేజీ ఇచ్చారు. అదే విధంగా వాణ్ణియో వోర్నును పృయివైట్లీ కోసం ఇచ్చారు. అదే
 మాదిరిగా ఈ రోజు విశాఖపట్టణంలోని ఒక దానిని కోరమందర్ల ఫెర్రియోర్నుకు ఇచ్చారు.
 గుజరాత్ లోని పినావే, సిక్కి, దేవోజ్, ముద్రాపూర్, దోన్ హార్, వాజ్ హార్ - అమ్మ కూడ
 పృయివైట్లీ నేతారు. మహారాష్ట్రలోని వాద్వా ఫిర్రియోర్ని వియోదుర్గ వోర్నును
 పృయివైట్లీ నేతారు. ఒరిస్సాలోని ధర్మ వోర్నును ఇమ్మినేతారు. ఇమ్మి కూడ
 ఎం.ఓ.యులతోనె నేతారు తప్ప కనీసం బెండర్లు కూడ నెలవలెదు. మేము
 ఇంటర్నెషనల్ గా బిడ్స్ కాబోర్ల వేసి, బెండర్లు పిలిచి, తరువాత నెలవైట్లీ నేతాం. విదో
 రాజకీయం నెయాలని పెప్పి కాకినాడ వోర్ను గుర్తింబి మాట్లాడుతు తప్ప ఇంకోకటి కాదని
 మేకు తెలియనెసుకొంటున్నాను. 1997-98 సం.లో, కాకినాడ వోర్నుకు 80 నెప్పి
 వచ్చాయి. 1998 - 99లో, 131 వచ్చాయి. ఇప్పుడు పృయివైట్లీ నేనెవ తరువాత ఎవోర్ల
 99 నుండ్ల నెప్పెంబర్-99 వరకు అంబి ఈ 5 నెలల కాలంలో, 131 నెప్పి వచ్చాయి. ఇది
 గవర్నమెంట్ కు ఆదాయం తెప్పి పెట్టెందీ. ఆ కాక్ పెట్టుకోనె ఇచ్చాం. దీని నెలల ఈ
 గోదావరి అభివృద్ధి చెందుతుందీ. రాజ్ యొ 5 సంవత్సరాల్లో మేరే మాటలున్నాడు.
 విశాఖపట్టణం వోర్నుతో సమానంగా కాకినాడ వోర్ను కూడ అభివృద్ధి చెందుతుందీ.
 పృభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుందని మేకు తెలియనెసుకొంటున్నాను. గంగవరం వోర్ను
 గుర్తింబి మాట్లాడుతూ ఎందుకు ఇవ్వడం బెందంటున్నారు. నేను ఎందుకు ఇవ్వబి
 అంటున్నాను. ఈనాడు కేంద్ర పృభుత్వ అధినంబి, ఉన్న వోర్నును కూడ పృయివైట్లీ
 నెస్తున్నప్పుడు రాష్ట్ర పృభుత్వానికి బెందిన అస్సెట్లీ ఎందుకివ్వాలి? విశాఖపట్టణం
 వోర్నుకు అంబి నేట్లీగా గంగవరం వోర్నును అభివృద్ధి చెప్పి అవకాశం ఉందీ. అందుకే
 మాకు బెండర్లు వచ్చినా, మేము కొందరపడలెదు. బెండర్లులో ఒకతను చాల తక్కువ
 కోట్ల వెయగా, మరొకతను ఎక్కువగానె కోట్ల నేతారు. ఎక్కువ కోట్ల నేతాడు కదా అని
 ఆయనకు ఇస్తా. మళ్లీ మాకు గ్యారంటీ ఇవ్వకవోతే పృబుత్తు వస్తుందీ అని ఇవ్వలెదు.
 ఇది మంబి వోర్నుగా తయారయ్యె అవకాశం ఉందీ కాబట్టి, వోర్ను బృహత్తుకు నెండ్ల
 రెండు నెల ఎకరాలను ఇవ్వమని కేంద్రాన్ని కోరాం. దానికి అంబి నేట్లీగా వారికి నెర
 ల్యాండ్ ఇస్తామని చెప్పి, ఆ రకంగా వోర్నును అభివృద్ధి నెయాలె ఉద్దేశ్యం తప్ప
 మరొకటి కాదని, బోబిగా బృన్సిపరెంట్ గా ఈ ఇహ్సాని దీర్ల నెస్తున్నామని చెప్పి కూడ
 మేకు తెలియనెసుకొంటున్నాను.

ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఫియర్లీ వోర్నుల విషయానికి వస్తూ, వీరుపజి నెమానాకృయంలో
 నెట్లీ ల్యాండ్ గి ఫెస్టిటీవ్ కల్పించాం. అదే మాదిరిగా వియోవాడ ఫియర్లీ వోర్నులో నెట్లీ
 ల్యాండ్ గి ఫెస్టిటీవ్ కల్పించెందుకు గాను రాష్ట్ర పృభుత్వమే రెబ్బలు ఇమ్మి రేపే
 తయారునెయించాం. అదే విధంగా విశాఖపట్టణం ఫియర్లీ వోర్నును దెవలె నెయాలెనె
 కవపరం ఇంకాఉందీ. దానికోసం, విశాఖపట్టణం వోర్నుబృహత్తు, దెప్పి వారికో కోఆర్డినేట్
 నెసుకోవాల్సి. అంబికాకుండా మేరు ముస్తా, వోధరాబాద్, విశాఖపట్టణం ఫియర్లీ వోర్నును
 ఇంటర్నెషనల్ ఫియర్లీ వోర్నుగా దెవలె నెయాలె అబ్లిషెంట్ గా. అంబికాకుండా
 వోధరాబాద్ దగ్గర్ల పంపాబాద్ వద్ద ఇంటర్నెషనల్ ఫియర్లీ వోర్ను వస్తూ, ఎక్కువగా

ఉపయోగపడే అవకాశం ఉంది. ఈ రోజు వౌదరాబాద్ నుండి భారతదేశంబోని అన్ని నగరాలకు తక్కువ సమయంలో వెళ్ల అవకాశం ఉంటుందని కూడ తెలియజేసుకొంటున్నాను. దాని వల్ల వౌదరాబాద్ బాగా అభివృద్ధి చెందుతుంది. అదే ఘాట్ దిగా విశాఖపట్టణం-కాకినాడల మధ్య ఘర్షో ఇంటర్నెషనల్ ఫియర్వోర్డు రాగల్గితే, ఈ రెండు సిటీలు సమానంగా డెవలప్ అవుతాయి.

తరువాత అగ్రి ముఖ్యమైన ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఇడిగ్రేషన్. వ్యవసాయ రంగానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చి, డెవలప్ మెంట్ వాలంటే, ఇరిగేషన్ ను మనం అభివృద్ధి చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. 1989-1994 మధ్య కాలంలో మేరు 2517 కోట్లు రూ.లు ఖర్చు పెట్టి, 1,98,671 ఎకరాలకు మేరు సాగునీరు అంద్స్, ఈ రోజున తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 1994-99 మధ్య కాలంలో 3,627 కోట్లు రూ.లు ఖర్చు పెట్టి 3,48,762 ఎకరాలకు అదనంగా నేరు ఇచ్చామని తెలియజేసుకొంటున్నాను. అంతేకాదు, ఈ రోజున వాటర్డ్ యూజర్స్ అనోసెయింషన్స్ ద్వారా 10 లక్షల ఎకరాలకు, టైయర్-ఎండ్ వరకు నీరు ఇచ్చి, సాగునీటి సమస్యను పరిష్కరించామని మేకు తెలియజేసుకొంటున్నాను.

అదేకాకుండా, ఈ రోజున మేరు చూస్, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును 1956లో ప్రారంభిస్తూ, మొన్న కూడ ఎ.ఐ.డి.పి. క్రింద 100 కోట్లు రూ.లు తీసుకొని వచ్చి, టైయర్ ఎండ్ బోన్ లక్ష్ ఎకరాల వరకు నీటిని అందించేందుకు కాలువలు త్రవ్వడం. మేరు ప్రాజెక్టులు కట్టారు కానీ, కాలువలు కూడ త్రవ్వకట్టోయారు. అవి ఇప్పటి వరకు కంటిపూర్ అవుతున్నాయి.

ఎస్.ఆర్.టి.సి. గురించి మే అందరికీ తెలుసు. ఇన్ కంప్లెట్ వర్క్స్ మొన్నటి వరకు ఉరుగుతూనే ఉన్నాయి. శ్రేష్టాల ప్రాజెక్టు - 1 1962లో కన్స్ట్రక్షన్ మొదలుపెడితే 1994 నాటికి కంప్లెట్ అయింది. 32 ఫిక్స్ అయినా ఆయకట్టు డెవలప్ మెంట్ కట్టోయారు. 10 లక్షల ఎకరాలకు నీటి వసతి కల్పించవలసి ఉండగా, నాలుగైదు లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే ఇచ్చారు. ఎ.పి.-2 ప్రాజెక్టు క్రింద వరల్డ్ బ్యాంక్ నుండి ఫండ్స్ తీసుకొని వస్తూ, అది కూడ ఖర్చు పెట్టారేనీ పరిస్థితి, అఖరీకి ఎ.పి.-3 ప్రాజెక్టు క్రింద 1200 కోట్లు రూ.లు తీసుకొని వచ్చినందువల్ల, ఎస్.ఆర్.టి.సి. ఎఫ్.ఆర్.ఎఫ్.సి. ఈ రెండు కూడ బాగుపడే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ శ్రేరాం సాగర్ 2-10 ప్రాజెక్టు కోసం సుమారు 234 కిలో మీటర్లు దియాండ్ ఎఐటిపి క్రింద మ. కాంక్షన్ ప్రయోచాము. దీనివలన వరంగల్ జిల్లాకు అదనంగా 4 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు వచ్చింది. తెలుగుగుంగ ప్రాజెక్టు కయితే 1994 నుండి 99 వరకు రు. 600 కోట్లు ఖర్చుచేశాము. కర్నూలు జిల్లాలో, దీనిద్వారా 38 నెల ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వడం అడిగింది. ఎస్.ఎల్.టి.సి ప్రాజెక్టుకు మొత్తం 166 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చుచేశాము. కాంగ్రిఫ్ ప్రభుత్వ పాయాబో. కాలువల విషయం పట్టించుకొకట్టే తెలుగుదేశం

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై దర్ప మరయు ముఖ్యమంత్రి
ప్రకృత్యర్థము.

17 నవంబరు, 1999.

487

ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎన్ఎల్డిసి కి తెనాలివర్క ప్రారంభించాము. దీనికి రూ. 166 కోట్లు ఖర్చువేసి ఈ నేళ్లు తేలాలని ఆలోచిస్తున్నాము. అతి త్వరలో దీనిని పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇరిగేషన్కు కూడా నిధులు భారీపెత్తున మొబిలైజ్ చేశాము. వరల్డ్ బ్యాంకుద్వారా 1990 కోట్లు ఓజిసిఎఫ్ ద్వారా 555 కోట్లు ఎబిడిపిలో 1090 కోట్లు ఎ.పి. వాటర్ రేనోర్వెస్ డెవలప్మెంట్లో 307 కోట్లు, మన బడ్జెట్ క్రింద 4994 కోట్లు మొబిలైజ్ చేసి పరిస్థితికి వచ్చాము. ఆ విధంగానే హంద్రీ-నవా కోసం ముందుకు పోతున్నాము. తెలిగొండ ప్రాజెక్టు, భీమా ప్రాజెక్టుకు కొంత డబ్బుపెట్టి ముందుకు వెళ్లడం జరిగింది. పర్యారిజేస్ సెలక్ట్ చేసుకొన్నాము. ఆరేమట్టి విషయం మాట్లాడారు. ఆరేమట్టి ప్రాజెక్టుకు రికార్డులు లేకుండా ఏమి జరిగిందో తెలియకుండా వుంటే మనుషులను పెట్టి రికార్డులు ఎస్టాబ్లిష్ చేయించిన తరువాత ఏమి జరిగిందో చూచారు. దానికి బేస్ మినిష్టర్లతో కమిటీ వేయడం, మనదే న్యాయం అని చెప్పడం మనం కూడా కోర్టుకు వెళ్లి సమర్థవంతంగా ఫైల్ చేస్తున్నాము.

గోదావరి వాటర్కోసం గోదావరి వాటర్ యుటిలైజేషన్ ఆథారిటీని క్రియేట్ చేశాము. దీనికి ఏ విధంగా ఫండ్స్ మొబిలైజ్ చేయాలి? ఆలోచిస్తున్నాము. ఇప్పుడపల్లి, పోలవరం, ఎల్లంపల్లి, దుమ్ముగూడెం, ప్రాజెక్టు వంటి మేజర్ స్కేములను కన్సిడర్ చేయడం జరుగుతుందని ఎలక్షన్లముందే చెప్పాము. ఇప్పుడు ఈ వర్క్కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యతను ఇస్తున్నాము. ఫండ్ ఫో తెనాలి గురించి ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. 11లో ప్రయత్నించాము. దీనిని త్వరితగతిన ఏ విధంగా చేయాలి? చేయడంకోసం ముందుకు పోతున్నాము. ప్రియదర్శిని జూరాల ప్రాజెక్టు క్రింద 30వేల ఎకరాలకు నేళ్లు ఇచ్చాము. వంశధార, పోలవరం కంప్లెట్ కావడానికి 10,313 కోట్లు ఇరిగేషన్ బడ్జెట్ పెట్టి 24 శాతం ఆర్ ట్విం రికార్డు క్రింద ఈ డబ్బులు ఖర్చు చేశాము. ఎప్పుడో పొందేషన్ వేసిన తరువారు ప్రాజెక్టు 76లో, సాతనాల 77, వెంగళరాయ సాగర్ 77, ఆండ్రీ 87, కొల్లేపనాం 85, వట్టివాగు స్టేజీ 87, తెలిమల వాగు 87లో మొదలు పెట్టి వదిలివేస్తే, వాటిని కంప్లెట్ చేశాము. బెయ్యేరు 77 ప్రాంతంలోది కూడా ఇప్పుడు పూర్తవుతోంది. ఒగునంత 85, వట్టివాగు స్టేజీ 11 95, మద్దివలస 85లో స్టార్ట్ చేస్తే, దానిని ఇంతకాలానికి కట్టి కంప్లెట్ చేసి పరిస్థితి ఉంది. ఇరిగేషన్కు ప్రాధాన్యత ఇచ్చాము. ఏ విధంగా వినియోగించాలో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. వోసింగ్ క్రింద మాట్లాడవలసిన అవసరం వేరు.

చాలా స్పష్టంగా వున్నాము. మొత్తం ఈ స్కేము క్రింద 35 లక్షల 25 వేల ఇందు కట్టే అందులో 15 లక్షల 35 వేలు గత 5 ఏండ్లు కాంలో వున్నాయి. రెండు కూడా 10వేల వుండి 17 వేల 500 లకు పెంచాము. ఆర్డర్స్ ఫిరియాలలో కూడా డబ్బులు పెంచాము. ఆ విధంగా వోసింగ్కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ స్కేములో మన రాష్ట్రం భారతదేశం మొత్తంమీద అగ్రస్థానంలో వుంటే అందులో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మార్గముం కట్టడం జరిగింది.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటితమై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

వ్యవసాయ రంగంలో కూడా కరువు వచ్చినపుడు సి.సి.ఐ.ను పిలిపించి మీటింగ్స్ పెట్టాము. సవార్లు రేటు 5 శాతం నుండి 10 శాతం వరకు పెంచాము. మిరపకాయల ధర పడిపోయినపుడు కూడా మార్కెట్ డ్వారా ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేసింది. ధరలు పడిపోయినపుడు కూడా ఎఫ్.సి.ఐ. సి.సి.ఐ. ఎ.పి. మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ నాబార్డులతో మాట్లాడి, రైస్ ప్యాకేజీ, జ్యూలెట్, కాటన్, మైజా, సోయాబీన్స్ రేటులు కాన్సంట్ చేసి ఉండేటట్లుగా మానీటర్ చేస్తున్నాము. అయితే ఆల్ ఇండియా లెవోల్ మన చేతులతో ఉండదు. దానికి ఆల్ ఇండియా లెవోల్ భారతప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. పోయిన సంవత్సరం బోబాకో విషయంలో భారతప్రభుత్వం ముందుకు రాకపోతే హాగ్డగారితో సంప్రదించి పరిస్థితిని మానీటర్ చేసిన సందర్భం ఉంది. మార్కెటింగ్ కమిటీ క్రెడిట్ 98-99 సంవత్సరానికి 6 వేల కోట్లు ఎక్స్ పెండిచర్ క్రింద ఇస్తున్నాము. ఇంటర్ స్టేట్ రేటు 6.25కు ఇబ్బాము. ఇది మాత్రమే కాకుండా లెస్ రైస్ ఫాలో క్రింద 491 మండలాలను డౌబ్లీ మండలాలుగా డిక్లర్ చేశాము. నీన్నే నెల్లూరులో మరో 10 మండలాల్ను కలిపి మొత్తం 501గా డిక్లర్ చేశాము. దీనికిగాను ప్రస్తుతం 131 కోట్లు రిలేజ్ చేశాము. ఈ విషయంలో అర్హతసహాయం చేయవలసిందిగా సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ను కోరుతూ 721 కోట్లు సహాయం కోరాము. డౌబ్లీ గురించి ఇప్పుడు మనం మాట్లాడబోతున్నామను కాబట్టి దీనిని యింకా డిటెయిల్ గా పోదాము.

ప్లాండ్ రబాదు డ్రింకింగ్ వాటర్ కోసం ప్యాకెట్ ఎడాప్ట్ స్కెజిల్ ఉంది. వరల్డ్ బ్యాంకుతో సెగ్మెంటేట్ చేస్తున్నాము. దీనిని గవర్నరుగారి అదృశ్యంలో పెట్టలేదని అన్నారు. ఇది షెడ్ మిస్టేజీ జరిగింది గానీ ఇంకొకటి కాదు. దానికి వేరే అర్థాలు తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. దీనికి 3000 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చవుతుంది. వారు పయిటిల్ ఇబ్బాగుతున్నారు. దానికి షర్కవుట్ చేస్తున్నాము. ఈ డబ్బులు పెట్టిన తరువాత ప్లాండ్ రబాదు మెట్రో వాటర్ వర్క్స్ ఏ విధంగా తిరిగి పే చేస్తుందో చెప్పమనే పరిస్థితికి వారు వచ్చారు. అది కూడా షర్కవుట్ చేస్తున్నాము. వేలయినంత త్వరలో దానికి పరిష్కారం వస్తుంది. అది కాక రెయిన్ వాటర్ హార్వెస్టింగ్ స్కెజిల్ అభివృద్ధి చేస్తాము.

ఇండస్ట్రీల్ విషయానికి వచ్చినపుడు 91-94 మధ్య ఇండస్ట్రీస్ కు అంధ్రప్రదేశ్ అనుమత స్థాయిలో భాగించి ఇన్స్ట్రుమెంట్ కు 35,299 కోట్ల విలువగల 1490 ప్రాజెక్ట్స్ వచ్చాయి.

1995-96 సంవత్సరానికి 74,697 కోట్లు విలువచేసే 1756 ఇండస్ట్రీయల్ ప్రాజెక్ట్స్ వచ్చాయి. 91-94లో 448 యూనిట్లు సుమారు 4,653 కోట్ల విలువ కలిపి, 95-96లో 10,280 కోట్లతో 895 యూనిట్లకు ఇన్స్ట్రుమెంట్ ప్రాజెక్ట్స్ వచ్చింది. ఇది దాండు. ఇంకా సెంట్రల్ రేట్లు ఎక్కువ వచ్చినా వారు ప్రస్తుతం 74,694 కోట్ల ఇండస్ట్రీయల్ ప్రాజెక్ట్స్ ఉంది. మెట్రోపాలిటన్ కలెక్షన్స్ సుమారు 10వేల కోట్లు అవుతుంది. దీనిని కూడా పరిష్కార చేయాల్సివ అవసరం ఉంది. ఇది

చేస్తామని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎక్స్‌పోర్ట్ ఓరియంటెడ్ ఇండస్ట్రీస్ విషయానికి వస్తే ఇందులో ఇన్వెస్ట్‌మెంట్, పరిసెల్మెంట్ చూస్తే 95-96లో 22వ స్థానంలో ఉంటే 97-98 నాటికి మూడవస్థానంలోకి వచ్చాము. 98లో రెండవ స్థానం వచ్చింది. రాబోయే రోజులలో తప్పకుండా మొదటిస్థానానికి వస్తుంది. వచ్చేవరకు ప్రయత్నం చేస్తానని తెలియజేస్తున్నాను. నాలెడ్జిపార్కు ప్లాదరాబాదులో రావడం జరిగింది. ఐసీఐసీఐ వారు మనం ప్లానా ఇవ్వకుండా రేసెర్చ్ చేయడంకోసం 27కోట్లతో ఒక ప్రాజెక్టును వేపట్నం నాలెడ్జి పార్కుకు, బీజినెస్ స్కూలుకు ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ అవసరం లేదు. వారే ఖర్చు చేసుకొంటారు. ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్‌లో ఇటువంటి ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ప్రాజెక్టు వస్తే అబ్-మాటేకిగా రేసెర్చ్ డెవలప్‌మెంట్ జరుగుతుంది. ఆ విధంగా ముందుకు పోవడానికి అవకాశం ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. హైటెక్ సీట్ గురించి చాలామంది ఎన్నో మాటలు మాట్లాడారు. ఎన్ని ఇబ్బందులు క్రియేట్ చేయాలో అన్నీ చేశారు. ఇప్పుడు ఫేజ్ 1లో 90 శాతం ఆక్యుపెన్సీ వచ్చింది. మెక్రో సాఫ్ట్ వచ్చింది. వారికి కూడా కొన్ని ఆలోచనలు వున్నాయి. మీరు వేటిపై చేసే ఎటాకిలు చూచి వారి నమ్మకం రెట్టాకిని గ్యారంటీ వుంటుందా అనే పరిస్థితికి వస్తున్నారు. ఒక్కొక్కసారి సెగిటివ్ స్టేట్‌మెంట్స్ 2:20 వల్ల కూడా వారు పారిపోయే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇప్పుడింత ఆ పరిస్థితి ఉంది. ఎందుకంటే ఈ గవర్నమెంట్ శాశ్వతంగా వుంటుంది అనే ఆలోచనతో చాలామంది వచ్చే అవకాశాలు వుంటాయి. ఎలక్ట్రాన్లవరకు ఒక ఫేజ్, ఇప్పుడు ఇంకొక ఫేజ్‌గా వుంటుంది. తప్పకుండా ఇండస్ట్రీస్ వస్తాయి. మీరు చూడబోతున్నారు. ఐ.టి. రంగంలో పోయిన 5 సంవత్సరాలలో ఎంత ఇన్‌వెస్ట్‌మెంట్ వచ్చింది. ఈ 5 సంవత్సరాలలో ఎంత ఇన్‌వెస్ట్‌మెంట్ వస్తుందో.

ఈ రోజు ఘనసేకారం కూడా గాజుల రామారావు ఒక ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్‌ను పెట్టడం జరిగింది. ఆ విధంగా కూడా ముందుకు పోతున్నామని పబ్లిక్ సెక్టార్ ఎంటర్ప్రైజెస్ గురించి కూడా ఇక్కడ మాట్లాడారు. పబ్లిక్ సెక్టార్ ఎంటర్ప్రైజెస్‌లో ఇప్పటికీ గవర్నమెంట్ ఖర్చు పెట్టింది రూ. 7,555 కోట్లు. అయితే ఇప్పటికి మనకు రూ. 1,720 కోట్లు నష్టం వచ్చింది. వృత్తి సంవత్సరం నష్టం వస్తోంది. మొట్టమొదటిసారి 1997-98లో రూ. 92 కోట్లు లాభం వచ్చింది. ఈ రోజు వి.ఆర్.ఎస్. క్రియేట్ మనం రూ. 133.00 కోట్లు ఎంప్లాయిమెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. We are very clear. ఏ యూనిట్ అయితే కలిక్ట్‌గా రన్ అవుతోందో, ఆ యూనిట్‌ను మనం వుంచుకోవడం, ఎవరికీ దానిని కలిక్ట్ చేసుకోలేకపోతారో, దానిని కలిక్ట్ చేసుకోడానికి ప్రయత్నాలు చేయడం, అప్పుడు కూడా కలిక్ట్ చేసుకోలేకపోతే, రాష్ట్ర ప్రయోజనాల దృష్ట్యా, ప్రజల ప్రయోజనాల దృష్ట్యా వారికి వి.ఆర్.ఎస్. ఇవ్వడం తప్ప మరొక మార్గం లేదు. ఆ విధంగానే వారికి ఇబ్బాము. ఇంతకు ముందు ఇష్టంవచ్చినట్లుగా ఎంప్లాయిమెంట్ చేసుకుంటూ పోవడం, ఫ్లెక్సిబిల్ వచ్చినప్పుడు ఫ్లెక్సిబిల్ తనకు కావలసిన వ్యక్తులను ఎంపికయింట్ చేసుకోవడం, గవర్నమెంట్‌లో ఎంప్లాయిమెంట్ చేసుకుంటూ పోవడం జరిగి, కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయలను మనం కలిక్ట్ పరిష్కరించి వచ్చింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఒక్క ఉద్యోగం కూడా ఎవరికీ అనివసరంగా మేము

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిస్తూ వర్ష మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

ఇవ్వలేదు. మాకూ కోరికలు వున్నాయి. మా పార్టీవారిని వేసుకోవద్దును. కానీ నేను ఒకటే ఆలోచించాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రయోజనాల దృష్ట్యా పనిచేయాలి. ఎన్నోబ్లిష్మెంట్ వ్యయం వివరీతంగా పెరిగిపోయింది. రానురాను పెన్నులు పెరుగుతున్నాయి. రేపు రానురాను జీతాలకంటే పెన్నులు పెరిగిపోయే రోజు త్వరలోనే వస్తుంది. 3, 4 సంవత్సరాల లోనే పెన్నులు పెరిగిపోయి జీతాలు తగ్గే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇటువంటి ప్రమాదాలు వున్నాయి. దూరదృష్టితో ఆలోచించి ఈ నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నాము.

అదేవిధంగా బెర్నెట్స్ గురించి కూడా మాట్లాడారు. నేను దాని గురించి తక్కువగా మాట్లాడతాను. ఎందుకంటే బెర్నెట్స్ 5, 6 మంది వ్యక్తులకు సంబంధించింది. ఇది ఇప్పటికీ కాదు, మొదటినుంచీ వస్తోంది. ఒకరికి ఇస్తే ఇంకొకరు చెప్పడం, ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయి. కమిషన్స్ వేసారు. వాటన్నిటి గురించి నేను మాట్లాడడం లేదు. నేను క్లియర్గా చెబుతున్నాను. ఒకసారి గోఖలే బండరు వేసినపుడు ఎవరెవరికి కావాలో వారు వెళ్లి, మాట్లాడుకోవాలి కానీ, అన్నీ అయిపోయిన తరువాత మళ్ళీ మార్పొందని అంటే అది మంచి పద్ధతి కాదు. ఆ రకంగా ముందుకు పోదాము కానీ మరొకటి కాదని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఈ రోజు ఈ రాష్ట్రంలో టూరిజమ్ను భారీఎత్తున డెవలప్ చేయాలి. ఉపాధి భారీ ఎత్తున రావాలి. రాబోయే రోజులలో ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ తరువాత బాగా భవిష్యత్తు వుండే డిపార్ట్మెంట్ టూరిజమ్, ప్రపంచం మొత్తం మీద ఎక్కడైతే ఆదాయం పెరుగుతుందో, ఆదాయం పెరిగినపుడు, వారు ఎంజాయ్ చేయడానికి వేక్ ఎండ్స్కు పోవాలంటే, టూరిజమ్ను ప్రమోట్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అందువల్ల ఎంప్లాయ్మెంట్ వస్తుంది. ఆదాయం వస్తుంది. అందుకని హైదరాబాదు, విశాఖపట్నం, తిరుపతి, నాగార్జునసాగర్, వరంగల్ - ఇవన్నీకొన్ని సెంటర్స్గా పెట్టుకుని టూరిజమ్ను డెవలప్ చేయబోతున్నాము.

నేను ఇంతకుముందు ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీని గురించి, హైటెక్ నిజే గురించి చెప్పాను. ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీవల్ల ఈ ప్రపంచం మొత్తం ఒక గోఖలే విలేజ్గా తయారైంది. ఒకప్పుడు మనం ఇమిడికావో మాట్లాడాలన్నా, లేకపోతే ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నియోలాజీవల్ల ఎన్నో రోజులు పట్టే సమస్య నుంచి ఈ రోజు చాలా తక్కువ సమయంలో తెప్పించుకునే పరిస్థితికి వచ్చాము. ఇది ఇన్ఫర్మేషన్ స్పెయింగ్ అని నేను చాలా స్ట్రాంగ్గా నమ్ముతున్నాను. Information is everything. ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీతో ఎవరైతే ఎలాగైతే చేసుకుంటారో, లేదా టెక్నాలజీతో ఎవరైతే ముందుకు వెళతారో, వారు త్వరగా వేరరికం నుంచి బయటకు వస్తారు. అభివృద్ధిని సాధిస్తారు. ఎవరైతే జి.టి.డి, కంప్యూటరైజేషన్లు వద్దని అనుకుంటారో, వారు ఏదీ సాధించలేరు. ఈ రోజు ఇన్ఫర్మేషన్ వుంటే, కరెక్ట్ డెసిజన్ తీసుకుంటాము. ఏ జిల్లాలో ఏమి జరిగింది అనేది మన ఫిజిల్ రిపోర్ట్ వుంటే, ఈ జిల్లా డెసిజన్ తీసుకోవచ్చు. ఈ రోజు

గవర్నరుగారి ప్రసంగమువల్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై వర్స మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రత్యుత్తరము.

17 నవంబరు, 1999.

491

వరల్డ్, ఎకనామిక్ ఫోరమ్ లో మాన్యే, We have moved from the world where the big eat the small to a world where the fast eat the slow.

ఒకప్పుడు పెద్దవాడు చిన్నవాళ్ళను మింగేస్తున్నారనే వరిష్కెతి వుండే, ఈ రోజు సోగా వోయేవారిని ఫాస్ట్ గా వోయేవారు మింగడే వరిష్కెతి వస్తోంది. కంపెనీలకు కంపెనీలు ఎక్స్టర్ వేసుకునే వరిష్కెతికి వస్తున్నారు. చిన్నవారు వరష్టేవ లయ్యే వరిష్కెతి కూడా లేదు. అందుకని ఇన్ ఫర్మేషన్ టెక్నీక్ మనం కూడా ముందుకు వోవలసిన అవరం ఉంది. అందుకనే ఎ.పి. స్టేట్ షేడ్ విలియా సెట్ వర్సను లెమ్మి జిల్లాలో పెట్టాము. వేడియో కాన్ ఫరెన్స్ నీ పెట్టాము. సెక్రటేరియట్ లో వెట్ వర్స పెట్టాము. వేడియో వేరు ఇక్కడ కూర్చుని జిల్లాలో ఎం.ఆర్.ఒ. ఎం.డి.ఒ. అందరు జిల్లా అఫీసర్స్, ఫీల్డ్ అఫీసర్స్ ను పెట్టుకుని రెవ్యూవేస్ అవకాశం వాకే కాక మంతుకు, సెక్రటరీలకు వుంది. అదే కాకుండా, ఈ రోజు బోటర్ గా కంప్యూటర్స్ వేష్టే వేయాలనుకుంటున్నాము. షేడ్ పిరియా సెట్ వర్సవల్ల డాటా కానీ, వాయిస్ కానీ, కమ్యూనేషన్స్ కానీ, అన్ షేవర్ పెట్టుకున్నాము. దీనికి డైరెక్ట్ గా మోల్ గాడే అవకాశం వస్తుంది. పి. అండ్ టి.కీ సంబంధం లేదు. అవి డైరెక్ట్ వేస్టే ఇవ్వారు. కొన్ని సంవత్సరాలు పూర్తిగా ఫ్రీగా ఇవ్వారు. అందుకని ఈ రోజు 'కార్డ్' ప్లాజక్స్ పెట్టాము. రిజిస్ట్రేషన్స్ మిష్టమ్ పెట్టాము.

వేవర్స్ లో కొన్ని అర్మికర్స్ వచ్చాయి. గతంలో ఒక రిజిస్ట్రేషన్ కు 8 రోజులలో డాక్యుమెంటును ఇస్తే, ఇప్పుడు ఒక్క గంటలో అగ్రివోవోంది. చాలామంది, ఇంకా ఇక్కడ అవినీతి వుంది, దానిని మేరు కంబోగ్ వేయలేకపోతున్నారనే తెలుతున్నారు. మనం 300 ప్లాంకాలలో వుండే రిజిస్ట్రేషన్ రిపార్ట్ మెంట్స్ లెమ్మి వెట్ వర్సగా వేసి, హైదరాబాదులో ప్లాన్ వాక్స్ నీ వేసుకుంటే కడవలో రిజిస్ట్రేషన్ వేసుకునే అవకాశం ఉంది. ఒక్కడే అవినీతి వుందనుకుంటే, అక్కడ రిజిస్ట్రేషన్ వేసుకోకుండా వేరే అఫీసులో రిజిస్ట్రేషన్ వేసుకునే వరిష్కెతి వస్తుంది. ఒకవర్సకు అవినీతిని కుబోగ్ వేసుకుంటున్న వర్సకులను మార్చుకోకపోతే అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు.

ట్రీన్ ప్లాజక్స్ హైదరాబాదులో పూర్తి వేస్తున్నాము. ఒక వారంలో షేల్డ్ ప్లాజక్స్ పెడుతున్నాము ఈ ప్లాజక్స్ వల్ల 6 డిపార్ట్ మెంటులో 18 వర్సకులను ఒకే కొంటెలో మేరు వొందే అవకాశం వుంటుంది. మేరు 8 అఫీసుకు వోవలసిన అవరం లేదు. కరెంటు ఛార్జ్ కావచ్చు, వాటర్ ఛార్జ్ కావచ్చు. మోటార్ వెహిక్ల్ డాక్యుమెంట్ కావచ్చు. 18 వర్సకులకు ఒకటే పెట్టుకోవచ్చు. ఇది కూడా వెట్ వర్స వేస్టే హైదరాబాదులో మేరు ఒక్కడే వేసుకోవచ్చు. అది ముఖ్యమంత్రి చాలా ఈజ్ అవుతుంది. చాలావరకు కంబోగ్ అవుతుంది.

గవర్నరుగారి ప్రసంగమువల్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటించినప్పటికీ మరల సరియైన ముఖ్యమంత్రి ప్రభుత్వము.

అదేవిధంగా రాష్ట్రంలో మొత్తం ఎం.పి.హెచ్.ఎస్. చాలా తీసుకున్నాం. మొత్తం రాష్ట్రంలో వుండే ప్రజలందరి డిజైయర్స్ అన్నీ కంప్యూటర్లోకి చేస్తున్నాం. ఏ గ్రామంలో ఎంతమంది ఉన్నారో, ఆ వీవలాలన్నీ కంప్యూటర్లోకి చేస్తున్నాం. జాగ్రఫీకి ఇన్ఫర్మేషన్ సిస్టమ్స్ను తీసుకుని మొత్తం లొకేషన్స్ కానీ, రోడ్లు కానీ, ఇన్ఫ్రా స్ట్రక్చర్స్ కానీ అన్నీ కూడా కంప్యూటర్లోకి చేసి ఏర్పాటు చేశాము. దాదాపు 350 మండలాలలో పని కంప్లీట్ అవుతోంది. ఇంకా కొన్ని మండలాలలో చాలా పెరిఫిరల్స్ జరుగుతోంది. అవన్నీ జరిగితే మొత్తం ఇంటిగ్రేటేషన్ ఏ గ్రామంలో ఎవరెవరు వున్నారు, ఏ డెవెలప్మెంట్ ఎంపయిందికి ఇచ్చాము, ఆ ఉర్లో ఒక డెవెలప్మెంట్ ఎంతమందికి ఇచ్చాము, అవన్నీ ఎవరైతే చేసుకునే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇవన్నీ నెటీవర్క్గా పెడుతున్నాము. ఇవన్నీ ఒక ప్లేట్ మంటే ఒక ప్లేట్కు వెబ్సైట్ అల్టిమేట్గా ఎలక్ట్రానిక్ గవర్నమెంట్కు పోవాలని ఆశయంతో వున్నాము. ఒక రకంగా డెవ్లప్మెంట్ నేను చాలా గర్వంగానూ, చాలా ఆనందంగానూ చెబుతున్నాను. భారతదేశంలో మొట్టమొదటగా ఎలక్ట్రానిక్ గవర్నమెంట్కు వెళ్లి రాష్ట్రం అంధ్రప్రదేశ్ మాత్రమే.

దేవేపల్లి ఫండ్స్ మీనియూట్ చేయడాన్ని తెలుసుకోవడం కానీ, లబ్ధిదారుల ఎంపిక కానీ, ప్యాసింగ్ కానీ, చాలా ఈజ్ అవుతుంది. అయితే, మరొక ప్రక్కన అడ్మినిస్ట్రేషన్ను మ్యానువేజ్ చేసుకోవాలి. ఇంతకు మునుపటి వ్యక్తులు పనులుచేయడం కాకుండా విస్కమ్స్ ఎస్టాబ్లిష్ చేస్తున్నాము. టెటర్ అకౌంటిబిలిటీ తీసుకురావాలని, పెర్ఫార్మెన్స్ అప్రేజిట్ పెంచాలని యోచిస్తున్నాం.

అదేవిధంగా ట్రాన్స్ఫర్స్ అన్నీ కూడా కొన్సీలింగ్ వెట్టి, ఎవరెంత బాగా పనిచేశారో వారికే ఇవ్వమనే పరిస్థితులను ప్లేట్ టై ప్లేట్ పెడుతున్నాము. ఇప్పుడు అది తీవ్రంగా పెట్టాము. ఇది అన్నీ డిపార్ట్మెంట్లో పెట్టాలని కంప్యూటర్లోజేషన్ స్వార్మ్ చేశాము. ఇది వాస్తవం, చాలావరకు అకౌంటిబిలిటీ వస్తుంది. అధికార యంత్రాంగం కూడా పనిచేసే పరిస్థితి వస్తుంది. ఈ విధంగా మనం చేసుకుని 2 నెలల్లో నెక్స్ట్ మీరీనియం లోకి ఎంతో అవుతున్నాము. వారెడ్డీ సొస్టేబిల్ ఏడైతే ఉందో అది రాబోయే రోజులలో మన భవిష్యత్తును డిజైన్ చేసుందని తెలియజేస్తున్నాను. జనరల్ ఎలక్ట్రికల్ కంపెనీ షేర్స్ ఇక పెల్సన్ రిఫైండి మన్, The desire and ability of an organization to continuously learn from any source and to rapidly convert its learning into action is the ultimate competitive advantage.

ఈ రోజు రాష్ట్రంకు, రాష్ట్రంకు కాంపిటీషన్ వుంది. వ్యక్తులకు వ్యక్తులకు మధ్య, సంస్థలకు, సంస్థలకు మధ్య కాంపిటీషన్ ఉంది. ఎవరైతే ఆ డిక్టేటేషన్ చేయకునే, దానిని యాక్సెప్ట్ చేడారో, వారికి అల్టిమేట్గా అడ్వాంటేజ్ వస్తుంది. అది వాస్తవం. ఆ రకంగా మనం కాంపిటీషన్ వరల్డ్లో మనం ముందుకు పోవాలని అవసరం ఉంది.

ఈ రోజు హార్టీ విషయానికి వస్తే, మేరందరూ మామూలుగా రూ.1350-00 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి హాస్పిటల్ బిల్డింగులు కానీ, పి.హెచ్.సి.లు కానీ నిర్మించుకుంటున్నాము. కొన్ని కొన్ని చాలాకా హాడిక్వార్టర్స్ అనుపత్యం భవనాలైన, హైదరాబాదు లోనీ కార్వోరేటు హాస్పిటల్స్ ఏవిధంగా వున్నాయో, ఆ రకంగా హాస్పిటల్స్ కట్టుకున్నాం. 2-30 దానికంటా ఎం.ఎల్.ఎ.లను ఫెర్లెస్సాగా పెట్టాము. దాక్టర్లను 10వేల మంది ప్యారా మెడికల్ సిబ్బందిని నియమించడం జరిగింది. మందులను రెగ్యులర్లైజ్ చేయాలని చాలావరకు ప్రభుత్వ నిందిత్వ వేసి, సెంట్రలైజ్ ప్రొక్యూరమెంట్ చేసి ఇంటెంట్ ప్రకారం ఇస్తున్నాము. మేరంతా ఇంట్రస్ట్ కేసుకోవాలి. మీ మీ నియోజకవర్గాల అనుపత్యం చాలా పనిచేస్తే మొత్తం సేవ్తం అంతా బాగా పని చేస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను. దీనిని మీరు కో-ఆపరేట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎన్టీరాన్మెంట్ విషయంలో ఇంతవరకు హైదరాబాద్ కైన్ క్లెన్సిటీ క్రింద హాడ్కో అవార్డ్ ఇచ్చింది. హుడాకైత్ 'సేషనల్ వక్స్ మిత్త' అవార్డు మినిస్ట్రీ అఫ్ ఎన్టీరాన్మెంట్ ఇచ్చింది. సానిటేషన్ విషయంలో చాలా ముందుకు వెళ్ళాము. సిన్సిటీవరకు 15.2 శాతం ఇండివిడ్యువల్ బాయిలెట్ ఫెసిలిటీలు ఉన్నాయి. క్రెడెన్స్ మాస్ట్రీ 63.1 శాతం ఉన్నాయి. నార్త్ ఈస్ట్రీన్ సెంట్రీల్ మాస్ట్రీ 68 శాతం ఉన్నాయి. అందుకని కానిటేషన్ ఒక డ్రైన్ పెట్టాము. 15, 16 లక్షల లెట్టింగ్స్ ఇచ్చాము. ఇంకా ముందుకు పోతున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. ఇటువంటి కార్యక్రమాలన్నింటినీ సాధించాలంటే శాంతి ఉండాలి. శాంతి లేకపోతే ఏదీ సాధించలేము. ఒకవేళ సాధించినా అనర్థం తప్ప ఎవరికీ ఉపయోగ పడదు. రాష్ట్రప్రజలందరూ శాంతి భద్రతలు ఉండాలని కోరుకుంటున్నారు. వారి వారి కుటుంబాలు ఆనందముగా ఉండాలని కోరుకుంటున్నారు. కులాలు, మతాలు ఎవ్వరికీ అవసరం లేదు. ప్రతిఒక్క కుటుంబం నేను, నా కుటుంబం శాంతిలో సుఖంగా ఉండాలనే కోరుకుంటున్నాయి. కొన్ని విషయాలను పరిశీలిస్తే, తేవ్వారం వారసత్వంగా వచ్చింది. ఫ్యాక్టరీ ఫాలోలోక్స్ వారసత్వంగా వచ్చాయి. కమ్యూనల్ వాయిలెస్స్ వారసత్వముగా వచ్చాయి. మా పరిధిలో ఎంతవరకు కంబోల్ చేయాలి? ఇంతవరకు కంబోల్ చేస్తున్నాము. కాగ్నిజబల్ క్లెయిమ్స్ అల్ ఇండియా ఫిగర్స్ కి అవదేశా కంపెనీ మేట్రా, చెపుతాను. అందొక్కదేశంలో 156.6 శాతం ఉంటే అల్ ఇండియా లెవల్ 179.1 బోటల్ క్లెయిమ్ డివైడిడ్ బ్లై బోటల్ పాపరేషన్ చేసి ఈ ఫిగర్ ఇవ్వడం జరిగింది. మర్సర్స్ విషయం మాస్ట్రీ 3.6 వేన్ లాక్ పాపరేషన్ మన రాష్ట్రంలో ఉంటే అల్ ఇండియాలో అవరేజ్ 4 ఉంది. దేశం మొత్తంలో బోటల్ మర్సర్స్ పరిశీలిస్తే, 1990-94, 1995-99 కంపెనీలన్నీ 1990-94 లో 12,789 జరిగితే, 1995-99లో 12,669 జరిగాయి. దెకామిట్స్ 6 పరి ల్యాక్ పాపరేషన్ ఉంటే సేషనల్ యావరేజ్ 9 శాతం ఉంది. బోటల్ దెకామిట్స్ 1954-99 కంపెనీ వేస్ట్ 3890 ఉంటే ఈ రోజు 2195 కి తగ్గింది. అంటే 44 శాతంకి కాంగ్రెస్ వాయం కి ఇప్పటికి తగ్గింది. రాజీల్ విషయం మాస్ట్రీ మొత్తం 1.1 శాతం పర్ ల్యాక్ పాపరేషన్ అగ్రిమెన్ట్ సేషన్ అవరేజ్ 2-4 ఉంది. మొత్తం రాజీల్ వచ్చి 1994-95లో 486 ఉంటే 1995-99లో 3,761 ఉంది. 32 శాతం తగ్గింది. రేప్ విషయం పరిశీలిస్తే, అల్ ఇండియా లెవల్ 1.1 పర్ ల్యాక్

మన ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉండే నేషనల్ అవరేజీ 1-6 అయ్యింది. ఈ రోజు మనం కంపేరీ చేస్తే మర్నాటికి పెండింగు. 1998లో 2143 ఉంటే ఈ సంవత్సరం 1999లో 1931 బరిగాయి. రెయిడింగ్ పెండింగు 33 వరుకు 2073 ఉంటే గత సంవత్సరం 2377 ఉండేది. 28 శాతం తగ్గింది. హార్డికేసులు చూసే గత సంవత్సరం పెండింగులో 17197 ఉండే ఈ సంవత్సరం 17496 ఉన్నాయి. ఆ విధంగా 1-74 శాతం తగ్గింది. డెకాయెట్టి పరిశీలన 554 గత సంవత్సరం ఉంటే ఈ సంవత్సరం 211కి తగ్గాయి. అంటే 45 శాతం తగ్గాయి. రాబడిలు గత సంవత్సరం 633 ఉంటే 540 ఈ సంవత్సరంకి వచ్చాయి. అంటే 13-32 శాతం తగ్గాయి. బిల్లీలరీస్ 1998లో 5,991 ఉంటే 1999లో 5243 బరిగాయి. అని మన 5 శాతం తగ్గాయి. టెక్స్టు 10,745 1998 లో ఉంటే ఈ సంవత్సరం 10538 కి వచ్చాయి. 2 శాతం తగ్గింది. ప్లాస్టు అగెనెన్సీ ఎస్.సి. ఎస్.టి. 1562 ఈ సంవత్సరం ఉంటే గత సంవత్సరం 2056 ఉండేది. అంటే వేకరీ పెక్కువోళ్ళు క్లౌం రెండు తగ్గింది. ఎక్స్ట్రామిన్స్టుని ఏ విధంగా కంట్రోల్ చేస్తున్నామో మీరు చూస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వంకి ఎవరిష్టేనా వ్యతిరేకత లేదు. తప్పవాదాన్ని, ఫ్యాక్షన్ పాలిటిక్స్, కమ్యూనల్ వాయిసెన్స్ని కంట్రోల్ చేయాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. దీని వెష్యుంట్లో ఎంత స్క్విక్స్ ఉండాలో అంత స్క్విక్స్ ఉండడానికి మే అందరీ సహాయాన్ని కోరుతున్నాము. రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు ఉండాలనీ, పృతి ఒక్కరూ అవసరంగా బుకేక రోజు రాబాలనీ కోరుకొంటున్నాము. ఎవ్వరికీ సెక్యూరిటీ లేకుండా అయితేకు పెక్కు రోజు రాబాలనీ కోరుకొంటున్నాము. వాయిలెన్స్ క్రియేట్ చేస్తే రాజకీయలో గెలవము. మన త్వష్టికోసం మనం చేసుకొంటున్నామే తప్ప ఇంకాకటి కారు. సభ్యులందరూ లా అండ్ అర్డర్ విషయంలో సహకరించాలని కోరుతున్నాము. మొదట కృపారీక్షణ మనం పెట్టుకొని ఎక్కడా టెన్షన్ క్రియేట్ చేయకుండా మిగిలేవ వారు ఫోలో అయ్యేట్టువేయాలని కోరుతున్నాము. కొంతమంది సభ్యులు మంచి మామలు చేశారు. మంచి మంచి అధికారులను వేయకుని మామలు చేశారు. పోలీసు వ్యవస్థలో బోటల్ కౌన్సిలింగ్ పెట్టి పోస్టింగ్స్ ఇవ్వాలనే వర్మతో వెతుకుతున్నాము. ఒక వర్మకి ప్రకారంగా వెతుకుతున్నాము. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు ఉంటే పృక్కున మూడాల్సిన అవసరం లేదు. దీనికిగాను పృతిఒక్కరూ సహకరించాల్సివస్తోంది విశ్వాస్తి చేస్తున్నాము. విజన్ గురించి కొంత రిమిండ్ చేయాలని అనుకొంటున్నాము. Car Vision of Andhra Pradesh is a State where poverty is totally eradicated, where every man, woman and child has access not jus to basic needs but all the opportunities to lead a happy and fulfilling life in knowledge and learning society built on the values of work, honesty, discipline and collective sense of purpose. దిజిన్ 2020లో ఆలోచిస్తున్నాము. అందరం హార్డివర్క్ చేస్తే తప్పకుండా పాధిస్తామని తెలియజేస్తున్నాము. కొంతమంది మాతృదేవులు. మేమే మేర్లు చెప్పడం లేదు. కష్టపడుతున్నారు కానీ ఏమీ జరిగింది అవ్వారు. ఒక రోజులో జరిగితే సమస్య ఉండదు. క్లీప్ అండ్ గ్రీన్ కార్యక్రమంలో సుమారు ఒక కోటి 20 లక్షల మంది విద్యార్థులు, 10 లక్షల మంది ఉద్యోగస్థులు

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రకటనపై వర్త మాత్రము ముఖ్యమంత్రి
ప్రశంసకరము.

17 నవంబరు, 1999.

495

పాల్గొన్నారు. కోటి 20 లక్షల మంది ఇన్ టు (x) 5 గంటల సమయం వేసి
రెఫ్రిస్క్ 71/2. 8 కోట్ల మ్యాన్ అవర్స్ డౌతాయి. ఎన్ని గంటలు వారు పనిచేయగల్గు
తున్నారో అలోచించడం అంటున్నారు. ఇంకా కన్స్ట్రక్టివ్గా ఉపయోగించుకోవాలి.
వైనాలో జరుగుతున్న రిఫార్మ్స్ మాననమయితే కాలేజీలు, యూనివర్సిటీలను కోట్ల వేసి
విద్యార్థులను గ్రామీణప్రాంతాలకు వెళ్లి డెవలప్మెంట్ యాక్టివిటీలు చేయాలని మోటివేట్
చేశారు. కొన్ని సంవత్సరాలుగా కాలేజీలు కోట్ల వేసిన ఫ్లరిస్కీతులు ఉన్నాయి. ఆ
విధంగా మనం కూడా ముందుకు వెళ్లాల్సి విజనీని పరిశీలించినట్లయితే అవరేజ్ గ్రోత్
రేటు 11.5 శాతం, 17 నుండి 20 మీలియన్ ఉద్యోగాలు యివ్వాలి. Population
over a period of twenty years. లో అవరేజ్ తేసుకురావాలి. ఈ రోజు
1.4 ఉన్నాము. రేపు 4 కి వస్తే దానిని అవరేజ్ పనుకొంటే, అవరేజ్ .83 ఉండాలని
టార్గెట్గా పెట్టుకొని మనము ముందుకు పోతున్నాము. దీని గురించి 12 టాస్క్
ఫోర్సులు వేశాము. నీన్న అసెంబ్లీ నుంచి వెళ్లి 5, 6 గంటల సేపు ఈ విషయమై
మంత్రులు సెక్రటరీలతో చర్చించి ముందుకు వెళ్లి పరిస్థితి ఉంది. విజన్ 2020 పై
డిటెయిల్ పెడతాము. గ్రామాలలో మైక్రో ప్లానింగ్ తయారుచేయడం, జన్యభూమి
హ్యాబిటేషన్ విలేజ్స్లో కానీ, సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూప్స్కి గాను విజన్ తయారు చేసుకోవాలని
అంటున్నాము. ప్రతి ఒక్క ఆర్గనైజేషన్కి డిఫరెంట్ యూనిట్స్ ఉంటే అన్ని యూనిట్స్కి
సంబంధించి విజన్ స్టేట్మెంట్ తయారుచేసుకోమంటున్నాము. ఏ విధంగా చేయ
గలుగుతారు? ప్రభుత్వం ఇచ్చే నిధులే కాకుండా మంచిగా ఎట్లా ఉపయోగించుకొని
ముందుకు వెళ్లాలో అందరినీ ఆలోచన చేయమని కోరాము. ఏపైతే పాలసీలు ఉన్నాయో
ఇవన్నీ ప్రజల దగ్గరకు తీసుకుపోతున్నాము. What is the philosophy of
the Department? What is the philosophy of the Unit?

2.40 | ఇంకా సమర్థవంతంగా ఈ పాలసీని ఇంప్లీమెంటు చేయాలంటే ఏమేమి
ము. చేయాలో చెబుతున్నాము. అనేక విధాల డిస్కషన్స్ చేస్తున్నాము. ఒక
హోల్ ఘోష్ సిస్టంను ఎవార్డ్స్ చేయాలని ముందుకు పోతున్నాము. అందుకుగాను
ఎన్.జి.ఓ.లను, ఎక్స్ పర్ట్లనుగానీ, టెన్ థిఫర్లీస్ గానీ, ఎం.ఎల్.ఏలను అందరినీ
ఇన్వార్డ్స్ చేస్తున్నాము. లోటుపాట్లు తేకుండా వేర్వేరుతవరకు చేయాలని మాన్యున్నాము.
మళ్లీ రేపు మీరే అనవచ్చు. ఈ అసెంబ్లీలో చాలా గట్టిగా చెప్పారు. లోటుపాట్లు లేవని,
అయినా లోటు కొన్ని జరిగాయి. మీరు ఒక విషయం ఆలోచించాలి. ఇంత పెద్ద
ఆర్గనైజేషన్లు ఉంటే, తప్పులు జరగకుండా వుండవు. అయితే అవి జరిగిన తరువాత, ఏ
విధంగా కరెక్టు చేసుకుంటున్నాము అన్నది మీరు ఆలోచించాలని తెలియజేసుకుంటున్నాము.
బి.డి.పి. ప్రభుత్వం ముందుకుపోవడం కోసం మ్యానిఫెస్టో చాలా క్లియర్గా టార్గెట్స్
పెట్టుకుంది. అందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. కన్ఫిడెన్స్ లేదు. ఎరాడికేషన్ ఆఫ్
పావర్టీ క్రింద పావర్టీ ఎరాడికేషన్ మిషన్ను ఒకదానిని పెట్టి దానిపై కాన్సెంట్రేట్
చేయాలి. 2005 సంవత్సరానికి 83 శాతం పాపరేషన్ గ్రోత్ రేట్ చేయాలని, అలాగే 1/3
వంతు ఆదవదుమలకు రిజర్వేషన్ యివ్వాలని, ఇంట్లో వ్యూలాలకు 25 లక్షల రూపాయలు
ఇవ్వాలని, 35 లక్షల ఇళ్లు కట్టాలని, 1000 మంది జనాభాగల గ్రామానికి తారు

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

రోడ్డు వేయాలని, వ్యవసాయంలో గ్రోత్ రేట్ 6 శాతం పెంచాలని, గోదావరి నదీ జలాలను సమర్థవంతంగా ఉపయోగించుకోవాలని, 11 శాతం ఇండస్ట్రియల్ గ్రోత్ రేట్ ఉండాలని, పరిక్యాపిటా ఇన్ కం ఇప్పుడున్న దానికి ఏడు రెట్లు 2020 సంవత్సరానికి వరుకునలా ముందుకు పోతున్నామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఎజండా ప్రకారం పూర్వరీతిని చూసినట్లయితే, రిప్రెజెంటేటివ్ పాలిటీగానే, ప్రొగ్రెస్సివ్గానే, ఎక్స్ క్లూజీవ్ అన్ నిస్టంనుగానే, కన్ స్ట్రక్షన్ ఇన్ లాస్ గానే, ఎంఫసిస్ ఆఫ్ బిల్డింగ్స్ కోసం ఇంటర్వెన్షన్ బెస్ట్ బిల్డింగ్స్ గానే ఇక్కడికి తీసుకురావడానికి, ప్రాక్టీస్ అన్నీ తీసుకు రావడం, ఆంధ్రప్రదేశ్ ను ఒక రోల్ మోడల్ గా చేసి ప్లెయిమ్ రెస్టాన్స్ చేయాలి. స్టాబిలిటీగా రూల్ ఆఫ్ లా మినిమం డిస్ట్రబ్యూషన్ ఉండాలి, బ్యాన్స్ పరస్పరంగా ఉండాలి, కన్ స్ట్రక్షన్ రెస్టాన్స్ బిల్డింగ్ ఉండాలి, జండర్ ఈక్విటీ, వేకర్ సెక్షన్ ఈక్విటీ ఉండాలి, ఆందరితో ఎక్స్ క్లూజీవ్ ఈక్విటీగా ఉండాలి, బోటల్ గా అన్ని రంగాలలో అక్సెసిబిలిటీ తీసుకురావాలని అనుకుంటున్నామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. మేము డిస్ట్రబ్యూషన్ పెట్టాము. హాస్టలాల్లో ఇన్ పబ్లిక్ రైట్ లో వేలయినంతవరకూ సింపుల్ గా ఉండాలి, అనుకుంటున్నాను. ఈ రోజు చాలామంది హంగులతో ఉండాలి అనుకుంటున్నాను. కావే నను సింపుల్ గా ఉండాలి అంటున్నాను. అందువల్ల పబ్లిక్ రైట్ లో ఈ పింప్లినిటీ కోసం గార్నెండ్స్ గానే, ఎక్స్ క్లూజీవ్ డిస్ట్రబ్యూషన్, అర్బులు గానే ఏర్పాటు చేయకూడదని, అవాయిడ్ చేస్తున్నాము. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఎక్స్ క్లూజీ కమిటీని పెట్టారు. దానివల్ల కరెన్షన్ ను కంట్రోలు చేయవచ్చు. ముందు మనం ఉదాహరణగా ఉంటూ, అస్సలను కమిటీకి యివ్వాలి. బ్యాన్స్ పరెంటిగా ఉండాలి. ఒక వ్యక్తికి చెప్పే ముందు మనం ఎక్స్ క్లూజీవ్ ముందుగా పాటించాలి దీనికి మహాత్మాగాంధీ కోవేషన్ ను మనం ఒకసారి చూస్తే "We must become the change we wanted to see" ముందు మనం ఒక ఉదాహరణగా ఉంటేనే, అదర్థంగా ఉంటేనే ఇంకొకరికి చెప్పినా, వాళ్లు వేనే పరిస్థితి ఉంటుంది. ఇవేధమైన మార్పులకోసం మనం ముందుకు పోవాలి.

ఈ సందర్భంలో ఫైనల్ ఒక విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. ఫండమెంటల్ రైట్స్ గురించి అందరం మాట్లాడుతున్నాము. ఫండమెంటల్ డ్యూటీస్ ను మాత్రం మరచి పోతున్నాము. దానిని గుర్తించి ఎవరం మాట్లాడుతుంటే మనకు ఫండమెంటల్ రైట్స్ కావాలంటే, ఫండమెంటల్ డ్యూటీస్ కూడా కావాలి. ఈ డ్యూటీస్ విషయానికి వచ్చినట్లు యితే 31-ఎ ఫండమెంటల్ డ్యూటీస్ ప్రకారం:-

(i) to promote harmony and spirit of common brotherhood among all the people of India transcending religious, linguistic, regional or sectional diversities,

(ii) to renounce practices derogatory to the dignity of women, to protect and improve the natural environment including forests, lakes, rivers and wildlife and to have compassion for living creatures.

గనర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రతిస్పందనము.

17 నవంబరు, 1999.

497

(iii) to develop the scientific temper humanism and the spirit of enquiry and reform.

(iv) to safeguard public property and to adjure violence.

(v) to strive towards excellence in all spheres of individual and collective activity so that the nation constantly rises to higher levels of endeavour and achievement.

మనం అంతమందిమీ ఫండమెంటల్ రైట్స్ గురించి అడుగుతున్నాము. మాట్లాడుతున్నాము. ఫండమెంటల్ డ్యూటీస్ గురించి కూడా గుర్తు పెట్టుకోవాలని తెలియజేసుకొందున్నాను. ఈ సందర్భంగా మేము 'పూజా దేవెన' కార్యక్రమాన్ని పెట్టినప్పుడు దీనివల్ల లాభం ఏమిటని చాలామంది అనుకున్నారు. అయితే దీనివల్ల ఈ రోజు ఎం.ఎల్.ఏ.ల క్వాలిటీ పెరిగింది. ఎం.ఎల్.ఏ.లను గూర్చి అన్ని పార్టీల గురించి చెప్పలేను. కానీ టి.డి.పి.లో మాత్రం ఎక్కువ మంది ప్రోఫెషనల్స్ వచ్చారు. ఈ రోజు ఈ పార్టీలో ఇంటర్వ్యూయల్ అండ్ టైల్ క్వాలిఫికేషన్ వున్న ఎం.ఎల్.ఏ.లు 45 మంది. మాత్రమే ఉన్నారు. డిగ్రీ పాస్ అయిన వారు 60 మంది, పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్స్ 26 మంది, ప్రోఫెషనల్స్ 47 మంది ఉన్నారు. ఇంజనీర్స్, లాయర్స్, డాక్టర్స్, ఎం.బి.బి. చాక్లు వున్నారు. అంటే 178 మందిలో 45 మంది తప్ప మిగిలిన వారంతా బాగా చదువుకొన్నవారే. ఈ విధంగా ఉండటంవల్ల డెస్టిన్సీ తీసుకోవడంలో క్వాలిటీ పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది. క్వాలిటీ ఆఫ్ లెజిస్లేషన్ పెరుగుతుంది. పార్టీపరంగా మేరు ఎం.ఎల్.ఏ.లను చూసినట్లయితే ఫస్ట్ టైమ్ ఎం.ఎల్.ఏ.గా ఎన్నికయిన వారు కూడా యిక్కడ సభలో చాలా బ్రహ్మాండంగా మాట్లాడుతున్నారు. అందుకు కారణం ఎడ్యుకేషన్ బ్యాకగ్రౌండు మాత్రమే. టి.డి.పి.లో ప్రోఫెషనల్ పాలిటిక్స్ వచ్చాయి. అంతా యిన్నోవేటివ్గా ఒక మంచి ఉద్దేశ్యంతో, మంచి సంప్రదాయంతో ముందుకు వోవాలని, ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు నడిపించాలనే, చిన్న చిన్న ప్రాజెక్ట్ పాలిటిక్స్ కాకుండా, ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకువోవడం కోసం ప్రతి ఒక్కరూ ముందుకు రావాలి.

ఆప్టిమిజ్మ పార్టీ లీడర్లు కూడా నేను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. వారు చాలా క్లియర్గా చెప్పారు. మేరు చేసే పనులు మంచివయినట్లయితే కన్సర్వేక్టివ్ డెస్టిన్సీ తీసుకునేట్లయితే, సమర్థవంతంగా వుండేట్లయితే తప్పకుండా సహకరిస్తామని కనుక వారిని నేను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. అలాగే ఎం.ఎల్.ఏ.లు కొన్ని వాల్యూస్ గుర్తించి, మోరల్స్ ను ఫ్యాక్ట్స్ చేయడంగానీ, వేర్వేరుతవరకు నిబంధనలు పెట్టుకోగలిగితే, అందరికీ అదర్స్ ప్రాయంగా వుండగలుగుతారని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇది గోల్డెన్ ఆప్షన్స్ నిట్. ఇప్పుడు మనం విజయం సాధిస్తే, టెబిల్ క్వాలిటీ ఆఫ్ లెజిస్లేషన్ వ్యవస్థలుగూడా అందువల్ల, నిబంధనలను ముందు మనం ఫోలో అయితే అది మనకూ, మన రాష్ట్రానికి మంచిదని తెలియజేస్తున్నాను.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటించుచు వర్త మాత్రము ముఖ్యమంత్రి ప్రతుష్టరము.

అందువల్ల ఎప్పటికప్పుడు క్లౌన్ ఇంటరాక్ట్ చేసుకోవడం. పోలిటికల్ పార్టీల వారితో మాట్లాడటం, ఫ్లోర్ లీడర్స్ తో మాట్లాడటం చేసి, ఏదేదంగా చెప్పే, ముందుకు పోగలుగుతామన్న విషయాన్ని ఆలోచిస్తున్నాము. అందువల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ ను ఒక ఆదర్శ రాష్ట్రంగా తయారు చేయాలనే, స్వరాంధ్రప్రదేశ్ దేశంగా తీసుకుపోవడానికి ఈ ప్రభుత్వం ముందుకుపోతున్నదనే తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ రోజు స్టార్ట్ స్టేట్ రావాలనే A smart State is a State guided by excellence, powered by knowledge and driven by wisdom. That is our aim. ఆవిధంగా మనం పనిచేస్తున్నామనే నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా నేను స్వామి వినోకానంద చెప్పిన విషయాన్ని కొట్టి చెప్పున్నాను. "We are responsible for what we are and whatever we wish ourselves to be, we have the power to make ourselves. If what we are now has been the result of our own past action, it certainly follows that whatever we wish to be in future can be produced by our present action as we have to know how to act." చాలా వరకు క్లియర్ గా మనం వుండటం వల్ల ఈ స్టేట్ కి మనం వచ్చాము. మనం ఈ విధంగా చేయడం వల్లనే చెక్ భవిష్యత్తు వుంటుందనే ఎవరూ ఛిఫ్ చేయలేరనే చాలా స్పష్టంగా వివేకానందగారు చెప్పారు. ఇది మనందరికీ వర్తిస్తుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను. అందువల్ల నేను మీ అందరినీ, ముఖ్యంగా అప్రోప్రియేట్ పార్టీలను రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. వన భర్తీ సభ్యులు మీరు వున్నారు, అందరం కలిసి పోలిటిక్స్ గా ఆలోచిద్దాము. ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చె్దాము. అందుకుగాను సమస్యగా ముందుకు పోదాము. ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసి భారతదేశంలోనే ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని ఆదర్శప్రాయంగా తయారుచేసి, ఇంజనీరింగ్ నగరాలే ముందుకు పోవడం కోసం మేము మీ అందరి సహాయాన్ని ఆశిస్తున్నాము. నేను ముఖ్యమంత్రిగా సంవత్సరాలుగా ఒక వీరయోధానికీ వచ్చాను. సీరియస్ మైన లక్ష్మణులతో ముందుకు పోతున్నాము. ఎప్పటికప్పుడు ఇబ్బందులు వస్తున్నప్పటికీ, వాటిని అధిగమిస్తూ, అతియ పాధివకు భంగం కలుగకుండా చూస్తున్నాము. అతియ పాధివకు విఘాతం కలిగినప్పుడు ఎక్కడా కూడా కాంప్రమైజ్ అయ్యేది లేదు అనే తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ రోజు మే 2-30 ఆంధ్ర రియల్ లైఫ్ రాష్ట్ర ప్రజల దయవల్ల దీన్ని పయస్కులైస్ నాకు ఈ మే ఆవకాశం వచ్చింది. ఈ ఆవకాశాన్ని తిరిగి రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ కోసం నేను సర్వస్వయోగం చేసుకొని ధైర్యంతోనే ముందుకు పోతున్నానని చెప్పి మీకు తెలియజేసుకోవాలన్నాను. ఈ సందర్భంగా మీమ్మలను కొద్ది రాష్ట్ర జనాభాలోనే ఒక ఆదర్శంగా తీసుకుని రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాపాడుతూ వివిధంగా ముందుకు పోతున్నామని కోరుకుంటున్నాను. మేము అందరూ కూడా సహకరించవలసిందగా మళ్ళీసారి కోరుకుంటూ ఈ ఆవకాశం ఇచ్చినందుకు మీమ్మలను అందరినీ మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తూ, సంతోషపడుతున్నాను. ధైర్యం.

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు కనీసం కొన్ని నీజార్లైన ఒప్పుకొన్నందుకు ఆయనను అభినందిస్తున్నాను. ఉదాహరణకు సాఫ్టువేర్ ఎక్స్పోజరు in spite of all the hike that has been made and the drum-beating that has been done-- 5 సంవత్సరముల క్రితం 9 శాతం ఇప్పటికీ కూడా వుందనే చెప్పి నీజార్ల ఒప్పుకొన్నందుకు ఆయనను అభినందిస్తున్నాను. ఇంకా ఇప్పటి నుంచేనా ప్రయత్నం చేస్తాను అంటున్నాడు. Yes, we take it in a very positive way. ఇప్పటి నుంచీ అయినా కూడా డ్రామేటిజ్మింగ్ కంటే కూడా ఫిజికల్ గ్రాటర్లు అచీవ్ చేయడానికి ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వమన కొరుదాము. ఇరిగేషన్ బడ్జెటు మన రాష్ట్రంలో గడచిన 5 సంవత్సరాలలో చాలా తక్కువగా వున్నది. మన కంటే చిన్న రాష్ట్రమైన కర్ణాటకలో రెట్టింపు వున్నది. ఈ రోజు కూడా 60 నుండి 70 శాతం ప్రజలు కైవలం ఇరిగేషన్ వుద ఆధారపడి ఉన్నాము. ఇరిగేషన్ బడ్జెటును కనీసం వంద శాతం పెంచడానికి, కనీసం రెట్టింపు, వేలుంటే మూడంతలు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా? ఈ ప్రభుత్వం బ్యాన్స్ ఫర్మస్ అంటున్నారు. ప్రయివేటు పవర్ ప్లాంట్లకు సంబంధించిన అగ్రిమెంటు అసెంబ్లీలో పెట్టడానికి సిద్ధపడతారా? పవర్ ఇవ్వడానికి మేము సిద్ధంగా లేమనే ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రజ్ఞేకమ్మనా పాలనలు మిగిలిన రాష్ట్రాలలో ప్రజ్ఞేకమ్మన పాలనలు కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఎలా వర్తిస్తాయో చెప్పి అడిగారు. దాదాపు 400 మంది రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకొన్న పరిస్థితులు కైవలం ఆంధ్రప్రదేశ్ మట్టుకై జరిగానాయని మనవచేస్తున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులు ఇతర రాష్ట్రాలలో జరగలేదు కాబట్టి ఫో పవర్ ఇవ్వడానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ హార్డ్ గా కట్టుబడి వుందనే చెప్పి కాంగ్రెస్ పార్టీ తరుపున నెను రియలైజు చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వాన్ని కూడా ఇవ్వమన కొరుతున్నాను. ఎన్ని రకాలైన ఇబ్బందులు ఉన్నా ఎదో ఒక రకంగా ఫో పవర్ ఇస్తా ఇంకా రూరల్ ఎకనమీస్ హార్డ్ గా బయింబుగా చేయడానికి 4, 5 సంవత్సరాల క్రితం ఉన్న రైతు పరిస్థితి ఈ రోజు లేదు. రైతు అన్యాయంగా ఉన్నాడు. అడుక్కుతీంటున్నాడు, ఆఖరికి అడుక్కు తీనడానికి అవకాశం లేకుండా ఆత్మహత్యకు గురిఅవుతున్నాడు. అటువంటి రైతులకు ప్రజ్ఞేకమ్మన ప్లాంట్ల ఇవ్వడానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అలోచన చేస్తుందా అని అడుగుతున్నాను. అర్బులైన పేదవారికి రేషన్ కార్డు ఇవ్వమన చాలా గట్టిగా మేము అడగడం జరిగింది. అర్బులైన పేదవారికి ఈ ప్రభుత్వం రేషన్ కార్డు ఇస్తుందా?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నెను గోదావరి జిల్లాలు వనయోగం గురించి అడగడం జరిగింది. కమిటీ ఫెళామన అన్నారు ఖచ్చితంగా రాబోయే బడ్జెటులో డెన్యూక్లియేషన్ గురించి డబ్బు కేటాయిస్తామన అనేకబువంటి వ్యయాన్ని చెప్పాటి. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇక్కడి ప్రాజెక్టు ప్రోగ్రెస్ పంపించేటట్లుయై వెంటనే ఆక్కడ క్లియరెన్సు ఇస్తామన చెప్పారు. కానీ దాని గురించి కమిటీ ఫెళామన చెప్పారు. కానీ ఫర్మర్ గా ఏమి జరుగుతుంది? ఫిమి చేయబోతున్నారని చెప్పలేదు. 50 సంవత్సరాల గణతంత్ర దినోత్సవ సందర్భంగా శ్రేణి ముసటి వాళ్లు ఎవరైతే ఉన్నారో 5 సంవత్సరాలు హార్డ్ పైన వాటికి ఒరిస్సా, కర్ణాటక ప్రభుత్వాల మాదిరిగా రిమిషన్ ఫిమిన్నా ప్రకటించారనే అశిస్తున్నాను.

గవర్నరుగార్ల ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రకటిస్తామి. ఛార్జ్ షీటు ముఖ్యమంత్రి
ప్రజ్ఞప్తీకరించు.

Sri Asaduddin Owaisi:- Madam Speaker, we heard nearly two-hour speech by the Hon'ble Chief Minister. He is like one-man army. I have a few points to be clarified by the Hon'ble Chief Minister.

Madam Speaker, regarding Vision-2020 the document itself says that Rs. 30 lakh crores are required and out of that Rs. 16 lakh crores are required for infrastructure. How is the State going to mobilise the resources when the public debt of the State is nearly Rs. 26 thousand crores?

Secondly, the Hon'ble Chief Minister made a passing reference to the provision of drinking water to the city of Hyderabad. He has said that an amount of Rs. 3000 crores is required and that Metro Water Works is looking into it. For the last five years we have been hearing the same sentence. Is this work going to start or not before the year 2000 AD and before the Batchawat Award comes for review?

Madam, my third point is that N.T.P.C. had sanctioned one power plant exclusively for Hyderabad at Sankarapally. I want to know what is the fate of it.

Fourthly Madam Speaker, in our speeches our party raised the point of giving reservations to the Muslim minorities the reason being that socially and economically they are going back and they are at the lowest ebb.

Fifthly Madam Speaker, regarding Urdu which was made the second language in eight districts of our State. The Hon'ble Chief Minister mentioned only about Roshni which does not cover Urdu as the second language. Not even a single translator post has been created and Urdu was not given importance in employment opportunities. I want to know what steps the Government is going to take in this behalf.

గనర్పరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రతిస్పందనము.

17 నవంబరు, 1999

501

Lastly Madam Speaker, we have raised one point regarding direct flight for Haz pilgrims from Hyderabad in Haz season. Various pilgrims come from various districts and they have to take flight at Bangalore. As the Hon'ble Chief Minister said in his speech, because of change of political scenario, the Centre is looking towards the state for support and therefore let him exercise his influence for getting direct flight for Haz pilgrims from Hyderabad.

Madam Speaker, these are only six valid points on which I want a specific and precise answer from the Hon'ble Chief Minister.

శ్రీ ఎస్. నరసింహయ్య:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు సుమారు రెండు గంటల సేపు గవర్నర్ ప్రసంగం మీద వివరణ ఇస్తూ ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు అన్నిటినీ చెప్పారు. దళితుల ఎడల అనేక దాడులు జరిగాయి, తమరికే వజ్రావన పత్రం ఇచ్చారు. దళితులకు ఉన్నటువంటి రైతుల వొట్టకుండా వెయడం కొసం చట్టాన్ని కఠినంగా అమలు చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఒక్క సెప్టెంబరు నెలలో 38 దాడులు జరిగాయి. వాళ్ళి గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేదు. సెరళిలో నూరు శాతం ఎడ్యుకేషన్ వచ్చిందీ, డెవలప్ మెంట్ వచ్చిందని చెప్పారు. అన్నీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలతో నూటికి నూరు శాతం సెదవాళ్లు అభివృద్ధి చెందేలా ఖచ్చితంగా వారు మళ్ళీ ప్రజల సారీ అధికార పక్షంలో ఉంటారని నేను కోరుకుంటున్నాను. అదీ వాస్తవమో కాదో, ప్రజలే తెలుస్తారని ఘాతం నేను చెబుతున్నాను. 5 సార్లు పశ్చిమ బెంగాల్ లో మార్కిస్టు పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిందీ అంజ్ల ప్రజల హృదయాల్లో వారు ఏనిధంగా ఉన్నారో ఈ సందర్భంగా తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

Sri K.R. Suresh Reddy (Balkonda):- Madam Speaker, the Hon'ble Chief Minister has pointed out that he is trying his best to remove the regional imbalances. During the election tours and subsequent tours to Telangana districts also, the Hon'ble Chief Minister did made a commitment of development of backward regions. Through you, I would like to know whether this Government would constitute Telangana Development Board to create confidence among the people of Telangana that justice will be done to them and also other Development Boards for other backward regions. That is one thing.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిస్తామన్న వర్తమానము ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

Secondly, the Hon'ble Chief Minister spoke so much about the industrialisation and the inputs which would be coming into our State. The Government is aware that the policy in existence, the target 2000 AD is coming to an end. There was no mention about the policy. What is the Government policy after the target 2000 AD?

Madam Speaker, some Hon'ble Members spoke about 50th year of Republic Day Celebrations. Unfortunately we did not find any mention of it in the Governor's Address. Is the Government planning any celebrations for the 50th Republic Day of this great country?

Finally Madam Speaker, Hyderabad used to be known earlier as the City of pearls. Now, the Hon'ble Chief Minister wants to make it Cyberabad - a city of dreams. మ. We will surely appreciate any good work coming from the Government side. Madam, but you can see the traffic congestion recently coming up in the city of Hyderabad. A long pending project was proposed previously to ease the traffic congestion by name LRTs (Light Rail Transport System). No mention was made about it. I want to know the Government's policy on this.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- మేడం స్పీకర్, నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు నా ధన్యవాదాలు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సుదీర్ఘంగా రెండు గంటలపాటు ఉపన్యాసం ఇచ్చారు. అయినప్పటికీ నేను వెళ్ళిన కొన్ని విషయాలలో సందేహాలు తీరలేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఒక్కలా అరేబియన్ నెలమంది రైతులు సుమారు మూడు సంవత్సరాల క్రితం 3 హెక్.పి. మోటార్కు రూ. 3,300 ఛొప్పున, 5 హెక్.పి. మోటార్కు రూ. 5,500 ఛొప్పున డబ్బును కట్టి ఇప్పటికీ కనెక్షన్ రానందున ఛోట్లీ. మెట్టిగియట్ లేక సర్వేస్ మేర్మిట్ వారు వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. వారికి చాలా నష్టం జరుగుతోంది. బ్యాంక్ ఛోట్లీ ఛోట్లీ అయి కాలిపోతున్నాయి. వారికి మెట్టిగియట్ ఎప్పటికీగా ఇస్తారు? అసలు ఇస్తావా? లేదో చెప్పండి.

గవర్నరుగారి పునంగముపట్ల కృతజ్ఞతా
ప్రతిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి
ప్రతిస్పందనము.

17 నవంబరు, 1999

503

ఎన్నికలకు ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు వాదామధిగా ఎస్.సి. ఎస్.టి.లకు తమ పార్టీ లాభంకేసే పార్టీ అని, వారికేదో చెప్పామని అంటూ బ్యాంక్ లాగ్ నెకెన్సీస్ సుమారు 5000కు పైగా భర్తీచెయటానకి నోటిఫికేషన్ ఇచ్చారు. కానీ వారివదికి ఇప్పటికీ అపాయింట్మెంట్ అర్డర్ రావేదు. వారికి అపాయింట్మెంట్ అర్డర్ ఇస్తారా. లేదా? ఈ ఖాళీలను మేరు ఎప్పటికైనా భర్తీచెస్తారు? అసలు భర్తీచెస్తారా, లేదా?

శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్ రెండవదశ నల్గొండ, ఖమ్మం, వరంగల్ మూడు జిల్లాలకు సంబంధించినది. గవర్నర్ గారి పునంగంకో కనీసం దానిగురించి ఒక్కమాట కూడా లేదు. రెండవ దశ అనే మాట కూడా పెట్టలేదు. దీనికి వచ్చే బడ్జెట్ లోనైనా ఏమైనా డబ్బు కేటాయిస్తారా, లేదా అనే విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి.

200 జనాభా ఉన్న ప్రతి గ్రామానికి ఒక సురక్షిత మంచినీటి పథకం ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. మా వరంగల్ జిల్లాలో పనిచేస్తున్న మంచినీటి పథకాలకు రూ. 10,000 కొట్లు టీబిఎస్ సంవత్సరంనుండి పెండింగ్లో ఉన్నాయి. దయచేసి కావాలంటే వెర్రిపై చెసుకొండి. వాటిని క్లియర్ చేస్తారా, లేదా?

సంవత్సరానికి 7 లక్షల ఇండ్ల వొప్పున బాగా ఇండ్లు కట్టిస్తామని అంటున్నారు. పెదవారు వారు ఇండ్లు కట్టుకునే పద్ధినికేదో లేదు. మేరు ఇందుకొరకు రూ. 17,500/- మాత్రమే ప్రస్తుతం ఇస్తున్నారు. ఈనాడు ఇటుక రేటు, నీమెంట్ రేటు, మగతా మెటీరియల్స్ రేటు పెరిగిపోయింది. కనుక దానిని రూ. 25,000/-లకు పెంచాలి.

కేంద్రంలో ఒక్కొక్క ఎం.పి.కి కానీస్టిట్యూయెన్సీ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ క్రింద రూ. 1 కొట్ల గతంలో ఇచ్చేవారు. దానిని ఇప్పుడు రూ. 2 కొట్లకు పెంచారు. ఈ రాష్ట్రంలో కూడా అదేవిధంగా ప్రస్తుతం ఉన్న ఎ.సి.టి.ఎఫ్.ను రూ. 50 లక్షల నుండి 1 కొట్లకు పెంచుతారా?

శ్రీ జె.సి. దీవాకరరెడ్డి:- నేను మరొక్కవారు ముఖ్యమంత్రిగారినీ అడుగుతున్నాను. వారు క్లార్ ఫైచేయాలి. ఈ రాష్ట్రంలో పవర్ ప్రాజెక్ట్ పైన వాల రకాలుగా కామెంట్స్ వస్తున్నాయి. వానిని గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు ఏరకంగా సరిదిద్దుతారో తెలిపాలి.

రూ. 24,000 కొట్ల నుండి రూ. 30,000 కొట్లకు 2000 ఎ.డి.కి రెవెన్యూ బడ్జెట్ లోటు ఏర్పడే ప్రమాదం ఉంది. దానిని ఫిషింగ్ గా కొత్త పనులు చేయకుండా సరిచేయగలరు? కొత్త పనులు చేస్తే ప్రజలపై ఎక్కువ భారంపడుతుంది. పనులు చేయకుండా ఇది కాదు. దీనిని కొత్త పనులు చేయకుండా ఏరకంగా సరిదిద్దుతారు? దీనిపై ఏరకమైన అభిప్రాయం చెప్పగలరు?

గవర్నరుగార్ల పునంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రతిపక్షము.

ఈమధ్య ముఖ్యమంత్రిగారు మట్లా గురించి చెప్పి ఇతర రాష్ట్రాల ఛీఫ్ మినిస్టర్లను ఘాటాదానని చెప్పారు. దానికంటే ఎఫ్ పియంజీ ఆఫ్ సర్వీసు ఫెస్ట్ మట్లా తగ్గటానికి అవకాశం ఉంది. సారాకంటే కూడా ఇది చాలా ప్రమాదకరమైనది. ఒక్కొక్క డిప్యూటీ కు ఒక్కొక్క ఆఫ్ సర్వీసు పెడతే దానినే కంట్రోల్ చేయటానికి అవకాశం ఉంది. తాడిపత్రిలో ఒక డి.ఎస్.పి.పి. వెశారు. వారు చాలా చక్కగా కంట్రోల్ చేస్తున్నారు. అటువంటి కొందరు ఆఫ్ సర్వీసు సెలెక్ట్ చేసి పోస్ట్ చేయండి. బెకషోతే తలుపుల్ని, పిలుపుల్ని, కడకు తాగిద్దామని కూడా అమ్ముకునేవధంగా ఈ మాట్లా వ్యవసరం తయారవుతుంది. ప్రత్యేకంగా ఏదైనా టాస్కేఫోర్స్ ను ఏర్పాటుచేసి ప్రభుత్వం దీనిని అరికడుతుందా. ఇతర రాష్ట్రాల గురించి మాట్లాడటం కంటే మన ఆఫ్ సర్వీసు ఫలప్ చేసే దీనిని అధికారిగా దానిని ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ డి. నాగెంద్ర:- మెడమ్ స్పీకర్, నాకు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. ఒక్క దీన్ని కాన్ఫిరమ్ చేసి ఒక్క నిమిషం అవకాశం ఇవ్వండి.

మెడమ్ స్పీకర్:- కరువుపై దీనిపై ఉంది. మీరు నీటికి సంబంధించిన సభ్యులు. కరువు కేవలం మీరు అర్థం చేసుకోండి.

శ్రీ డి. జేవనరెడ్డి:- మెడమ్ స్పీకర్, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆస్తుల మార్పిడి, రీజిస్ట్రేషన్ లో సహకారంవెయటానికి కార్డ్ సెస్టమ్ ప్రవేశపెట్టామని చెప్పారు, సంతోషం, భూముల బద్దీ కొరకు, రీజిస్ట్రేషన్ కొరకు వెళ్తే పట్టాదారు పాస్ పుస్తకాలు చూపించ మంటున్నారు. ఇంకా ప్రభుత్వం 30 శాతం భూములకు పట్టాదారు పాస్ పుస్తకాలు ఇవ్వలేదు. నివేదిక కారణాలవల్ల ఇవ్వలేదు. 11వ కాలమ్ లో పేరులేదు, 16వ కాలమ్ లో పేరులేదంటూ 30 శాతం పాస్ పుస్తకాలు ఇవ్వలేదు. అటువంటివారు ఆస్తుల మార్పిడికొరకు ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు, రీజిస్ట్రేషన్ చేసే సమయంలో పట్టాదారు పాస్ పుస్తకాలు తప్పనిసరిగా చూపించాలని ఆంక్షను తొలగించాలి.

డాక్టర్ గ్రూప్ డ్వారా మహిళలకు ఆర్థిక పరిపుష్టి కలిగించటానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటుందని మనవేసేస్తున్నాను. వాస్తవంగా శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు గారు ప్రధానిగా, శ్రీ వీజయశాస్త్రిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడే ఈ డాక్టర్ పథకం ప్రవేశపెట్టారు. ప్రస్తుతం అధికారంలో ఉన్న బి.జె.పి. అమలవుతున్న సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అన్నింటినీ ఒకే గూటి కిందకి "స్వర్ణ జయంతి - గ్రామీణ స్వరాజ్య యోజన" అనే పేరుతో తెచ్చి అన్ని కార్యక్రమాలను కలిపి అమలు చేయాలని తలచుతున్నారు. దీనివల్ల మహిళలకు ఆర్థిక పరిపుష్టి కలిగిస్తున్న డాక్టర్ స్వతంత్ర ప్రజాపక్షి కొల్పోవచ్చు. కాబట్టి మేరు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు జరిపి, సభ ద్వారా రిల్యాన్స్ పావన గతంలో లాగా డాక్టర్ పథకాన్ని ప్రత్యేకంగా కొనసాగించాలని కోరుతున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఛీఫ్ కల ముందు ఒక సందర్భంలో మహిళల గురించి ప్రత్యేకంగా గానీ నడిండ్ల ఇన్ ఫోర్స్ చెప్పారు. మహిళలకు గానీ నడిండ్ల...

మెడమ స్పృకర్చి:- మరెంత సమయం తీసుకుంటారు. కరువుపెన్న చట్టం వలనన అవసరం లేదా?

శ్రీ జి. జీవన్మరెడ్డి:- మెడం స్పృకర్చి, నేను సజషన్స్ చెప్పాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మాకు కూడా ఓషిక ఉండాలి కదా. ఫుడ్ ఫినిషింగ్ ఫౌన్సిస్ ఎలా?

శ్రీ జి. నాగేందర్:- మీరు రెండున్నర గంటలకంటే ఎక్కువ మాట్లాడారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- తిండి కూడా ఇంకా తినలేదు. ఓషిక లేదు. నశించిపోతోంది. మీరేది అడుగుతారో. నాకు తెలుసు, అదే చెబుతాను వినండి. అధ్యక్షా, 3.10 ప్రజాపక్ష నాయకులు మాట్లాడుతూ.....
మ.

శ్రీ యు. పురుషోత్తంరెడ్డి (రామన్నపేట్):- అధ్యక్షా, నేను ఒక పాయింట్ మాత్రమే చెబుతాను.....

మెడమ స్పృకర్చి:- పురుషోత్తం రెడ్డిగారూ... మీరు సెనైయర్ సభ్యులు. ముఖ్యమంత్రిగారు కార్గిఫికేషన్స్ ఇవ్వబోతున్నప్పుడు మధ్యలో మాట్లాడితే ఎలా?

శ్రీ యు. పురుషోత్తంరెడ్డి:- అందుకే అధ్యక్షా, ఒక ముఖ్యమైన పాయింట్ వార్ల దృష్టికి తీసుకురావాలనుకుంటున్నాను. అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ ఫినిషింగ్ అవకతవకలు, బొనుగులు ఉంటే నాకు చెప్పండి, నేను కడినచర్మలు తీసుకుంటానని చెప్పారు. చాలా సంతోషం. దాని కోసమే చెబుతున్నాను. ఆపమానంగా చెప్పడంలేదు. ఒక గొడ్డు వెశారు. 200 కి.మీ.ల గొడ్డుకు 240 కోట్లు. అంటే ఒక కిలోమీటర్ కు ఒక కోటి 20 లక్షల రూపాయలు. వారు ఫార్మేషన్ స్టేజీలో ఉందన్నారు. కొంత ఫార్మేషన్ స్టేజీ ఉంది. కొంత బ్యాక్ బాఫ్ అయింది. బ్యాక్ బాఫ్ అయిన బొంబ గతుకులున్నాయి. కాబట్టి దానిని పరిశీలించి చర్య తీసుకోమని కోరుతున్నాను. ఇటువంటివి ఇంకా కొంత ఇన్ఫర్మేషన్ తీసుకువస్తాను. వాటిమీద చర్య తీసుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ప్రజాపక్ష నాయకులు మాట్లాడుతూ ఇదిగోషన్ నకు సంబంధించి కర్మాటక వాళ్లు ఎక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఇక్కడ పెట్టాలెక బోతున్నారని కాబట్టి ఎక్కువ డబ్బులు పెట్టాలని కోరడం జరిగింది. ఇప్పుడు గోదావరి వాటర్ల యుటిలైజేషన్ ఆథారిటీని మనం క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. దానికి డబ్బు పనిధంగా మొట్టిపాట్ చేయాలి. ఆటోపెన్చూరు. గడచిన రెండు, మూడు సంవత్సరాల్లో డబ్బు ఖాళీమం మొట్టిపాట్ చేయగలిగాం. కానీ వాటిని పూర్తిగా ఖర్చు చేయలేకపోయాం. డిసిబి. కోనిషి ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. కొంతమంది ఎక్స్ప్లైట్ కోట్ల ఫేయడం, కొంతమంది

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటించినపై వర్ష మరీయు ముఖ్యమంత్రి ప్రజ్ఞాపరము.

కుమ్మక్కు కావడం, కొంతమంది ఇంజనీరింగ్ స్టాఫ్ ఎస్టిమేట్స్ చేయడంబో, ఇంపీమెంట్స్ చేయడంబో, కొన్ని పొబ్బులు వచ్చాయి. ఇంతకుముందు గంగోపాధ్యాయ కమిటీని నెస్టు ఈ వర్షం డిపార్ట్మెంటుబుట్టి 30, 40 శాతం సర్వేలన్స్ ఉన్నారని రిపోర్ట్ ఇవ్వడంవల్ల ఈ డిపార్ట్మెంట్ వర్క్ క్లియర్ చేసిన తరువాత చాలమందికి స్టాఫ్ కూడా చాలని పరిస్థితి ఏర్పడింది. దానిని వర్క్ అవుట్ చేస్తున్నాం. ఇదిరెషన్ బడ్జెట్ బో ఫినిషంగా చేయాల్సి మాక్సిమం అందరితో మాట్లాడి చాలవరకు మాక్సిమం వాటర్స్ను యుటిలైజ్ చేయడానికి అన్ని ఆలోచనాం. అదేవిధంగా ఫి.సి.ఎ. గుర్తించి చాల క్లియర్ గా చెప్పారు. ఇవన్నీ ఫైనాన్సియల్ కొన్జిడ్ రవాల్. అల్ పార్ట్ మెంటుగూర్చి చాలసార్లు డిస్కస్ చేశాం. ఇక్కడ మనం అన్నీ ఫినిష్ పెట్టి ఆ పొబ్బులు రాకుండా చేసుకునికంటే ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఫెన్స్ కొవలసిన అవసరముంది. ఆ విధంగా ఫైనాన్సియల్ కొన్జిడ్ బో, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ పెడతామని చెప్పడం జరిగింది. అల్ పార్ట్ కూడా అన్నీ చూపించాం. డిస్కస్ చేయమన్నాం. అదే బోనీషేషన్ అడాప్ట్ చేస్తాం. ఫైనాన్సియల్ కొన్జిడ్ యూనిట్ రాకుండా బోయి పర్మిట్స్ వస్తూ మనకు ప్రమాదం వస్తుందన్న అబ్జెక్షన్ తప్ప మరొకటి కాదు. షా పవర్ విషయంబో, మళ్లీ చెప్పారు. మన రాష్ట్రంబో, అత్యవసరాలు జరిగినప్పుడు కర్నాటకబో, కూడా జరిగాయి. అదేమార్గంగా భేతమంతా ఇదే సమస్య వచ్చింది. అదేమార్గం తరగివచ్చి గారు డిటెయిల్ మాట్లాడినప్పుడు అందరి రాష్ట్రం నెస్టెంబువంటి వాల్స్ నెడె రాష్ట్రాలు మాన్ నెర్వుకోవాలని కాంగ్రెస్ పార్ట్ ప్రతిపక్ష నాయకుడుగా ఉన్నప్పుడు పార్లమెంటుబో, చెప్పారు. ఆవిధంగా మనం మాక్సిమం ఫ్రెయిండ్ గాం. ఈ రోజు మళ్లీ మరొకసారి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అవసరమైతే ఫుర్ వెళ్లి చూడండి. పంజాబ్ కానీ, రాజస్థాన్ బో, కానీ భేతబో, నెడె రాష్ట్రాలబో ఫినిష్ జరుగుతున్నదో, అల్ పంజాబ్ బో, బో, బో, మన బోనీషేషన్ ను సుసమ మూసివేసుకునే పర్మిట్స్ చేస్తుంది. అది కూడా ఫుర్ అల్ పంజాబ్. రెషన్ కార్డ్ గుర్తించి చెప్పారు. ఒక లక్షవరకు రెషన్ కార్డ్ ఇచ్చాము. పావర్ట్ దానికంటే డబుల్ గా ఉంట్. కొన్ని బోనీ కార్డ్ కూడా ఉన్నాయి. అందుకనే ఒక కోటి వరకు మనం ఇవ్వడం జరిగింది. పావర్ట్ 28 నుండి 35-40 శాతం వరకే ఉందని ఫెరీయన్ స్టాఫ్ వెలుతున్నాయి. లకావాలా కమిషన్ ఇంకా తగ్గింది ఇచ్చారు. ఈ సమస్యలన్నాయి కాబట్టి రెఫు రాష్ట్రంబో, డి.బి.ఎ. కంపూటర్లక్ ఫినిష్ బో, బో, పర్మిట్స్ ఫెసి ఫినిషంగా చేయాల్సి, అరువలకు కార్డ్ ఫినిషంగా ఇవ్వడమో అల్ పంజాబ్. ఇంద్రనారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ గోదావరి వాటర్స్ ఫండ్ ఇవ్వాలి భేతబో, రిపోర్ట్ తయారు చేయండి, మం డబ్బు తెస్తామంటున్నారు. నాకు అబ్జెక్షన్ లేదు. ఆయననే ఫెరీయన్ గా నేస్తాను. ఫినిషంగా కావాలంటే ఆ విధంగా రిపోర్ట్ తయారు చేస్తాం. టైంబోండ్ బో, బో, ప్రకారం తయారు చేస్తాం. ఆయన డి.బి.ఎ. వెళ్లి చేయించుకొస్తా బి నీట్ టి వెర్ పావర్.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రనారెడ్డి:- అధ్యక్షా, దీనిన నేను యాక్సెప్ట్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- టైం బోండ్ బో, బో, పెట్టాక అది రాకపోతే మళ్లీ ఫుర్ ఈ బోనీకు వచ్చే అవకాశముందదు. అది గుర్తు పెట్టుకొని చెప్పండి. అవసరమైతే ఫుర్ పార్లమెంటుకు బో, వలసినంతమైనా కానీ ఇక్కడకు వచ్చే అవకాశముందదు.

(సభలో నవ్వులు)

మీ ఉద్యోగం పోవడం నాకిష్టం లేదు. జైల్లో ఉండే పరిస్థితి గురించి చెప్పారు. ఇది కూడా ఆలోచించుకోవలసిన అవసరముంది. కొన్ని పెట్టి కేసు ఉన్నాయి. జైల్లో ఉండే వసతులమీద, జైల్లో పాలన మీద ఏ వాంటెడ్ బు హాప్ ఎ రెహ్మా. అవి రెహ్మా చేసి వివిధంగా చేయాలో చేస్తాం. ఒక్కోసారి వన్ మేన్ ఆర్మీ గురించి చెప్పారు. ఏదైనా మంచి కార్యక్రమం చేయాలంటే వన్ మేన్ ఆర్మీ స్టార్ట్ అవుతుంది. ఇప్పుడు మా ఆర్మీ ఎంత ఉందో మేరందరూ మాశారు. రేవో ఎల్లండో మేరు కూడా ఫాలో అవుతారు. ప్రతిపక్షాలు కూడా ఫాలో అవుతాయి. రాష్ట్రమంతా ఫాలో అవుతుంది. ఈ విధంగా డెబ్బడే ఆర్మీ పెరుగుతుందే తప్ప తగ్గే పరిస్థితి రారు. మేకేమే అనుమానం వద్దు. అందుకే మొన్న ఎలక్షన్ లో 36 మంది ఎంపీలు గెలిచారు. రాబోయే రోజుల్లో 42 మంది గెలుస్తారు. అవిధంగా డెబ్బడే ఆర్మీ పెరుగుతుందే తప్ప తగ్గే పరిస్థితి లేదని ఒక్కోసారికి తెలియజేస్తున్నాను. డింకింగ్ వాటర్ గురించి చెప్పారు. దానిపై సిన్సియర్ గా ఉన్నాం. వివిధంగా చేయాలో వరల్డ్ బ్యాంకుతో సెగ్మెంటేడ్ చేస్తున్నాం. టర్నిష్ అండ్ కండిషన్స్ ఆలోచించుకోవలసిన అవసరముంది. తప్పకుండా గవర్నమెంట్ ఈజ్ వెరీ కమిటెడ్ అండ్ సిన్సియర్. మం వారితో మాట్లాడి వివిధంగా చేయాలో చేస్తాం. శంకరపల్లి ఎన్.టి.పి.సి. విషయం చెప్పారు. ఇది కూడా మనం ఆలోచించుకోవలసిన అవసరముంది. ఇంతవరకు భారతదేశంలో మొట్టమొదటిసారిగా ఎన్.టి.పి.సి. డెడికేటెడ్ యూనిట్ ఒకరాష్ట్రానికి వచ్చింది. అది ఆంధ్రప్రదేశ్ కే వచ్చింది. ఎన్.టి.పి.సి. సింహాద్రి విషయమై నేను ఎన్సిసార్లు వోరాడలో అన్సిసార్లు వోరాడాను. ఏ యూనిట్ కైనా షేరింగ్ ఉంటుంది. ఆ షేరింగ్ ప్రకారం మూడు స్టేట్స్ కు ఇస్తారు తప్ప మన ఒక్కరికే ఇవ్వరు. అయినా యున్నెట్ డి గవర్నమెంట్ తో వోరాడి సాధించాం. ఈరోజు సింహాద్రి ప్రాజెక్టు హండింగ్ వర్సింట్ వెయ్యి మెగావాట్లు మనకే తెచ్చింపాం. అవిధంగా మనం సాధించుకోగలిగాం. అది ఎంక్లైర్ తలుగుదేశం యొక్క క్రిజేట్ అని తెలియజేసు కుంటున్నాను. శంకరపల్లి కూడా మనం వదిలిపెట్టలేదు. ఎన్.టి.పి.సి. పెనక్కి, ముందుకు పోతున్నారు. పూయర్ వివిధంగా తేవాని భయపడుతున్నారు. దీనిని చూడా పరస్మా చేస్తున్నాం. ఇక మున్సిం మ్మనారిటీలకు బి.పి. ప్రతిపత్తి అవ్వారు. వివిధంగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుపుకోవాలో అవిధంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. సెవరల్ పాలీసీలు పెట్టాం. ఇప్పుడు చాల కమ్యూనిటీస్ కు కూడా వివిధంగా చేయాలో ఆలోచిస్తున్నాం. ఉర్దూ రెండవ లాంగ్వేజి క్రింద ఎనిమిది కారు 12 జిల్లాలో చేశాం. దానికి కావలసిన ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కూడా ఇవ్వమన్నాం. ఇవ్వకపోతే ఇన్ని రోజులు ఎలక్షన్ లో ఉన్నాం కాబట్టి మళ్ళీ కనుక్కుంటాను. తప్పకుండా అన్ని విషయాలలో డెసిషన్ తీసుకుంటాం. ఉర్దూను రెండవ లాంగ్వేజిగా అన్ని విధాలా గౌరవించడమే కాకుండా 12 జిల్లాలో ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నాం. హాజ్ పీరిగ్గిమ్మకు డ్విరెక్ట్ ఫెల్లో కావాలన్నారు. దీనికి నేను ఇటీవల ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వంతో ప్రయత్నం చేసి పెద్ద ఫెల్లో కావాలంటే మన రిస్కే వాలడం లేదు. అది ఒకటే విషయం తప్ప లేకపోతే ఫెల్లో వేయించుకోవచ్చు. వేటైతే ఏర్ బిమ్మలయినా వేయస్తాను. సి.పి.ఎం. సభ్యులు మాట్లాడుతూ దళితుల గురించి చెప్పారు. నేను వివిధంగా కంట్రోల్

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదనపై వర్ష మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రతుష్టరము.

చేస్తున్నానో చెప్పాను. మిగతా వాటిని కూడా కంట్రోల్ చేస్తాం. వాళ్లు వెన్స్ బెంగాల్‌లో ఐదుసార్లు అధికారంలోకి వచ్చామని, మీరు కూడా మంచిపనులు చేస్తే తప్ప ఉండలేరన్నారు. అందుకే విజన్ తయారుచేశారు. మీకు ఏమీ అనుమానం అక్కరలేదు. రాబోయే 2020 విజన్ ఇంప్లిమెంట్ చేసేవరకు తెలుగుదేశం ఇక్కడ ఉంటుంది. మీకు ఆ అనుమానం అవసరం లేదు. ఇక సురేష్‌రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ బోర్డ్ ఫర్ తెలంగాణా లెకషోత బ్యాకవర్డ్ ఏరియాస్ అన్నారు. అవన్నీ కూడా ఎప్పటికప్పుడు అనల్వైజ్ చేస్తున్నాం. అన్ని ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాలి. ఎక్కడ బ్యాకవర్డ్ ఏరియాస్ ఉన్నాయో వాటిపైన ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టి అభివృద్ధి చేయాలని డెస్టినీ తీసుకోవడం 3-20 జరిగింది. ఆ విధంగా మేము కాన్సన్‌బీజిషన్ చేస్తున్నాం. మళ్ళీ మూడు మ. బోర్డులు క్రియేట్ చేయడం వల్ల ఉపాధి తప్ప ఏమీ జరగదు. ఇంతకు ముందు బ్యాకవర్డ్ ఏరియా అభివృద్ధి మాస్ట్రీ 95-99కి 43.19 శాతం పెట్టాం. 90-94కు 35.34 శాతం పెట్టాం. దీనిని యింకా ఏ విధంగా బడ్జెట్‌లో బ్యాలన్స్ చేయాలో కూర్చోని ఆలోచిస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇండస్ట్రియల్లైజేషన్-2000 గురించి అడిగారు. దానిపై కూడా డిస్ కస్ చేసి త్వరలో నిర్ణయం తీసుకుంటాం. రివల్వ్యూక్ డే-50 సంవత్సరాలు పూర్తి అయినందున దాన్ని వివిధంగా సెలబ్రేట్ చేస్తారని అడిగారు. దీనికి సంబంధించి అన్ని విషయాలను వర్క్‌వుట్ చేసి వివిధంగా కండక్ట్ చేయాలి. ఆ విధంగా చేస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ఎస్.ఆర్.టి.ఎస్.ను హైదరాబాదులో ఏర్పాటుచేసే విషయం అడిగారు. చాలా మెట్రోయిట్ పెట్టాం. కన్సల్టేషన్ కు కూడా పెట్టాం. యిది కొన్ని ప్రాంతాల్లో, యింప్రూవ్మెంట్ అని చెబుతున్నారు. దానిపై డేటయిల్స్ గా ఆలోచించి మాస్ బ్యాన్స్ పోర్ట్ కోసం ఉన్నటువంటి రైన్స్ కూడా ఉపయోగించుకొని, ఏ విధంగా చేయాలి ఆలోచిస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను. రెడ్యానాయక్ గారు రైతులకు కరెంట్ కనెక్షన్లు గురించి అడిగారు. మే గవర్నమెంట్ వస్తే నాలుగు లక్షల కనెక్షన్లు యిస్తామన్నారు. మావల్లయితే కావడం లేదు. దానికి మెట్రోయిట్, డబ్బు చాలా అవసరం, దాన్ని కూడా వర్క్‌వుట్ చేస్తున్నాం. రైతులను ఆదుకోవాలి. ఈ ఇయర్ లో బ్యాన్స్ కోకు రూ.2 వేల కోట్లు నష్టం వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. ఈ సంవత్సరం పంటలు కాపాడుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. ఏదేమైనప్పటికీ, యిది అల్ రైడ్ కమిటెడ్ కాబట్టి త్వరలోనే దీని గురించి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. బ్యాంక్ లాగ్ కు సంబంధించి కరెక్ట్ గా నావద్ద ఫిగర్స్ లేవుగాని చాలావరకు యింప్లిమెంట్ చేశాం, మళ్ళీ నేను పరీక్షా చేస్తాను. బ్యాంక్ లాగ్ ను యింప్లిమెంట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఉంది.

ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. గురించి అడిగారు. మే డిల్లాలి నే ఎ.ఐ.టి.పి. క్రింద రూ.500 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి పరిస్థితికి వచ్చాం. వాటిల్లో స్కేములకు సంబంధించి, రాష్ట్రంలో డబ్బులు ఖర్చుపెట్టమంటే మావాళ్ళందరూ కలసి వరంగల్ లోనే ఖర్చుచేశారు. పని జరిగిన మాత్రం వాషింగ్, అయితే అనుకోకుండా గవర్నమెంట్ అనుమతి లేకుండా కేరాలంటే బడ్జెట్ ఎలోకేషన్ కంటే ఎక్సెస్ గా అక్కడ ఖర్చుచేశారు. దాని గురించి కూడా ఆలోచించడం జరుగుతుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

హౌసింగ్ గురించి అడిగారు. హౌసింగ్ కు సంబంధించి రూ. 10 వేల నుంచి రూ. 17,500 కు పెంపాం. పెద్ద సంఖ్యలో యిళ్లు కట్టవలసివిన అవసరం ఉంది. ఈ విషయం గురించి కూడా ఎనల్వేజీవేసి నిర్ణయం తీసుకుంటాం. అసెంబ్లీ నియోజకవర్గం అభివృద్ధి నిధుల గురించి అడిగారు. ఫండ్స్ లేవు మీకు కూడా డిస్ క్రిప్షన్ లేదు. గామ సభలను ఏర్పాటుచేసి, ప్రజలందరినీ అందులో ఇన్ వాల్వ్ చేసి స్వయంగా అభివృద్ధి చేపట్టే విధంగా ఆలోచన చేస్తున్నాం. మనమందరమూ కలసి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ఏ విధంగా చేయాలో ఆలోచించి ఆ విధంగా చేయడానికి ముందుకు పోదాం. జి.సి. దివాకర రెడ్డిగారు మళ్లీ పి.పి.ఎ.ల గురించి అడిగారు, రెవెన్యూ డెఫిసిట్ రూ. 1400 కోట్లని చెప్పారు. దీన్ని గురించి ఓపెన్ గా డిస్ కస్ చేద్దాం. మే అందరితో చర్చిస్తాను. ఫైనాన్సియల్ పోజిషన్ మేముండు పెడతాను. ఫండ్స్ ను ఏ విధంగా మొబిలైజ్ చేయాలో మిమ్మల్నందరినీ అడుగుతాను. ప్రజలను కూడా సమాయత్తం చేద్దాం. ఎంత డబ్బులు కావాలో, ఎంత ఖర్చు చేయాలో ఆలోచించి, ప్రతి ప్లా కూడా సర్వీసియోగం చేయడం కోసం ప్రయత్నిస్తాం.

(అంతరాయం)

మేరు ఎలాగూ యిటు రాలేదు. (కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులనుద్దేశించి) కాబట్టి మేవేత కూడా పనులు చేయించాలని అనుకుంటున్నాను. కన్ స్ట్రక్టివ్ అపోజిషన్ అని రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు అన్నారు. కాబట్టి మే సజ్జషన్స్ కూడా తీసుకొంటాం. మళ్ళీ గురించి కూడా చెప్పారు. ఈ విషయంలో మేము చాలా ఫర్మ్ గా ఉన్నాం. ఇంతకుముందు సింగిల్ నెంబర్ లాబర్ ఉండేది. అవకతవకలు జరుగుతుండేవి. దాన్ని కంట్రోలు చేశాం. మహారాష్ట్ర, బిళ్లారి తదితర ప్రాంతాలనుంచి సింగిల్ నెంబర్ రన్ చేస్తున్నారు.

(అంతరాయం)

జీవన్ రెడ్డిగారు పట్టాదారు పాసు ఫుస్ తకాల గురించి చెప్పారు. దాని గురించి కూడా ఆలోచిస్తాం. అదేవిధంగా డ్వాక్రా గురించి చెప్పారు. భారతదేశంలో ఎన్నెకే డ్వాక్రా గ్రూపులున్నాయో, అంతకంటే రెండింతలు మన దగ్గర ఉన్నాయి. ఈ స్కేమును కేంద్రమే ప్రారంభించింది. నేనని చెప్పలేదు. కాని దాన్ని డెవలప్ చేసిన ఘనత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికే దక్కింది. చాలావరకు మోజీవేజ్ చేశాం. అల్ ఇండియాకు ఆదర్శంగా తయారైంది. ఎస్.జి.ఎస్.వై. ఐ.ఆర్.డి.పి. డ్వాక్రా, బ్లొజమ్, సిట్లా, ఎండబ్ల్యుఎస్ డికెవై వంటి స్కేములు ఇందులో ఉన్నాయి. డబ్బులకు ప్రాధాన్యం లేదు. వచ్చిన ఎలోకేషన్స్ లో డ్వాక్రాకు ప్రాధాన్యమిస్తాం. డ్వాక్రాకు డబ్బులు లేవనే సమస్య ఉండదు. రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడా డబ్బులు పోవ్వేడ్ చేస్తుంది. అంతేగాకుండా వారు

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదనపై చర్చ మరియు ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

కూడా ప్రగిరోజా ఒక రూపాయి సేవ్ చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా సేవ్ చేసిన డబ్బులు, మనం యిచ్చిన డబ్బులు కలిసి మార్చి లోపల రూ.500 కోట్లు అవుతాయి. ఈ అయిదు సంవత్సరాల్లో రూ.2500 నుంచి రూ.3000 కోట్లు అయ్యే అవకాశం ఉంది. దీన్ని యింకా యింటిన్నీళ్ళ వేస్తామని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

గ్యాస్ కనెక్షన్లు గురించి అడిగారు. దాన్ని వకడ్డంబడిగా చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. గ్యాస్ సిలిండర్లను ఊర్లోకెళ్ళి యిచ్చి, ఎంపీల సిలిండర్లను రేషన్ చేయాలని చెప్పాం. డబుల్ సిలిండర్స్ యివ్వడానికి వర్క్ అవుట్ చేయాలి. ఈ పథకాన్ని ఎఫెక్టివ్గా యింప్లెమెంట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. పురుషోత్తంరెడ్డిగారు ఒక రోడ్డు విషయం చెప్పారు. తప్పకుండా క్వాలిటీ కంట్రోల్ యింజనీర్లను అక్కడకు పంపిస్తాను. వర్చువల్గా నేను కూడా కాన్సన్జ్ట్రబ్ట్ చేస్తాను. మీ దగ్గర యింకా యిన్ఫర్మేషన్ ఉంటే యివ్వండి. తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటాను. మళ్ళా విషయానికి సంబంధించి చర్చలు తీసుకుంటాం. We are determined, we are firm and we will control mutkha. గవర్నర్గారు ఏదైతే అడ్జస్ట్ చేశారో దానికి సంబంధించి వారిని మనస్ఫూర్తిగా మనందరి తరపున అభినందిస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఈ తీర్మానాన్ని యునానిమస్గా పాస్ చేయవలసిందిగా మిమ్మల్నందరినీ కోరుతున్నాను.

Madam Speaker:- I presume that the amenities to the motion of Thanks to the Governor's Address are not pressed for. Now, I shall put the motion to vote.

The question is:

"That an Address be presented to the Governor as follows:

"That the Members of the Eleventh Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this first session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to the Legislative Assembly on 11th November, 1999."

(Pause)

The motion was adopted.

Madam Speaker:- Now, I will take up the discussion on drought.

డా. ఎం.వి. మైసూరాద్ది:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో కరువు పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. కరువుపై చర్చించడానికి కూడా సమయం కరువైతే ఎలా అధ్యక్షా, కరువుపై చర్చించడంకోసమే ఈరోజు వరకు సభయొక్క కార్యక్రమాలను వాయిదా వేసి కానీ ఒక్క అరగంటలో ఏమీ డిస్కస్ చేస్తాం?

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరాజు:- అధ్యక్షా, వారికి కరువుపై చర్చించడానికి ఎంత ఆసక్తి ఉందో అటువైపు చూస్తే తెలుస్తుంది (కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల సంఖ్య తక్కువగా ఉండడం చూసి) కానీ మేము తేసుకోబోయే యాక్షన్లలో మాత్రం కరువు ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను.

డా. ఎం.వి. మైసూరాద్ది:- అరగంటలో వర్ష ముగిందడం న్యాయమా అధ్యక్షా? ఈరోజు రాష్ట్రంలో కరువు పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉంది. అరకారగా పడిన వర్షాలకు చాలావోట్ల రైతులు విత్తనాలు వేశారు, ఎరువులు వేశారు. ఒక్కొక్క రైతు ఒక ఎకరంలో వేరుశనగ విత్తనానికి రెండు నుంచి మూడు వేల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. కానీ పశువుల తెక్కల పశుకారం అయితేనేమీ, వాస్తవ పరిస్థితులైతేనేమీ, విత్తనాలు వేసిన తర్వాత మూడు, నాలుగు మాసాలపాటు వర్షాలు లేక పంటలు పూర్తిగా సర్వనాశనం అయ్యాయి. పశువుల మేతకు ఉపయోగపడే విధంగా కూడా పండలేదు. రబీ 3-30 సీజన్లో అయినా పంట వేసుకోకపోతామా అని, సేద్యం చేసుకున్నారు. కానీ మ. రావలసిన ఋతుపవనాలు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఇంతవరకు వర్షం పడలేదు. రబీ పంట వేసుకునే పరిస్థితి కూడా లేకపోయింది. ఇది చాలా దారుణమైన పరిస్థితి. గతంలో ఎక్కువ వర్షాలు పడి పాడైపోయాయి. ఈ సంవత్సరం వర్షం పడలేదు. దాదాపు నాలుగు, ఐదు సంవత్సరాలుగా వర్షాభావ పరిస్థితి సరిగ్గా లేదు. రైతులు కోలుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. రైతులకు జీవించే పరిస్థితి లేక ఆత్మహత్యలే శరణ్యం అయ్యాయి. సంసారాన్ని సాకే పరిస్థితి లేదు. కనీసం రబీలో వర్షం పడితే విత్తనం వేసుకుందామనుకున్నారు. కానీ ఆ ప్రాంతంలో చాలా దారుణమైన పరిస్థితి ఉంది. పశుసత్తం మన రాష్ట్రంలో సగ భాగం కరువు పరిస్థితి నెలకొని ఉంది. రైతు కూలీలకు పనిలేక, ఏమీ చేయాలో తోచడం లేదు. మంచినీటికి కటకటగా ఉంది. ఈ సమయంలో మంచి నీరు సమృద్ధిగా ఉండవలసిన సమయంలో కూడా చాలా ఇబ్బందులు ఉపడుతున్నారు. ఎండాకాలం వచ్చే సరికి ఎంత ఇబ్బందులు పడతారో ఆలోచించండి. పశుత్వం 50% కరువు మండలాలను ప్రభావించింది. మంచి ఎక్కువైతే మజ్జిగ పలుచన అవుతాయన్నట్లుగా, అన్ని మండలాలు ప్రభావం ఎలా? సగటు వర్షపాతాన్ని ఒకసారి చూడండి. ఈ సంవత్సరం పడిన దానిని ఒకసారి చూడండి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో నార్మల్గా 369 మి.మీ. వర్షం పడుతుందంటే, ఈ సమయంలో మిగతావోట్ల పడే వర్షపాతం కంటే తక్కువ. 369 మి.మీ. వర్షపాతం చూపించారు. కానీ ఆ ప్రాంతంలో నిజంగా అంత వర్షం పడిందో లేదో చూస్తే మంత్రాగారికి పరిస్థితి అర్థం అవుతుంది. సానుసరిగా సగటు వర్షపాతాన్ని తేసుకొని, కరువు మండలాలలో ఎంత తక్కువ పడిందో చూసి, ఆ ప్రకారం కరువు మండలాలు ప్రభావించాలి. లేకపోతే కరువు పరిస్థితి దారుణంగా ఉన్న మండలాలకు అన్యాయం జరగడమే అవుతుంది.

ప్రభుత్వం అన్ని కరువు మండలాలను ప్రకటించే సమయంలో కొన్ని పరిస్థితులు ఆలోచన చేసి ఉండవలసింది. సగటు వర్షపాతాన్ని కూడా లెక్కలోనికి తీసుకోవాలి. ఒకచోట 593 మి.మీ. వర్షం పడుతుంది. ఆ మాదిరిగా ప్రకటించడంవల్ల మండలాలకు పూర్తిగా న్యాయం జరుగుతుందా అని అడుగుతున్నాను. ఇది చాలా అన్యాయం. కరువు ప్రాంతంలో ఎక్కడైతే కరువు బాధితులు ఉన్నారో, వారికి తీసుకొనే సహాయక చర్యలు కరువైతే న్యాయం జరుగదని మనవి చేస్తున్నాను. "మండలాలను ప్రకటించడంలోనే మార్గదర్శక సూత్రాలకు తిలోదకాలు" అని కూడా వార్తా పత్రికలలో వచ్చింది. కరువు మండలాలను ప్రకటించడంలో అధికార యంత్రాంగం మార్గదర్శక సూత్రాలను పాటించలేదని మంత్రి వర్గమే అభిప్రాయపడిందని విశ్వసనీయముగా తెలిసినదని పత్రికలలో వ్యాశారు. కరువు మండలాల జాబితా తయారు చేయడంలో స్పష్టమైన అవగాహన లేకపోవడంవల్ల, కరువు పరిస్థితుల అంచనాలు తారుమారు అవుతూ ఉండటమేనని క్యాబినెట్ లో డిస్కుస్ చేశారని పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. నిజముగా నిర్దిష్టమైన అభిప్రాయాలతో కరువు మండలాలను ప్రకటించినట్లు లేదు. కాని రాజకీయముగా ఆలోచన చేసి కరువు మండలాలను ప్రకటిస్తున్నట్లు ఉంది. నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు క్రింద ఉన్న కొన్ని మండలాలను కూడా కరువు మండలాలగా ప్రకటించారని అన్నారు. ఇది ఏమి న్యాయం అధ్యక్షా? వర్షంపడక దారుణమైన పరిస్థితిలో ఉన్న వారి పరిస్థితిని అర్థం చేసుకుంటారా; వారిని గురించి ఆలోచిస్తారా, రాజకీయముగా ఆలోచన చేసి ప్రకటిస్తారా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

సెప్టెంబరు నెలలో ఎన్నికల ఫలితాలు వెలువడకముందే ఈ కరువు ప్రాంతాలను ప్రకటించడం జరిగింది. స్వయముగా ఎవరైతే సహాయక చర్యలు చేపట్టడానికి ఉన్నారో, అటువంటి ముఖ్యమంత్రి ఈ ప్రాంతాలను సందర్శించి "చాలా బాధాకరమైన పరిస్థితులు, పూర్తిగా నష్టపోయారు, చాలా అన్యాయం జరిగింది" అని అన్నారు. ఇప్పటివరకు వారు తీసుకున్న చర్యలు ఏమీలేని అడుగుతున్నాను. నీన్నగాక మొన్న అసెంబ్లీకి వచ్చే ముందు కరువు ప్రాంతాలలో రైతు కూలీలు వలసపోకుండా ఉండటానికి ఒక్కొక్క మండలానికి రూ. 2 లక్షలు ఇచ్చారు. ఆ డబ్బుతో ఎంత మంది రైతు కూలీలను అదుకుంటారు? ఏ గ్రామానికైనా మంపినీటి సౌకర్యం కలుగ చేయటానికి రెండు బోరు వేస్తే సరిపోతుంది. తుఫాను బాధితులను అదుకుంటున్నారు. తుఫానులో పంట నష్టం జరిగితే నష్టపరిహారం చెల్లిస్తారు కానీ కరువు బాధితులకు నష్టపరిహారం ఎందుకు చెల్లించరు?

ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ మండలాలలో పర్యటన చేసి మూడు నెలలు అయింది. తరువాత అగ్రికల్చర్ శాఖామంత్రిలు కూడా వచ్చారు. పాపం, ఆయనకు పర్యటించటానికి సమయం దొరకలేదు. మంత్రిగారు ఒక ఊరికి వచ్చి, ఒక బంగళాలో కూర్చుని, పదిమంది రాజకీయనాయకులను పిలిపించి మాట్లాడారు. కాని కరువు ప్రాంతాలను చూడలేదు. వాటిపై సందర్శించకుండానే, ఉపరాష్ట్రపతిగారు వచ్చారని తిరుపతికి వెళ్లాలని వెళ్లారు. నిజంగా ఎంత విత్తమర్పి ఉందో చూడండి. పోటోకాల్ ప్రకారం ఇంకొక మంత్రిగారు వెళ్లవచ్చు కదా? అగ్రికల్చర్ మంత్రిగారే వెళ్లవలసిన అవసరమేమిటి? నిజముగా విత్తమర్పి ఉంటుంటారా?

కేంద్రం నుంచి కరువు బృందం రావచ్చు. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని అడగవచ్చు. అక్కడ ఎన్.డి.ఎ. ప్రభుత్వము ఉంది. మీరు దానిలో పార్టీనర్స్. మీరు ఎంత ఎక్కువ నిధులు తీసుకువస్తే, అంత మంచిది. మేము వద్దనము. కరువు బృందాన్ని రమ్మనండి. బాగా నష్టం జరిగిందని చూపించండి. ఇంకా ఎక్కువ నిధులు సంపాదించండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. కేంద్రం నుంచి నిధులు రాలేదని, సహాయ చర్యలు తీసుకోకపోవడం బాగలేదు. పదవ ఫైనాన్స్ కమిషన్ సెక్యూర్స్ కెలామిటీ రిలేఫ్ ఫండ్ క్రింద పుతి అయిదు సంవత్సరాలకు డబ్బు ఇస్తున్నారు.

"The Commission worked out Rs.6304.00 crores as a Calamity Relief Fund. Out of which the centre and State will contribute 75% and 25% respectively. The said amount of contribution of the Government of India is Rs.4728.00 crores and the contribution of the States is Rs.1570.00 crores. This grant is Grant-in-Aid under Article 275(1) of the Constitution towards the central contribution."

(శ్రీ ఎం.వి. క్రిష్ణారావు అధ్యక్షస్థానంలో వున్నారు.)

3.40 గత 5 సంవత్సరాలలోను గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా షేర్ రూ.490 కోట్లు మ. కాగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ షేర్ రూ.163 కోట్లు - మొత్తం రూ.653 కోట్లు. అందులో నుండి అత్యవసరమైన వాటికి ఖర్చు చెయ్యవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే దానికి చూసే అవసరంలేదు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నోట్‌లో పెప్పారు. ఇంతవరకూ స్టేట్ షేర్ రూ.35 కోట్లు, సెంట్రల్ షేర్ రూ.107 కోట్లు, అడిషనల్ ప్రొవిజన్ రూ.100 కోట్లు - మొత్తం రూ.244 కోట్లు వరకూ ఉంది. ఇంతవరకూ రూ.148 కోట్లు రిలీఫ్ చేసినట్లు చెబుతున్నారు. డాబ్బో క్రింద రూ.122 కోట్లు, మరొక రూ.96 కోట్లు ఉంది అంటున్నారు. రూ.25 కోట్లు ఫడ్స్, సెక్యూర్స్‌కు వోను ఉండన్నారు. రైతులకు ఎందుకు నష్టపరిహారం చెల్లించకుండా ఉన్నారు. కాపీ ఇన్‌స్యూరెన్స్ ఉంది. ఇది లోన్ ఇన్‌స్యూరెన్స్ మాదిరిగా ఉంది. లోన్ తీసుకున్న వారికి మాత్రమే కాపీ ఇన్‌స్యూరెన్స్ అప్లయ్ అవుతుంది. కొత్తగా రబీ నుంచి ఒక స్కేము అమలు జరిగేట్లు చెబుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం చేస్తోంది. కొత్త స్కేము ప్రకారం పుతి ఒక్కరికీ ఇన్‌స్యూరెన్స్ వచ్చే అవకాశం ఉంది. కేంద్రప్రభుత్వం స్కేము క్రింద కామన్ గుడ్ ఫండ్ రెయిజ్ చెయ్యాలి. దీనికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం 50 శాతం వొప్పున పెట్టుకోవాలి. ఫండ్ రెయిజ్ చెయ్యడానికి నిధులు కావాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే దానిని అమలు చెయ్యకుండా చేస్తోంది. ఒప్పుకోవడం లేదు. రైతులకు నష్టం జరుగుతోంది. ఎప్పుడయినా కానీ రైతులను ఆదుకుంటాము, రైతు శ్రేయస్సు, మా శ్రేయస్సు, రైతు సంక్షేమం చూస్తామని అంటున్న ఈ ప్రభుత్వం కామన్ గుడ్ ఫండ్ ఇన్‌స్యూరెన్స్‌లో పెట్టడానికి ఎందుకు వెనక్కిపోతున్నారు? ఇంతకు ముందే ముఖ్యమంత్రిగారు స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ అని, విజన్-2020 అమలు చేస్తామని చెప్పారు. ఒక్కొక్క స్కేముకు వేలాది కోట్ల రూపాయలు పెడుతున్నట్లు చెప్పినప్పుడు, కాపీ ఇన్‌స్యూరెన్స్‌కు, రెక్కాడే కానీ డొక్కాడని రైతుల కోసం ఫండ్ పెట్టడానికి ఎందుకు వెనక్కిపోతున్నారు? కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ స్కేమును రబీ నుంచి అమలు చెయ్యాలి అంటున్నారు. పుతి ఒక్కరికీ అని పెట్టారు. గామాన్ని

యునీట్‌గా తీసుకున్నారు. వివిధ పంటలకు అప్పుడు చేశారు. ఎవరయినా ఇన్‌సూరెన్స్ చేసుకోవచ్చు. ప్రిమియం కట్టడానికి బాధపడుతున్నారు. ఇక్కడ నుంచి మంచి మంచి పక్కటెముకలు వస్తున్నాయి. బ్యాంకుల నుండి అప్పులు రేషన్‌కార్డు వస్తున్నాయన్నారు. కానీ బ్యాంకుల వారు రైతులమీద పడి అప్పులను వసూలు చేస్తున్నారు. ఇదేమిటి? ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రభుత్వం నుంచి మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. పత్రికా పక్కటెముకలు వస్తున్నాయి. అయినా ఎందుకు వసూలు చేస్తున్నారు? అధికారికంగా రాలేదని అన్నారు. బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారు. ఎందుకు ఇంతవరకూ ఆదేశాలు పంపలేదు? గోరు మట్టుమీద రోకటిపోటు లాగా ఒక వేపున బకాయిలు వసూలు చేస్తున్నారు. పంటలు పండించాలంటే విద్యుచ్ఛక్తి అవసరం ఉంది. బావులకు కరెంటు మోటార్లు పెట్టుకున్నవి ఉన్నాయి. పంటలు దక్కించుకోవాలంటే విద్యుచ్ఛక్తి అవసరం. సక్రమంగా కరెంటు రాదు. వచ్చినా లో వోల్టేజీ ఉంటుంది. ఒక రోజు రాత్రి పూట వస్తుంది. ఒక రోజు పగలు వస్తుంది. ఒకటి, రెండు ఎకరాలు గల రైతులు పొలంలోనే పడుకోవలసి వస్తుంది. ఇంటికి రావడంలేదు. ఎప్పుడు కరెంటు వస్తుందో, పోతుందో తెలీదు. కనుక పొలంలోనే పడుకుంటున్నారు. ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ చేసే అవసరంలేదు. ఆటోమేటిక్ గా ఫ్యామిలీ ప్లానింగ్ అయిపోతుంది. కరెంటు ఇవ్వరు. రైతులు బాధ పడుతున్నారు. గ్రామాలమీద పడి ప్రతి వోట విద్యుత్ బకాయిలు కట్టమని వేడిస్తున్నారు. రైతులు చెల్లించలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. కరువు ఉంది. ఎట్లా కడతారు? ఇటువంటి పరిస్థితిలో ట్యాన్కర్ల ద్వారా దీని వేస్తున్నారు. ట్యాన్కర్ల కట్ వేస్తున్నారు. చెమినీ బో. వో. మాశాము. 15 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి నీలిపి వేశారట. 15 గ్రామాలు చీకట్లో ఉన్నాయి. 50 వేల బావులకు కనెక్షన్ ఇస్తామని అంటున్నారు. 3 లక్షల అప్లికేషన్స్ పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. బాకీలు కట్టాలని వేడిస్తూ, కరెంటు తీసువేస్తున్నారు. ట్యాన్కర్లకు నష్టం అంటున్నారు. దీని గురించి ఆలోచించండి. రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, one submission. The Hon'ble Speaker in the morning said that the House would be adjourned by 4.00 p.m. It is already 3.45 p.m. Only 15 minutes left. A number of speakers are yet to speak and thereafter I have to reply. I don't know how it is going to be fulfilled.

Chairman:- Let us sit for half-an-hour after 4'0 clock.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Even then, there will be only 45 minutes. It may not workout

డా.ఎం.వి. మైసూరాద్రి:- సేను ముందే అడిగాను. కరువు పరిస్థితి ఉంది. సమయం కూడా కరువేస్తూ కరువు మీద చర్చకు ఒక్క రోజే ఇవ్వారు. ఏ సమావేశంలోనైనా ఆఖరి రోజు చర్చ పెడతారు. ఏ రోజో పెడతారు. సమయం ఉండదు. డిమాండ్స్ కాకుండా వోతాయి. మెంబర్ కాకపోయినా గత 5 సంవత్సరాలనుంచీ సేను

గమనిస్తున్నాను. ఎప్పుడయినా సరే ఆశురున పెత్తనమే. ఇది న్యాయం తెలుసుకో అవుతుందా?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- మేరుష్పప్పుడూ అంతే.

డా.ఎం.వి. మైసూరాద్రిడ్డి:- మేము ఎప్పుడూ తెలుసుకుంటున్నాం.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Yesterday, you people have wasted one hour and forty five minutes time of the House.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ నుండి అంతరాయం)

డా.ఎం.వి. మైసూరాద్రిడ్డి:- విత్తనాల సంవత్సరం ఉంది. ఇది ఒక పెద్ద భాగం. కరువు సమస్యతో పంజాబ్ లోని వారికి రబీతో విత్తనాలు ఇస్తామన్నారు. పంజాబ్ లోని వారికి ఇవ్వారు. ఇటీవల వ్యవసాయ శాఖ వారు ఎక్కువ విత్తనాలు వస్తే బ్యాంక్ మార్కెట్ లో అమ్ముకోవచ్చని ఉద్దేశంతో రబీతో పంజాబ్ లో తెలుసుకున్నాం. వాస్తవం ఏమిటో? ఎక్కువ విత్తనం ఉన్నట్లు మాఫారు. పంజాబ్ లోని వారికి వ్యవసాయం తెలియవారి అంటే అంచనాలు వేస్తే, ఆ లెక్కలకు, ఈ అంచనాకు వ్యత్యాసం లేదు. తదా వచ్చింది. కరణంగారి కాకి లెక్కలుగా ఉన్నాయి. ఇది చాలా దారుణమయినది. అన్యాయం. రైతులకు నిజంగా కరువు కొట్టడమే అవుతుంది. రబీతో విత్తనాలు ఇవ్వడం అంటే, అసలు వర్షమే పడలేదు, ఏం ఇస్తారు? ఉపయోగం ఏమిటి? రిలేఫ్ రూ.20 కోట్లు ఇస్తామన్నారు. ఏం ఇస్తారు? పరిష్కారానికి వరకలు తీసుకుంటారా? పంజాబ్ లోని అరిగింది. కులాను వస్తే, పంజాబ్ లోని అరిగితే నష్టపరిహారం ఇస్తామన్నారు. ఇప్పుడు కరువు వల్ల అరిగిన పంజాబ్ లోని పరిహారం ఇస్తారా, లేదా ఇవ్వట్లుకాక ఎప్పటికీగా ఇస్తారు? సన్నకారు, పిన్నకారు, పెద్ద రైతులు అనే తేడా లేకుండా ఎక్కడింటి వేరింగ్ పెట్టండి. అందరూ పంజాబ్ లోని నష్టపడుతున్నారు. పంజాబ్ లోనే కాక చాలా ఇబ్బందులలో ఉన్నారు. ఆ సప్లై ఫర్ తెలుసుకుంటే నష్టపరిహారం ఇవ్వాలి. ఇవ్వాలి, ఎప్పటికీగా తెలిస్తారు?

3-50 పశుగ్రాసం పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉంది. ఒకటి, రెండు కోట్లు రిలేఫ్ మ. పశుగ్రాసం. అది వాడు. ఇప్పుడు ఏదైనా వరి పండించే వారి తెచ్చి డిపోలు పెట్టి పశుగ్రాసం ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మంజూరీ కొరత మరీ దారుణంగా ఉంది. ఇప్పుడు ఇచ్చిన డబ్బు ఏ మాత్రం వాడు. రూ.31 కోట్లు ఇవ్వాలంటున్నారు. ఎక్కడ ఇవ్వారు? కమిషన్ మంజూరీకి రెండు లక్షల రూపాయలు వస్తుంది. శాశ్వత పరిష్కార మార్గాలు కనుక్కోవాలి కదా? గతంలో ముఖ్య మంత్రిగారు వచ్చారు. మేము అన్నీ సర్టిఫైడ్ ఇవ్వాలి. మేము మొదలు పెడుతున్న గండికోట ప్రాజెక్టుకు వేళ్లు పెట్టారు. మళ్ళీ తిరిగివచ్చిన సేకారు. సంతోషం. నేనుకుంటే వేసుకున్నారు. కానీ అయిదు సంవత్సరాలుగా ఉంది. ఇదిగోషనకు ఇంత డబ్బు తెస్తున్నాము అంటున్నారు. కానీ ఆ ప్రాజెక్టులో హానిక వల్ల తయారేదు. ఎఫ్.ఆర్.టి.పి.

గతంలో 1994 సంవత్సరం వరకు పనులు ఏమీ జరిగాయో ఇంతవరకు అంతే ఉంది. ముందుకు పాగడంలేదు. విమంజీ కంట్రాక్టర్స్ తగాదాలు అంటున్నారు. కె.సి. కెనాల్ మోడరన్లైజేషన్ గురించి ఒ.ఎస్.ఎఫ్. పండ్స్ వచ్చాయి. శంకుస్థాపనలమీద శంకుస్థాపనలు చేస్తున్నారు. టెండర్స్ మీద టెండర్స్ పిలుస్తున్నారు. రద్దు అవుతున్నాయి తప్పించి ముందుకు పాగడంలేదు. ఇది ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంయొక్క డబ్బుకాదు. ఫండ్స్ ఒ.ఎస్.ఎఫ్. నుంచే వచ్చాయి. ఇరుకు నుంచే వచ్చిన నీధులు కూడ ఖర్చు పెట్టుకోలేని రుస్సితితో ఈ ప్రభుత్వం ఉందంటే ఏమిటో చెప్పండి. మేర ఆలోచించండి. తెలుగు గంగ పరిస్థితి కూడ - మద్యాసుకు మంచినీళ్లు పోతున్నాయి. కానీ ఈ ప్రాంతంలో మాత్రం నీళ్లు పారడం లేదు. మద్యాసుకు మంచీ నీళ్లు శుభ్రంగా పోతున్నాయి. దీనికి ఒక్క రూపాయి ఖర్చు పెట్టిన పాపాన పోలేదు. తెలుగుగంగకు ఇప్పుడు ఖర్చు చేస్తున్న నీధులు కూడ కేవలం ఎస్పాల్టేషన్మీద, అధికారులకు కీకాలు ఇవ్వడానికి సరిపోతున్నది. అక్కడకు వెళ్లి వాస్తవ పరిస్థితులు చూస్తే కాలువ పనులు ఏమాత్రం కూడ కదలడం లేదు. వత్తనడకన పడుస్తున్నాయి. అన్నది వాస్తవం. ఏజన్ 2020 అంటున్నారు. ప్రాజెక్టుల మీద 2000 సంవత్సరం వరకు బడ్జెటు ప్లానింగ్ చేశారు. కె.సి. కెనాల్మీద రూ.642 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారీ అంటున్నారు. 1997-98లో రూ.30 కోట్లు, 1998-99లో రూ.156 కోట్లు, 1999-2000లో రూ.120 కోట్లు 2000 సంవత్సరంలో రూ.1074 కోట్లు అంటే ఎవరు ఎక్కడ పోయినా ఎవరి మానాన వారే పోతారు అన్నట్లు ఉంది. వారి వెక్కిరి పడింది. కానీ నిజంగా ఈ రోజున 1997-98, 1998-99, 1999-2000 సంవత్సరానికి గాను ఒక్క రూపాయి కూడ ఖర్చు పెట్టలేదు. రద్దు చేస్తున్నారు. ఇంకా చాలా ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. మేరు సమయం ఇవ్వడం లేదు. సమయానికి కూడ కరువు వచ్చింది కాబట్టి పాపం మంత్రిగారే ఏదయినా వెళ్లి దానికి నష్టపరిహారం తెల్లించే విషయం మాత్రం ఖచ్చితంగా పరిష్కారం చేయాలి. చేయవోతే నిపక్షత, పక్షపాత ధోరణి, పవతి తల్లి వేపు అనక తప్పదు. ఎప్పటిలోగా నష్టపరిహారం తెల్లస్పార్ మంత్రిగారు చెప్పాలనే కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ కె. రేవతివతి (డిక్టేట్):— అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉపసంపత్తి విధంగా రుతుపవనాలు రావందువల్ల ముఖ్యంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాలా మటుకు గురి కావడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు అందిన సమాచారం ప్రకారం ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 14 జిల్లాల్లో అందులో 491 మండలాల్లో కరువు ప్రాంతాలు అంతవరకు ప్రభుత్వం గుర్తించడం జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తు శ్రీకాకుళం జిల్లా ఒకవైపు షెడ్కోస్లో, ఇంకో వైపు వర్షాలు లేవందువల్ల కరువుకు గురయ్యి ఆ జిల్లాలో ఉన్నటువంటి 38 మండలాల్లో ఉన్న ప్రజానీకం ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురవుతున్న విషయం మేల్కూర గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేసుకుంటున్నాను. అయితే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ముఖ్యంగా జూన్ 17, 18 తేదీలలో సుమారు 275 మిల్లీ మీటర్ల వర్షం పడడం జరిగింది. కరువుగా డిక్లర్ చేయాలంటే ప్రభుత్వానికి ముఖ్యంగా నాలుగు పారామీటర్స్ ఉన్నాయి. అందులో ప్రధానంగా రెయిన్ ఫాల్- రెయిన్ఫాల్ శ్రీకాకుళంలో జూన్ 17, 18 తేదీలలో అత్యధిక 275 మిల్లీ మీటర్లుగా నమోదయింది. నార్మల్ రెయిన్ ఫాల్ 125 మిల్లీ మీటర్లు. అలాంటిది 275 మి-మి- ఉమ్మందువల్ల ప్రజలకు ఎటువంటి ఉపయోగం లేదు.

రెండవ పారామీటర్ తేసుకున్నట్లయితే ఎక్స్‌ట్రీమ్ అఫ్ ది ప్యాంబేషన్. అది కూడ శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాలా మండలాల్లో టెన్ డేస్ 15 పర్సెంట్ ప్యాంబేషన్ వేయడం జరిగింది.

మూడవ పారామీటర్ డ్రై స్పెల్స్. గ్యాప్ బిల్వీస్ ది రెయిన్ ఫాల్స్ కూడ చాలా ఎక్కువగా ఉండడం జరిగింది. అయితే పృథుత్వం వారమ్మ పృకారం రెయిన్ ఫాల్ అన్నది పృథానమ్మన అంశం. ఈ రెయిన్ ఫాల్ డూన్ 17, 18 టేరింసి తేసుకుంటే. అత్యధిక రెయిన్ ఫాల్ ఉన్నట్లు. ఎటువంటి పరిస్థితిలో రైతుకు ఉపయోగపడదీ కాదు. దీనిని కన్నీడరేషన్‌లోకి తీసుకోకుండా ఎలిమినేట్ చేసినట్లయితే శ్రీకాకుళంలో ఉన్నటువంటి 38 మండలాల్లో సుమారు 28 మండలాలు కూడ కరువు క్రింద గుర్తించబడే పారామీటర్‌లో వస్తాయని మనవి చేస్తున్నాను.

రెండవ విషయం - ఈ రోజు కరువుతో బాటు ఎప్పుడు కూడ జరగవలసింది విషయం. ప్లా ట్రిడల్స్ స్పెక్ట్రన్ ఎఫెక్ట్ ఇబ్బాయి-శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉన్నటువంటి నోంపేట, బెక్కల్ నీయోజకవర్గంలో ఉన్న ఏడు మండలాల్లో స్పెక్ట్రన్‌కు పెట్టు దెబ్బ తిన్నాయి. కొకనట్, జీడి మామిడి చాలా ఎక్కువగా దెబ్బ తిన్నాయి. వీన్న గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పినట్లు. ఒక వైపు పెంప దెబ్బ, మరో వైపు గోడ దెబ్బ అన్నట్లు ఒకవైపు స్పెక్ట్రన్ మరోవైపు వర్షాలు లేనే కారణంగా రైతులు వాన ఇబ్బందులు పడుతున్నారు కాబట్టి శ్రీకాకుళం జిల్లాను కరువు ప్రాంతంగా డిక్లర్ చేయవలసిందిగా శ్రీకాకుళం జిల్లా ప్రజానీకం తరపున గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. మీకు అందరికీ తెలుసు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ముఖ్యమంత్రి మొన్న వరదలకు మునగ పెట్టు చాలా ఎక్కువగా దెబ్బ తినడం జరిగింది. ఈ మునగ పెట్టు ఏ డిపార్టుమెంటుకు పెండుతాయో తెలియడంలేదు. దేనిలోను వేరులేదు. వార్మిక్లర్ డిపార్టుమెంట్ వారిని అడిగితే మా డిపార్టుమెంటు పరిధిలో లేదని చెబుతున్నారు. అక్కడున్నటు వంటి పేద ప్రజానీకం ముఖ్యంగా మునగ పెట్టన్నైన ఆధారపడుతున్నారు. ఒక్క ఎకరా మునగ పెట్టన్నైన ఒక ఏడారీలో సుమారు 15 నుంచి 18 వేల ఆదాయం తెచ్చి పెట్టి ముఖ్యమైన పంట. అంతర్గాగ పంట కాని లేకపోతే మెయిన్ పంటగా గావీ వేయడం జరుగుతోంది కాబట్టి దానిని కూడ పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. స్పెక్ట్రన్‌కి, కరువుకు గురయిన శ్రీకాకుళం జిల్లా ప్రజానీకానికి అటు ఇ.ఎ.ఎస్. గ్రాంట్స్ శాంక్స్ వేయడం లేదు. ఇటు రెమిషన్ ఇవ్వడం లేదు. రీ షెడ్యూల్ అఫ్ లోస్స్ కాని ఇతర రాయితీలు కాని ఇవ్వడంలేదు. 50 శాతం పబ్లిడ్‌మైన విత్తనాలు పష్కయే మే విధానం లేదు. శాశ్వత కరువు విభాగం పథకానికి ఉపయోగిస్తున్న వాటర్ షేడ్ పథకాన్ని అత్యధిక శాతం అటువైపు కేటాయించవలసివేదీగా మే ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేసుకుంటూ ఈ అవకాశం ఇవ్వినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి బి. శోభానాగిరెడ్డి (అశ్వగడ్డ):- అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాష్ట్రంలో చాలా ప్రాంతాలలో కరువుతో చాలా దుర్భిక్షమైన పరిస్థితులు ఎదురుకుంటున్నారు. దీనితో ముఖ్యంగా మా రాయలసీమ ప్రాంతం కరువుతో చాలా దుర్భిక్షమైన పరిస్థితి ఎదురుకున్నది. మొత్తం రాష్ట్రంలో 501 మండలాలు కరువు మండలాలుగా ప్రకటించి

మా రాయలసీమలోనే 234 మండలాలు కరువు మండలాలుగా ఉన్నాయి. రాయలసీమలో పోయిన సంవత్సరం రైతులు వర్షాలు ఎక్కువ అయ్యి అతి వృష్టితో పంటలు కొట్టుకుపోయి బాధపడ్డారు. ఈ సంవత్సరం అవామ్యష్టితో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు కరువుమీద వెంటనే స్పందించి మంచినీటి సౌకర్యం కోసం రూ.6-50 కోట్లు మంజూరు చేశారు. అంతేకాకుండా 50 శాతం సబ్సిడీమీద నిత్యనానకు కూడ విషయం చేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఇ.ఎ.ఎస్. ద్వారా రైతు కూలీలకు పని కల్పించారు. కేంద్ర బృందాన్ని కూడ మన రాష్ట్రానికి పిలిపించి సహాయం అడగడం జరిగింది. కాకపోతే ఇది ఎంతమాత్రం కరువు మండలాలకు సరిపోవడంలేదు అన్న విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇ.ఎ.ఎస్. అయితే మండలానికి చాలా తక్కువ ఎవంటు వచ్చింది. వీటిని కొంత పెంపాలని కూడ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా బ్యాంకుల వారు కూడ రైతులకు ఎక్కడ సహకరించే పరిష్కారాల్లో తేరు. కొత్త వాటికి ఎక్కడ కూడా లోన్స్ యివ్వడంలేదు. రిస్క్ షేర్ మాత్రమే 4-00 పేషామని అంటున్నారు. చాలా బ్యాంకులు కొత్త లోన్స్ యివ్వడంలేదు. వారికి సా. కూడా తగిన సహజము యివ్వమని కోరుతున్నాను. రాయలసీమ ప్రాంతానికి కరువు విషయంలో శాశ్వతంగా ఒక ప్రణాళికను రూపొందించాలని కోరుతున్నాను. గ్రాండ్ వాటర్ లెవల్ పెంచడానికి వాటర్ షేడ్ పథకాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టారు. వాటిని మరింత విస్తృత ప్లాయిలో తీసుకువచ్చి మా రాయలసీమ ప్రాంతానికి కూడా విస్తరించి వేస్తే కొంతలో కొంతయినా ఈ కరువును నివారించడానికి అవకాశం వుంటుందని మనకేస్తున్నాను. కరెంటు విషయంలో కూడా రైతులు చాలా ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. కరెంటు బిల్లులు కూడా కట్టలేని పరిస్థితిలో ఇప్పుడు రైతులు వున్నారు. కాబట్టి రజీ వీజును అయిపోయేంతవరకు కరెంటు బిల్లులు అప్పుడల వేస్తే, ఒకింత రైతులకు మేలు వేసే వారప్రకారాని తెలియజేసుకుంటున్నాను. అంతేకాదు చాలా మండలాల్లో రెవెన్యూ అధికారులు ఏ విధంగా ప్రతిపాదనలు పంపించారో మాకు తెలియదు కానీ మా కాలాకాలోనే కేవలం వర్షాధారమీద ఆధారపడిన మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించకుండా ప్రతిపాదనలు పంపారు. నా కాలాకాలో రెండు మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించలేదు. ఆ రెండు మండలాలు కూడా కేవలం వర్షాధారం మీదనే ఆధారపడిన మండలాలు. ఈ విధంగా మా కాలాకాలోనే గాకుండా ఇంకా కొన్నిచోట్ల కూడా జరిగాయి కాబట్టి వాటిమీద కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు దృష్టిని పారించి వాటిని కూడా కరువు మండలాలుగా ప్రకటించి మా రాయలసీమను శాశ్వతంగా ఈ కరువు నుండి కాపాడడానికి శాశ్వత ప్రణాళికను రూపొందించాలని కోరుకుంటూ నాకు ఈ అవకాశం ఇవ్వవలసిందిగా ప్రార్థనలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం.ఎస్. పార్థసారథి (కర్నూలు):- మేడం ప్రేమకర్, అనేక రకాలైన పథకాల గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటించడం జరిగింది. చాలా పథకాలు అమలు అవుతున్నందుకు వారికి ధన్యవాదాలు మొక్కిమొదలి తెలియజేస్తూ, 'మనిషి మనుగడకు నీరు అత్యంత ప్రధానమైన' విషయాన్ని ఈ పథక మొత్తం గుర్తించవలసిన అవసరం వున్నది. ప్రత్యేకించి రాయలసీమలో వేడిపడేవలనగాకుండా ఏ పథకం వచ్చినా కూడా దాని ప్రయోజనం చాలా తక్కువగా వుంటుందని ఈ పథక ముఖంగా విశ్లేషి చేస్తున్నాను. కరువు

నివారణా కార్యక్రమాలు ప్రతి సంవత్సరం కొద్దిగా జరుగుతున్నాయనేది వాస్తవమే కానీ శాశ్వత కరువు నివారణకు ఎలాంటి పథకాలు కూడా రాయలసీమ ప్రాంతంతో ప్రత్యేకించి అనంతపురం జిల్లాలో ఏ మాత్రం కూడా జరగలేదనే విషయాన్ని సభ దృష్టికి తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా రాయలసీమలో పడే వర్షపాతంతో 9950 ఎం.సి.ఎం. వర్షపునీరు నిలువ వస్తే కేవలం 839 ఎం.సి.ఎం. అంటే 11 శాతం నీరు నిల్వ చేసుకునే సామర్థ్యం రాయలసీమ ప్రాంతంతో వున్నది. ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ఇంతకు ముందు సభా ముఖంగా తెలియజేశారు. పెద్ద, పెద్ద పాజెక్టులు సాధించాలంటే దానికి రకరకాలైన అడ్డుకట్టెన్స్, అడ్మినిస్ట్రేషన్స్ చాలా ఇబ్బందులు వుండవచ్చు కానీ రాయలసీమ ప్రాంతంతో ఉబి చెరువులను నిర్మిస్తే 839 ఎం.సి.ఎం. వాటర్ షాప్ చేసుకునే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇప్పుడు వచ్చే ఈర్పింగ్ కన్నా కూడా దాదాపు నాలుగింతలు అక్కడ పెరిగి కరువు నివారణలో కొంతయినా ముందుకు వెళ్లే అవకాశం వుంటుంది. స్టాటిస్టిక్స్ దృష్ట్యా ప్రతి సంవత్సరం 800 బి.ఎం.సి.ల కృష్ణా వాటర్ షాప్ వుండగా సముద్రంలోకి వెడుతున్నదని తెలుస్తున్నది. No man has a right to waste one drop of water the another man can turn into bread. అనే విషయాన్ని మన పెద్దలు తెలియజేశారు. వుండగా సముద్రంలోకి వెడుతున్న కృష్ణా వాటర్ సు రాయల సీమకు తరలించడానికి అనేక ప్రాంతాలలో అనేక రకాలైన పథకాలకు ఇబ్బందులు ఎదురవు తున్నాయనీ చారిత్రాత్మక సత్యం. రాయలకాలంలో ఏర్పడిన చెరువులు తప్ప బీబీషి హయాంలో కానీ, కాంగ్రెస్ హయాంలో కానీ, ప్రస్తుత తెలుగుదేశ హయాంలో కానీ ఏ ఒక్క చెరువు కొత్తగా నిర్మించబడలేదు. అనేక చెరువులు వందల సంవత్సరాలుగా తెగిపోయి వున్నా కూడా ఇంతవరకు ఏ చెరువు కూడా పూర్తిగా మరమ్మత్తుకు కానీ, పునర్నిర్మాణానికి కానీ నోచుకోలేదు కాబట్టి ఇది చాలా ఈజియెన్సీ పథకం. దీనికి గవర్నమెంట్ నుంచి ఎలాంటి ప్రతిబంధకాలు వుండవు. కేవలం నిధులు శాంక్ష్కన్ చేయడం మాత్రమే. రాయలసీమ ప్రాంతంతో తెగిపోయిన చెరువు లేదనే దానికి ఏదో ఒక ఫైనల్ డే ఒక సంవత్సరమో, రెండు సంవత్సరాలో టైమ్ జౌండ్ వోగ్గాం పెట్టుకుని తెగిపోయిన చెరువు అనేది లేని పరిస్థితి కల్పిస్తే తప్ప రాయలసీమ ప్రాంతం ఈ దుర్భిక్ష్యం నుంచి కోలుకునే పరిస్థితి లేదు. ప్రత్యేకించి వాస్తవ పరిస్థితులు చూస్తే వాటర్ షెడ్ మేనేజ్మెంట్ లో దాదాపు 75 శాతం వాటర్ షెడ్ జరుగుతున్నా కూడా అటు సర్కారుకు, ఇటు రాయలసీమ ప్రాంతానికి వుండే తేడా కారణంగా (మావైపు పల్లపు ప్రాంతాలు ఎక్కువ) ప్రోవోర్సన్టీగా శాంక్ష్కన్ అయ్యే నిధులు కారణంగా సరైన వాటర్ షెడ్ కమిటీ నిర్మించలేకుండా వున్నాము. కాబట్టి వాస్తవ పరిస్థితిని బట్టి రాయలసీమకు ప్రత్యేకించి వాటర్ షెడ్ పథకాన్ని తయారు చేసినప్పుడు మాత్రమే సరైన వాటర్ షెడ్ వచ్చే అవకాశం వున్నది. దానిలో అనేక రకాలైన అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. వాటిని నివారించడానికి ప్రత్యేకంగా ఒక కమిటీని వేసినప్పుడు మాత్రమే ప్రజాధనం దుర్వినియోగం గాకుండా వుంటుంది. చాలా చోట్ల నాకు తెలిసినంతవరకు దాదాపు 50 శాతం మూడు సంవత్సరాల క్రింద కట్టిన ఏ ఒక్క వాటర్ షెడ్ కూడా ఈ రోజుకు వర్షపునీరు నిల్వ చేసే సామర్థ్యంతో లేదు. ఇది వాస్తవం కాబట్టి దీనికి ఒక ప్రత్యేకమైన కమిటీని వేసి వాటర్ షెడ్ అనేది ఫెయిల్యూర్ గాకుండా చేసినప్పుడు మాత్రమే రాబోయే రోజులలో మనం ఖచ్చితంగా ముందుకు వెడతాము. ఇక మేజర్ పాజెక్టు హంద్రీనీవా దాదాపు అరు లక్షల ఎకరాలకు నీరు అందించే ఈ పాజెక్టును

మనం యుద్ధ ప్రాతిపదికమీద చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. కేవలం ఒక పంటలో 610 కోట్ల రూపాయలు సంపాదించి పెట్టుగలిగే ఈ ప్రాజెక్టు ఎందుకు నిర్లక్ష్యానికి గురి అవుతున్నదో ఎవరికి అర్థం కాని విషయం. దీని ద్వారా జాతీయోత్పత్తి, అటు రాయలసీమలో వున్న నాలుగు జిల్లాల్లో ఖచ్చితంగా అభివృద్ధి చెందే అవకాశం వున్నది కాబట్టి శాశ్వత కరువు నివారణ పథకం క్రింద ఈ హంద్రీ-నీవా ప్రాజెక్టు తీసుకుని ముందుకు సాగించాలని కోరుకుంటున్నాము.

10 హెచ్.పి., 3 హెచ్.పి., 4 హెచ్.పి., 5 హెచ్.పి. కరెంటుకు తేడా ముఖ్యమంత్రిగారు తెలియజేశారు. కానీ రాయలసీమ ప్రాంతంలో నేరు లోతుకు వెదుతున్న పరిస్థితిలో 10 హెచ్.పి. మోటారు తీసుకునే అవసరం వస్తున్నది తప్ప 10 హెచ్.పి. ద్వారా అధిక నేరు తోడుకోవాలనే ఆలోచన లేదు కాబట్టి ఆ తేడాలేకుండా అన్ని హెచ్.పి.లకు ఒక రకమైన కరెంటు ఛార్జీలను విధించవలసిన అవసరం వున్నదని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. ప్రత్యేకించి భారతీయ జనతాపార్టీ వ్యవసాయ రంగానికి అత్యధిక నిధులు కేటాయిస్తున్న సందర్భంలో మనం అనేక పథకాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకవచ్చే సాధించుకునే అవకాశం వున్నది. ఈ విషయంలో పథకాల రచనకన్నా వాటి అమలు విషయంలో ఖచ్చితమైన యంత్రాంగాన్ని మనం తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నదని తెలియ జేస్తున్నాను. ఇక పంట నష్టానికి సంబంధించి వి.ఎ.ఒ.లు అత్యధికంగా లంచాలకు పాల్పడే విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి నేరుగా తీసుకవచ్చారు. పంట నష్టంలో కూడా కరువు నిధుల విషయంలో కూడా లంచాలు తీసుకునే రాబందుల వ్యవస్థను అరికట్టడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు తగిన చొరవ తీసుకుని ఖచ్చితంగా అమలు చేయ వలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందులకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సలపు తీసుకుంటున్నాను.

4.10 శ్రీ యన్. నర్సింహయ్య:- అధ్యక్షా, ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కరువుకు సా. సంబంధించిన భయంకరమైన పరిస్థితి వుందనేది నిజం. దీన్ని అంచనా వేయడంలో మొదట 400 మండలాలన్నారు. చివరకు 600 మండలాలు అని ప్రాథమికంగా అంచనా వేశారు. కరువుకు సంబంధించి రెయిన్ ఫాల్, పంటనష్టం మొదలైనవి అంచనా వేయడంలో నార్మల్ వున్నాయి. రెయిన్ ఫాల్ విషయానికి వచ్చినప్పుడు యం.ఆర్.వో. ఆఫీసులో ఒకరోజు పడ్డ వర్షాన్ని తీసివేయకుండానే, రెయిన్ ఫాల్ లెక్కించిన విషయాన్ని గతంలో కూడా చెప్పడం జరిగింది. పక్క పక్క మండలాల్లో, ఒక మండలాన్ని కరువు మండలంగా గుర్తించి మరొక మండలాన్ని గుర్తించని పరిస్థితి మా నల్గొండ జిల్లాలో వుంది. ఇంతకుముందు మాట్లాడిన సోదరి కూడా ఈ విషయం చెప్పారు. నిబంధనలకు సంబంధించి యివన్నీ గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పంటకు సంబంధించినంతవరకు నష్టం విషయంలో కానీవ్వండి, కరువుకు సంబంధించిన నిబంధనల విషయంలో కానీవ్వండి బీబీసీ హయాంలో రూపొందించిన నిబంధనలనే మనం స్వతంత్ర భారతదేశంలో కూడా అమలు చేస్తున్న పరిస్థితి వుంది. కలెక్టరుగారు రిపోర్టు పంపించిన తరువాత, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి ఐ.ఎ.యస్. డ్యాంక్ సెక్రటరీ వస్తారు. తరువాత కేంద్ర బృందం వస్తుంది. అప్పటికే నో, రెండు నెలలో గడిచి మరలా వర్షం పడితే పెరు పప్పుగానే

వుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ విషయాలు బాగా తెలుసనే విషయం ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. పృథానంగా ఈరోజు వున్న పరిస్థితుల్లో క్యాప్ యిస్తున్నారెప్పు చెల్లించే విషయంలో మండలం మొత్తాన్నీ యూనిట్గా తీసుకొని మొత్తం మండలంలో పంటలు పోతే యిస్తున్నారే తప్ప లేకపోతే యివ్వడం లేదు. 50 శాతం పంటపోయి 50 శాతం పంట చేతికి వస్తే యిస్తున్నారెప్పు యిచ్చేది భేదంబున్నారు. పూర్తి పంట చేతికి వస్తేనే 50 శాతం పెట్టుబడి క్రింద పోతోంది. రైతు కుటుంబం బ్యాంక్ గాంటీగా వున్న గౌరవసభ్యులందరికీ ఈ విషయం బాగా తెలుసు. ఇవన్నీ గమనించవలసిన అవసరం వుంది. అధ్యక్షా, రెండు విషయాలు తమ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. 700 శతకోటి ఫునఫుటదుగుల గోదావరి నీరు వృధాగా పోతున్నదని వారన్నారు. 70 లక్షల ఎకరాల భూమిని ఆ నీరుతో సత్యశామలం నేగ్గు వచ్చునని, అందువల్ల దాన్ని పరిశీలించవలసిందిగా పలుకులు నాలుగు సంవత్సరాల క్రితమే తెలియజేయడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఈ విషయం తెలుసు. దీనికి సంబంధించి సర్వే చేశారో, లేదో నాకు తెలియదు. దీన్ని గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తెలుగుగంగకు సంబంధించినంతవరకు మద్యాసుకు నదీ జలాలను యివ్వడానికి ఖర్చు చేశారు. యస్.యల్.బి.సి.కి సంబంధించి డిసెంబర్ లో వాటర్ వస్తుందని ముఖ్యమంత్రి చెప్పారు. ఆ రిజర్వాయరు పూర్తి కాలేదు. కెనాల్ కు సంబంధించిన పనులు పూర్తికాలేదు. శ్రీరాంసాగర్ రెండవదశ పనులను ఆరు నెలల్లో పూర్తి చేస్తామని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పి, 1996లో పునాది రాయి వేశారు. బడ్జెట్ లో రూ.25 కోట్లు కేటాయించినట్లుగా చూస్తున్నాను. కానీ అందులో నుండి 25 పైసలు కూడా ఖర్చు చేయడంలేదు. భారతదేశం వ్యవసాయక దేశం. మన ఆంధ్రదేశం వ్యవసాయక రాష్ట్రం. నూటికి 70 మంది వున్న రైతాంగాన్ని కరువు బారి నుండి రక్షించుకొని, కరువు వచ్చినా, కాలం వచ్చినా సరే నికరంగా ధాన్యం ఉత్పత్తి చేసే పరిస్థితి వచ్చినప్పుడే స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ కానివ్వండి, విజన్ 2020 కానివ్వండి సాధ్యమవుతుందనేది నా విశ్వాసం. శ్రీరాంసాగర్ కానివ్వండి, తుంగభద్ర హైలెవల్ కెనాల్ కానివ్వండి, హంద్రీ-నీవా కానివ్వండి, గాలేరు-నగరి కానివ్వండి, వెలిగొండ ప్రాజెక్టు కానివ్వండి, వేటన్నింటి విషయంలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచించి, ఎంత డబ్బయినా సరే వెచ్చించి పూర్తిచేసినప్పుడు మాత్రమే మనం అనుకుంటున్నట్లుగా అన్నపూర్ణ అయిన ఆంధ్రప్రదేశ్ స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ గా తయారవు తుంది. వేటన్నింటి పరిశీలించవలసిందిగా తమద్వారా కోరుతున్నాను. 17వ తేదీ నాడు కరువు గురించి చర్చించాలని బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో అనుకున్నాము. దురదృష్ట వశాత్తు, సమయం అంతా పోయి కరువు గురించి చర్చించే పరిస్థితి లేకుండా వుంది. పృథానంగా రైతాంగానికి నోరు లేదు. నోరు లేని రైతాంగం గురించి మాట్లాడడానికి సమయం లేకుండా వుంది. రైతుల బాధలను సానుభూతితో పరిశీలించవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. నేను రైతు కుటుంబం నుండి వచ్చాను. రైతుల బాధలు చూసున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా చూస్తున్నారు, కానీ ఈ మధ్య ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ భారం ఎక్కువయి ప్రాక్టికల్ గా చూసే పరిస్థితి లేదమో. పృథుతం

కరువును ఏరకంగా నియత్త కేరిక్కులేట్ చేస్తున్నామో, ఆ నిబంధనలలో లోపం వున్నందున ఆ నిబంధనలను సరిచేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడేదాకా కాంపెన్డేషన్ యిచ్చింది లేదు. కరువు మండలాలకు సంబంధించి మండలానికి రూ. 3 లక్షల చొప్పున మందీనీటికారకు యిచ్చినా, ఆ నీదులు యింకా గాంట్ కాలేదు. అప్పులు రీషెడ్యూట్ చేసి, తిరిగి అప్పులు యిచ్చే పరిస్థితి లేదు. బ్యాంకర్స్ రైతుల విషయంలో సవతితల్లి పేరుతో వున్న విషయం గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తమరు కేటాయించిన సమయాన్ని అధిగమించినందుకు క్షమించవలసిందిగా కోరుకూ, ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, సలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యస్. పంద్యమోహన్రెడ్డి (సర్వేపల్లి):- అధ్యక్షా, ఈరోజు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఎక్కువ పొంగుకాలలో తేవ్మైన కరువు పరిస్థితి వుంది. ముఖ్యంగా నెల్లూరు జిల్లావాసులం దురదృష్టకరమైన పరిస్థితిలో వున్నాము. గత సంవత్సరం రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలలో వర్షపాతం అధికంగా నమోదు కాగా, బీలో నార్మల్ రెయిన్స్ నెల్లూరు జిల్లాలో నమోదు కావడం జరిగింది. ఇప్పుడు రెండో సంవత్సరం కూడా ఫెరర్మైన పరిస్థితులు వున్నాయి. 46 మండలాల్లో కరువు వుండగా పగ్గుతున్న 38 మండలాలను కరువు మండలాలుగా పగ్గటించింది. పగ్గుత్యానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాడు అవోలండ్ పిరియోలో ఒక్క పెరువులో కూడా నీరు లేనందున త్యాగునీటి సమస్య ఏర్పడింది. గత సంవత్సరం కూడా త్యాగునీటి సమస్యతో యిబ్బందిపడ్డాము. గవర్నమెంట్ ఫండ్స్ రిలేట్ చేసింది. లాస్ట్ ఇయర్ పంటను కాపాడడంకోసం - రెండవ పంటను - ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరగా వారు కోటి రూపాయల ఫండ్స్ రిలేట్ చేశారు. లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ కానివ్వండి, కెనాల్స్ ఎక్స్కవేషన్ కానివ్వండి చేసి గత సంవత్సరం 90 శాతం పంటను కాపాడుకోగలిగాము. ఈ సంవత్సరం పరిస్థితి యింకా దారుణంగా వుంది. ఈనాడు సోమశిల రీజర్వాయరులో 15.6 టి.ఎం.సి. నీరు మాత్రమే వుంది. గత సంవత్సరం యిదే బ్లీమ్లో 37 టి.ఎం.సి. నీరు సోమశిలలో వుంది. ఇప్పుడు 15.6 టి.ఎం.సి. వుంది. ఇందులో 7.5 టి.ఎం.సి. నీరు డెడ్ స్టోరేజ్ క్రిందవోతే 8 టి.ఎం.సి. నీరు మాత్రమే మిగులుతుంది. పెన్నా డెల్టాలో సోమశిల క్రింద 3 లక్షల 4 వేల ఎకరాలకు మొదటి పంట కోసం నీరు అందించవలసిన అవసరం వుంది.

ఆనాడు పంట పెర్సను కాపాడుకోవడం కోసం, రెండవ పంటను కాపాడుకోవడం కోసం శ్రేష్టం నీరు కావాలని అడుగుతే ముఖ్యమంత్రిగారు యివ్వారు. గత సంవత్సరం యిమేడియట్గా వాటర్ రిలేట్ చేయించారు. నెల్లూరు జిల్లా పరిత్యలోనే మొట్టమొదటిసారిగా ఒక లక్ష 25 వేల ఎకరాలలో పంటను, ఒక్క ఎకరా పంట కూడా నష్టపోకుండా పెన్నా డెల్టా క్రింద కాపాడుకోగలిగాము. మా రైతాంగం అంతా పగ్గుత్యానికి ఎంకో రుణపడి వుంది. మేము మర్చిపోలేదు. నేటి పరిస్థితుల్లో శ్రేష్టం నుండి 4 వేల క్యూసెక్కుల నీటిని రిలేట్ చేసినప్పటికీ మధ్యలో కె.సి.కెనాల్కు, వెలుగోడుకు నీరు వరుగా సోమశిలకు 400 రేదా 300 క్యూసెక్కు నీరు మాత్రమే వచ్చి చేరుతున్నాయి. సోమశిలకు యింకా ఎక్కువ నీరు యివ్వడానికి భరణు క్రైస్కోవలసివచ్చిందిగా మేము ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరాము. ఈరోజు బ్లీమ్ లేదు గనుక క్లుప్తంగా చెబుతున్నాను.

మాకు మంచినీటి సమస్య. త్రాగునీటి పనుష్క ఎక్కువగా పుండి కరువు మండలాలుగా ప్రకటించిన 38 మండలాలలోనే కాకుండా మొత్తం 46 మండలాలలో మంచినీటి సమస్యను నేవారీంపడంకోసం రూ. 15 కోట్లు విధులు మంజూరు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. బోటిగా బోరింగ్స్, వాప్స్ పెర్మిట్స్ ఇయ్యాలి, నెల్లూరు జిల్లాలో ప్రికేరియస్ కండిషన్స్ వున్న విషయం మననీడేస్తున్నాను. గౌరవపూర్వకులు, నోరగుడు మైసూరారెడ్డి మాత్రాదుకూ మద్యాసుకు నేరు యిచ్చారని, నెల్లూరు జిల్లా రైతాంగాన్ని విస్మరించారని అన్నారు. అది వాస్తవం కాదు. దానికి మేమంతా సాక్షులు అని 14-5 టి.ఎం.సి. నేరు గత సంవత్సరం కండలేరులో పుండే ఎక్కడ కావాలంటే అక్కడ అ నీటిని కండలేరు క్రింద వాడుకున్నది వాస్తవం. కండలేరు సిస్టంలో 10 కేల ఎకరాల భూమికి నేరు అందింపింది వాస్తవం. కె.సి. కెబల్ సుండి లిఫ్ట్ సిస్టంలో వేల డి కాపి పోగొట్టు క్రింద ఏ రకంగా కావాలంటే అ రకంగా నేరు వాడుకోవడంకోసం రైతులకు అవకాశం యిచ్చాము. దాదాపు 35 కేల ఎకరాలకు 3 టి.యం.సి. నేరు వాడుకున్నది వాస్తవమని మనవిచేస్తున్నాను. అది పోను 11-5 టి.యం.సి. నేరు పుండి. అందులో కూడా మద్యాసుకు యిప్పింది 2 టి.యం.సి. మాత్రమే. ఇంకా 9 టి.యం.సి. నేరు కండలేరులోనే పుందని మనవిచేస్తున్నాను. నెల్లూరు జిల్లా రైతులను విస్మరించి మద్యాసుకు నేరు యివ్వడం అనేది వాస్తవం కాదు. 1996 సుండి యిప్పటివరకు శ్రీశైలం వాటిలో 23 టి.యం.సి. జూర్నల్లకు మనం దా వేసకున్నాము. మరలా 4 టి.యం.సి. దా వేసుకున్నాము. మొత్తం 27 టి.యం.సి. నీటిలో మద్యాసుకు యిప్పింది 11-5 టి.యం.సి. మాత్రమే. రైతులు వేరే విధంగా ఆర్థం మొకునే అవకాశమేలేదు. వాస్తవాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి. కృష్ణ జిల్లా మద్యాసుకు త్రాగునీటి కొరకుపోగా, ఎక్కువ భాగం నెల్లూరు జిల్లా రైతాంగానికి ఉపయోగపడ్డ మారు వాస్తవమని తమ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో, కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్న నెల్లూరు జిల్లా విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ ముపించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. మొత్తం రూ. 37 కోట్లు కరువు విధులుగా రిలేజ్ చేసి, నెల్లూరు జిల్లాకు రిలేజ్ కాలేదు. రిపోర్టు పంపడం అలక్ష్యం అయినందున కరువు మండలాలను డిక్లర్ చేయడంలో అలక్ష్యం అయిందని, అందువల్ల ఫండ్స్ రిలేజ్ కాలేదని అన్నారు. ఎక్కువగా ఫండ్స్ రిలేజ్ చేసి రైతాంగాన్ని, ప్రజానీకాన్ని కాపాడాలని తమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

4-20 శ్రీ వల్ల రామకృష్ణారెడ్డి:- ప్రికేరీ సార్, నా దర్జీ వచ్చేసరికి సమయాధిమం సా. ఏర్పడింది. వారి విషయాలు చెప్పాలనుకొన్నాను. అయివచ్చికి కూడ ఒక్క కర్నూలు జిల్లాకే పరిమితమై కొన్ని విషయాల్ని మే ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను.

సార్, ఎక్కడో కొండ కోపల్లో మారుమూలం ఒక వ్యవసాయ కుటుంబంలో రైతునిద్దంగా ఇష్టించి, ఆ కుమార్తాన్ని యావద్భారతదేశంలోనే అత్యధిక రేటులో సాధించినందుకు భారతప్రభుత్వం నుండి వ్యవసాయ రంగంలో జాతీయ అవార్డు పొంది.

గత సంవత్సరం పత్తి రైతులు అత్యవసరాలు పేసుకొన్నందువల్ల, తేవ్ర అవేదనకు గురై, భారతప్రభుత్వం ఇచ్చిన అడ్డీ అవార్డును తీరస్కరించాను.

ఇక మా జిల్లా అయిన కర్నూలు జిల్లాలో 54 మండలాలున్నాయి. అందులో ఒక్క తేవ్రైలం మండలం వావ్-ఆగ్రికల్చరల్ మండలం, మిగిలిన 53 మండలాల్లో 38 మండలాలను కరువు మండలాలుగా గుర్తించారు. వాటిని అగడ్త నెలలోనే గుర్తించారు. ఆ తరువాత ఒక్క వారంలో అంటే అగడ్త మూడవ వారంలో కర్నూలు జిల్లా కలెక్టరు మిగిలిన 15 మండలాలను కూడ కరువు మండలాలుగా గుర్తించాలని చెప్పి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తన నివేదికనుపమర్పించారు. కలెక్టరుగారు ఇచ్చిన తరువాత, కర్నూలు జిల్లా పరిషత్ సమావేశంలో పట్టణంబరూ పికగ్రీవంగా మిగిలిన 15 మండలాలను కూడ కరువు మండలాలుగా ప్రకటించాలని తీర్మానం చేసి, దానిని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంపించారు. ఆ తరువాత మా జిల్లా నుండి వచ్చిన ముగ్గురు మంత్రులు కూడ ఆ 15 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించాలని చెప్పి ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తీసుకొని వచ్చినట్లుగా తెలిపింది. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్నుగాక మున్ను నోమవారం రోజున జిల్లా కలెక్టరుతో ఉదయం 7 గంటలకు బిలి కాన్ఫరెన్స్లో కూడ మాట్లాడారు. కానీ ఆ 15 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించినట్లుగా మాకు ఎట్టి సమాచారం లేదు. పివాడు లేని రుద్దిక్క పరిష్కేతులు ఈ జిల్లాలో నెలకొని ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ పట్టణంబరూ ఉన్నారు. అయిన కూడ రైతు బిడ్డ, కాబట్టి రైతుల సమస్యల్ని దయతో అర్థం చేసుకొని - మంశాలయం, కర్నూలు, కల్వారూ, నందికొట్కూరు, మిడుతూరు, పగడాల, బేతంపర్తి, పాల్వం, రుద్రవరం, వాగలపర్తి, కొలిమిగుండ్ల, అవుకు, పంజామల, కోయిలకుంట్ల మరియు దొర్నిపాడు మండలాలను కరవు మండలాలుగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

ఆ తరువాత పేర్లల మంజూరు వెషయనికి వస్తే, అందులో కూడ మాకు నివేక్షణ పూపించారు. కర్నూలు జిల్లాకు ఇరుగుపొరుగు జిల్లాలు అయిన కడప, అనంతపురం, విత్తూరు, మహబూబ్ నగర్, పూకాశం జిల్లాలకు ఒక్కొక్క జిల్లాకు 15 కోట్ల, రూ.లు ఇచ్చి, కర్నూలు జిల్లాకు మాత్రం 3 కోట్ల రూ.లు మాత్రమే ఇచ్చారు. దానిని కూడ మేరు అలోపన చేయండి. అమూడు కోట్ల రూ.లు ఏ మాత్రం సరిపోతాయో అలోపించాలి. అంతకాకుండా, పిత్రాల పట్టిడికరకు జిల్లా మొత్తానికి 1 కోటి 84 లక్షల రూ.లు మాత్రమే ఇచ్చారు. ఒక్క జిల్లాకు కేవలం ఇంత డబ్బు కేటాయిస్తే, అది ఎంత, ఎన్నో భగితా అలోపించండి. అంతకాకుండా కరవు వేడిత ప్లాంకాల్లో ఉన్న రైతులకు పాక్కారుకు 1250 రూ.లను ఇవ్వట్టి పట్టిడి క్రింద ఇచ్చారు. అంటే పాక్కారుకు 1250 రూ.లు అంటే, ఎక్కడానికి కేవలం 500 రూ.లు వస్తుంది. 500 రూ.లకు ఒక్క బస్తా ఎరువు కూడ రాదు. మేరు దయచేసి అలోపించండి. రైతులమీద ఏ మాత్రం కనికరం లేకుండా ఈ పట్టిడి పేర్లయాల తీసుకొంటే, రైతాంగం ఏ పేర్లంగా బాగుపడుతుందో అలోపించమని నే న్యూ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

లోన్స్ రీ-షెడ్యూల్ చేశారు. రీ-షెడ్యూల్ చేయడంవల్ల ఇప్పటికప్పుడు రైతులకు ఒనగూడే ప్యయోజనం ఏముంటుంది? అప్పు ఎప్పుడైనా కట్టవలసిందే. అలా కాకుండా, కమర్షియల్ బ్యాంక్స్ ద్వారా కానీ, సోషల్ బ్యాంక్స్ ద్వారా కానీ, ఏదో విధంగా ఫ్యాన్ లోన్స్ ఇచ్చే దానికి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆ విధంగా నిధులు మంజూరు చేసి, రైతు కూలీల వలసలను అరికట్టవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అలాగే నిన్ననే ఒక ఇష్యూ జరిగింది. ఇప్పుడే కలెక్టరుగారు ఒక ప్రోమీడింగ్స్ ఇచ్చారు. అది సి.ఎం. పేజీ నుండి కూడ పోయిందని తెలిసింది. సి.ఎం.గారు కూడ ఇక్కడ ఉన్నారు.

Proc.Rc.No.D2.4205/99, dated 11.11.1999 were issued. Adverse seasonal conditions 1999-2000 - Kurnool District drought situation - Downstream area of river Penna in Nellore District - Water supply from Srisailem Project for the purpose of filling the Somasila Reservoir - Orders issued. అనే కర్నూలు డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరు తెలుగుగంగ ఎస్.ఇ.కి, కె.సి. క్రెజల్ ఎస్.ఇ.కి, అక్కడ ఉండే ఎం.ఆర్.ఓ., డి.ఎస్.సి.లకు ప్రోమీడింగ్స్ ఇచ్చారు. దీని ప్రకారం శ్రీశైలం నుండి నంద్యాలవద్ద ఉన్న కుందూ వదికి, అక్కడ నుండి పెన్నాలోకి నీటిని పంపి, అక్కడ నుండి నెల్లూరు జిల్లా లోని పోమశీల రిజర్వాయరును నింపడానికి 2 మేల క్యూపెక్యుల నీటిని వదలడానికి ఇచ్చిన ప్రోమీడింగ్ ఇదే. ఎవరికిమీనా బాధలేదు. అక్కడ కూడ పంజాబు, రైతులున్నారు. కానీ కర్నూలు జిల్లా రైతాంగం యొక్క జీవితాలను పూర్తిగా పెట్టి, నెల్లూరు జిల్లాకు నీటిని తీసుకొనిపోవడం ధర్మం కాదు. తుర్రోబువ వంద్యాల, ఉయ్యాలవాడ, బాగలమర్రి మండలాల ఎం.ఆర్.ఓ.లను ప్రోత్సహించే పేరుతో వోలేసు ఫోర్స్ పెట్టారు. కుందూ వద్ద పరివాహక ప్రాంతంలో ఉన్న మొత్తం 10 మేల ఎకరాలు సస్యశ్యామలంగా ఉండగా, ఇప్పుడు అక్కడి రైతుల వంతుపెట్టు అమ్మింది. డిస్ కనెక్టు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో వోలేసుఫోర్స్ పెడుతున్నారు. ఇలియమ్ బాలాబాబో బ్రిటీష్ వాళ్లు స్వతంత్ర భారతపౌరుల మీద దాడి చేస్తున్నా ఉంది. దీనిని అరికట్ట వలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఎంతో ఆవేదనతో చెబుతున్నాను.

4-30 | శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- పెన వందేవాళ్లు క్లిందకు వచ్చి ఇవ్వక సా. వోలే ఎలా? ఆ నేళ్లకు అక్కడ పంటలకు ఇబ్బందిగా ఉందని చెబుతున్నాను. నెల్లూరు జిల్లా, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాల పరిస్థితిపై వెళ్ళిన మీటింగ్ జరిగింది. నల్గొండ జిల్లా వాళ్లు ఖమ్మం జిల్లాకు ఇవ్వేందుకు కారణమన్నారు. ఎక్కడ వెళ్ళి వేళ్ళు అక్కడనే వారుకొంటూ అటు ఖమ్మంగానీ, ఇటు ప్రకాశంగానీ వోలేవ్వకుండా చేస్తున్నారు. నాగార్జున సాగర్ నేళ్ళు గుంటూరు జిల్లా వాళ్లు, ప్రకాశం జిల్లాకు వోలేవ్వకుండా చేస్తున్నారు. ఎక్కడకక్కడే వేడుకొంటామనడం కరక్కుకారు. ఒక పద్ధతి ప్రకారం వోలేవడలేదు. అవి బయటి రాష్ట్రాలకు వోలేవడలేదు. నెల్లూరుజిల్లాకే వోలేతున్నది. వాళ్లు కూడా మన సోదరులే. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాగానీ మీదగ్గర గానీ, నాగార్జునసాగర్ గానీ అందరికీ చెప్పాము. మీకు ప్రత్యేకించి చెప్పడంలేదు. దయచేసి అర్థం చేసుకోండి.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి:- నేను వేరే పద్ధతిగా వోవడం లేదు. ఇది బిల్డింగ్ ఇమ్యూ సార్. నాకు ఒక్క విమోషం అవకాశం ఇవ్వండి సార్. కుందు నదీ పరివాహక ప్రాంతానికి.....

Chairman:- Please conclude. There is no time.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి:- ఒక్క విమోషంతో కనీకూర్డ్ చేస్తాను సార్. వైట్..

Chairman:- Minister for Revenue is on his legs. Please taken your seat.

శ్రీ పి. అశోక గజపతిరాజు:- ఒక చిన్న విషయం సభాధ్యక్షుల దృష్టికి తెస్తున్నాను.

(Interruption)

Leader of the Opposition gets precedence over me.

డా. షె.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:- వివిధ కారణాలవలన మనం అనుకొన్న విధంగా ఈ రోజంతా కరువుపై చర్చించడానికి అవకాశం కుదరలేదు. ముందుగా జేరో అవర్, 304 అనుకొన్నాము. నిన్న జరగమంపిన గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి రిప్లయి ఫుర్ని కాలేదు. ఈ రకంగా వివిధ కారణాలతో ఇది ఎక్స్టెండింగ్ అవుతు వచ్చింది. ఒక్క రోజు సాయంత్రం అరుమర్ల ఏడు గంటలవరకు ఉంటే ఏమీ కొంతలు మునిగిపోతాయో ఏమీకాదు కదా? No heavens are going to fall absolutely. తెలుంగాడా జిల్లాలోకు సంబంధించి ఒక్క పట్టణం కూడా మాట్లాడలేదంటే. వాళ్ళెవరూ మాట్లాడకుండా ఈ సభ్యులను కనీకూర్డ్ చేయడం ఫుర్నిగ్ అవుతు. I request the Minister for Revenue to please be considerate. No heavens are going to fall if the House is extended till 6.30 p.m. 5-00 గంటలకు న్యూ ఎం.ఎల్.ఏ. క్వార్టర్స్లో ఇవాన్యరేషన్ ఫంక్షన్ ఉందని అన్నారు. అది మనం వోయినా వోకవోయినా జరుగుతుంది. That is not that important. This is more important. I request the Chief Minister to be considerate and please extend the House at least by 1½ hours.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- The Hon'ble Leaders of the Opposition has raised a different thing.

శ్రీ చల్లా రామకృష్ణారెడ్డి:- సర్, ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో వున్నారు సార్. 2 వేల మ్యాపెక్యుల వీరు తేనుకొనే వెళ్ళింది. లేకపోతే 20 వేల మ్యాపెక్యుల వీరు తేనుకొనే వెళ్ళి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. కానీ కర్నూలు జిల్లా రైతాంగానికి దెబ్బ తగ్గులవద్దని మనవిస్తున్నాను. అక్కడ వోలేమ ఫోర్స్ ఉంది. మేరు అవోవన చేయండి. జరియన్ వాలాగోత్ ట్రిబ్యునల్ షెడ్యూలు ప్రాంతవ్యయోధులను కొట్టివట్టు రైతులమీద వోలేమ ఫోర్స్ పోయిపోయారు ఇది భయమో కుందూ నదీ పరివాహక ప్రాంతంలో ఇది వాస్తవంగా జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రామకృష్ణారెడ్డిగారు ఎవరి మాట వినడంలేదు. వెలిగొండలో కడప, కర్నూలుకు సరిపడ వాటర్ వుంది. అక్కడ అడిగిపయోగించుకొంటారు. నెల్లూరు వేరే రాష్ట్రం కాదు. మన దేశం, మనవాళ్ళే. అంతా మన నోదరులే. అక్కడ వేసిన పంటలు ఎండిపోయాయి. వాటిని కాపాడడంకోసం ఇది తప్పనిసరి. పోలేసు పెట్రోలింగ్ లేకపోతే దారిలో ఎవరికి వారే వాటర్ లిఫ్ట్ చేసుకొంటున్నారు. దానికోసం పెట్రోలింగ్ పెట్టడం జరిగింది. లేకపోతే మధ్యలోనే మొత్తం వాటర్ కొట్టేసే పరిస్థితి అక్కడ వుంది. మేలాంబివాళ్ళు కోపరేట్ చేయకపోతే ఎవరు చేస్తారు? తప్పకుండా కోపరేట్ చేయండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ నల్ల రామకృష్ణారెడ్డి:- మా లీడర్ ఒక గంట సమయం అడిగారు సార్.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీకు ఒక అప్పీల్ అధ్యక్షా. ఎందుకంటే అపోక్రిఫస్ వాళ్ళు కూడా చెప్పారు. అవసరం అయితే మళ్ళీ ఫంక్షన్ అయిపోయిన తరువాత వస్తాము. అందరి సభ్యుల బర్నింగ్ ప్రాబ్లం కాబట్టి మాట్లాడాలని అనుకొంటే అందరినీ మాట్లాడనివ్వండి. మేము ఇనాగ్యురేట్ చేసి వస్తాము.

(కాంగ్రెస్ (ఐ) పార్టీ గౌరవసభ్యులు శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి మరికొందరు లేచి మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించసాగారు.)

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:- అధ్యక్షా, వారు ఈ విధంగా ఇంటరప్ట్ చేస్తే ఎలా? వారి లీడర్ లేస్తే నేను కూర్చుండిపోయాను. మీకు రెస్పెక్ట్ లేదా? I have to make a submission to you. What is this? Those people do not even have parliamentary courtesies.

(Interruptions)

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి:- మంత్రీగారికి అంత అసహనం అయితే ఎలా సార్?

శ్రీ పి. అశోక గజపతిరాజు:- వినే ఓపిక వుంటే అర్థం చేసుకొనే మనస్ఫూర్తి ఉంటుంది. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు సమయం కావాలని అడిగితే హృదయ పూర్వకంగా లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ అంగీకరించారు. నా మనవి ఒకటే. ఇది ఇన్ డెఫినిట్ గా తేసుకొని వెళ్లడం మంచిది కాదు. గౌరవ సభ్యులు క్లుప్తంగా వెబితే మానవతా దృష్టితో మానవులం కనుక మానవతతో ఈ ప్రభుత్వం పనిచేస్తుంది కనుక అర్థం చేసుకోగలుగుతాము. వీలయినంతవరకు we will try to clear what is there. But no filibustering. తమ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

4-40 శ్రీ పి. రాములు (అచ్చంపేట):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు దయతో సా. కరువుపై చర్చ కొనసాగడానికి కొంత టైమ్ ఇవ్వినందుకు వారికి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. కరువు జిల్లాయైన మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించడానికి అవకాశాన్నిచ్చినందుకు తమకు నా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అసలు కరువుపై చర్చ జరగాలంటే, ముందు మహబూబ్ నగర్ జిల్లానే తీసుకోవాలి. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ద్వారా 300 కోట్ల మేటర్లు కృష్ణా, తుంగభద్రా నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి. కానీ ఆ నదులను చూస్తే, మా కళ్ళలో కన్నీరు కారుతుంది తప్ప మరొకటి కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారి దయతో జూరాల ప్రాజెక్టును కొంతవరకు నిర్మించుకున్నాము. మెట్టి ప్రాంతాలలో ఈ రోజు మక్క నీరు లేక, పశువులకు త్రాగడానికి నీరు లేక ఎంతో ఇబ్బంది వున్న ఈ పరిస్థితులలో స్వయంగా ముఖ్యమంత్రిగారు గత నెలలో మహబూబ్ నగర్ జిల్లాను పర్యటించి వారి కళ్ళతో అక్కడ పరిస్థితిని గమనించడం జరిగింది. ఈనాడు పరిస్థితులు చాలా దుర్భరంగా వున్నాయి.

వేలాది మంది రైతులు, రైతు కూలీలు పట్టణాలకు వలస వెళుతున్నారు. ఒక ప్రజా ప్రతినీధిగా మేము నీయోజకవర్గంలో తిరగాలంటే ఎన్నో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొనే పరిస్థితులలో వున్నాము. ఏదీ ఏమైనా సరే, జిల్లాలో ఒక విషయం సగర్వంగా చెప్పుకోవడం జరుగుతోంది. పాటర్ షేడ్ పథకాల నిమిత్తమై ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా మా జిల్లాకు నిధులను ఇవ్వడం జరిగింది, అక్కడ పనులు జరుగుతున్నాయి. ఇటీవల కాలంలో డి.ఐ.ఎఫ్.డి. క్రింద మా జిల్లాను ఎంపిక చేసి మొన్ననే ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రారంభోత్సవం చేయడం జరిగింది. జిల్లాలో పాటర్ షేడ్ కార్యక్రమాలు దాగానే జరుగుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరం సాధారణ వర్షపాతం కంటే సగానికి సగం లేదు. ఈ పరిస్థితులలో జిల్లా మొత్తం 64 మండలాలలో 60 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించడం జరిగింది. ఆ 4 మండలాలు ఆర్.డి.ఎస్. కెనాల్ క్రింద వున్నాయని ప్రకటించలేదు. అచ్చంపేట నీయోజకవర్గంలోని లింగాల మండలం గుట్టల మధ్య, పెట్టి మధ్య వుంది. దానిని ఏ కారణాల చేతనో కరువు మండలంగా ప్రకటించలేదో రెవెన్యూ మంత్రిగారు పరిశీలించి, దానిని కూడా కరువు మండలంగా ప్రకటించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అక్కడ ఎస్.సి., ఎస్.టి., బడుగు వర్గాలవారు ఎక్కువ మంది వున్నారు. తరువాత ఎలక్ట్రానిటీ విషయంలో, ఈ కరువు పరిస్థితులలో ఎలక్ట్రానిటీ శాఖవారు కరెంటు డిల్వీను బాగా వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. రుణాలను రేషెడ్యూల్ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది కాని బ్యాంకువారు ఇంకా జబర్దస్తీగా రైతులనుంచి వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. దీనిని ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా భూగర్భ జలాలు ఇంకొకటియి, పూర్తిగా నీరు లేక కొన్ని గ్రామాలలో మంచి నీటి కొరత తీవ్రంగా ఏర్పడింది. దానిని కూడా గమనించి ప్రభుత్వం అధికంగా బోర్లను త్రవ్వించడానికి నిధులను కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

భవిష్యత్తును దృష్టిలో వుంచుకుని ఈ మధ్యకాలంలో ముఖ్యమంత్రిగారు శంకుస్థాపన చేసి కలవకుర్తి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ కు, బోయిలసాగర్ ప్రాజెక్టుకు కూడా అధిక నిధులను కేటాయించాలని, కృష్ణా వాటర్ కు ఛేడ్ చేయాలని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఎక్కువ మంది రైతులు, రైతు కూలీలు పట్టణాలకు వలస పోతున్నారు. ప్రభుత్వం ఎక్కువ నిధులనిచ్చి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాలను వేగవంతం చేసినట్లయితే, ఉపాధి లభించి వలసలను అరికట్టవచ్చు. దయచేసి ఈ విషయాలన్నీ ముఖ్యమంత్రిగారు దృష్టిలో వుంచుకుని, కరువు మండలాలను ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు పెస్కాయిలో వుండే అధికారుల చేత పనిచేయిస్తున్నా, క్రిందిస్థాయి ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో కదలిక లేదు. కరువుయొక్క తీవ్రతను గుర్తించి పనిచేసే విధంగా క్రింది స్థాయి సిబ్బంది పనిచేసే విధంగా తగు చర్యలు తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాను కరువు కాటకాలనుండి కాపాడడానికి అన్ని జిల్లాల కంటే ఈ జిల్లాకు ఎక్కువ నిధులను ఇచ్చి అదుకోవాలని కోరుకుంటూ సలహా తీసుకుంటున్నాను.

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానం వహించారు.)

మేడమ్ స్పీకర్:- డిస్కషన్ కు వెళ్లే ముందు ఉదయం నేను ఒక రూలింగ్ ను ఇస్తానని చెప్పడం జరిగింది. Now, I am giving my ruling.

సభాపతి రూలింగ్ ప్రోటోకాల్ ఉల్లంఘన సంఘటనలను పరిష్కరించు విధానము గురించి.

Madam Speaker:- Today in the morning while giving my Ruling on the point raised by the Leader of Opposition to permit some of the Members to make their submissions on the failure of officers to involve them in the functions arranged in their constituencies, I have announced that I would give a detailed Ruling on this subject.

Members are aware that the Central and State Governments have issued detailed instructions known as Instructions on Observance of Courtesies—in dealing with Members of Parliament and State Legislature to their officers while dealing with the Members. These Instructions have been reiterated time and again whenever there were complaints in the House on a breach of the said instructions. Among others these instructions require that Members of the State Legislature should invariably be invited to the public functions organised by the Government Officials at the local level reserving a comfortable seat at the appropriate place befitting with their rank in the warrant of precedence. These instructions also require the organisers of the function to provide a seat to the Members on the dias whenever the function is presided over by an Officer. The instructions further stipulate that if invitations are not printed for any function the highest officer among the hierarchy should address the Member semi-officially in a polite language. They were also directed to see that adequate notice is given to the Members about the function to adjust their engagements. In spite of these instructions complaints have been voiced very often on the floor of the House about the breach of protocol. My predecessors gave elaborate Rulings impressing on the government to direct the District Administration to involve invariably the Members in all public functions. The Ethics Committee also took note of the issue and found that

the instructions in the present form lack teeth to prevent violations by the District Administration. They therefore, suggested to make a provision in our Rules of Procedure to tackle with such violations. Accordingly we have made a Rule to refer the protocol violations to the Privileges Committee for investigation and report. We have seen as many as six members have complained as to how they were ignored by the local officials in involving them in the functions arranged in their constituencies.

In this context I would like to make it clear that strictly speaking breach of protocol cannot be equated to breach of privilege in terms of clause (3) of Article 194 of the Constitution of India calling for the intervention of the House. However, it is not my intention to belittle the importance and dignity of the elected representatives of this House. I need not over emphasise the place of Members in a Parliamentary form of Government. There is no second opinion that the people's representatives should be involved in all activities arranged in their constituencies. Keeping in view the position of elected representatives in a democratic set up we have framed certain guidelines as to how the Members should be treated at the public functions at the local level by the District Administration. It is the duty of one and all to respect the said instructions and guidelines without any omission.

I am laying down the following procedure to deal with the breach of protocol in future.

1) All notices of protocol violations received from the Members will be referred to the Collectors in the first instance to ascertain whether the function for which the Member was not invited was a public function and if so, the reason for the failure to involve him therein or for the violation of any other norm fixed in the protocol code;

సభాపతి రూలింగ్: పోజ్ కాఫీ ఉల్లంఘన సంఘటనలను పరిష్కరించు విధానము గురించి.

2) After receipt of the comments from the District Administration, if I feel there was serious breach of protocol, the matter would be referred to the Committee of Privileges under Rule 326 for examination and report;

3) A reply will be sent to the Member as to the action taken on his notice of motion;

4) Consequently no Member should in future be permitted to raise any protocol violation on the floor of the House as a breach of privilege;

5) Only question of breach of privilege falling under Art. 194 (3) which is consented by the Speaker shall alone be permitted to raise in the House under Rule 148.

(అంతరాయం)

1-50

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- అధ్యక్షా, ఒక్క నిమిషం సమయం ఇవ్వండి. క్వారీఫికేషన్ అడుగుతాను.

(అంతరాయం)

మేడమ్ స్పీకర్:- రూలింగ్ క్వారీఫికేషన్ కి అలా వేసేది లేదు.

(అంతరాయం)

ఎం.పి.మై.హరారెడ్డి:- కుక్కర్స్ పోజ్ కాఫీ వాయిలేజీ చేస్తే ఎట్లా?

Madam Speaker:- You can write a letter to the Speaker. Please resume your seat.

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- అధ్యక్షా, క్వారీఫికేషన్ అడుగుతానంటే మీరు అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎట్లా?

(అంతరాయం)

మెడమే స్వీకరం:- ఎక్కడికె పోవోకాల్ వాయిలేజే వేళాలో రామ్మే నేను రూలింగ్ ఇవ్వడం జరిగింది. సభ్యులకు ఒకసారి అవకాశం ఇవ్వినప్పుడు రామ్మే ఉపయోగించుకోవాలి, సర్వీసియోగవరమివ్వాలి. ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు తేవేసింది మాట్లాడకానీ ఎవడం భావ్యం కాదు. దౌజ్మే డిస్కషన్ జరుగుతోంది దయవేసి ఫెయిర్ కి కో-ఆపరేట్ చేయండి.

రాష్ట్రంలోని వర్షాభావ పరిస్థితిపై చర్చ (కొనసాగింపు)

శ్రీ సి. ముత్యంరెడ్డి (దొమ్మూరు):- మెడమే స్వీకరం, మీరు సభాపతిగా ఎన్నికైన తరువాత నాకు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వనందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మీరు సభాపతి అయినందుకు అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు ఎన్నికల సమయంలో బీజేగా ఉన్నప్పటికీ కరువుపైనే, కుషాను వచ్చిన సందర్భంలో అధికారులతోనూ, డిల్టా కలెక్టర్లతోనూ కరువు పరిస్థితులపై ఎప్పటికప్పుడు వర్సింది అదేకాలు జారీచేశారు. ఏ ఏ డిల్టాలో కరువు ఉందో తెలుసుకొనేందుకు ఎప్పటి కప్పుడు అధికారుల నుండి వర్షావశమ అంచనాలు తెప్పించుకోవడం జరిగింది. వైరుత్ యుతుపవనాలు కోస్తాలో 12 శాతం, రాయలసీమలో 14 శాతం మైన్స్, తెలంగాణలో మైన్స్ 6 శాతం రికార్డు అయినాయి. ఈశాన్య రుతుపవనాలు కోస్తాలో మైన్స్ 23 శాతం, రాయలసీమలో మైన్స్ 36 శాతం, తెలంగాణలో మైన్స్ 46 శాతంగా అంచనాలు రావడం జరిగింది. ఎన్నికల సమయంలో ముఖ్యమంత్రి గారు బీజేగా ఉంటూనే రైతుల పరిస్థితి, కూలీల పరిస్థితి, పంటల పరిస్థితిని ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకొంటూ 501 మండలాలను కరువు మండలాలుగా డిక్లర్ చేయడం జరిగింది. కరువు మండలాలను రాజకీయం చేయడం జరిగిందని సభ్యులు మైసూరాల్లో గారు అవడం సరిగ్గా లేదు. డిల్టా కలెక్టర్ల నుండి నివేదికలు తెప్పించుకొని కరువు మండలాలను ప్రకటించడం జరిగింది. వ్యవసాయానికి 212.45 కోట్లు, క్యాగునేటికి 302.50 కోట్లు, ఉపాధికల్పనకు 110.69 కోట్లు, ఆరోగ్యానికి 1.22 కోట్లు, హెచ్చికావారానికి 28 కోట్లు, పశుసంవర్ధక శాఖకి 68.50 కోట్లు రూపాయలు ఎవ్వారు. ఇద్దెబాను రిలీఫ్మే కలెక్టర్లకి అధికారాలు ఇచ్చి కరువుపై పోయే సహకారాలు ఇందించానీ ముఖ్యమంత్రి గారు తన్ని పనులు చేశారు. ఈ విషయాలలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంకో శ్రద్ధ తీసుకొన్నందుకు అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకూ 96 కోట్ల రూపాయల నిధులు పిదురల చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి. పంటలు ఎండిపోకుండా అనేక పర్యలు ఆయన తీసుకోవడం జరిగింది. విద్యుత్ అధికారులతో సమన్వయమే తోచోల్లేది సమన్వయం. ట్రాన్స్మిషన్లను కాలిపోకుండా ఉండేందుకు, కరెంటు పవ్వలు వెరాంకుంగా పోతుండు అనేక పర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. వ్యవసాయశాఖ మంత్రి గారు రోజు పంటకు ప్రితనాలపై సబ్సిడీ ఇవ్వారు. ఆరుతడి పంటలకు పండించానీ, రైతులను అదుకోవాల్సి ఉద్దేశ్యముతో మండలాల వారీగా ముఖ్యమంత్రిగారికో మంత్రిగారు కూడా తిరిగి కార్య క్రమాలు చేపడుతున్నందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. పంటల భీమా పథకం క్రింద

కలెక్టర్లకు అధికారాలు ఇవ్వే పంటల భీమా పథకంలో ఇన్సూరెన్స్ చేసుకొన్న వారి లోన్స్ తీసుకొన్నవారి వివరాలను పూర్ణత్వం తెచ్చేందుకొని అడుకోవడం జరుగుతోంది. త్రాగునీటి విషయంలో కూడా యుద్ధ ప్రాతిపదికపై కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతోంది. టోర్స్‌ని రివేర్స్ చేయించి వేరందీంపడం జరుగుతోంది. రైతు కూలీల ఉపాధిగూరించి పూర్ణత్వం ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతోంది. చిన్ననీటి వనరులకు మిషన్లు పెట్టకుండా రేబర్‌ని అడుకోబాండ్లు ఉద్దేశ్యముతో లెబర్‌కే ఎంప్లాయ్‌మెంట్ ఇవ్వాలని బిల్లుతయ్యేన అదేబిల్లు డిల్లా కలెక్టర్లకు ఇవ్వడం జరిగింది. మెదక్ డిల్లాలో, తెలంగాణలో ఈశాన్య బాతుపవవాలు మైన్స్ ఉంది.

(అంతరాయం)

పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు హాజీతో లేరు.

మేమి మాట్లాడాల్సి ఉంది నాకు సమయం ఇవ్వండి. ముఖ్యమంత్రి గారు అందరినీ కరుణపై మాట్లాడమని, ఎవ్వి గుంతులైవా మాట్లాడమని ఆర్డర్ ఇచ్చారు. మీరు ప్యానల్ షేకర్‌గా ఉన్నారు. అందరినీ మాట్లాడమంటే, లేకపోతే మేము వచ్చి కూర్చోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. 13 మండలాలను మెదక్‌లో గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. గతంలో ఏ ముఖ్యమంత్రి పాటుపడే సిద్ధంగా మన ముఖ్యమంత్రి గారు పాటుపడుతున్నారు. విజయ భాష్యరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఇరిగేషన్ మంత్రిగా శ్రీ శంకరరావుగారు ఉన్నారు. కృత్తిమ వర్షాలు కురిపిస్తామని చెప్పారు. ఆ 5 సంవత్సరాల పరిపాలనలో ఏమీ చేయలేదు.

(అంతరాయం)

రఘువీరరెడ్డిగారు మీరు మాట్లాడినపుడు మేము విన్నాము. ఇప్పుడు మీరు వినండి. కృత్తిమ వర్షాలు ఎక్కడ కురిపించారని అడుగుతున్నాను. మైసూర్ ఇరిగేషన్ పేస్తామని అన్నారు. అది విమోచిస్తుంది. మా ముఖ్యమంత్రిగారు చూడండి వాటర్‌షెడ్ పోగ్గాం పెట్టడం అరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

హరి పథువేటి మాట్లాడే అధికారం ఉంది. హక్కుఉంది. ఆ రోజు మీరు అధ్యక్షురాలిగా ఎంచుకొన్నప్పుడు మాకు మాట్లాడమనే అవకాశం ఇవ్వలేదు. మా ముఖ్యమంత్రి గారు రేతలోమా, హరిపంపం తెుత్తంలోమా ఫేమ్ అయ్యారు. మా ముఖ్యమంత్రి గారికి అన్నీ 5-00 తలుపు మీ పడిషన్స్ విమోచిస్తు. మేము తప్పుచేయలేదు, కుంభకోణాలు చేయదలచు సా- కోలేదు. మాత్రములు తెచ్చుకోరుమకోలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు పేస్తున్న మంపి సమయం మీరు వెనకరాతి. ఫిచ్చికంగా వివేకరాతి. మాట్లాడకూడదని చెబుతున్నాను. వివకపోతే

ఉరుకునేది లేదు; వారికి ఎంత టైము యివ్వారో. మాకు కూడా అంత టైము యివ్వాలి. మాకు కూడా హక్కు ఉంది. మేము కూడా శాసన సభలో సభ్యులుగా ఎన్నికయ్యాము. మాకు హక్కు ఉంది. మేము చెప్పేది వినాలి. ఎవరుకానీ, ప్యానల్ స్పీకర్గా వుంటే అక్కడ చూస్తారు. నేను కూడా ప్యానల్ స్పీకరుగా వున్నాను. నాకు రైట్ ఉంది. వారికి ఎంత టైము యివ్వారో నాకు కూడా అంత టైమ్ యివ్వాలి. మరి ఆనాడు ఏమైంది? 5 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగారు పరిపాలన చేస్తే ఎన్ని స్కీములు తెచ్చారో చూడండి. వాటర్షెడ్, వన సంరక్షణ సమితి, వెస్టర్న్ ప్రొగ్రాము తెచ్చాము. కరువు శాశ్వతంగా పరిష్కరించాలని ప్రయత్నాలు చేశారు. ఇంతకు ముందు దీనిగురించి గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో చెప్పారు. ఇప్పుడు కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమీ చెబుతున్నారంటే, ఒక్క వర్షపు బొట్టుకూడా వృధాపోకుండా చేసి, ఈ రాష్ట్రాన్ని 5 సంవత్సరాలలోపు నీళ్లు 20 ఫీట్లకు తీసుకురావాలని అంటున్నారు. అందుకోసం ఆయన కంకణం కట్టుకుని పనిచేస్తున్నారు. ఆ ఉద్దేశ్యంతోనే వాటర్షెడ్ ప్రొగ్రాము, వన సంరక్షణ సమితి, దానితోపాటు వెస్టర్న్ ప్రొగ్రాము పెట్టడం జరిగింది. కూలీలకు యిప్పిన డబ్బులతో, వారి పని కోసం ప్యాబ్లోడ్ చీంత, మామిడి చెట్లు పెట్టడం వంటి ప్రొగ్రాములు చేశారు. ఈ విషయాలను మీరు ఒకసారి ఆలోచించండి. వాటర్షెడ్ కోసం 21.90 కోట్ల రూపాయలు, ఇ.ఎ.ఎస్.కు 19.8 కోట్ల రూపాయలు, డి.బి.ఎస్.కి 16 కోట్ల రూపాయలు, పశు సంవర్ధక శాఖకోసం, వ్యవసాయానికి, క్రిమిసంహారక మందులు, విత్తనాలకోసం, రెండవ పంటకొరకు, అలాగే కరువు సమయంలో దానిని మరింత సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనే విధంగా సహాయ సహకారాలను అందించాలని, అలాగే వారికి జీవనోపాధిని పెంచి, ఆంధ్రప్రదేశ్లో కరువు రాకుండా ఉండే విధంగా తగు ప్రయత్నాలు చేసేందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు పనిచేస్తున్నారు. అందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను.

మాట్లాడేప్పుడు దయచేసి ఎవరినీ డిస్టర్బ్ చేయవద్దు; అలాచేస్తే మేము ఉరుకోము ఇక్కడ కూర్చున్న 290 మందికీ ప్రతి ఒక్కరికీ మాట్లాడేందుకు సమయం కేటాయించాలి. లేకపోతే మా ఎం.ఎల్.ఏ.గారు పండుకున్నారు ఏం మాట్లాడటంలేదని అక్కడ ప్రజలు అడుగుతున్నారు. బి.వి.లో ప్రజలు చూస్తున్నారు. మమ్మలను కూడా ఓటువేసి గెలిపించి ప్రజలు యిక్కడికి పంపించారు. మా మెదక్ జిల్లాలో సమస్యలు వున్నాయి. మంచినీటి సమస్య చాలా వుంది. తాగే నీళ్లను వాళ్లు వైదరాబాదుకు యిచ్చారు. ఈ రోజు మహబూబ్ నగర్లో కరువు అంటున్నారు. నల్గొండ జిల్లాలో పాకెట్టు వుంది. రంగారెడ్డి జిల్లా, మెదక్ జిల్లాలో ఎక్కడో తప్ప నీళ్లు లేవు. వాటిని గూర్చి అడిగే హక్కు మాకు వుంది. సమస్యల విషయంలో మెదక్ జిల్లాకు చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది. మా జిల్లాలో మంచినీళ్లు సమస్యను తొలగించాలి. అందుకు ఏమీ చర్యలు తీసుకుంటారో తొందరగా తీసుకుని, సమస్యను తొలగించండి. రంగారెడ్డి, మెదక్ జిల్లాలకు రెండింటికీ కరువు శాశ్వత నివారణ చేయాలని కోరుకుంటూ నాకు సమయం యిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటూ కూర్చుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీ దగ్గర అనుమతి తీసుకుంటున్నాను. మాదగ్గర ఫంక్షను వుంది. దానికి అటెండ్ అవ్వాలి. అలాగే ఆ తరువాత కూడా రెండు మూడు ఫంక్షన్స్ వున్నాయి. వాటికి అటెండ్ అవ్వాలి. అందువల్ల నాకు మళ్ళీవచ్చే అవకాశం వుంటుందో లేదో, ఇప్పుడు 5 గంటలకు ఫంక్షను అటెండ్ అవ్వాలి. మా మినిస్టర్స్ వుంటారు వాళ్లు విషయాలను నోట్ చేసుకుంటారు. మీ అనుమతి కొనసాగింపు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. బ్రహ్మయ్య (రాజంపేట):- అధ్యక్షా, నాకు ఈ సందర్భంగా అవకాశం యివ్వినందుకు ధన్యవాదాలు. కడప జిల్లాలో కరువు అతి దారుణంగా వుంది. వ్యవసాయ కూలీలు, ముఖ్యంగా వడ్డెరవాళ్లు అలాగే వ్యవసాయకూలీలు అంతా కూడా వలస వెళ్ళేటటువంటి పరిస్థితులు యిప్పుడు వచ్చాయి. రాయలసీమలో చెయ్యేరు, బుగ్గనరపు పాజెక్టులు 72 కోట్ల రూపాయలతో పూర్తిచేసినా, కావలసినంత వర్షపాతం రానందువలన, ముఖ్యంగా పెన్నా, చెయ్యేరు, పాపాగ్ని, మాండవ్య పరీవాహక ప్రాంతాలలో వుండేటటువంటి నదులలో నీటిమట్టం సరిగా లేక, కాల్వల క్రింద వ్యవసాయం కుంటుపడి, పోసిన నారులన్నీ పాడైపోయాయి. వర్షాధార భూములన్నీంటిలోను చేయబడిన వేరుశనగ, సనఘవరీ నారంబా ఎండిపోయింది. వేలాది ఎకరాల భూమిలో పంటలు పాడైపోయాయి, ఈ మధ్య ముఖ్యమంత్రిగారు రాయచోటి, లక్ష్మిరెడ్డిపల్లి ప్రాంతాలను పరిశీలించారు. అదే విధంగా జిల్లా కలెక్టరుగారు వ్యవసాయ భూముల మీద, వర్షాభావ భూముల మీద మాత్రమే అంచనాలు వేసి నష్టపరిహారం యిచ్చారు. అలాకాకుండా బోర్లు, బావుల క్రింద సేద్యం చేయబడి భూములకు కూడా నష్ట పరిహారం నిమిత్తం అంచనాలు వేయలేదు. వాటికి కూడా నష్టపరిహారం చెల్లించే విధంగా అంచనాలు తీసుకోవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. వారికి కూడా నష్టపరిహారం చెల్లించవలసిందిగాను, ఆ పేద రైతులకు రెండవ షేరు చేసుకునేందుకాను, కరువు ప్రాంతాలలో ఇంతవరకూ వర్షాలు లేవు కనుక మరొక సారి పంటలు వేసుకునేందుకు కావలసిన విత్తనాలు యివ్వవలసిందిగా తమద్వారా కోరుతున్నాను. కడపజిల్లాకు సనఘవరీ వేరుశనగ, వరికి సంబంధించిన విత్తనాలు జిల్లా రైతాంగానికి కావలసినంత వెంటనే సరఫరా చేయాలని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా ఆయా ప్రాంతాలలో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా ఎలక్ట్రిసిటీ 9 గంటలు ఖచ్చితంగా యిస్తున్నారు. అయితే కొన్ని చోట్ల రెండవ పంట వేసే చోట్ల రైతాంగం మొదటి రోజు సేద్యం ప్రారంభించే వసులకుగాను, మరో మూడు గంటల పాటు కరెంటు ఎక్కువగా యివ్వేందుకు ప్రయత్నం వేస్తే బాగుంటుంది. 9 గంటల కరెంటు యివ్వడంలో కొన్ని చోట్ల 2, 3 గంటలు ట్రాన్స్మిషన్ లో అడ్డంకున్న పిర్మడంబం మూలంగా, కరెంటు సరఫరా జరగడం లేదు. అలాంటి చోట్ల ఆ సబ్ స్టేషన్స్ లో ఇంకో 4 గంటల పాటు అదనంగా పవర్ యివ్వాలని, అవిధంగా కరువు ప్రాంతాలలోని రైతులను అదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మంచి నీటి సమస్య నిమిత్తం కోటి రూపాయలను ఇచ్చినప్పటికీ, చాలా వరకు ఊల్గా యంత్రాంగం కొన్ని చోట్ల చేశారు. కొన్ని చోట్ల మంచి నీటి ఎద్దడి యించా ఎక్కువగానే వుంది. ఫలితం వలన, ఒంటిమీట, వొండులూరు సి.పి.డబ్ల్యు స్కీములో 60, 70 గామాలు వున్నాయి. 2, 3 నియోజక వార్డాలను కవర్ చేయడం జరిగింది. అయితే అక్కడ మంచి నీటిని యివ్వవలసివుంది. ఫ్లోరైడ్ గామాలలో వున్న మంచి నీటి కొరతను తీర్చాలి. అందుకుగాను యుద్ధ పాతిపదికన నిధులు యివ్వాలి వుంది. అలా చేయడం వలన 170 నుంచి 190 గామాల వరకు మంచి నీటి సమస్య తీరుతుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే కొన్ని గామాలలో కరువు నిమిత్తం యిచ్చిన నిధులు చాలలేదు. వ్యవసాయ కూలీలు అందరూ అందులో కవర్ కాలేదు, అలాంటి గామాలే ఎక్కువ వున్నాయి. కనుక రెండవ విడతగానీ, 3వ విడతగానీ ఆయా గామాలకు నిధులు మంజూరు చేసి, వ్యవసాయ కార్మికులకు, దళిత కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించాలని అందుకుగాను తక్షణ చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. లేని పక్షంలో వారు వలస వెళ్లే పరిస్థితి వుంది. అలాగే విద్యుత్ సమస్య కూడా చాలా వుంది. కడప జిల్లాలో 240 ట్రాన్స్మిషన్ లైన్స్ అవసరం అవుతాయి. అయితే ట్రాన్స్మిషన్ లైన్స్ కాలిపోవడం వలన, ఇతర ఇబ్బందులు ఏర్పడడం వలన, లైన్లు కరెంటు లేక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కనుక వెంటనే ఆ జిల్లాకు అదనంగా 250 ట్రాన్స్మిషన్ లైన్స్ మంజూరు చేయాలని కోరుతూ, నాకు అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. వేణుగోపాల రెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాయలసీమ గురించి, తెలంగాణ గురించి, సర్కారు జిల్లాలలో వున్న కరువు ప్రాంతాల గురించి చాలా మంది మాట్లాడడం జరిగింది. 5.10 నేను మా అనంతపురం జిల్లా గురించే మాట్లాడడం మొదలుపెట్టాను. అనంతపురం జిల్లాలో ఉన్నటువంటి 63 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించడం జరిగింది. ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత ఇండా రిజల్టు రాకముందే ముఖ్యమంత్రిగారు అనంతపురం జిల్లాకు రావడం జరిగింది. అక్కడ ఉన్నటువంటి పంటలు - అన్నీ ఎండిపోయినటువంటి పరిస్థితులలో వర్షం వచ్చినా కూడా పంట రాదు అనే అభిప్రాయానికి వచ్చి ఆ రోజు 50 కోట్ల రూపాయలు ఒక్క అనంతపురం జిల్లాకే ప్రకటించడం జరిగింది. తరువాత సెంట్రల్ కమిటీ రావడం జరిగింది. వాళ్లు కూడా చూచి అన్నీ మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించడం జరిగింది. అది జరిగిన తరువాత ఇఎఎస్ గ్రాంట్లు క్రింద వచ్చినటువంటి 5 కోట్ల రూపాయలు తప్ప అది కూడా ఏవీగయర్, మే నెలలో రావలసినటువంటి డబ్బు మొన్న వచ్చింది. అది కాకుండా ఇంతవరకు ఏమాత్రం కరువు నిధులు సేవకు గవర్నమెంటు నుంచి మాత్రం రాలేదు. కేవలం సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి వచ్చినటువంటి ఫండ్స్ లేకపోతే ఇన్నూవేన్సు నుంచి వచ్చేటటువంటి ఫండ్స్ దాదాపు 50 నుంచి 60 కోట్ల రూపాయల వరకు వస్తుంది అనే మాట

అంటున్నారు. అది రాబోయే రోజుల్లో తేనుకొప్పి పంచవలసిన అవసరం వుంది. గొండ్ల నేటి, పుత్తి, సన్ఫువర్, వర్షాభావంవల్ల దెబ్బతిన్నటువంటి అన్నే పంటలకు ఇవ్వవలసిన బాధ్యత పృథుత్వంపైన వుంది; మీ జిల్లాలో ఉన్నటువంటి చిన్న, సన్నకారు రైతులే కాకుండా పెద్ద, పెద్ద రైతులు కూడా లోన్న కలక్షన్నుకు బ్యాంకు మేనేజరు వస్తున్నారు అంటే రైతాంగం భయపడే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. దానిని వెంటనే సరిదిద్ద వలసిన పరిస్థితి పృథుత్వంపైన వుందని చెప్పి మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. మా జిల్లాను ఆడుకోడానికి ఆ రోజు కాంగ్రెసు పృథుత్వంలో మేము అంతా కష్టపడి కృషిచేసి అంధప్రదేశ్ మొట్టమొదటి కరువు జిల్లాగాను భారతదేశంలో రెండవ కరువు జిల్లాగాను పరిగణించబడి ఎడారిగా మారకుండా ఉండేదానికి 100 కోట్ల రూపాయలు కేంద్ర పృథుత్వం నుంచి తేనుకరావడం జరిగింది. పుత్తి సంవత్సరం అడిషనల్ గా కేంద్ర పృథుత్వం నుంచి రావలసిన నిధులు వస్తున్నాయి. ఒక్క నేటిబొట్టును కూడా వేస్తు చేయవద్దు అని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పడే చెప్పారు. వాటర్షెడ్స్, చెక్ డ్యామ్స్, పర్కల్వేషన్ బ్యాంకుస్, తెగిపోయినటువంటి ఊటపెరుపులు వేటి అన్నీటిని వీనియోగించవలసియున్నది. కానీ ఈ రకంగా జరిగడంలేదు. ఆ యొక్క డబ్బును వేరే పనులకు మళ్లించబడుతున్నాయని కాబట్టి రాబోయే రోజుల్లో చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి అనంతపురం జిల్లాకు వస్తుందని భయాందోళనలు కనిపిస్తున్నాయి. రాబోయే 10, 15 సంవత్సరాలలో ఎడారిగా మారుతుంది. అనే మాట శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారని ఇక్కడ అసెంబ్లీలో వీన్నాము. డి.డి.పి.కి ఒక పి.డి. వోల్టేజీ. డి.వి.ఎ.పి.కి ఒక పి.డి. వోల్టేజీ ఉండాలి కానీ మా జిల్లాలో ఒక పి.డి. వోల్టేజీ మాత్రమే ఉన్నది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి సవరణగా వచ్చేటటువంటి ఫండ్లను మానే దానికి మాత్రం ఇద్దరు పి.డి.లు ఉండవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. కలెక్టరును ఇన్ ఛార్జ్ గా పెట్టారు పనిజరగడంలేదు. పని చాలా ఎక్కువగా ఉన్నది కాబట్టి దానిని దృష్టిలో ఇంకొక పి.డి. ఉండాలని కోరుతున్నాను. లోన్న రిషిడ్యూలు చేయవలసిన పరిస్థితిపైన పుత్తిఒక్కరు మాట్లాడుతున్నారు నేను కూడా అదే విధంగా చెబుతున్నాను. కరెంటు విషయంలో డి.వి.ఎ.పి. జిల్లాలో ఇంతకుముందు పెంచినటువంటి వాటికి హార్డువర్కు 50/- రూపాయలు తగ్గిస్తే భారతదేశంలోనే రెండవ కరువు జిల్లాగా పరిగణించబడే మా అనంతపురం జిల్లాను రైతాంగం బోరుబోని నేటిని బయటకు తేసేటటువంటి పరిస్థితులు దృష్టిలో పెట్టుకుని కరెంటు ఛార్జీలు తగ్గించేటటువంటి పరిస్థితి కలుగజేయాలని మీద్వారా పృథుత్వదృష్టికి తేనికొనివస్తున్నాను. హంద్రీనేవా ఎప్పుడు వస్తుందో కానీ ఫ్లడ్ కెనాల్ విషయంలో మేము కర్నాటక పృథుత్వంతో ఎన్నోసార్లు సంప్రదించడం జరిగింది. ఇంతకుముందు ఉన్న కర్నాటక ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. ఇప్పుడు ఉన్న ముఖ్యమంత్రిగారిని కూడా ఒప్పించేటటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి అనంతపురం జిల్లాకు ఫ్లడ్ కెనాల్ చాలా ఇంపార్టెంటు ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా తెలుసు. ఫ్లడ్ కెనాల్ వచ్చేటటువంటి పరిస్థితి కల్పించాలని నేను పృథుత్వానికి వీన్నేవీంకుంటున్నాను. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి పోల్ ఎలీస్, నేరు డిసెంబరు 25వ తేదీతో అయిపోతుంది. పంటలు దెబ్బతినేటటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఫిబ్రవరి 29వ తేదీ వరకు నేరు సరఫరా చేయాలని మీ ద్వారా పృథుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డావాయ్:- అధ్యక్షా, మొన్న 3వ తేదీన మా జిల్లా వర్షపథ్య సమావేశం జరిగింది. ఆ సమావేశంలో వరంగల్ జిల్లా మొత్తం కరువు పాఠశాలగా ప్రకటించమని మా జిల్లా జడివిడిలు, మండల పరిషత్లు, ఎం.ఎల్.ఎలు, ఎం.పి.లు ఏకానుభవంగా కరువుపాఠశాలగా ప్రకటించమని కోరారు. తీవ్రమైన కరువు తాండవీడుంది. వరంగల్ జిల్లాలో అత్యవశ్యలు ప్రపంచంలోనే అగ్రస్థానంలో వసించినట్లు మేకు ఒకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఒక్క వరంగల్ జిల్లాలో పూర్తి కంది, వరి రైతులు 200 మంది పెళ్ళా అత్యవశ్య చేసుకొన్న విషయాన్ని మే ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. మళ్ళీ వరంగల్ జిల్లాలో అత్యవశ్యలు కొనసాగే విధంగా మేరు అవకాశం ఇవ్వవద్దు. దానిగురించి ముందే వాటిని అరికట్టడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని నేను కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితులను మేరది, 1001 వంటి వరికి దోమ కాటువల్ల, గొట్టతరోగంవల్ల రైతులు కష్టం పోవాలకు పెట్టిన పెట్టుబడి తిరిగి రానటువంటి పరిస్థితి వుంది. రైతు ఒక ఎకరానికి 10 మే రూపాయల వరకు పెట్టుబడి పెట్టుకొన్నారు. అసలే నేరు లేక బావుల్లోనో లేక కుంటల్లోనో వచ్చిన వేరుతో పండించుకొని వాళ్ళయొక్క జీవనోపాధి గడుపుకొందామని అనుకోతే ఈ యొక్క గొట్టత రోగంవల్ల, దోమకాటుతోటి పంట హరిగ్గా నష్టపోయింది. కొడవలికి కొడుకులువంటి పరిస్థితిలేదు. పశువులమేత హరిగ్గా ఎర్రబడిపోవడం వలన మేపంటువంటి పరిస్థితి లేదు. దయచేసి అటువంటి రైతులను ప్రభుత్వం అదుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఎకరానికి 5 మే రూపాయల బొత్తున నష్టపరిహారం ఇచ్చి రైతును అదుకొనే అత్యవశ్యలు ముందుకు కొనసాగకుండా చూడవలసిన అవసరం ప్రభుత్వంమీద వుందనిపిస్తు మనవిచేస్తున్నాను. పూర్తి రైతుకూడా పూర్తికి-మైదన్ వచ్చి ఎర్రబడిపోయి ఎకరానికి క్వింటాలు దిగుబడి రానటువంటి పరిస్థితి వుంది. మా జిల్లాలో 3, 4 లక్షల ఎకరాల్లో సాగుబడి అయ్యేటటువంటి పూర్తి పంట హరిగ్గా రైతు పెట్టినటువంటి పెట్టుబడి తిరిగిరాని అమృతువంటి పరిస్థితి వుంది. గతంలో మారీరి అత్యవశ్యలు చేసుకొనేటటువంటి పరిస్థితి ఉన్నదని చెప్పి మనవిచేస్తున్నాను. మర్రి పంటకు కూడా మైదన్వంటి రోగాలు వచ్చి హరిగ్గా నష్టపోయి నటువంటి విషయాన్ని మనవిచేస్తున్నాను. మిర్చి పంటకి ఎకరానికి 15, 20 మే రూపాయలు పెట్టుబడి పెడితే పండితటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. ఇప్పుడేకే ఎకరానికి 10 మే రూపాయలు పెట్టుబడిపెట్టుకొన్నారు. హరిగ్గా పంట నష్టం అయివది. దయచేసి 5-20 దయచేసి ప్రభుత్వం వెంటనే ఈ పంటలకు ఎకరానికి రూ. 5,000/- బొత్తున సా. ఎవర్నో పంటవేళారో పర్యవేషించి కనుక్కని నష్టపరిహారం తెల్పించాలి. వరంగల్ జిల్లాలో ఇప్పటివరకు 25 మండలాలు కరువు పాఠశాలగా గుర్తించారు. ఇప్పటివరకు కేవలం రూ. 2 కోట్లు మాత్రమే ప్రభుత్వం విడుదల చేయటం వలనా? ఏవారూ జిల్లాకు రూ. 30 కోట్లు ఇచ్చి వరంగల్ జిల్లాకు కేవలం రూ. 2 కోట్లు ఇవ్వటం ఎంతవరకు న్యాయం? ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఒప్పుకున్నారు. ధవ్వవారాలు తెలియపెసుకుంటున్నాను. జిల్లాకు రూ. 10 కోట్లు వెంటనే దిశ్చితే చేయమన్నామని రిజిస్ట్రేషన్ చేసామన్నారు. ఒప్పుకున్నందుకు ధవ్వవారాలు. బోర్డు ఒక్కటి వసేయడంలేదు. వాటి మీద ఒక్కడి పెరిగిపోయింది. మోజూర్లు లేవు. మోజూర్లు ఇవ్వాలి. మోజూర్లు సేవన బోర్డు, ఫ్లెషింగ్ బోర్డు ఉన్నాయి. వాటిని బాగుచేయటానికి వర్తకం తీసుకోవాలి. మనం

మార్చి, ఏప్రిల్, మే నెలలు దృష్టిలో పెట్టుకుని మంచినీటి పథకాలను సత్వరం పూర్తిచేసే పని ఇప్పటికే మండే వేడుకవోలే వందల గ్రామాలలో ఆయా నెలల్లో కనీసం గుడ్డుడు నీరు కూడా దొరకని పరిస్థితి వస్తుంది. దయచేసి కావలసిన నీధులు పెంపినే విచారించేయాలి. వరంగల్లో కేవలమైన దుర్భిక్షం ఉంది. అదేవిధంగా కూలేలు, వలపాళాకుండా ఉండటానికి మండూనికి ఒక కోటి రూపాయలు తేదీరకు పని కల్పించటానికి వారు వలపాళాకుండా పనికల్పించటానికి కూటాయించాలి. జిల్లాలో దాదాపు ఒక లక్షమందికి పింతు పెన్నే, వృద్ధాప్య పెన్నే ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. రూ. 150 చొప్పున పంచత్వరంపాటు ప్రత్యేకమైన పెన్నే వారికి మంజూరుచేయాలి. విదున్నర కిలో చొప్పున దీర్ఘం వారికి కూటాయించవలసిన అవసరం ఉంది.

రైర్మన్:- షేడ్ కనీక్రాఫ్ట్ పై చూద్దాం.

శ్రీ ఇ. రమారావు (వరదన్నపేట):- మీకులు చాలా విషయాలు చెప్పారు, సంతోషం.

(అంతరాయం)

శ్రీ డి. ఎస్. రెడ్డానాయక్:- అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గం మెట్టిపాంతం, అంకా కూడా బావులే. వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడే అవకాశాలు లేవు. పాడెక్కులు లేవు. డి-జి-ఎమ్- 48 వెన్నపరం కాలువకు నీధులు ఇస్తామని, పూర్తిచేస్తామని అంటున్నారు. కానీ ఇంతవరకు పూర్తికాలేదు. దానికి కావలసిన నీధులు కేటాయించి, ఒక డిమ్ బౌండ్ పోగ్గామిపెట్టి, ఒక పంచత్వరం లేక ఆరు నెలల్లో దీనిని పూర్తిచేయాలని ప్రభుత్వానికి మనవేస్తున్నాను. రెండవ దశ-శ్రీరాంపాగల్ పాడెక్కుకు నీధులు ఇవ్వాలి. ఎన్నో బ్యాన్స్ ఫార్మర్స్ ఓవర్లోడ్ అయి ఉన్నాయి. వాటికి రిలేఫ్ ఇవ్వటానికి ఇంఫ్రాస్ట్రక్చర్ బ్యాన్స్ ఫార్మర్స్ ఇవ్వాలి. నా నియోజకవర్గంలో 4,000 మంది రైతులు రూ. 3,300/- చొప్పున కరెంట్ కనెక్షన్ కు డబ్బులు కట్టిఉన్నారు. వారందరికీ పోల్స్, మెటీరియల్స్ ఇవ్వాలి. మహారు 50,000 మంది రైతులు రూ. 10 కోట్లు కట్టారు. వారందరికీ మెటీరియల్ రిలేఫ్ చేయాలి. వెంటనే రూ. 50 కోట్లు వరంగల్ జిల్లాకు ఇచ్చి మంచినీటి ఎద్దడి రాకుండాచేయటానికి, కూలేలకు పని కల్పించటానికి మొదలగు పనులు చేపట్టాలని మే ద్వారా ప్రభుత్వానికి పిల్చిస్తామన్నాను.

శ్రీ ఇ. రమారావు:- అధ్యక్షా, మా జిల్లా పరిస్థితి కొంతవరకు రెడ్డానాయక్ గారు మీకు తెలియజేశారు. వారికి నా కృతజ్ఞతలు. మా వరంగల్ జిల్లా పరిస్థితులను అవకాశంగా తీసుకుని గతంలో చాలామంది రాజకీయంపేరారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చొరప తీసుకుని అప్పునాళ్లు తీసుకున్న రైతులను అదుకుస్తుందని మా జిల్లా ప్రజలందరూ

కృతజ్ఞతలు తెలియజేశారు. పృత్తి రైతుల విషయంలోగానీ, జిల్లాకు సంబంధించిన మరో విషయంలోగానీ ముఖ్యమంత్రిగారు గత రెండు సంవత్సరాలు పృత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవడం జరిగింది. అందుకు చాలామంది రైతులు చాలా సంతోషం వ్యక్తం చేశారు. పిదమైతే రెడ్డానాయక్ గారు చెప్పినట్లు రాబోయే రోజులలో కూడా రైతులు అత్యవసరాలు చేసుకోకుండా ఉండాలంటే పృథుత్వం పెంచే పుండించాలని, రెవెన్యూ మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిన బాధ్యత ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే గతంలో పృత్తికి విరకంగా పురుగువచ్చిందో అరకంగానే తపారీ కూడా రావడానికి అస్సారం ఉంది. మా వరంగల్ జిల్లా బియ్యం దేశంలోనే ఘనమైన విషయం మంత్రిగారికి తెలుసు. వరంగల్ జిల్లా బియ్యం అంటే, గతంలో బియ్యం అనే భారవరకం మొత్తం తెలుసు. తపారీ వరంగల్ జిల్లాలో ముఖ్యంగా మరై, విజయ, మహారీ రెండు విత్తనాలు పూర్తిగా రోగుం వచ్చిపోయాయి. ఈ విధంగా ఎందుకు జరిగిందనేది పరిశీలించ వలసిన అవసరం ఉన్నది. గతంలో పృత్తి రైతులను ఏ విధంగా అదుకున్నారో తనాదు వరిపంట వేసిన రైతులను కూడా అదేవిధంగా అదుకోవలసిన పృథుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. మీర్చి కూడా పూర్తిగా దెబ్బతినిపోయింది. మీర్చి విషయంలో పృత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. అదేమిదిగా శ్రీరాంసాగర్ పృత్యేక గతంలో రూ. 494 కోట్లు కేంద్ర రాష్ట్ర పృథుత్వాలు కేటాయించడం వల్ల శ్రీరాంసాగర్ పనులు పూర్తయ్యే దశలో ఉన్నాయి. ఈ సారి ఈ పృత్యేక క్రింద రైతులకు ఎక్కువ నేరందించాలి. గతంలో కుంటలు తెగడంవల్ల, వకాలంలో నేరు ఇవ్వవచ్చు అరేబి కాంగ్రెస్ వారు రాజకీయం చేసి ఇ.ఇ., ఎస్.ఇ.లను నన్నుండే చేయించారు. దానివల్ల అధికారులు నేరు వరకాలంటే ఇప్పుడు భయపడుతున్నారు. పృథుత్వం దేశంమేముకునీ శ్రీరాంసాగర్, వెన్నవరం కాలవలకు నేరువదిలితే దానివల్ల కొంతమందికి లాభంకలుగుతుంది. గ్రామాలలో ఇప్పుడు కరెంటు బిల్లులు వసూలుచేయడం జరుగుతోంది. బిల్లులు వసూలు చేయకుండా అపవేయాలని రెవెన్యూ మినిష్టర్ గారికి, ఎంక్విరేట్ మినిష్టర్ గారికి వెళ్లి, మొన్నాను. వరిపంట, మీర్చిపంట, పృత్తిపంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. ఈ పనులలో బిల్లులు వసూలు చేసి, చాలా ఇబ్బందిపడతారు. కాబట్టి రయవే బిల్లుల వసూలును అపవేయాలని కోరుతున్నాను. మంచివేటి వ్యవస్థ కూడా బాగోలేదు. ఈ విషయంలో గత రెండు సంవత్సరాల నుండి ముఖ్యమంత్రిగారు పృత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని రాష్ట్రంలో ఏ జిల్లాకు రేనివిధంగా మా వరంగల్ జిల్లాకు విధులు కేటాయించారు. రూ. 100 కోట్లు మంచివేటి వ్యవస్థ మెరుగుదలకు మా జిల్లాకు కేటాయించారు. ఆ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి పృత్యేకంగా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను. ఈ సంవత్సరం కూడా ఎక్కువ విధులను కేటాయించి జిల్లా ప్రజలను అదుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే తూంక్కి, షేప్ టెన్స్ చాలావరకు పూర్తయ్యాయి. 14, 15 రోజులు గడిచా వేవే ఎక్స్ క్యూడానికి రూ. 50,000 ఖర్చువేసి పూర్తయ్యాయి. ఆ విధంగా వేసి జిల్లా ప్రజలకు మంచివేరు త్రాగించినట్లు అవుతుంది. వరంగల్ జిల్లాకు వరద కాలవ ఇవ్వడం వ్యయం, కరువు జిల్లా క్రింద పరిగణించి ఈ వరద కాలవ నిర్మాణాన్ని ఈ సంవత్సరం తేకే మేమును ముఖ్యమంత్రిగారు తెలియచేయడం వల్ల ప్రజలందరూ హర్షిస్తున్నారు. ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ పార్టీ రాజకీయాలవేసి రాజకీయ లబ్ధి పొందింది. ముఖ్యమంత్రిగారి వారస

వరదకాలువ నిర్మాణం మొదలుపెట్టడం చాలా సంతోషం. రానినీ త్వరగా పూర్తిచేసి అదనంగా జనాంగం, గవేహర్ ప్రాంతాలకు రూ. 100 కోట్లు కేటాయపై రెండు ప్రాంతాలకు లాభం కలుగుతుందని ప్రభుత్వానికి విశ్వాసి, మేమున్నాము. ముఖ్యంగా బ్యాంక్ రుణాలు రిఫైనాన్స్ చేయాలి. కొత్త రుణాలు ఇవ్వాలి. మీశువులు రెడ్యావాయుక్ గారు చెప్పినట్లు 25 మండలాలను కరువు ప్రాంతాలుగా గుర్తించటం జరిగింది. ఇంకా 25 మండలాలదాకా ఉన్నాయి. అదీకూడా కరువు మండలాలుగా డిక్లార్ చేయాలి. వర్ష నిర్వహించినపుడు పంటలు బాగానే ఉన్నాయి. ఆ తరువాత పెరువుతో వేరులేక వరిపంటకు రోగం వచ్చి పంటలు నాశనమయ్యాయి. కాబట్టి మిగిలిన 25 మండలాలను కూడా కరువు మండలాలుగా గుర్తించి వాటికి కూడా సరిపోయేట్లు ఎక్కువ నిధులు ఇవ్వాలని ఆశిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధకేసుకుని ఈ జిల్లాకు ఎక్కువ నిధులు మంజూరుచేయాలని కోరుతున్నాను. ఇ.ఎ.ఎస్. క్రింద చాలామంది లేబర్ వనివేశారు. 5-30 జిల్లాలు చాలా పెండింగ్ లో ఉన్నాయి. రాష్ట్రప్రభుత్వం వారన మాపించి కేం... పా... మండి డబ్బు వచ్చే విధంగా కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. గత రెండు సంవత్సరాలుగా మా జిల్లా కరువుకు గురికాబడింది. రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న ఈ జిల్లాలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆదుకున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతో వారన మాపించారు. ఈ ముఖ్యమంత్రి గారి మీద ప్రజలకు విశ్వాసమున్నది. కాంగ్రెస్ పార్టీవారు అలాంటి ఎంతో రాజకీయం చేశారు. ప్రకృతి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నప్పుడు ఎన్నో రాజకీయాలు చేశారు. నోపియాగాంధీ గారిని తేసుకువచ్చారు. ఎంతో ఆడుకుంటారని జిల్లా ప్రజలు ఆశించారు. నోపియా గాంధీ గారు వచ్చినప్పుడు రాజీవ్ ఫౌండేషన్ మండి డబ్బు ఇవ్వాలని ప్రజలు ఆశించారు. అయినా వారు ఇవ్వలేకపోయారు. అయితే ముఖ్యమంత్రిగారు వారన మాపించారు. చనిపోయిన రైతు కుటుంబాలను ఆదుకున్నారు. ఇప్పుడు ఇటువంటి ఆత్మహత్యలు జరగకుండా ముందే చర్యలు తీసుకోవాలని విశ్వాసి, మేమున్నాము. గతంలో పాకాల, రామప్ప లాంటి పెద్ద పెద్ద పెరువులను మరమ్మత్తులు చేయడం జరిగింది. జిల్లాలో ఇంకా చిన్నచిన్న పెరువులు చాలా ఉన్నాయి. వాటిని కూడా ఇంకా లోతుగా త్రవ్వించడం ద్వారా కూలీలకు పనులు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం గతంలో ఏ విధంగా ఆదుకున్నదో అంతకంటే ఎక్కువగా ఆదుకోని ఇంకా మంచేరు తెచ్చుకోవాలని ఈ వరంగల్ జిల్లాను ఆదుకోవాలని కోరుతూ వాకు ఈ అవకాశమివ్వినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ అర్. రవేంద్రవార్ధెడ్డి (అలంపూర్):- అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్రంలోని 14 జిల్లాల్లో కరువు తాండవిస్తున్నది. ఈ 14 జిల్లాల్లోని 715 మండలాలకు గాను 501 మండలాలను బ్యాండ్ క్రింద డిక్లార్ చేయడం, ప్రత్యేకంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని 64 మండలాలకుగాను 60 మండలాలను మాత్రమే డిక్లార్ చేసి 4 మండలాలను మాత్రం డిక్లార్ చేయకపోవడం వాకు అర్థం కాని సమస్య. ఈ వాలుగు మండలాలను ప్రభుత్వం మోడర్ మండలాలని అనుకుంటున్నదేమోగాని ఈ వాలుగు మండలాలలో రెండు మండలాల

అలంపూర్ సెగ్మెంట్ లోనూ, ఒక మండలం గద్వాల సెగ్మెంట్ లోనూ ఇంకొక మండలం అప్పంపేటి సెగ్మెంట్ లోనూ ఉన్నాయి. మీరు డ్రాబ్ డిక్లర్ చేసి పద్ధతి స్కెంటిఫిక్ పద్ధతి కావచ్చునేమో కానీ అది సరియైనది కాదని నేను సవినయంగా మనవి చెప్పన్నాను. అసలు రేషన్ థింకింగ్ ఉండవలసిన అవసరముందని నేను భావిస్తున్నాను. ఉదాహరణకు మా నీయోజకవర్గంలో రెండు మండలాలను డిక్లర్ చేయలేదు. ఈ రెండు మండలాల చుట్టూవున్న మండలాలను కరువు మండలాలుగా డిక్లర్ చేశారు. ఇందులో నాకు అర్థం కానిదేమంటే రుతుపవనాలు ఆ మండలాలను దాటి ఈ రెండు మండలాలలో వర్షం కురిసిందా అని నేను అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా ఆ చుట్టూవున్న మండలాలను డ్రాబ్ క్రింద డిక్లర్ చేసి ఈ రెండు మండలాలను డిక్లర్ చేయకపోవడానికి నాకు ఎటువంటి కారణమూ కనపడడం లేదు. అయితే కొన్ని గ్లాడ్లైన్స్ మీరు చెప్పారు. ఆ పెరామీటర్స్ ప్రకారం డ్రాబ్ డిక్లర్ చేశామన్నారు. ఒకటిమో డెఫినిషన్ రెయిన్ ఫాల్ అన్నారు. డెఫినిషన్ రెయిన్ ఫాల్ అంటే రెయిన్ మెజరింగ్ డివైజెస్ ఎక్కడ ఉన్నాయి? అవి మండల్ పాడ్ క్వార్టర్స్ లో పెడతారు. ఈ కాలంలో రుతుపవనాలు ఏ విధంగా ఉంటున్నాయో అందరికీ తెలిసిందే. మండల పాడ్ క్వార్టర్స్ లో వర్షం కురిసిగా ప్రక్క గ్రామాలు, శివారు గ్రామాల్లో వర్షం ఉండదు. ఆ మండల పాడ్ క్వార్టర్స్ లో కురిసిన వర్షం ఆధారంగా చేసుకొని మీరు ఆ మండలం డ్రాబ్ క్రిందకు వస్తుందా, రాదా అని డిక్లర్ చేస్తున్నారు. మమూలుగా మండల పాడ్ క్వార్టర్స్ లో గుడ్డి మౌడాలు అప్పుడప్పుడు కనపడతాయి. అప్పుడు మాత్రం వర్షం కురిసి మిగతా మండలపరిధిలోని గ్రామాల్లో వర్షం కురియకపోవడం మనకు కనపడుతుంది. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో మండల పాడ్ క్వార్టర్స్ లో కురిసిన వర్షం ఆధారంగా చేసుకొని మనం మొత్తం మండలమంతా వర్షం కురిసిందని డిక్లర్ చేస్తున్న పద్ధతి తప్పుడు పద్ధతి. అది స్కెంటిఫిక్ పద్ధతి కాదని మీతో మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి దీనిని మరొకసారి రెహ్లా చేయమని కోరుతున్నాను. తరువాత రెండవ పాయింట్ చెప్పారు. డెఫినిషన్ రెయిన్ ఫాల్ 20 శాతం దానికి మించి అధికంగా ఉంటే డిక్లర్ చేస్తున్నామని చెప్పారు. 50 శాతం రిడక్షన్ ఇన్ క్యాపిటీ ఏరియా అన్నారు. ఇదిబాగుంది. మూడవది 50 శాతం రిడక్షన్ ఇన్ ఈర్పింగ్ అన్నారు. ఇది కూడా చక్కగానే ఉంది. కానీ క్యాప్ కటింగ్ ఎవరు చేస్తున్నారు? అసలు-పంట ఉంటే కదా క్యాప్ కటింగ్ అనేది ఉండడానికి పంటనే లేకపోతే కటింగ్ ఎక్కడిది? పంట లేనప్పుడు 50 శాతం క్యాప్ ఏరియా అంటున్నారు, 50 శాతం ఈర్పింగ్ అంటున్నారు. కాబట్టి ఈ లెక్కలు కాకి లెక్కలుగా ఉంటున్నాయి. ఇది సరియైన పద్ధతి కాదు, ఇది తప్పుడు పద్ధతి దీనిని మానేయండి. చివరగా శాటిలైట్ ఇమేజర్- ఇది స్కెంటిఫిక్ గా ఉంది. కానీ ఇది మీకు అవ్వాలిటే ఉందో, లేదో, మనం అంత అడాప్ట్ అయ్యామో లేదో కానీ ఆ శాటిలైట్ ఇమేజర్ ద్వారా మనం సరిగా ఇడెంటిఫై చేయడానికి, ఎక్కడ డ్రాబ్ ఉందో, లేదో తెలుసుకోవడానికి ఇది కరెక్ట్ మెథడ్. దీనిని అడాప్ట్ చేయండి. దీనిని అడాప్ట్ చేస్తే మీరు డ్రాబ్ ఏరియాను సరిగా గుర్తించి ఆ ప్రకారం కరువు సహాయక చర్యలు చేపట్టండి. అంతే కానీ మీరు ఎవరో ఇన్ ఫ్యూయన్స్ చేస్తే, రాజకీయంగా ఒత్తిడి తెస్తే, మంత్రిగారి మండలమనో లేకపోతే టీడీ గొప్పవాడనో ఆ విధంగా డ్రాబ్ మండలాలను డిక్లర్ చేయవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. దీనివల్ల మనం ఎవరు డ్రాబ్ కు గురికాబడ్డారో వారికి అన్యాయం చేస్తున్నారమమతాం. వారికి న్యాయం

చేయలేకపోతున్నాం. వారికి దౌత్య సహాయక చర్యలు లేకపోవడం వల్ల ఈనాడు ఈ నాలుగు మండలాల నుండి పశులు వలస పోతున్నారు. ఎప్పుడు కూడా మా నియోజక వర్గంలో రైతులు కాని, రైతు కూలీలు కాని వలస పోయేవారు కాదు. మొట్టమొదటి సారిగా మైగ్రేషన్ ఔ ద రైల్వే, మైగ్రేషన్ ఔ ద కులీస్ ఈజ్ నా హాపెనింగ్. కాబట్టి మేరు ఆటోవీందలీ. నేను అడిగినప్పుడు అయిదవ పాయింట్ చెప్పారు. ఎక్కడ కాలువలున్నాయో అక్కడ దౌత్య డిక్కర్ చేయలేదన్నారు. అక్కడ పూజెక్ట్ కాలువలున్నాయి. వాటికి రెవేన్యూ అవుతున్నాయి. కానీ కాలువల్లో మాత్రం నీరు లేదు. అవన్నీ బేరెండి ప్యాంశాలు; ఎప్పుడు కూడా ఆర్.డి.ఎస్. నీరు ఈ పొలాల్లో పారలేదు. ఈ పొలాల్లో పంటలు పండలేదు. కాలువలున్నాయి కాబట్టి దౌత్య డిక్కర్ చేయలేదని చెప్పి వద్దంటి అన్వెంటిఫైక్.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రులు మినీ కాన్ఫరెన్స్ పెట్టారు. ఎవరూ వినడం లేదు. నోట్ చేసుకోవడం లేదు.

శ్రీ వడ్డే శోభనాదీశ్వర రావు:- ఐ యాం బేకింగ్ ఎవ్వరి పాయింట్ యు ఆర్ మేకింగ్.

శ్రీ ఆర్. రవేంద్రనాథ్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను సీరియస్ గా చెబుతున్నది మంత్రిగారు సీరియస్ గా నోట్ చేసుకుంటున్నారు. నేను అబ్జర్వ్ చేస్తున్నాను కానీ దీనిమీద యాక్షన్ ఉండాలి సార్. నోట్ చేసుకోవడం కాదు. భవిష్యత్తులో పూర్వగా, స్పెంటిఫైక్ గా దౌత్య మాన్యువల్ ప్రకారం కరెక్ట్ గా డిక్కర్ చేసి కరువు సహాయక చర్యలు చేపట్టమని వారిలో మనవిచేస్తున్నాను. చివరిగా మా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో నాలుగు మండలాలను జిస్డెన్ కే మండలాలుగా పెట్టుకుండా వాటిని కూడా డిక్కర్ చేస్తే మొత్తం జిల్లాలోని 64 మండలాలను డిక్కర్ చేసి మొత్తం జిల్లాను కరువు జిల్లాగా ప్రకటించినట్లువుతుందని వారికి కరువు సహాయక చర్యలు తీసుకోవడానికి కూడా వేలవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ కరువు పరిస్థితుల వల్ల అప్పుడే అత్యవశ్యలు మొదలయ్యాయి. కొల్లాపూర్ తాలూకా, పెద్దకొత్తపల్లి మండలం, పెద్దకారుపాముల గ్రామంలో విచ్చిరెడ్డి అనే వ్యక్తి రుణభారంతో అత్యవశ్య చేసుకోవడం జరిగింది. కాబట్టి ఆ కుటుంబాన్ని తదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇటువంటి అత్యవశ్యలు భవిష్యత్తులో ఇంకా జరిగే ప్రమాదముంది కాబట్టి వేరందరినీ జాగ్రత్తగా గమనించే ఇటువంటి పరిస్థితులు రాకుండా ప్రభుత్వం అదుకోవాలని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశంమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. కిషోరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నాకు ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. రాష్ట్రంలో 14 జిల్లాలలో 715 మండలాలకు గాను 501 మండలాలను దౌత్య మండలాలుగా డిక్కర్ చేయడం జరిగింది. మా మెదక్ జిల్లాలో 45

మండలాలండగా 33 మండలాలను డౌబ్లీ మండలాలుగా డిక్లర్ చేయడం జరిగింది. 12 మండలాలను డిక్లర్ చేయలేదు. వాస్తవ పరిస్థితి మాస్ట్రా ఆ 12 మండలాలలో కరువు తాండవీస్తున్నది. మా నారాయణశేట్ల నియోజకవర్గంలో ఐదున్నర మండలాలున్నాయి. వాటిలో రెండు మండలాలను డౌబ్లీ మండలాలుగా డిక్లర్ చేశారు. మిగిలిన మూడున్నర మండలాలు వర్షాలు లేక పంటలు పెట్టలేని పరిస్థితి ఉంది. ప్రతి సంవత్సరం నారాయణశేట్ల నుండి 30 వేల మంది మైగ్రేట్ అయ్యి సుగర్ ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసే పరిస్థితి వచ్చింది. 5-40 జిల్లాలో మిగతా 12 మండలాలను కూడా కరువు మండలాలుగా డిక్లర్ సా. చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మెదక్ జిల్లాకు చెందిన మంత్రి కరణం రామచంద్రారావుగారు కూడా రెవెన్యూ మీటింగులో వెళ్లారు. విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకెళ్లి ఈ 12 మండలాలను కూడా కరువు మండలాలుగా డిక్లర్ చేయడానికి కృషి చేయడం జరుగుతుందని ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఇచ్చారు. జిల్లాలోని 45 మండలాలలో 33 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించినపుడు మిగతా 12 మండలాల ప్రజలు ఏమి చేశారు? అక్కడ మేజర్, మేడియం యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు లేవు, చిన్న చిన్న ప్రాజెక్టులు ఎండిపోయాయి, రబీ పంటకు నీరు లేనటువంటి పరిస్థితి ఉంది. ప్రభుత్వం చిన్నచూపు చూస్తూ ఈ 12 మండలాలను డిక్లర్ చేయకపోవడం దురదృష్టకరమైన విషయం. తమరి ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని రెవెన్యూ మినిస్టర్ గారిని కోరడమంటే, ఈ 12 మండలాలను కూడా కరువు మండలాలుగా డిక్లర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. మిత్రులు రవీంద్రనాథ్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు, కరవు మండలాలుగా డిక్లర్ చేసినపుడు తీసుకునే పారామీటర్స్ రేషన్ కార్డులపై సరిగా లేదు, అది స్టాంబిఫికేషన్ మెథడ్ కాదు, ఎప్పుడో బ్రిటిష్ కాలంలో తీసుకున్న పారామీటర్స్ యిప్పుడు తీసుకుంటున్నారు. ఒక ప్రాంతంలో వర్షం పడితే, అదే ప్రాంతానికి వంద గజాల దూరంలో వర్షం ఉండదు. ఏదైనా రెయిన్ ఫాల్ తీసుకుని డిక్లర్ చేస్తున్నారో అది కూడా సరైన పద్ధతి కాదు. ఏదైనా ఒక ప్రాంతం స్టాంబిఫికేషన్ మెథడ్ తీసుకుని దాని ప్రకారం డిక్లర్ చేసి, చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. పనులు లేక ప్రతినవత్సరం కూలీలు బయటకు వెళుతున్నారు, ఏదైనా రూరల్ ఓరియంటేషన్ పోగ్గామి పెట్టి మండలానికి ఒక కోటి రూపాయలు కేటాయించి, వారికి కర్పించి ఆదుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మా ప్రాంతంలో త్రాగునీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంది. గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో 136 గ్రామాలకు మంచినీటిని యిచ్చారు. యింకా ఎన్నో గ్రామాలు త్రాగునీరు లేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కావున ఈ త్రాగునీటి కొరతను అధిగమించడానికి ఎక్కువగా డబ్బులు కేటాయించి ఆర్డెబ్ల్యూఎస్ స్కీములను రెస్టోర్ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

రబీ సీజన్ లో యిన్ ఫుల్స్ కు సబ్సిడీ యివ్వాలి, అదేవిధంగా ఫెర్టిలైజర్స్ కు 50 శాతం మేరకు సబ్సిడీ యిస్తూ సబ్సిడీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మా ప్రాంతంలో వాటర్ షెడ్ పథకాన్ని తీసుకున్నారు. వాటిని కొన్ని సౌకర్యాలు, ఏజన్సీలు జేకప్ చేస్తున్నాయి. చాలా అవకతవకలు, అక్కమాలు జరుగుతున్నాయి, ప్రజలకు ఎటువంటి ప్రయోజనం కలుగడం లేదు. రజాక్ ఎకనామిక్ సొసైటీ 36 వాటర్ షెడ్స్ లో పనిచేస్తోంది. ఇందులో అన్ని

అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి, లేబర్ ఓరియంటెడ్ లేకుండా డబ్బులు స్వాహా. చేస్తున్నారని వాదించి పథకం చాలా చక్కని పథకం, అయితే సర్వేన సూపర్వీజన్ లేకపోవడం వల్ల డబ్బులు వృధా అవుతున్నాయి.

క్యాష్ యిన్స్ట్రుమెంట్స్ రైతులకు చాలా అవసరం కావున క్యాష్ను యిన్స్ట్రుమెంట్స్ చేసుకునే అవకాశాన్ని రైతులకు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. క్యాష్ డామెంటే క్రింద రైతులు చాలా నష్టపోతున్నారు. ఒక్కొక్క రైతుకు పెట్టుబడి కూడా పోతోంది. కావున పృథి ఎకరానికి అయిదువేల రూపాయలు ప్రభుత్వం యివ్వాలనే కోరుతున్నాను. చెరకు ధరను ప్రభుత్వం వివరీతంగా తగ్గించింది. చెరకు పంటకు ఒక ఎకరానికి రైతు రూ. 28 వేలు ఖర్చు పెడితే, దాన్ని ఫ్యాక్టరీకి తీసికెళితే రూ. 25 వేలు వస్తున్నాయి. అంటే ఒక ఎకరానికి మూడువేల రూపాయల వాపున రైతుకు నష్టం వస్తోంది. కావున ప్రభుత్వం వెంటనే చెరకుకు సర్వేన మద్దతు ధరను ప్రకటించి రైతులను ఆదుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

యానిమల్ హాస్టెలిటీకి సంబంధించి, ఈరోజు పశువులకు మేత లేదు. కరువులేని జిల్లాల నుంచి మేతను తీసుకొచ్చి కరువు జిల్లాలకు సరఫరా చేయాలని కోరుతున్నాను. లోన్స్ రీష్యూర్స్ చేశారు గానీ దానివల్ల ఎటువంటి లాభం లేదు, కావున తిరిగి రైతులకు యింటిన్స్ ఫ్రీతో లోన్లు యివ్వాలి. ఎడీవర్స్ నేజనల్ కండిషన్స్ను దృష్టిలో పెట్టుకొని మెదక్ జిల్లాలోని మిగత 12 మండలాలను కూడా కరువు మండలాలుగా డిక్లర్ చేయాలనే కోరుతూ, నాకు ఈ అవకాశాన్నిప్పినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వరదరాజుల రెడ్డి (ప్రొద్దుటూరు):-అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో గతంలో ఎన్నడూ కనీసినీ ఎరుగనంత రీతిలో క్షామం ఏర్పడింది. ఇటువంటి తీవ్రమైన పరిస్థితుల్లో కరువును నివారించడంలో ప్రభుత్వ మాటలు చెబుతోందేగానీ ఆచరణ రూపంలో పెట్టుడం లేదు. వేతనంత ఎక్కువ నిధులు జిల్లాలకు కేటాయించి త్రాగునీరు, పశువుల మేతగానీ, రైతులను ఆదుకునే విషయంలోగానీ ఏమాత్రం కూడా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ కనపరచడం లేదు. గతంలో మా కడప జిల్లాలో ఎన్నడూ లేనంతగా మూడు, నాలుగు వందల బోర్లు ఎండిపోయాయి, అక్టోబర్, నవంబర్ మాసాల్లోనే ఈ విధంగా ఉంటే, రేపు మార్చి, ఏప్రిల్ నెలల్లో త్రాగడానికి నీరు ఉండదు, తీవ్రమైన నీటి ఎద్దడి ఏర్పడుతుంది. ప్రభుత్వం ఒక్కొక్క మండలానికి రూ. 2 లక్షలు యిప్పింది, పృథి గ్రామంలో బోర్ వేయాలి, ఒక్కొక్క మండలంలో 30 నుంచి 40 గ్రామాలుంటాయి, దాదాపుగా 40 బోర్లు వేయాలి. డబ్బులు చాలావు కావున ఎక్కువ నిధులు కేటాయించి కరువును నివారించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి; జిల్లాకు-రూ. 5 కోట్లు యివ్వారు, మా జిల్లాలో 51 మండలాలు ఉన్నాయి; 51 మండలాలను మొదటి కరువు మండలాలుగా ప్రకటించారు, మీరు యిప్పిన రీపోర్టులో కూడా 51 మండలాల్ని మెన్షన్ చేశారు, కానీ గజిట్లో 8 మండలాలను

తగ్గించి 43 మండలాలు మాత్రమే చూపించబడింది. ఎందుకు ఆ విధంగా చేశారంటే, ఆ 8 మండలాల్లో కొద్దిగా కె.సి. కెనాల్ నేరు ప్రవహిస్తోంది; కేవలం 10 నుంచి 15 శాతం మాత్రమే కె.సి.కెనాల్ నేరు ప్రవహించడం వల్ల ఈ 8 మండలాల్లో కరవు పనులు చేపట్టకుండా, మిగతా అన్ని మండలాల్లో చేపట్టడం జరిగింది. ఈ 8 మండలాల్లో కేవలం 10 నుంచి 15 శాతం పొంతానికి మాత్రమే కెసి కెనాల్ నేరుపారితే, మిగతా 85 శాతం మెట్ట పొంతంతో వర్షాలు లేక వేసిన పంటలు ఎండిపోతున్న పరిస్థితుల్లో అటువంటి మండలాలను కరువు మండలాలుగా డిక్లెర్ చేయకుండా డిజిట్ చేయడం ఎంతవరకు సమంజసమని అడుగుతున్నాను. కె.సి.కెనాల్ క్రింద వేసిన పంటలు కూడా దోమకాటు వల్ల ప్లెరు బీళ్లులు బీళ్లులుగా ఎండిపోతున్నది; పశువులకు మేతలేని పరిస్థితి ఉంది; గామాల్లో వ్యవసాయదారులకు, కూలీలకు పనిలేదు. గామాల నుంచి హైదరాబాదు, విజయవాడ, బెంగుళూరు తదితర పట్టణాలకు వలస పోతున్నారు; పూతి మండలాలని కరువు పనులకని, రోడ్లు వేయడానికి రూ. 2 లక్షలు యివ్వడం జరిగింది. ఒక్కొక్క మండలంలో 30 నుంచి 40 గామాలుంటే మేరు యివ్వే రెండు లక్షల రూపాయలు ఏవిధంగా సరిపోతాయి? కనీసం ఒక్కొక్క గామానికి లక్ష రూపాయలు యిస్తే ఏదో కరువు పనులు చేసుకొని గంజో, నేళ్ళో తాగి, పొట్టిపోషించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ మా జిల్లాకు వచ్చి చూడడం జరిగింది. ఎంత దారుణమైన పరిస్థితి నెలకొని ఉందో వారికి తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా మాని వెళ్ళారు, అప్పటి జిల్లా కలెక్టర్ తన రిపోర్టులో కోట్ల రూపాయల నష్టం వాటిల్లిందని చెప్పినా కేవలం అయిదు కోట్లు మాత్రమే జిల్లాకు యివ్వే రెండు కోట్లు మంచినీటికని, మరోరెండు కోట్లు కరువు పనులకు, పశుగ్యాసానికిని యివ్వినందువల్ల అది ఏమాత్రం సరిపోదు. అధికారాన్ని కొన్నీ గామాలలో మంచినీరు బోర్లు ఎండిపోతున్నాయి. మార్చి, 5.50 ఏప్రిల్ నెలలు వచ్చేసరికి ఘర్మిగా ఎండిపోయే పరిస్థితి ఉంది. ఇప్పటికే రెండు, సా. మూడు కిలోమీటర్ల నుంచి నేరు తెచ్చుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి ఎక్కువ నిధులను మంజూరు చేసి కరువు ప్రాంతాలను అదుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. రైతులు బ్యాంకుల బ్యాంకుల ద్వారా రుణాలు తెచ్చుకొని వేసుకునే పంటలకు మాత్రమే ఇన్సూరెన్స్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. రైతు స్వంతంగా పెట్టుబడి పెట్టి తేవముగా నష్టపోతే ఇన్సూరెన్స్ ఇవ్వడం లేదు. పాక్లారుకు వెయ్యి రూపాయలు బీబీఎ్ కాలం నుంచి ఇవ్వే సిస్టమ్ కొనసాగుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నో పనుల్ని మార్పులు చేస్తున్నారు. దాని ప్రకారం పాక్లారుకు రూ. 2,500లు పంటలు ఎండిపోయిన వాటికి ఇవ్వే విధంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎకరానికి రూ. 4,000 నుంచి రూ. 5,000లు పెట్టుబడి పెట్టి ప్లెరు వేశారు. అవే ఎండిపోయాయి. వ్యవసాయశాఖామతులు కూడా మాని ఒప్పుకున్నారు. వారికి ఇమే కంపెనీపనే బాలా తక్కువగా ఉంది. మా డిమాండ్ ఏమిటంటే సర్కారు జిల్లాలో ఖుఫాను వచ్చినప్పుడు ఏ విధంగా అధిష్టాధి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారో, ఆ విధంగా కరువు ప్రాంతంలో ఉన్న మాకు కూడా చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి రిక్రెజెంట్ చేస్తున్నాము. తుఫానులు వచ్చినప్పుడు భారీఎత్తున మేము వారికి

సహాయవర్కలు చేస్తున్నాము. తీవ్రమైన కరువు వచ్చి పంటలు పండక ఉన్న విడివి వెళ్ల పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి తుపాను వచ్చినప్పుడు ఎటువంటి మెజర్స్ తీసుకుంటారో, అటువంటి మెజర్స్ మా రాయలసీమ జిల్లాలో వర్షంవే విధంగా వర్కలు తీసుకోవాలని మే ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మా పొంతంలో పశుగ్రాసము లేక దూరప్రాంతాల నుంచి తెచ్చుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. వ్యవసాయ కూలీలకు పనులు కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. మండలానికి రు. 30 లక్షలు లేక రు. 40 లక్షలు మంజూరు చేస్తేనే తప్ప, ఆ గ్రామాలలో ఉన్న కూలీలకు పనికల్పించగలము. మండలానికి రెండు లక్షల రూపాయలు మంజూరు చేస్తే, అది ఏమాత్రం సరిపోతుందో అందరికీ బాగా తెలుసు. మా జిల్లాకు కనీసం రు. 25 కోట్లు కేటాయింపి, రైతులకు, వ్యవసాయకూలీలకు పనులు కల్పించే విధముగా సత్వర వర్కలు తీసుకోవాలని మేద్వారా కోరుతున్నాను. ఇంతకుముందు చెప్పినట్లుగా ఎనిమిది కరువు మండలాలను డిజిట్ చేయడం జరిగింది. కాబట్టి ఆ ఎనిమిది మండలాలలో పది, పదిహేను శాతం కె.సి. కెనాల్ క్రింద ఇరిగేట్ చేసే భూమిని తీసేసి, మిగతా 85 శాతం ఉన్న గ్రామాలకు కరువు మండలాలుగా గుర్తించి సహాయక వర్కలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. వెంటనే కడప జిల్లాకు రు. 25 కోట్లు నిధులు మంజూరు చేయాలని మేద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

కరువును నివారించడానికి శాశ్వతమైన నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. కె.సి. కెనాల్ క్రింద ఇరవై వేల ఎకరాల ల్యాండ్ ఇరిగేషన్ లేకుండా ఉంది. కెనాల్ అధునీకీకరణ చేపట్టినట్లయితే ఆ భూమిలో పంటలు పండే అవకాశం ఉంది. కె.సి. కెనాల్ నిర్మాణం జరిగి 110 సంవత్సరాలు అయింది. ఈ మధ్య కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చినప్పుడు విజయభాస్కరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో 1994వ సంవత్సరంలో అధునీకీకరణ కోసం రు. 50 కోట్లు నిధులు మంజూరుచేసి పనులు చేపట్టడం జరిగింది. అదేవిధంగా జపాన్ ప్రభుత్వంతో ఒ.ఇ.సి.ఎఫ్. వారి ద్వారా నిధులు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. 1996వ సంవత్సరం జూలై 17వ తేదీన జపాన్ ప్రభుత్వం వారు అప్పులు ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. గతంలో కోడెం శివప్రసాద్గారు, తుమ్మల వాగేశ్వరరావుగారు మంత్రులుగా ఉన్నప్పుడు కూడా కె.సి. కెనాల్ అధునీకీకరణ పనులు చేపడతామని చెప్పడం జరిగింది. 1997 ఫిబ్రవరిలో పనులు చేపడతామని కోడెం శివప్రసాద్గారు అన్నారు. 1998 ఫిబ్రవరిలో తుమ్మల వాగేశ్వరరావుగారు కూడా అధునీకీకరణ పనులు మొదలు పెడతామని అన్నారు. 1999వ సంవత్సరములో కె.సి. కెనాల్ తెగిపోయిన సందర్భముగా అడిగితే 1999 ఫిబ్రవరిలో మొదలు పెడతామని అన్నారు. ఒ.ఇ.సి.ఎఫ్. వారు 1996లో మనకు డబ్బులు ఇచ్చి అధునీకీకరణ పనులు మొదలు పెట్టమని చెబితే, ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్తుచుద్దిలేక ఇంతవరకు తిందర్పీ కూడా ఫైనల్ చేయలేదు. "అంగభో" అన్నీ ఉన్నాయి, అల్లుని వోట్ తని ఉంది", అన్నట్లుగా జపాన్ ప్రభుత్వము డబ్బులు ఇచ్చి అధునీకీకరణ పనులు చేసుకోమంటే మన ప్రభుత్వము తిందర్పీ ఇంతవరకు ఫైనల్ చేయలేదు. వాటి మీద ఏ మాత్రం శ్రద్ధ మాపడంలేదు, వాగేశ్వరరావుగారికి కూడా దీని గురించి తెలుసు. ఆయన ప్రత్యేకంగా

ఒక మేటింగు కూడా పెట్టారు. తప్పకుండా పనులు మొదలు పెడకామని కూడా చెప్పారు. హాస్లో అనుసరిస్తున్న కూడా ఇచ్చారు; కె.సి.కెనల్ అధునికీకరణ పనులు మొదలు అయితే, కడప జిల్లాలో ఇరవై వేల ఎకరాల ల్యాండ్ సస్య శ్యామలంగా తయారై, పంటలు పండటానికి అవకాశం ఉంది. శాశ్వత కరువు నివారణ క్రింద కె.సి.కెనల్ పనులు చేపట్టి జిల్లాకు రు.25 కోట్లు నిధులు మంజూరు చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా.ఎన్. సుధాకర్ రావు (చెన్నూర్):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు, వరంగల్ జిల్లాలోని అధికారులతో మాట్లాడి డౌట్ ఎఫెక్టెడ్ మండలాలను డిక్లర్ చేశారు. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి, రెవెన్యూ మంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. సెప్టెంబర్ 15 కటి ఆఫ్ డేట్ కూడా పెట్టారు. నవంబర్ 15కు పెంపినట్లయితే, మనకు ప్యారామీటర్లు అన్ని కలిసి వచ్చి ఎక్కువ మండలాలు డిక్లర్ చేయడానికి వీలవుతుంది. వాటిని మరొక్కసారి సర్వే చేయించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాము. మా వరంగల్ జిల్లాలోని చెన్నూరు నియోజక వర్గంలో మూడు మండలాలను కరువు మండలాలుగా డిక్లర్ చేయడం జరిగింది. తొర్రూరు, నెల్లూకొత్తూరు, నర్సన్నపేట మండలాలను కూడా సర్వే చేయించి కరువు మండలాలుగా ప్రకటించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని మే ద్వారా కోరుతున్నాను. దానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ధన్యవాదములు.

Smt. R. Shobha (madanapalle):- Madam Speaker, through you I would like to present to the House about the drought situation faced by our State this year with reference to our Madanapalli constituency in particular.

The adverse seasonal conditions and failure of north-east monsoon have resulted in insufficient rain-fall in many districts of Andhra Pradesh, particularly the districts of Rayalaseema. This has resulted in the failure of crops either completely or partially. The ground water table has gone down very much. Noticing the severity of drought, our dynamic Chief Minister has responded immediately and visited the effected areas and assessed the situation. As soon as he assumed the office as Chief Minister for the seconde time he has signed the first file on the waiver of tuition fees to the students of schools and colleges in the drought effected mandals. I appreciate this very much.

In addition to the above, the Government has taken many relief measures, particularly for the benefit of farmers as follows:

(1) to avoid delay in payments, particularly to the groundnut, the government has constituted 124 groups of agriculture based officers.

The Government can also consider taking up some 6-00 సా. assures like delaying the payment of land cess, rescheduling of loans and provision of credit and allied loans. The Government is further consider taking up of other measures like crop compensation based on the variety of crops and that too providing in the form of cheques to the farmers which never took place in the past. I also request that for improving drinking water supply measures like discouraging drilling of private borewells near public borewells and also drilling new borewells in the dried up wells and re-fixing of tanks should be taken up. I suggest to provide employment to the unemployed labour in the villages to arrest the migration of villagers. Emphasis should be laid on the earthen works such as formation of approach roads to the villages, repairs of irrigation channels and replacement of machines in the works with manual labour and so on. Sri Sobhanadreswara Rao, Hon'ble Minister for Agriculture has also visited many of the drought affected areas and also analysed the gravity of the situation. I would, also, like to say that the Hon'ble Minister has pursued with the Central Government for implementation of the Crop Insurance Scheme. He emphasized on time in particular with regard to the operation of the said scheme. I glad to say that the Hon'ble Union Minister for Urban Development has also visited these regions and laid emphasis on the watershed programmes and he has also given assurance to provide more funds to tackle the drought situation effectively. My appeal to the Government is that the funds allocated for the different schemes are

insufficient to provide succour to the affected farmers and the people. I, therefore, humbly request our Hon'ble Chief Minister to provide more funds under various schemes as well as to accomplish all these schemes in time so that the people in need are rescued in time. I thank you for giving me this opportunity.

శ్రీమతి జె. 'దుర్గాంబ (మాచెర్ల):- అధ్యక్షా, మాచెర్ల వద్ద మెట్ట ప్రాంతాలయిన వెల్దుర్తి, చార్లీ, గార్ల ప్రాంతాలు వర్షాభావ పరిస్థితుల వల్ల దుర్భిక్షానికి లోనయినాయి. పంటలు పూర్తిగా పోయాయి. పత్తి, మిర్చి, వొగాకు అన్నీ అపరాలు - కంది, పెసర వంటివన్నీ ఎండిపోతున్నాయి. రైతు కూలీలకు ఉపాధి లేక, పశుగానం కొరతతో రైతులు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కనుక పరిస్థితులను వాస్తవిక దృక్పథంతో అంచనా వేసి పై మూడు మండలాలలో కరువు ప్రకటించాలి. ఎప్పుడూ లేని విధంగా భూగర్భ జలాలు అదుగంటి త్యాగునీటికి ఎద్దడి అయింది. ఈ సమస్యపై సత్వరమే ప్రభుత్వం స్పందించి, సత్వర సహాయక చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రతి మండలానికి హెక్టార్ల సెంటర్ ఉంటుంది. కానీ మాచెర్లలో హెక్టార్ల సెంటర్ ఒక్కటి కూడా లేదు. కొప్పనూరు గ్రామంలో కానీ కంభంపాడు గ్రామంలో కానీ ఎక్కడయినా హెక్టార్ల సెంటర్ ఏర్పాటు చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ అనం రామనారాయణ రెడ్డి (రాహుల్):- అధ్యక్షా, కరువు సమస్య గురించి, దాదాపు 5 కోట్ల ప్రజానీకం నివసిస్తున్న గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఏ విధంగా కరువు కొరలలో ప్రజలు చిక్కుకున్నారో, ఆ పరిస్థితిని గురించి శాసన సభ తొలి సమావేశాల్లోనే చర్చించవలసిన పరిస్థితి రావడం దురదృష్టవశాత్తూ కరువు పరిస్థితుల గురించి వివిధ ప్రాంతాలు, జిల్లాల నుంచి సభ్యులందరూ చెప్పడం జరిగింది. కరువు పరిస్థితి ఒక్క రోజులో వచ్చింది కాదు. తుఫాను, వరదలు అయితే అవి వచ్చిన రెండు, మూడు రోజులలోనే ఆ ప్రాంతాలు అశలీకృతం అయ్యే పరిస్థితి ఉంటుంది కానీ కరువు ఒకటి, రెండు రోజులలో వచ్చేది కాదు. మాన్సూన్ నీజిన్ లెక్క వేస్తే ఏ మేరకు వర్షాలు పడతాయో ఏ ఏ ప్రాంతాలు కరువు ప్రాంతాలుగా పరిగణించబడతాయో ఆలోచించి పరిస్థితి ప్రభుత్వంలో ఉండే, ఈ నాడు అధికారుల నిర్లక్ష్యం వైఖరి కరువు ప్రాంతాలను గుర్తించడంలో చాలా ఉందని చెప్పకతప్పదు. రెవెన్యూ మంత్రిగారు డౌబ్ మేర ఒక నోట్ ఇచ్చారు. ఇందులో దాదాపు 10 జిల్లాలు కరువు జిల్లాలుగా ప్రకటించే, నెలూరు జిల్లాలో మొదటి ల్యాక్ ఆఫ్ ఇన్ సర్క్యూలర్ వల్ల డిస్ట్రిక్ట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ సర్వేస్ అంచనాలు వేరులేదని కరువు మండలాలలో ప్రకటించలేదు. దీనిని బట్టి నెలూరు జిల్లాలో అడ్మినిస్ట్రేషన్ జిల్లా రైతాంగం పట్ల ఎంత లక్ష్యంగా ఉందో అర్థం అవుతోంది. కేవలం ప్రభుత్వాన్ని, ప్రభుత్వ అధికారులను విమర్శించాలనే ఆలోచన కాకుండా కొన్ని విషయాలు మీ దృష్టికి

తవారీ: రాష్ట్రంలో 501 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించారు. నెల్లూరు జిల్లాలో 46 మండలాలు ఉంటే, మొదట 28 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించారు. తిరిగి 10 మండలాలను కలిపి, 38 మండలాలుగా ప్రకటించారు. నెల్లూరులో న్నెరుకి రుతుపవనాలు అంత ఎక్కువగా పని చేయవు. న్నెరుకి రుతుపవనాలు ఖరీఫ్లో ప్రారంభం అయితే కొన్ని ప్రాంతాలలో వర్షాలు వచ్చి, నీటి సౌకర్యం కలిగి, పంటలు సాగు చేసే అవకాశం ఉంటుంది. ఇక్కడ పూర్తిగా న్నెరుకి రుతుపవనాలు వైఫల్యం చెందాయి. నెల్లూరు జిల్లాలో కొద్దిపాటి సాగుకి కూడా రైతాంగం నోచుకోలేదు. 6.10.99 అదే విధంగా ఖరీఫ్ సేజర్ వోయింది. ఎర్ర ఖరీఫ్ సేజన్లో కానీ లేదా రబీ సేజన్లో సా. వచ్చే ఎడగారు - ఈశాన్య రుతుపవనాలు నెల్లూరు జిల్లాకు రావడం జరగలేదు. ఈశాన్య రుతుపవనాలు కూడ ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో పూర్తిగా విఫలం అయ్యాయి. ఈ రుతుపవనాలు రావడం ఇప్పటికే చాలా అలస్యం జరిగిపోయింది. ఇంకావస్తాయన్న ఆశ లేదు. నెల్లూరు జిల్లాలో దాదాపు 46 మండలాలు ఉంటే 38 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించడం జరిగింది. నెల్లూరులో అసలు వర్షాలు పడలేదు. కనీసం తాగడానికి కూడ మంచి నీళ్లు లేని దుర్భిక్ష వాతావరణం ఉంది. ఎనిమిది మండలాలను వివిధంగా కరువు మండలాలుగా ప్రకటించబడలేదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి గారిని కోరేది తిరిగి ఒకసారి నెల్లూరు జిల్లా అడ్మినిస్ట్రేషన్లో డిస్కస్ చేయండి. వారికి మళ్ళీ గ్లోబల్వేస్ గురించి వివరాలు మార్పులు ఉంటే వెచ్చి 46 మండలాలను కూడ కరువు మండలాలుగా ప్రకటించి, ఆ మండలాలలో ఉన్నటువంటి రైతాంగానికి, రైతు కూలీలకు, ప్రజానీకానికి ప్రభుత్వ పరంగా అన్ని సహాయ సహకారాలు అందజేస్తూ మరలాంటి ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఈనాడు నెల్లూరు జిల్లాలో దాదాపు ఆరు లక్షల ఎకరాలు ఖరీఫ్లో కానీ రబీలో కానీ సాగు చేసుకునే పరిస్థితి ఉంది. పెన్నా డెల్టా క్రింద, సోమశిల ఉత్తర దక్షిణ కాలువల క్రింద, కనుపూరు-కావలి కాలువ క్రింద 5.50 లక్షల ఎకరాలు సాగు చేయవలసిన పరిస్థితి ఈనాడు ఉంటే కనీసం 60 వేల ఎకరాలు కూడ రైతులు పంటలు పండించలేని దుస్థితిలో ఉన్నారు. దానికి కావలసిన నీటి వనరులు లేక ఇబ్బంది పడుతున్నారు. అంతే కాదు నెల్లూరు జిల్లాలో 827 పి.డిబ్ల్యు.డి. చెరువులు ఉన్నాయి. అదే విధంగా 932 పంచాయతీ రాజ్ చెరువులు ఉన్నాయి. ఈ రెండింటికీ 95 వేల హెక్టార్ల భూమి సాగు చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఏ ఒక్క చెరువులో కూడ మక్కువేరు లేదు. భూములన్నీ బీడువారి, చెరువులు అన్నీ నెరుగులు బారి మక్కువేరు లేని పరిస్థితి ఉంది.

అధ్యక్షా, ఈనాడు బోరు బావుల ద్వారా దాదాపు 45 వేల హెక్టార్లు సాగు చేయాలి. బావుల ద్వారా 55 వేల హెక్టార్లు నెల్లూరు జిల్లాలో సాగుకు వచ్చే అవకాశం ఉంది. అదే విధంగా ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా పదివేల హెక్టార్లకు సాగు నీరు వచ్చే అవకాశం ఉంటే బోరుబావులు అన్నీ ఈనాడు ఎండి పోయాయి. రైతులు రయినేయమైన పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితిలో నెల్లూరు జిల్లాలో ఇప్పటికే వరి సేద్యం చేసే రైతాంగం కూడ

ఎవరూ నారు మళ్ళు వేసుకోలేదు. వేసిన వారు మళ్ళు ఎండిపోయాయి. కనీసం దుక్కులు దున్నే పరిస్థితి లేకుండా వోయింది. వేరుశనగ, పత్తి, మిర్చి, పెసర, మినుము లాటి మెట్ట పెర్లు ఎండిపోయే పరిస్థితికి వచ్చాయి. అదే విధంగా ఆత్మకూరు, రాహు, వెంకటగిరి, ఉదయగిరి పొంతాలలో ఎక్కువగా నిమ్మ తోటల పెంపకం ఉంది. ఈ నిమ్మ తోటలు గత సంవత్సరం ఖాసి, అంతకు ముందు సంవత్సరం కానీ, ఈ సంవత్సరం కూడ ఉన్నటువంటి వర్షాధార పరిస్థితుల వల్ల పూర్తిగా ఎండి వోయాయి. ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో రైతుకు ఉపయోగపడని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అధ్యక్షా, తమరి ద్వారా ఈ పశుభ్యునికీ తెలియజేసింది వెంటనే ఈ యొక్క బోర్ బావులు కానీ, బావులలో కానీ పూడికలు తీయించి ఇన్వెర్ బోర్స్ వేయడానికి పుయత్నం వేయాలి. ఈ సంగతి ఇలా ఉంటే మూలిగే నక్క మీద కాటికాయ పడ్డట్టు ఎలక్ట్రిసిటీ లోవోల్టేజి పొందామే వుంది. వున్నా ఒకటి రెండు మోటారు లోవోల్టేజి పొందామే వలన కాలివోతున్నాయి. ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు వారి దగ్గరకు వెళితే బ్యాన్స్ ఫార్మర్స్ లేవు అంటున్నారు. మోటారు లేవు అంటున్నారు. వెడిపోయిన బ్యాన్స్ ఫార్మర్స్ ను రిపేర్ చేయలేము అంటున్నారు. ఈ పరిస్థితిలో ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్ నెల్లూరు జిల్లాలో రైతాంగానికి ఏమాత్రం కూడ ఉపయోగపడే విధంగా లేకుండా ఉంది.

ప్రధానంగా నెల్లూరు జిల్లాలో అన్ని ఉన్న అల్లుడి వోల్టేజీ కనీస తయారయింది, రైతాంగం పరిస్థితి. ఒకవైపు నోమశిల రిజర్వాయర్ ప్రధానమైన తెలుగు గంగలో అంతర్భాగమై ఉంది. మరొకవైపు కండలేరు జలాశయం, మరోవైపు పరవళ్ళు తొక్కి పెన్నా. ఎటు చూసినా జల సంపద నెల్లూరు జిల్లాకు. కానీ నెల్లూరు జిల్లా రైతాంగానికి ఒక్క పొజెక్టు కూడ ఉపయోగపడే పరిస్థితిలో లేకుండా ఉన్నాయి. నోమశిల రిజర్వాయర్లో దాదాపు 78 టి.ఎం.సి.లు నిలువ చేయగలిగే సామర్థ్యం ఉంటే కనీసం 38, 40 టి.ఎం.సి ల సామర్థ్యాన్ని మించి నేటిని నిలువ చేయలేని పరిస్థితిలో ఈనాడు ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంట్ ఉంది. గత సంవత్సరం కూడ ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రి - ఈనాడు ఆయన వోర్డు ఫోలియో మారింది కానీ వారు కూడ వెప్పడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ నిధులు కేటాయించి నోమశిలలో దాదాపు 30 టి.ఎం.సి ల నేటి సామర్థ్యాన్ని పెంచుకామని వెప్పడం జరిగింది. కానీ ఇంతవరకు దానికి సంబంధించిన వర్కలు చేపట్టలేదు. నెల్లూరు జిల్లాలో నోమశిల పొజెక్టులో 50 టి.ఎం.సి లకు పెంచగలిగి ఉండి ఉంటే ఈనాడు ఈ జిల్లాలో ఇంత దుర్భిక్షం వచ్చే పరిస్థితి ఉండేది కాదు.

అఖరుగా ఒకటి, రెండు విషయాలు మాత్రం పశుభ్యు దృష్టికి తీసుకు వచ్చి కనీసంగా వేస్తాను. ఈనాడు నోమశిల పొజెక్టులో 15.6 టి.ఎం.సి ల నీరు ఉంది. 7.5 టి.ఎం.సి ల డెడ్ స్టోర్జ్ వోలే రైతాంగానికి ఉపయోగపడేది 7.5 టి.ఎం.సి లు. దాదాపు నోమశిల పొజెక్టు క్రింద ఉత్తర దక్షిణ కాలువ, కావలి కనుపూరు కాలువ డెల్టా పొంతంలో కానీ 5.50 లక్షల ఎకరాలు సాగునీరు ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి ఉంటే దాదాపు 15 టి.ఎం.సి లు అధికంగా కావలసిన పరిస్థితి. ఉంటే ఈనాడు 7.5 టి.ఎం.సి ల వాటర్తో నెల్లూరు జిల్లా రైతాంగాన్ని ఏ విధంగా కాపాడకాదో వెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా కండలేరు ప్రాజెక్టు ఉంది; కండలేరు జలాశయంలో డెడ్ స్టోరేజ్ 4.82 టి.ఎం.సి లు కానీ ఈనాడు కండలేరు రిజర్వాయర్లో డెడ్ స్టోరేజ్ కన్నా తక్కువ 7.34 టి.ఎం.సి లకు చేరింది. నీన్నటి వరకు కూడా వెన్నె నగరానికి పెన్నా నీటిని తరలించే దౌర్భాగ్య పరిస్థితిలో ఈనాడు నెల్లూరు జిల్లా రైతాంగం ఉందని చెప్పక తప్పని పరిస్థితి. ఈ పరిస్థితులు ఈ రకంగా ఉంటే రైతాంగాన్ని ఏ విధంగా ఈ రిజర్వాయర్ ద్వారా అదుకుంటారో తెలియచెప్ప వలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు ప్రధానంగా ప్రతి ఒక్కరు కూడ కొరుకునేది నష్టం జరిగిన రైతాంగానికి ప్రభుత్వం ద్వారా, ఇన్సూరెన్స్ స్కీముల ద్వారా ఏదో ఒక రకంగా రైతాంగాన్ని, రైతు కూలీలను అదుకోవాలని. ఈ రోజు కాఫీ ఇన్సూరెన్స్ స్కీమ్ ఏ విధంగా మన రాష్ట్ర రైతాంగాన్ని ఉపయోగపడే విధంగా లేదు. ఈ ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి లోన్స్ తీసుకోకుండా, బ్యాంక్స్ నుంచి లోన్స్ తీసుకుంటే తప్ప ఈ కాఫీ ఇన్సూరెన్స్ పనిచేయడం లేదు; ఇతర రైతులకు అందుబాటులో లేకుండా పోయింది. కాబట్టి నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వచ్చేది ఈ యొక్క ఇన్సూరెన్స్ విధానాన్ని మార్పు చేసి ఈయొక్క పట్టాన్ని మార్పు చేసి సమగ్ర పంటల భీమా పథకాన్ని రూపొందించ వలసిన అవసరం ఉంది. నెల్లూరు జిల్లాలో మంచినిటి ఎడడి వలల విషజ్వరాలు, అతిసార వ్యాధులు సోకుతున్నాయి; వెంటనే దానికి కావలసిన మెడికల్ ఏర్పాట్లు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అని చెప్పి తమరి ద్వారా ఈ ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. నెల్లూరు జిల్లాలోని ప్రతి నియోజక వర్గంలో కూడా కనీసం వంద బోరు బావులు మంచి నీటి అవసరాలు తీర్చడానికి అవసరం అవుతాయి. మెట్ట ప్రాంతంలో తోటల పెంపకంతో ఉన్న రైతుల బావులు ఎండిపోతున్నాయి. ఈ సందర్భంలో ఇన్వెర్ బోర్స్ పూర్తి సబ్సిడీతో ఇవ్వాలి. గతంలో కూడ 1985-86 ప్రాంతాల్లో ఈ విధమైన ఇన్వెర్ బోర్స్ నెల్లూరు జిల్లాలో ఇచ్చిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. అదే విధంగా పనులు చేపట్టి వ్యవసాయ కూలీలు వలస పోయే పరిస్థితి లేకుండా రోడ్లు కానీ, ఇరిగేషన్ చెరువులుకానీ, పంచాయతీ రాజ్ చెరువులు కానీ, కాలువ పనులు కానీ చేపట్టి వ్యవసాయ కూలీలకు జీవన భృతి కల్పించే పరిస్థితిని తీసుకు రావలసిందిగా కొరుతున్నాను. అదే 6.20% విధంగా ఈనాడు నెల్లూరు జిల్లాలో సోమశిల ప్రాజెక్టుకు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు సా. నుండి కనీసం 15 టి.ఎం.సి నీటిని సత్వరమే తీసుకొని రాలేకపోతే నెల్లూరు జిల్లా రైతాంగం పంటలు పండించుకొనే అవకాశం లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి 15 టి.ఎం.సి ల నీటిని శ్రీశైలం రిజర్వాయరు నుండి కుండు, నీపుల వాగు ద్వారా సోమశిల ప్రాజెక్టుకు తేవాలి అవసరం ఉందని మీద్యారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తూ, తాత్కాలికంగా చిన్న చిన్న పనులు చేసి తాత్కాలిక ప్రయోజనాలు కలిగించే దానికంటే దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాల ద్వారా నెల్లూరు జిల్లా రైతాంగాన్ని ఇప్పడడానికి ప్రభుత్వం సత్వరమే తర్యలు తీసుకోవాలన్నీ, తాత్కాలిక గాంగులుగా 30 కొట్ల రూపాయలు విడుదల చేసి మంచివేటికి, వ్యవసాయానికి ఇన్వెర్ బోర్లను వేసి వ్యవసాయ కూలీలు జిల్లా నుండి వలస పోకుండా నిలుపుదల చేసేదానికి ప్రయత్నం చేయాలని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ, నెల్లూరు జిల్లాలో మిగిలిన 8 మండలాలను కూడా కరువు మండలాలుగా

ప్రకటించడానికి రెవెన్యూ శాఖ మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకోవాలనే, ఈ విషయంలో జిల్లా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌తో సంప్రదించాలని కోరుతూ తమరు అవకాశం ఇప్పీనండుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ మూలీంబి మారెప్ప (అలూర్):- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని 1104 మండలాలలో 700 మండలాలు కరువు మండలాలుగా ప్రకటించడం జరిగింది. కర్నూలు జిల్లాలోని 53 మండలాలలో 38 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించారు. మిగిలిన 15 మండలాలకు గాను జనరల్ బాడ్ మేజింగ్‌లో సభ్యులు, ముగ్గురు మంత్రిలు వాటిని కరువు మండలాలుగా ప్రకటించాలని జిల్లా కలెక్టరుగారికి సిఫారసు చేశారు. కర్నూలు జిల్లా అలూరు తాలూకా కర్నాటక రాష్ట్రానికి అతి దగ్గరగానూ, ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి అతి దీర్ఘదూరంగా ఉంది. అక్కడి రైతులు పంట పోతున్నారు; దీనికి ముఖ్య కారణం అక్కడ కరువు నివారణకు శాశ్వత చర్యలు గ్లోకాలకపోవడమే అని మనవి చేస్తున్నాను. తుంగభద్ర బ్రాంచ్ కెనాల్ నుండి గుంటకల్ బ్రాంచ్ కెనాల్ ద్వారా టెయిల్ ఎండ్ అయివ్ అలూరు బ్రాంచ్ కెనాల్‌కు ప్రాంతానికి నీరు వస్తుంది. అక్కడ అక్టోబరు నెలలో అధికారులు నీళ్లు వదలగానే సుమారు 4 వేల ఎకరాలలో రైతులు పరిపంట పేసుకొన్నారు. అక్కడ అధికారులు దిసెంబరు వరకు మాత్రమే నీళ్లు అందిస్తామని అంటున్నారు. అయితే కనీసం ఫిబ్రవరి 29 వరకు నీటి సౌకర్యం కల్పించితే గానీ పంట చేతికి రాదు. తేకపోతే పరి పేసుకొన్న వాళ్లు ఉరిపేసుకొనే పరిస్థితి వస్తుంది. మధ్యలో నీళ్లు నిలుపుదల చేస్తే పంట సంపూర్ణంగా చేతికి రాక ఇబ్బందులకు గురి కావాలనే వస్తుంది. అలూరు తాలూకాను శాశ్వతంగా కరువునుండి తప్పించడానికి నగడోనా గ్రామం దగ్గర ఉన్న 275 డిప్లీ బ్యూజిటికి అనుసంధానంగా బ్యాటెస్సింగ్ రిజర్వాయరు ఏర్పాటుచేస్తే అక్కడ 10వేల ఎకరాలు సాగులోకి వచ్చి తద్వారా ప్రాంతం కరువునుండి విముక్తి పొందుతుంది. 600 ఎకరాల భూమి సేద్యమయిన ధరకు విక్రయించడానికి కూడా అక్కడి రైతులు ముందుకు వస్తున్నారు. ఇది కాకుండా డిప్లీకారు సన్నకారు రైతులకు సెదర్లాండ్స్ స్కీముద్వారా కర్నూలు జిల్లాలో సుమారు రు. 7 కోట్లు విడుదల చేయడం జరిగింది. ఎ.పి. బోర్డెక్స్ పేరుతో వారు అక్కడ 63 ప్రాంతంవారితో బోర్డు వేస్తున్నారు. 800 పన్ను వారితో గాక 800 పన్ను వారితో బోర్డు వేస్తున్నారని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇది చాలా అన్యాయం. ఈ 7 కోట్ల రూపాయలతో మొత్తం కర్నూలు, అధోని, నంబ్యాల డివిజన్లకు సిస్టమ్ ప్రకారంగా శాంక్స్ చేయాలని కోరుతున్నాను. దీనికి రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించవలసి ఉంది. అది విధంగా వాటర్లపై సభకం చాలా ఆదర్శవంతమయినదే అయినప్పటికీ దానికి శాంక్స్ నయిన 49 కోట్లు కూడా విలసిల్ల వారితో విస్తృతమయి అన్నబుగ్గా రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించకుండా సేద్యం అవుతున్న అన్యాయం తీస్తున్నారు. ఎస్.సి., ఎస్.టి., బీ.సి., మైనారిటీలు ముఖ్యమంత్రి అంధుడితో అనుకూలమయిన ఈ పథకానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి అక్కడి కరువు శాశ్వతంగా పరిష్కరించాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తమరు ఈ విక్కుని అవకాశం ఇప్పీనండుకు హృదయపూర్వకంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ సి.సి. వెంకటామూరు (హిందూపూర్):- అధ్యక్షా, 11వ శాసనసభలో మొట్టమొదటి సారిగా కరువుపై చూడబడినప్పుడు అవకాశం ఇచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ముఖ్యంగా దేవుడు చిన్నదానినూ చూచినప్పుడు కరువు కరాళనృత్యం చేసినప్పుడు ఒకవైపు వరదలు, మరొకవైపు కరువు ఉన్న పరిస్థితిలో రాష్ట్రానికి ఎన్నో కలు అయిన తర్వాత ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారు తన కర్మవ్యంగం కరువు పరిస్థితులు చూడడానికి అనంతపూర్ జిల్లాకు రావడం, ఆ జిల్లా రైతాంగం కన్నీళ్ళ చూచి వెంటనే కేంద్రప్రభుత్వానికి తెలియజేయగా కేంద్రబృందం రావడం వంటి కార్యక్రమాలు జరిగిన సందర్భంగా అక్షరకృమంలో మా జిల్లా ప్రధమస్థానంలో ఉన్న కరువుకు దేశంలోని జైనల్లర్ జిల్లా తరువాత అనంతపూర్ జిల్లా కరువు పరిస్థితులకు పెట్టుకోబడి, ఇటువంటి జిల్లాలో ముఖ్యంగా వేరుశనగ పంట ప్రధానమయింది కాబట్టి అది నష్టపోయినప్పుడు గత 2 సంవత్సరాల క్రితం అధికారంలో ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడుగారు దాదాపు 40 కోట్ల రూపాయల నష్టపరిహారం ఇస్తూ సకాలంలో విత్తనాలు సరఫరా చేయించి ఖరీఫ్ పంట నష్టపోకుండా ఎంతో కృషిచేశారు. ఈ సంవత్సరం ఖరీఫ్ కు రుతుపవనాలు సకాలంలో వస్తాయని ఆశించిన దానికి విరుద్ధంగా సకాలంలో వర్షాలు లేకపోవడం వలన అనంతపూర్ జిల్లా రైతాంగం ఎన్నో కష్టనష్టాలకు గురి కావలసి వచ్చింది. ముఖ్యంగా వేరుశనగా పంట వేసినప్పటి నుండి ఫలసాయం చేతికి వచ్చేవరకు ఉన్న 5 చక్కలలోనూ ఎర్షాలు పడనందున రైతులు నూటికి నూరుకాతం నష్టపోయినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు 63 మండలాలను కరువు మండలాలుగా డిక్లార్ చేసి కరువు గాంబుగా కొంత ఇచ్చినప్పటికీ అది ఏమాత్రం చాలదు. కాబట్టి ఈ జిల్లాపై ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి రైతుకులను, చిన్నకారు సన్నకారు రైతులు వలసపోకుండా ప్రత్యేక హాబిటేషన్స్ ద్వారా పని కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు వ్యవసాయానికి సంబంధించి కంట్రాక్టు డేప్స్ మీద కొన్ని గామాలు తీసుకొన్నా అధికారులు స్థానికంగా ఇక్కడ లేకపోవడం, వ్యవసాయం మీద రైతుల మీద వారు కాన్సన్స్ బ్లెట్ చేయకపోవడం వలన, వచ్చిన లెగుళ్ళకు సకాలంలో వర్య తీసుకోనందున రైతులు ఎంతో నష్టపోతున్నారు. ఇంతకంటే ముఖ్యంగా ఈ రోజు బయోలాజికల్ కంబోల్ సిస్టమ్స్ 6-30 సెంటర్స్ రాష్ట్రంలో 14 ఉన్నాయి. ఈ రోజు-అధికంగా-ఎరువులు, ఘండులు పా- వాడడం వలన వాతావరణం కాలుష్యం అవుతోంది కనుక కాలుష్యాన్ని మార్చడానికి వర్య తీసుకోవాలి. పెన్సిల్ అండ్ డిస్కెస్ కంబోల్ కావడం లేదు. పవర్ ఎక్కువ ఉంటే పెన్సిల్స్ కావాలి. కనుక బయోలాజికల్ కంబోల్ సిస్టమ్స్ ఎక్కువ చేయాలి అనేది ప్రభుత్వ ఆకాంక్ష. 14 సెంటర్స్ కాకుండా అధిక సంఖ్యలో ఎక్కువ సామర్థ్యంతో రైతులకు ఇందుబాటులో ఉండేలా బయోలాజికల్ సిస్టమ్స్ డెవలప్ చేయాలి. రామనారాయణగారు అన్నట్లు కరువు అనేది ఒక్క రోజులో వచ్చింది కాదు. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా అనంతపూర్ జిల్లాను వేచిస్తున్న కరువు సమస్య పరిష్కరించడానికి వాటాపైడి మేనేజిమెంట్, డి.పి.ఎ.పి. తరపున కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. వాటికి మామిడిగి పేజీ రాష్ట్రస్థాయిలో, జిల్లా స్థాయిలో ఉండి, ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి కోరుతున్నాను. భూగర్భజలాలు ఎండిపోకుండా ఉండాలి. దాదాపు రెండు వేల

చెరువులు తెగినవి ఉన్నాయి. వాటిని రిఫైర్ చేస్తే, భూగర్భ జలాలు రైతులకు అందుబాటులో ఉంటాయి. కన్స్ట్రక్టివ్ ఎసెట్స్ను ఇంక్రీజ్ చేయవచ్చు కనుక తక్షణం పర్య తేసుకోవాలని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ వహించి అనంతపూర్ జిల్లాను ఆదుకోవాలి. శాశ్వతంగా కరువు పరిష్కారానికి కృషి చేయాలి. హంద్రీ-నీవా ప్రాజెక్ట్ ఎన్.టి.ఆర్.గారి బెయిన్ ఫెర్ల్డ్ కనుక దానిని పూర్తిచెయ్యాలి. వేణుగోపాల రెడ్డిగారు చెప్పారు. తుంగభద్ర ప్లాన్ పో కెవాలి ఉంది. గతంలో దాని గురించి తుంగభద్ర బోర్డుకు రెఫర్ చేశారు. కర్నాటక రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉంది కనుక కాంగ్రెస్ సభ్యులు కూడా కృషి చేసి, జిల్లాను, రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలి. రెండు రాష్ట్రాలు ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ పెట్టాలి కనుక మన ముఖ్యమంత్రిగారు, కర్నాటక ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి కెవాలను మళ్లించి, అనంతపూర్ జిల్లాను కాపాడాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ గుమ్మడి నర్సయ్య (ఎల్లందు):- అధ్యక్షా, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా కరువు ఎంత భయంకరంగా ఉందో గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన దానిని బట్టి తెలుస్తోంది. కరువు వివారణకు సంబంధించి గవర్నమెంటు ఇదివరకే చర్యలు తీసుకుంది. చాలా డబ్బు కేటాయింపవచ్చు. చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పటి వరకూ ఎంత ఖర్చు చేశారు, ఎంత మందికి ఉపాధి కల్పించారు? వీవరాలు చెప్పవలసిన అవసరం ఉందని మేధావీ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పరిస్థితి చూస్తే రాష్ట్ర ప్రజలు ఎంత గడ్డు పరిస్థితి ఎదుర్కొంటున్నారో అర్థం అవుతోంది. మా ఖమ్మం జిల్లాలో 46 మండలాలు ఉన్నాయి. వాటిలో 10 మండలాలలో కరువు ప్రకటించారు. మిగతా మండలాల పరిస్థితి ఏమిటనో చూస్తే వాటిలో కూడా చాలా బాధాకరమైన పరిస్థితి ఉంది. వరి, పత్తి, మిర్చి పంటలన్నీ కూడా రకరకాల జబ్బులతో నర్వనాశనం అయిన పరిస్థితి ఉంది. వారందరినీ ఆదుకునే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. రెవెన్యూ మంత్రిగారికి, ఆగ్రికల్చర్ మంత్రిగారికి జిల్లా పరిస్థితిని వివరిస్తూ ఒక లెటర్ ఇచ్చాను. ఈ పరిస్థితి ఇబ్బంది కరెంటు వేషయానికి వస్తే, కరెంటు మీద ఆధారపడిన రైతాంగం ఎప్పుడు కరెంటు వస్తుందో, ఎప్పుడు పోతుందో తెలియని పరిస్థితిలో, లోవోల్వేజీ వల్ల మోటార్లు కాలిపోతున్న పరిస్థితి ఉంది. అసలు వ్యవసాయం చెయ్యాలి, వద్దో అనే పరిస్థితిలో రైతులు కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు. రైతులు సక్రమంగా పని చేయలేకపోతే, కూలీలకు కిండి కూడా దొరకదు. రైతులు సుఖంగా ఉండాలి. అప్పుడే కూలీలకు పొట్ట గడుపుకునే పరిస్థితి ఉంటుంది. గవర్నమెంట్ వారిని ఆదుకోడానికి ఏం చర్యలు తీసుకుంటుందో చెప్పలేదు. చెప్పాలి. ఈ పరిస్థితులు మారాలి అంటే, అటువంటి పరిస్థితులు ఎదురుకాకుండా, కొంతయినా మెరుగు కావాలంటే, ప్రక్కనే గల గోదావరి జిల్లాను వాడుకోవాలి. ఆ రకంగా వాడుకుంటే ఆ ప్రాంతాన్ని ఆదుకున్నవారం అవుతాము. అటువంటి చర్యలు చేపట్టడానికి పూయత్నం చెయ్యాలి. నవ్వోయిన రైతులను ఎట్లా ఆదుకోవాలి, ఏం చెయ్యాలి అనేది చూసే అవసరం ఉంది. అదే సమయంలో వారు చేసిన అప్పులు రద్దు చేయాలి. కరెంటు మీద ఆధారపడి వ్యవసాయం చేసే వారికి కరెంటు బిల్లులు రద్దు చేసే అవసరం ఉంది. నవ్వోయిన వారికి

గతంలో నష్టపరిహారం ఎకరానికి ఇంకానే ఇవ్వలేదని బాంబు; నష్టపరిహారం పెంచాలని కోరుతున్నాను;

శ్రీ పి. రామసుబ్బారెడ్డి (జమ్మలమడుగు):- అధ్యక్షా, కరువు వీధి వర్షంలో చాలా మంది నష్టాలు మాట్లాడారు. నేను కున్నంతగా నాలుగు విషయాలు చెబుతాను. కడప జిల్లాలో ముఖ్యంగా కరువు గురించి ముఖ్యంగా తెలితే ముఖ్యమంత్రిగారు దయతో జిల్లాకు వచ్చి, పర్యటించి, పరిస్థితులను చూశారు. లక్ష్మిరెడ్డివల్ల నుంచీ రాయచోటి వరకు వచ్చి, నష్టపోయిన వేరుశనగ పంటను చూశారు; దాని మీద ప్రభుత్వం కొన్ని వర్షాలు కూడా తీసుకుంది. ప్రభుత్వపరంగా ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టి, అన్ని విధాలుగా లభిస్తున్న కార్యక్రమాలు చేపట్టి, ఎన్నో సంక్లమ పథకాలు కొనసాగిస్తే, కృషి వేస్తున్నప్పటికీ, ప్రకృతి అనుకూలించక కరువు పరిస్థితుల నల్ల రైతాంగం, రైతు కూలీలు ప్రతి ఒక్కరికీ ఎంతో నష్టం జరిగింది; ఆ నష్టం తీర్చాలంటే సూర్యుని సాధ్యం కాదు కానీ వరదలు వచ్చినా, పర్యాటక పరిస్థితుల వల్ల వచ్చాయి సకాలంలో రాక, పంట నష్టపోయి, భూమిగానానికి కూడా పంట పనికి రాకుండా పోయింది; తరువాత వర్షం కొంత వచ్చి, వర్షం వస్తుందనే అంతో పంటకు వేసుకుంటే, వర్షం రాక వేసిన విత్తనాలు అల్లాగే భూమిలో ఉండిపోయాయి. రైతాంగం కొన్ని వేల రూపాయలు ఖర్చు చేసి, అంతో వేసిన పంట నష్టపోవడం జరిగింది; ప్రస్తుతం కె.సి. కెనాల్ క్రింద ఆయకట్టు గురించి కొంత గమనించాలి. కె.సి.కెనాల్ క్రింద ఆయకట్టు క్రింద కడప జిల్లా జమ్మలమడుగు, పెద్దమూడియం మండలాలలో 9 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు ఉంది. కానీ ప్రస్తుతం వర్షాలు లేక పంటలు ఎండిపోయాయి. కె.సి.కెనాల్ క్రింద నేరు వస్తుందనే అంతో జొన్న, పత్తి, కొన్ని పంటలు వేసుకున్నారు; నేరు సరిగ్గా సకాలంలో రాక రైతులు కొందరు ఇక్కడికి వచ్చారు. అది తేలిందే కనుక పెద్దమూడిం, సుద్దసర్లీ, జంగాలపల్లి మొదలైన గ్రామాలలో కొన్ని ఎకరాల్లో పంటలు వేస్తున్నారు; తక్షణం నేరు రాకపోతే ఆ పంట కూడా నష్టపోయే పరిస్థితి ఉంది. వెంటనే దాని మీద వర్షాలు తీసుకునేందుకు సంబంధిత అధికారులకు అదేశాలివ్వ బోగిందే వరకు పంట వేసిన రైతులను అదుక్కోవాలని తిరస్కరిస్తున్నాను. జమ్మలమడుగు, పొద్దుటూరు, కమలాపురం ఈ ఏరియాకుండా 6.40 మైలవరం రిజర్వాయర్ నుంచి నేరు అందించడానికి డ్యామ్ లో నేరు వున్నది. 5 సా. సంతకపురాల క్రితం డ్యామ్ లో నేరు సక్రమంగా వుండేది కాదు; ఇప్పుడు డ్యామ్ లో నేరు పంటున్నది. వల్లెగడి భూమి కాబట్టి కాలవలు సక్రమంగా లేక నేరు సకాలంలో తేలిండుకు వేరేక నార్, కెనాల్ ద్వారా ముఖ్యంగా వోస్సుం బ్యాంప్ కెనాల్ కు కానే. ఉంగుటూరు బ్యాంప్ కెనాల్ కు కానే నేరు రాక పంటలు నష్టపోవడం జరుగుతున్నది; వోయినవారి కూడా వాటిర యాదెర్నీ ఎనోషియేషన్ పెసిగింట్లు ద్వారా అక్కడ ఎ.పి.ఇ.ఆర్.పి. క్రింద డబ్బులు ఇచ్చారు. దాని క్రింద కొన్ని పనులు చేయడం జరిగింది. కాలవలు బాగా రెబ్బికన్నాయి కాబట్టి ఇంకా ఎక్కువ నీరులు కావాలి. ఈ కాలవలను మెక్సికేషన్ వేసి స్పృంగ్స్ చేయడం కొనం ఎన్.డబ్ల్యు.ఎం.పి. పోగ్రాం క్రింద 1990వ సంవత్సరంలో రు.755 లక్షలు మంజూరు చేశారు; తరువాత దానిని

1993 సంవత్సరంలో 12 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయలు పెంచారు. కొంతదబ్బు ఖర్చు పెట్టారు కానీ సకాలంలో నీధులు సర్వీసియోగపరమకొక (ప్రంపంచ ద్యాంకి నుండి దబ్బులు వచ్చేయాయని అనుకుంటాను) దాదాపు రు. 7 కోట్లు లేదా రు. 8 కోట్ల వరకు లాభాన్ని అందుకోయింది; ఆ కెనార్స్ విషయంలో వాటర్ యూజర్స్ ఎనోసియేషన్స్ పెరిగిపోయినా దబ్బులు ఇచ్చినా వీళ్లు, వీళ్లు మరమ్మత్తులే చేస్తున్నారు. ఆ కెనార్స్ మోడర్నైజేషన్ బేకప్ చేసి స్పెంగ్లెస్ చేయడానికి ఎక్కువ నీధులు అవసరం వున్నాయి. నాటర్స్ ద్వారా కానీ వేరే ఇతర ఫండ్స్ ద్వారా కూడా ఆ మోడర్నైజేషన్ను బేకప్ చేసి కెనార్స్ను స్పెంగ్లెస్ చేయకపోతే రైతాంగం చాలా నష్టపోతుంది; లాస్ట్ టైమ్ కూడా పంట చాలా నష్టపోయారు. అందులో ఇప్పుడు వర్షాలు లేక కెనార్ పెంబడి వున్న పంటలు ఎండిపోయాయని రైతులు ఆత్మతతో మోటారు, వేసి పంపింగ్ చేసుకుని పంటలు పండించు కుంటున్నారు. ఎందుకంటే వర్షాలు లేక ఎండిపోయాయి కాబట్టి రైతాంగం నష్టపోకుండా మోటారు, చేసుకుని ఆయకట్టును చేసుకుంటూ వున్నారు కానీ కెనార్స్ సక్రమంగా లేక చాలా ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. దీనిని పెంబిన బేకప్ చేసి పుంజే నార్స్ కెనార్ ద్వారా కొంత ఉపయోగించుకునే పరిస్థితిలో నోస్టం బ్యాండ్ కెనార్, టంగుటూరు బ్యాంప్ కెనార్ వుండేది; వాటిని తప్పకుండా మోడర్నైజేషన్స్ క్రింద బేకప్ చేసి పరిస్థితి ఎంతయినా వున్నది. దీని క్రింద ఆయకట్టు చాలా వున్నది కాబట్టి తక్షణమే వర్షాలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా కె.సి. కెనార్ క్రింద ఇప్పుడున్న ఆయకట్టును ఇదుకునేందుకు పెంబిన వర్షాలు తీసుకుని నీరు అందించే దానికి సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు యివ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇప్పుడున్న పరిస్థితిలో చాలా వాస్తవాలు వెప్పారు. పశుగ్యానానికి కూడా కొరత వున్నది. ఎందుకంటే పంటలు వేయలేదు; వేసిన పంటలు ఎండిపోయాయి కాబట్టి పశుగ్యానం కొరత వున్నది. మిగతా వారికి ఏ విధంగా పని కల్పించే దానికి ప్రభుత్వం వర్షాలు తీసుకున్నదో అదే విధంగా కరువు ప్రాంతం అయిన కడప జిల్లాలో ప్రతి ఒక్కరికి ఉపాధి కల్పించడానికి ఎక్కువ నీధులు కేటాయించాలి. వాటర్షెడ్ పథకం క్రింద డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్ను బాగానే చేస్తున్నారు. ఎక్కువ వాటర్షెడ్ ప్రోగ్రామ్ను గామాలకు వస్తున్నాయి. దానిలో వీళ్లు, వీళ్లు పనులు గాకుండా సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు ఇచ్చి పర్మినెంటుగా ఒక స్పెక్యురే చేయాలి. ఎందుకంటే ఒక ఎకరానికి ఒక యూనిట్ కానీ, రెండు యూనిట్లు కానీ వస్తున్న వాటర్ షేర్స్ దగ్గర, దగ్గర ఒక ఎకరానికి రెండు యూనిట్లు అంటే రు. 40 లక్షల దాకా నాలుగు సంవత్సరాల ప్రోగ్రాం క్రింద వస్తున్నది. అదే విధంగా కుంటలు, పెరుపులు రిపేర్ చేసి ఏదో లక్ష రూపాయలు, 50 వేల రూపాయలు ఎకరానికిగాకుండా పర్మినెంట్ స్పెక్యురే అవకాశం వున్నవోటి ఉపయోగించుకునే దానికి వాటర్షెడ్ నుండి వచ్చే నీధులను నాలుగు సంవత్సరాలలో రు. 5 లక్షలు కానీ, రు. 10 లక్షలు కానీ ఆ దబ్బుల ద్వారా ఉపయోగించుకునే ఒక పర్మినెంట్ స్పెక్యురే సర్క్యులేషన్ ద్యాంకి కానీ ఇరిగేషన్ ద్యాంక్కు కానీ ఇక్కడ కట్టుకోవడానికి సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. కుంటలలో కానీ, పెరుపులలో కానీ నీరు లేక ఎండిపోవడం వలన రబకులు బిట్టలు ఉత్తక దానికి కూడా నీరు లేక చాలా దూరం వెళ్లవలసి వస్తున్నది.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో చాలా ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. బోరుగు, మోటారుగు వేసి దోభోహట్టి కట్టి వాళ్లకు నౌకర్యాలు కల్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది చాలా గ్రామాలలో అవసరం వున్నది. పత్తి ఒక్కరికి సంబంధించిన విషయం. రజకుల విషయంలో వర్ష తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఇప్పుడున్న కరువు పరిస్థితులలో చేనేత కార్మికుల కొనసం పూత్యకమైన శృద్ధి తీసుకుని వారికి పని కల్పించాలని కోరుకుంటున్నాను. మెదడువ్యాధి వ్యాధి గురించి వర్ణించడం జరిగింది. కడప జిల్లాలోని జమ్మలమడుగు నీయాజక వర్గంలో కూడా ఈ వ్యాధి వలన చాలా మంది వనిపోవడం జరిగింది. సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు ఇచ్చి సర్వేన మందులు అందుబాటులో వుండే వర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. మంచినీటి సమస్య సమ్మర్లో ఎక్కువ అవుతున్నది కాబట్టి ఎక్కువ నీరులు కేటాయించి మంచినీటి సమస్య పరిష్కరించడానికి వర్షాలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు దయతో కడప జిల్లాలో కరెంటు సమస్య పరిష్కారం చేయడానికి రో-ఓల్ట్రా ప్లాంట్ కాన్, టెన్సిన్ అన్నీ స్పెంగ్లెస్ చేయడానికి సబ్సిడీషన్లతో బ్రాన్స్ ఫార్మర్ల కెహెనీటి పెంచడానికి కొన్ని కొట్ల రూపాయలు ఖర్చుచెట్టి పరిష్కారం చేపట్టింది. ఆ పని క్రాంతివల్ల గ్రేమ్స్ కంపెనీ వాళ్లకు అప్పజెప్పారు. అది పేరుకు ఏమీ పెద్ద కంపెనీ కాన్ వాళ్లు చేసే పనులు స్కిల్డ్ లేబర్తో గాకుండా సబ్ కాంట్రాక్టర్స్ వేరే వాళ్లకు పనులు ఇచ్చి చేయిస్తున్నారు. ఎవరో కాంట్రాక్టర్స్ ఒకరి తరువాత ఒకరికి ఇచ్చి నాలుగవవాడు పనులు చేస్తున్నాడు కాబట్టి నాణ్యత లేకుండా సకాలంలో పనులు చేయలేకపోతున్నారు. వాటిమీద కొన్ని కొట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. కాబట్టి విద్యుత్ అధికారులకు ఆదేశాలు ఇచ్చి స్కిల్డ్ లేబర్తో పనులు సకాలంలో చేయిస్తే, రైతులను అడుకునే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఈ విధంగా కరెంటు విషయంలో ఇంకా కొన్ని వర్షాలు పూభుత్వం తీసుకుని శాశ్వతంగా పరిష్కారం చేయాలి. రాయలసీమ ప్రాంతంలో అదే విధంగా కడప జిల్లాలో పర్వతాంత్రాగ మెన్ ఇరిగేషన్ బ్యాంక్స్ కాన్, సర్క్యులేషన్ బ్యాంక్స్ కాన్ చేపట్టి కరువును నివారించడానికి ఇంకా ఎన్నో కార్యక్రమాలు పూభుత్వం చేపట్టిందని ఉదయం ముఖ్యమంత్రిగారు తెలియజేశారు. ఇవన్నీ సక్రమంగా చేసి శాశ్వతంగా కరువు నివారణ వర్షాలు తీసుకోవాలని తెలియజేస్తూ, మొలవరం రిజర్వాయర్కు సంబంధించి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. జమ్మలమడుగు నీయాజక వర్గానికి ఇప్పుడు వెంటనే వాటి అవసరం కాబట్టి డిమాండ్కు చేరేవిధంగా జమ్మలమడుగు నీయాజక వర్గంలోని పెద్దముడియం మండలంలోని రైతులను ఆదుకోవలసినదిగా మరొకసారి మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందులకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. నరసింహారావు:- మేడమ్ స్పీకర్, చాలా బాధాకరమైనది ఏమీంటే కరువు చాలా తీవ్రంగా వున్నది. పూభుత్వ పరంగా తీవ్రతను పరిష్కారం చేయాలనే ఆలోచన వున్నట్లు కనపడడం లేదు. ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో వుంటే ఈ సమస్యకు కొంత పరిష్కారం లొరకేడి. మంత్రిగారు బాగా చెప్పినా, ముఖ్యమంత్రిగారు తోడు వుంటే బాగుండేది. పిడి పిమయివా కరువు అనేది పిలయకాండవం చేస్తున్నది. నల్గొండ జిల్లాలో

59 మండలం 29 మండలాలు కరువు మండలాలుగా ప్రకటించారు. ప్రకటించడం వరకే తప్ప కరువు పరిష్కారంకోసం ప్రభుత్వపరంగా ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిన అవసరం వున్నా, ఏదో కొద్దిపాటి సహకరించారు. ముఖ్యంగా తెలంగాణలోనే నల్గొండ జిల్లాలో ప్రత్యేకంగా వర్షం మీద ఆధారపడి, బావుల మీద ఆధారపడి వున్న రైతాంగం వర్షం లేక బావులు పూర్తిగా ఎండిపోయి 300, 350 అడుగుల లోతుకు వెళ్లి బోరు వేసినా నీరు పడడం లేదు; ఉన్న బోరులు ఎండిపోయాయి; ఒక ఎకరం వంట కూడా పేతికి రాని పరిస్థితిలో రైతులు వున్నారు. ప్రత్యేకంగా రైతుల కోసం తుఫాను వచ్చిన యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద కరువు నివారణ జరగాలి; ముఖ్యంగా నల్గొండ జిల్లాలో వుండే ప్రత్యేకత గుర్తించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వున్నదని నా అభిప్రాయం. ఈనాడు బావులు ఎండిపోయాయి; ఇన్సూర్ బోరు వేసినా నీరు పడే పరిస్థితి లేదు. ఇప్పుడు వుండే పరిస్థితిలో వర్షం భగవంతుడు ఇవ్వేది కాబట్టి భగవంతుడు ఇవ్వకపోతే ప్రభుత్వం ఏమీ చేస్తుందని అన్నా కూడా అందుకు జవాబు లేదు. ప్రభుత్వం చెప్పే పద్ధతి ఆ రైన్లోనే వుంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను; ఏది ఏమైనా ప్రభుత్వం వేటలలో వున్నవని వేస్తే ఇవాళ ప్రజలు ఎంతో సంతోషపడతారని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను; ముఖ్యంగా మంచినీటి పథకాల విషయం మాస్టర్ నా నియాజక వర్గంలో 99 శాతం మంచినీటి పథకాలు వున్నాయి; లక్షలాది రూపాయలు వెట్టిన మంచి నీటి పథకాలు ఇవాళ పని చేయడం లేదు; కారణం ఏమిటంటే నోర్స్ డెబ్బతిన్నది; నోర్స్ వెంటనే క్రియేట్ చేయవలసిన బాధ్యత వున్నది; అదే రకంగా నల్గొండ జిల్లాలోనే అనేక లంబాడే తండాలు, 6.50 హరిజన వాడల్లో ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయ్ లేనివి చాల ఉన్నాయి; కాబట్టి సా. వాటన్నింటికీ ప్రత్యేకంగా బోర్ వెర్స్ వేసి అక్కడి ప్రజలకు మంచినీటిని ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది.

అదేవిధంగా కరెంట్ విషయానికి వస్తే, దాని గురించి మీకు తెలిసిందే, లో-టెన్షన్ సమస్య వల్ల ఉన్న నీటిని కూడ తీసుకునే పరిస్థితి లేదు; ఈ రోజున బ్యాన్స్ ఫార్వర్డ్స్ ఓవర్ లోడ్ అయిపోతున్నాయి; దయచేసి, ఓవర్-లోడ్ అయిన బ్యాన్స్ ఫార్వర్డ్స్ స్టానంలో అయినా అదనపు బ్యాన్స్ ఫార్వర్డు ఇచ్చి లో-టెన్షన్ సమస్యను పరిష్కరించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈవేళ అనేక మోటార్లు కాలిపోతున్నాయి; అసలు నీళ్లు లేక ఒక బాధ అయితే, ఈ లో-టెన్షన్ సమస్య వల్ల పంటలన్నీ ఎండిపోతున్నాయి; కాబట్టి నేను మనషి చేపడేషాటంత, ప్రభుత్వం ఎలాగూ కరువును గుర్తించింది కాబట్టి కరువు మండలాలలో ఎలక్ట్రిసిటీ వికాయిలను రద్దు చేయవలసిందిగా; ఆశోకగజపతిరాజుగారు అప్పుడే తలపిస్తూ ఇటు అడిస్తున్నారు; నన్ను ఎందుకు డిస్కరేట్ చేస్తారు? ఒకటి, రెండు విమోచాలు ఓపిక పట్టింది; ఆశోక గజపతిరాజుగారు దయచేసి నోట్ చేసుకుని, ప్రభుత్వ వరంగా ఆలోచన చేయకుండానే మీరు తలను ఊపితే నేను అనుమాన పడవలసి వస్తుంది.

ఇకపోతే ఏ మాత్రం అయినా నీళ్లు ఉన్నాయంటే, వాటిని తోడుకునేందుకు మోటార్లు వేసుకుంటే, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్ వాళ్లు వచ్చి కనెక్ట్మెంట్ ఉండేందుకు

తున్నారు. మెయిన్ ట్రైర్స్ అన్నీ కాలిపోతున్నాయి; కాబట్టి, దయచేసి ఎలక్ట్రిసిటీ బకాయిల్ని రద్దుచేసి, ఎట్టి పరిస్థితుల్లో అయినా రైతులు బ్రికెటిబులు ఆటోవన వేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను; ఏదీ ఏమైనా ఈ వేళ సరే, మీరు గెలిచారు, అధికారంలోకి వచ్చారు. గెలిచామనే మీ సంతోషం తప్ప, ప్రజలకు ఒనగూడింది ఏమీలేదు. ప్రజల్ని కూడ సంతోషపెట్టే ప్రయత్నం చేయండి; అంతగానీ, అరే, మేము ఎందుకు వీరిని గెలిపించి, తప్పు చేశాం అనే భావన ఎందుకు తెప్పిస్తారు అప్పుడే. ఈ 15 రోజుల్లోనే మేము అన్యాయం చేశామనే భావన ప్రజల్లో కల్పించకూడదు. లాంగ్ రన్లో వస్తే తప్పులేదు. కర్రను నివారణకు శాశ్వత చర్యలు తీసుకోండి. తెలంగాణా జిల్లాలోని నల్గొండ జిల్లా ప్రక్కనే నాగార్జునసాగర్ పాక్షిక్తు. ఆ తరువాత వోచంపాడు జలాలు పోతున్నాయి; అయినా భువనగిరి డివిజన్ వరకు నీళ్లు రావడం లేదు; భువనగిరి డివిజన్లోని ఆలేరు, రామన్నపేట వరకు నీళ్లు రావు. మంత్రి మార్గవరెడ్డి ఉన్నారు. నేను అంటే పడకపోయినా ప్రజలకోసమైనా పనిచేయండి, మంచినీరు తెప్పించండి. మనమందరం బదులార్లు గెలిచాం; సభలో ఎంతో మంది మంత్రులు వస్తున్నారు, పోతున్నారు, కానీ ఏమీ చేశాం? పరిశ్రమలో నిలబడేటట్లుగా మంచి పనులు చేయండి. అప్పుడు ఏ పార్టీ అయినా ప్రజలు వార్షిస్తారు అనే మీ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను; రెండు నెమిషాలు ఇవ్వండి, నేను మాట్లాడితేనే ఏదో తక్కువును చూసినట్లుగా మాస్తారు అక్కడినుండి.

అధ్యక్షా, ఏదీ ఏమైనప్పటికీ మా దగ్గర ఫ్లడ్ ఫోన్ కెనాల్ ఉంది; ఇటీవలేనే ఆరుగురు మంత్రులు భూమిపూజ చేయడానికి వెళ్లారు; గతంలోనే భూమిపూజ జరిగింది; అయితే అక్కడ కొందరు రైతులు నష్టపరిహారం చెల్లింపు కోసం భూమిపూజ ఆపుచేయించారు. కనీసం పంటలు పోగొట్టుకోవడమో, మునిగిపోవడమో జరగడం వల్ల నష్టపోయే రైతులకు అయినా డబ్బులు ఇప్పి, కాలువలు త్రవ్వడానికి ప్రయత్నం చేయాలి గానీ, అసలు ఆ భూములు ఎవరివో తెలియకుండా, ఎవరి భూముల్లో, వడితే వారి భూముల్లో భూమిపూజ చేయడం ప్రజలకు అర్థం కాకుండా ఉంది; వారి భూముల్లో పూజ చేయడానికి ప్రజలు ఈవేళ అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా ఉంటారా? ప్రజల్ని మభ్యపెట్టే కార్యక్రమంగా ఉండకూడదు; ఫ్లడ్ ఫోన్ కెనాల్ ద్వారా నీరు మా భువనగిరి డివిజన్ వినరి వరకు రావాలంటే, వరంగల్, కరీంనగర్ జిల్లాలు దాటి మాకు రావాలి; కాబట్టి భువనగిరి డివిజన్లో ఉన్న రామన్నపేట, ఆలేరు నియోజకవర్గాలకు నీళ్లు తెచ్చే ప్రయత్నం చేయమని ఈ పందెట్టుగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను; అనేక సంతకరాలుగా నేజీవసతి లేక ఆలేరు నియోజకవర్గం రెట్టాకెన్నది; గతంలో అంటే అప్పటి నాయకులు ఆటోపించలేదు; నాగార్జునసాగర్ నల్గొండ జిల్లాకు రాలేకపోయింది అంటే అనాడు ఉన్న నాయకత్వాన్ని ఈ రోజు ప్రజలు తప్పు పడుతున్నారు; ఆ తప్పును మనం ఈనాడు చేయకుండా ఉండాలి. మరొకసారి మా జిల్లామంత్రి అయిన మార్గవరెడ్డికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దయచేసి మన జిల్లాను ప్రత్యేకంగా పరిగణనలోకి తీసుకొని, మన ప్రజల్ని అదుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అదేవిధంగా రెవెన్యూ మీనిస్టర్ గారిని కోరుతున్నాను; దయచేసి మా జిల్లాను ప్రత్యేక దృష్టితో చూసి ప్రత్యేకంగా ఏదైనా ఆటోవన వేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను; మంచినీరు కోసం ఇవేవేళ బోరింగ్స్ వేసి, ఎలక్ట్రిసిటీ బకాయిలను రద్దుచేసి, కనీసం

కనీసం రైతులు పంటలు దక్కించుకొనే అవకాశం ఉంటుంది; ముఖ్యమంత్రిగారు స్వల్ప లేకవోయినా, వారు ఉన్నట్టుగా భావించి మేరు అన్నర ఇచ్చి, ప్రజలకు ఉర్రట కట్టిపెట్టడం అశిక్షా, సెలవు తీసుకొంటున్నాను; నమస్కారాలు;

శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ కుమారరెడ్డి (కోదాడ):- అధ్యక్షా, కరవు ప్రాంతాలుగా ప్రకటించడానికి ప్రభుత్వం ఈరోజు అవంభీష్మన్న మెథడాంజీలో కొన్ని తప్పిబండ్లను పల్లం, కరవులో విపరీతంగా ఇబ్బంది పడుతున్న కొన్ని గ్రామాలను కరవు ప్రాంతాలుగా గుర్తించడం లేదు. నా కోదాడ నియోజకవర్గంలో 2 మండలాలలో 50 మంది 50 శాతం వరకు అయికట్టుకు ఇరిగేషన్ ఉన్నా కానీ, 40 మంది 50 శాతం ప్రాంతం వేపు కరవులో ఇబ్బంది పడుతున్నా. వాటిని కరవు ప్రాంతాలుగా గుర్తించడం లేదు. ఎందుకంటే ఇప్పుడు ప్రభుత్వం అవంభీష్మన్న మెథడాంజీ హకారం ఈ వాయిగు పరామేటర్స్ కన్సిడర్ చేసి, వాటిని కరవు మండలాలుగా ప్రకటిస్తున్నారు. Since these mandals do not come under there parameters and eventhough about 40% to 50% villages are under serious drought hit conditions, they are not being declared as the drought hit mandals. Through you, I request the Government kindly to take the village as a unit and try to declare them as drought hit mandals. If some of the area is being affected by the Maralites drought, the other part of the constituency is being seriously affected by the man-made drought to the effect that the tail-end lands of Malacheruvu in Mettampally mandal almost 30000 to 40000 acres of chilly and cotton crops have dried-up, as the farmers are not getting their legitimate share of the Nagarjunesagar waters. This fact was already brought to the notice of the concerned authorities and now through you I am bringing to the notice of the Government that unless some urgent action is taken and atleast the desired discharge of water which has to go to those areas, is released immediately, a large amount of chilly and cotton crops cannot be saved and the farmers are left with no choice except to suicide themselves. For the same tail-end areas, besides water problem, serious power problem with low voltage is there and in most of the villages there is no power. After having gone through the note submitted by the Revenue Department, one gets a feeling that the Government is very lethargic in dealing with the drought conditions prevailing in various parts of the State. They themselves admitted that the loss is about Rs. 2,556 crores

J. 244-22

and that they themselves admitted that the South-West monsoon failure was known quite early. Despite this, as per their own note, the matter of declaration of drought has been engaging the attention of the Government as early as in the month of August. The Government has asked the central assistance to the tune of Rs. 720.00 crores and the central team has also visited the state. However, it is sad that even till today, the Government has released only Rs. 120.00 crores and that is very small amount when compared to the figures mentioned by them in the note. The Hon'ble Chief Minister has mentioned the other day in his address, that they are proud to be setting a direction to the National Government at the Centre. He also state that they are setting an agenda for the National Government. We are also happy for it, but, we request you to use your influence and see that more funds should be released urgently, so that the farmers will get some sort of relief. అక్టోబరు 25వ తారీఖున వ్యవసాయ శాఖామంత్రిలు వద్దే 7-00] శోభనాదేశ్వరరావుగారు said that crop insurance would be given ము. early to all the farmers who lost their crops. But, today, not even single Pie is received. I request the Government to take up the issue of getting early insurance claims. On 25th October in a widely publicised tele conference held with all the District Collectors the Chief Minister has given several directions. He made certain announcements then. But, most of of them have not been implemented till today. పశుగ్రాస కేంద్రం ఏర్పాటు చేసి ఖాన్ 2,000 సంవత్సరం వరకు పశుగ్రాసం సరఫరా చేయాలని ఆదేశించారు ఇప్పటివరకు అది జరగలేదు. I wish to bring to your kind notice that besides tackling the drought situation, particularly, the Government should be directed to release the Nagarjunasagar water for Nerjeeva and Mettampally mandals immediately.

శ్రీమతి ఎ. శారదాంబ (కళ్యాణదుర్గ):- అధ్యక్షా, ఈ రోజు కరువు నివారణ గురించి అనేకమంది ఇక్కడ మాట్లాడారు. నాకు మేరు ఈ సదవకాశాన్నిచ్చారు. ఈ రోజు ఈ సమావేశాలలో పాల్గొనడానికి నాకు ఎంతో సంతోషంగా వున్నది. ఈ కరువు విషయంలో మాట్లాడాలంటే, చాలా మంది వచ్చి మాకు ఫలానా ప్యాజిక్కులున్నాయని ఎన్నో విధాలుగా చెబుతున్నారు. కానీ అవంతపురం డిల్టాలోని కళ్యాణదుర్గంలో ఏ చెరువులూ లేవు. ఏ అవకాశాలూ లేవు. అక్కడ వున్న ఒకే ఒక అవకాశం, వర్షం వస్తే పంటపండుతుంది.

లేకపోతే రైతులు తమకు ఎక్కడ అనుకూలమైతే అక్కడకు వలస వెళ్లి, కొద్ది కాలం గడిచి తిరిగి తమ నివాసాలకు వస్తుంటారు. నేను ఎందుకు చెబుతున్నానంటే, అక్కడ వున్న భూదాగమంతా ఎర్రనెల; అక్కడ వర్షం వస్తే, రైతులంతా ఎంతో ఉత్సాహంగా అప్పులు వేసి పంటలు వేస్తారు; సకాలంలో వర్షం వస్తే పంటలు పండుతాయి. మంచి లాభదాయకంగా వుంటుంది, రైతులు సంతోషపడతారు. కానీ ఈ సంవత్సరం సకాలంలో వర్షాలు రాలేదు. పంటలు ఎండిపోయాయి; మొలిచిన చెట్లకు బూడిద పురుగు పట్టి వున్న పంట కూడా పాడైంది; ఇంతకు ముందు ఒక్కొక్క చెట్టుకు 20, 30 పైస కాయలు కాసేపి; కానీ పన్నుతం ఒక చెట్టుకు 3, 4 కాయలు మాత్రమే కనిపిస్తున్నాయి; నేను కొన్ని షరైలకు వెళ్లినపుడు నా ముందుకు ఆ చెట్లను తీసుకువచ్చి చూపించారు; 'ఇప్పుడు పరిస్థితి ఇట్లా వుంది, మేము ఏ విధంగా బిరకాచి, మీరు అసింట్లెక్టి వెళుతున్నారు కదా, మా పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి చెప్పి మాకు న్యాయం చేకూర్పండినీ', పత్తిరైతు, పత్తిరైతు కూలీ నాకు ఎన్నో విధాలుగా చెప్పి పంపించారు; నేను 35 సంవత్సరాలుగా ఒక ఉపాధ్యాయురాలిగా పనిచేసి పదవే విరమణ చేశాను. ఈ తరువాత పూజలు నా మీద వున్న నమ్మకంతో నన్ను ఈ పదవికి ఎన్నుకున్నారు; మీరు ఇంతవరకు విద్యార్థులకు విద్య నేర్పారు, ఇప్పుడు పూజలకు న్యాయం, మంచి చేస్తారనే ఉద్దేశ్యంతో మీమ్మల్ని నిలబెడు తున్నాము, మీరు తప్పకుండా గెలుస్తారనే ఉద్దేశ్యంతో మీకు మద్దతు తెలియజేస్తున్నా మనీ, కార్యకర్తలు కానీ, సామాన్యప్రజానీకం కానీ, నాకు మంచి ఉత్సాహాన్ని కలిగించి ఈ అవకాశాన్ని నాకు కల్పించారు; నేను గెలువొందాను, ఈ సమావేశానికి హాజరై మొత్తమొదట పాటిగా నేను మాట్లాడుతున్నాను.

నా పూజలు కష్టాలలో వున్నారు; మీరు సహాయం చేయకపోతే వారంతా వలసలకు వెళ్లి, అనేక కష్టాలకు గురవుతారు; దీనిని దృష్టిలో వుంచుకుని ప్రభుత్వం మా కళాబి దుర్గానికి సహాయం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మాకు శాశ్వత కరువు నివారణ సాధ్యం కాదు; అక్కడ ఈనాడు వర్షాలు రేపు కాబట్టి, పంట నష్టమైంది కాబట్టి, ప్రభుత్వం వారు మా మీద కవితగించి, మాకు ఎక్కువగా నిధులను సమకూర్చి, మా పూజలకు సంతోషం కలిగించాలని కోరుతున్నాను.

డా. డి. శివరామ్:- అధ్యక్షా, 1969లో ప్రకాశం జిల్లా ఫార్మ్ అయింది. 3 జిల్లాలలో వున్న బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియాలను తీసుకొచ్చి బ్యాక్‌వర్డ్ ఆఫ్ ఆర్ బ్యాక్‌వర్డ్ డిస్ట్రిక్టు క్రింద ప్రకాశం జిల్లాను ఫార్మ్ చేశారు. అలాడు ప్రభుత్వం వేరియస్ పోలిటికల్ రేజిస్ట్రీ వల్ల ఇలా చేసామని చెప్పారు. అయితే బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియాలలో ఒక బ్యాక్‌వర్డ్ డిస్ట్రిక్టును ఫార్మ్ చేసిన పనులవ, 1970 నుండి ఇప్పటివరకు దానికి తగు హర్ న్యాయం మాత్రం జరగలేదు.

ఎక్కడ బ్యాక్‌వర్డ్‌నెస్ గురించి బాపిక్ వచ్చినా, రాయలసీమ, తెలంగాణా అంతా కానీ మేము కోస్తా ఏరియాలో వున్నా కూడా అన్నిటికంటే బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియంగా ప్రకాశం జిల్లా మారింది; మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా తరువాత రెండో మైగ్రేషన్ కందుకూరు రెవెన్యూ

డిజిటలైజేషన్ జరుగుతుంది. రాష్ట్రంలోని అనేక ఏరియాలలో కందుకూరు ఏరియా నుండి వచ్చిన తేలిక ఎక్కువగా కనిపిస్తారు. ఎందుకంటే వారికి కందుకూరులో జేవనాధారం లేక.

నేను ఈ రోజు ఉదయం తీర్థ్ అవర్లో ఒక మెన్షన్ కూడా చేయడం జరిగింది. అగస్టులో డ్రాజ్ డిక్లర్ చేసారు. మా జిల్లాను యధాతథంగా బ్యాక్ వర్షి డిస్ట్రిక్ట్ కనుక అన్ని మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటిస్తారని ఆశించాను కానీ 31 మండలాలను మాత్రమే కరువు మండలాలుగా ప్రకటించడం జరిగింది. ఆ ఇచ్చిన పారామీటర్స్ మాని నక్సుయితే - ఉదయం కొంత మంది మీకులు చెప్పారు - బీబీసీ కాలం నాటి పారామీటర్స్ ను 4, 5 పారామీటర్స్ ను చూపించారు, మా ఇంటి ప్రక్కన వర్షం పడితే మా ఇంటిలో వర్షం పడితే ఈ రోజులలో ఎం.ఆర్.ఓ. ఆఫీసులో వుండి డ్రాజ్ మండలాలను డిక్లర్ చేసారంటే అంతకుండా హాస్యపురం ఏమీ వుండదు. దానిని రికార్డ్ చేయడంలో కూడా విజ్ఞులగా చేసారంటే ఒక మండలాన్ని డ్రాజ్ గా డిక్లర్ చేసి, అదే పరిస్థితులున్న ప్రక్క మండలాన్ని డిక్లర్ చేయలేదు. We are in November. There has been no rainfall. ఇంతవరకు రెయిన్ ఫాల్ లేదు. కావలి, కనిగిరి, కందుకూరు తాలూకాలోని రహదారి 25.000 ఎకరాల రెడ్ పాయింట్ బొబాకో ప్లాంట్ పన్నీ చేయడం జరిగింది. ఈవెం రోజులలో అంతా హర్షంగా వాతనం అయిపోయింది. రైతులు వేలాది రూపాయలు నష్టపోయారు. అక్కడకు వచ్చి చూస్తేనే కానీ ఆ పరిస్థితి తెలియదు.

మంజీరు త్యాగదానకి కూడా ఇన్ ఫెర్ బోర్లు వేసిన నేరు లేని పరిస్థితి. కొంతకాలం నేరు కూడా లేవీ పరిస్థితులలో బ్యాంకుల ద్వారా నేరు ఇవ్వారు. ఫండ్స్ లేక ఇప్పుడు అది కూడా ఆగిపోయింది. ఈ సమస్యలో వన్న ప్రజలను తక్కువమే తాత్కాలికంగా అదుకుని, తరువాత కాక్కుత పరిష్కారం కూడా చేయాలని కోరుతున్నారు. వెలుగొండ ప్రాజెక్ట్ అవ్వాలి. మా వామ్మగారు కొండయ్య వాడేరిగారు ఒక బ్యాంకింగ్ రిజర్వాయర్ కుక్కి. పాగల్ వేటికి కవచ్చని ఇచ్చివచ్చియితే కొంతవరకైవా బాగుపడుతుందని 1979లో ఒక ప్రజాపోటీ చెప్పి అనేక కారణాలవల్ల దానిని అటాకెక్కించారు. మేము ఒకటే కోరుతున్నాం. ఇందాక మీకులు రైతు కూలీలు సంపాదించుకున్నారని చెప్పారు. కానీ మా ప్రాంతంలో రైతులే మైగ్రేట్ అవుతున్నారు. వారిని అందరినీ కాపాడవలసిన బాధ్యత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంమీద వుంది. రైతుల సంక్షేమం కోరే పార్టీ తెలుగుదేశం పార్టీ. రైతుల 7:10 ప్రవోర్న్ వెల్లడే ఈవారు మనం ఘన విజయం సాధించి ముందుకు వచ్చాము. రా- వారిని ప్రవోర్న్ చేయాలి అవసరం ఉంది. ఆ ప్రాంతములో గత రెండేళ్ల నుండి ఇ-ఎ-ఎమ్. పనులు ఇవ్వడంలేదు. ఉపాధి పనులు ఎక్కువ భాగం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాం. గత మూడు సంవత్సరాలుగా వందలాది వాయుడుగారి అధ్యర్థములో వాటర్స్ షేడ్ ప్రోగ్రాంలను మేము ఎంకో అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. మా జిల్లాలో ఈ కార్యక్రమం విజయవంతం జరుగుతున్నదికే అది పీరుప్రాయ దశలో ఉంది. బీబీసీ ప్రభుత్వం ద్వారా రూ-200 లక్షలు విధులు మంజూర్ చేయాలని పిమ్మనే చెప్పారు. ప్రకాశం జిల్లాకి ఎక్కువ వోల్టేజీ ఇచ్చి ఈ వాటర్స్ షేడ్ ప్రోగ్రాంని అభివృద్ధి చేయాలి. ఇంతకు మించు మోక్షాదిన కావవలసివచ్చింది అన్ని విషయాలు చెప్పారు. మా జిల్లాలో పొడిబడి వంటి వేడి తేలి. వోలంపాడు, వాగార్జునపాగర్లు లేవు. నా పిమ్మతనంలో పాట రూపంలో

నందికొండ. నాగార్జున కొండ వేరు వేరుగా ఉన్నాయి. పాడుకొండ. పెద్దలు నందికొండ. పందికొండ. అని అన్నారు. కందుకూరు, కావలి పాంశాలు సాగర్ వేరు రావడమేకటి ఒరికినీగి అవాదు పాన్లో ఉన్నాయి. అలాగే రాజకొండవారుకులు కొంత మంది దీనిని కొట్టివేశారు. వేరే పాంశాలకు నీటిని తరలించుకు వోయారు. గుడ్డిదు వేదికలం అవోలక్షణగా అంటూ వ్యజలు పేరుపెట్టారు. వంద్యులవారుకులు కష్టపడు చున్నారు. We want some more concrete action. కాకాటికంగా ఎప్పుడో కష్టపడు జరిగే వేధంగా కాక లాంగ్విర్ని డేవీతో అదుగుతున్నాము. రాజా తక్కువ వాముతో నీర్నించడం పాతరు వదిలి బ్యాపిస్టింగ్ రిజర్వాయర్ని నిర్మిస్తే, కమిగిరి, కొండెసి, కందుకూరు ఈ మూడు పాంశాలు పుట్టికొంటాయి. ఈ రిజర్వాయర్ నిర్మాణానికి కేవలం 10, 15 కోట్లు రూపాయలే పర్చు అవుతాయని తెలియ జేస్తున్నాము. గుండ్లకమ్మ, మూసినది మండి అనుసంధానం చేసి సాగర్ని రిజర్వేట్ చేసి వాటర్ సప్లయ్చేస్ అ పాంశం కాశ్యతంగా కరువు లాగినుండి తప్పుకొంటుంది. వెలుగొండ పాజకు మ వారి జీవనాధారం. అకాజ్యోకి సాగర్ని మేము మర్చి వోయాము. వెలుగొండ పాజకుని హార్వీస్యతో వేవలారని అనుకొంటున్నాము. ఈనాడు ఉపాధి పథకం క్రింద ఇప్పటికే గాంట్లు ఇవ్వడం మంచి నీటి పరుసాయం లోర్చు వేస్తే, లోతుకు వెళితే ఉప్పువేరే వస్తోంది. మంచి వేరు ఎక్కువ అభ్యుపచరం లేదు. బ్యాన్సికోర్మోషన్ మేనా పూజలకు మంచివేది అందించి కాపాడాల్సిన అవసరం ఉంది. రైతులు మేమకొన్న పంటలు, కొత్తగా మేమకొన్న పంటలు వాకమవోతున్నాయి. రెండువూర మండి మూడు వేల రూపాయలు లోరాకో ప్యాజీషన్కి లోరాంది. ఎకరానికి 25 వేల మండి 30 వేల వరకు వస్తువోతోంది. వర్షం కోసం పూజలు అకాకాన్ని చూస్తున్నారు. వస్తువోయిన పంటలకు పూజుత్వం రిక్ట్ ఇవ్వేందుకు కృషిచేయాలని రైతులను అదుకొని కాపాడాని కొరుతున్నాము. మొత్తం పేర మా జిల్లా ఇప్పటికైనా కోస్తా జిల్లాల మండి నిడదేసి సవరణగా పెడకారో ఏ పిథంగా మోర్ వాడైతే తేలేదు కాక నెల్లూరనండే, లేకపోతే ఒంగోలు అవండి పిడ్డినా అవండి ఒక నిజమైన బ్యాకీవర్స్ ఏరియాగా డిక్టేర్ మే మనాయం వేయాలివడిగా మంత్రిగార్ని కొరుతున్నాము. దేవం దేవ గార్ల నివారు. ఈ దేవం సంక్లమ కోసం వేడెవంత మనాయం వేయాలి కొరుతున్నాము. ఈ అవకాశం ఇవ్వేందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి (నల్లమడు):- అధ్యక్షా, పూర్వకి వైచరత్వంవల్ల, భగవంతుడు చల్లని మాత మదకవోవడంవల్ల, కరువు ఒక నెంవను వరలు మరొక వెంవను వాయించడంవల్ల అంధ్రప్రదేశ్లోని రాజాప 14 జిల్లాలో, కిక్కిరిస్తూ రుద్దికొంటుంది. ఒక్కమాటలో పక్కగా, మోటిగా, వున్నంగా తెప్పించి ఈ కరువు రద్దుని కరాకన్నత్యం వేస్తోందని చెప్పుకొన్నాము. ఈ కరువు వదిలిగి గురించి తెప్పించి కాకా కాలువాచిన ముడుపలులు, అభం శుభం తెలియజే మవిల్లులు, వోరుచేసి మూగివాలు కరువు లాగినవడి దుర్దిక్ష్మమైన, దురువేయమైన పరిస్థితుల్లో జీవకాన్ని గుడుతుతున్నాము. దక్షిణ భారతదేశంలో అవంతపురం జిల్లా వాక మేమకుంది జిల్లా వారివేస్తున్నాము. దింకో, నల్లమడ నియోజకవర్గం కర్నూటుకు వేవరం వేవరమేమైనా మరీ దురువేయమైన, భీకరమైన పరిస్థితుల్లో ఉంది. కొత్తగా కాపమభ్యుధా ఎప్పిక్కిన మారు లగ్ని

పరీక్షగా మారింది. ముఖ్యమంత్రిగారు, ఈ పృథుత్వం ఈ కరువు పరిస్థితిపై స్పందిస్తోంది అనడానికి పక్కనే నిదర్శనాలు ఉన్నాయి. ఎక్కడ పక్కటి వైపరీత్యం జరిగినా, పృథువాలు జరిగినా, వరదలు వచ్చినా, తుఫానులు వచ్చినా నేను చూసిన మొట్టమొదటనే ముఖ్యమంత్రి పృథుత్వమువడమే దానికి నిదర్శనం. అంతకాకుండా ముఖ్యమంత్రిగా పదవీ స్వీకారం చేసిన వెంటనే మొదటి ఫైలులో ఈ కరువు నిధులు విడుదల చేయడాన్ని చూస్తే ఈ పృథుత్వం కరువుని నివారించాలనే, ఆంధ్రప్రదేశ్ పృజల కష్టన పొలను, బాధలను అదుకోవాలన్న తపన, ఆలోచన, ఉద్దేశ్యం, చేత్తుకుద్ది ఉందని చెప్పడంలో ఏ మాత్రం ఆశ్చర్యం కలగలేదు. ఎన్నికల ఫలితాలు విడుదల కాకముందే ముఖ్యమంత్రిగారు నల్లమడ నియోజకవర్గాన్ని పరీక్షించారు. పత్తెపత్తె తిరిగి పృజల కష్టన పొలను పరీక్షించారు. కేంద్ర బృందం శ్రీ దత్తాత్రేయగారు పర్యటించి తగు చర్యల నిమిత్తం ఆదేశించారు. పృస్తుతం కొన్ని చర్యలు తీసుకొంటున్నప్పటికీ ఇంకా అనేక చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. అక్కడ పంటలు హరిగా ఎండిపోయాయి. రెండు మూడు మండలాలలో పంటలు వేయలేదు. పంటనష్టం పరిహారం వెల్లించలేదు. రెండు పాకాల్లోనూ మాత్రమే అని పరిమితి పెట్టారు. అలాకాక రైతులు ఎన్నీ ఎకరాల్లో పంటలు వేస్తే అన్ని ఎకరాలకు పంట నష్టం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. పంటనష్టం పరిహారం సులభతరం చేసి శ్రీపుష్పముగా ఇమ్మెట్ల వి.ఎ.ఓ.ల ద్వారా కాకుండా, దుర్గినీయోగం కాకుండా గ్రామ సథల ద్వారా ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. నీటి ఎద్దడి తీవ్రంగా ఉంది. మహిళలు భాగ్య బిందెలతో పర్యటనలు ఇస్తున్నారు. యుద్ధప్రాంతపడికష్ట నీటి ఎద్దడిని తొలగించాలని కోరుతున్నాను. కూలీలు పొట్ట పతపముకొని కర్షాటక తడితర పొరుగు రాష్ట్రాలకు వెళుతున్నారు. ఆయా ప్రాంతాలను చూసినట్లయితే తృశానం మాదిరిగా ఫెల్లులు అవరింపకొని ఉన్నాయనే, యుద్ధంలో అందరూ పనిపోయిన తరువాత ఉండే భయంకరమైన, దారుణమైన పరిస్థితి ఉంది. వ్యవసాయ కార్మికులకు పనులు యుద్ధ ప్రాంతపడికష్ట కల్పించాలని కోరుతున్నాను. కదిరి, నల్లమడ మండలాల్లో 'రెస్ కో' అనే విద్యుత్ సంస్థ ఈస్ట్, వెస్ట్ రెండు ఉన్నాయి. అది నష్టాల్లో నడుస్తోంది. నల్లమడ అంకా చేకటిగా ఉంది. 10 మండలాల్లో చేకటి అవరించి ఉంది. అక్కడి పృజల జీవితాలు చేకటిమయమయ్యే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఒక కోటి రూపాయలు ఈస్ట్, ఒక కోటి రూపాయలు వెస్ట్ ఇప్పీ పృజలను చేకటిమండి కాపాడాలని కోరుతున్నాను. మందమాను పృజకు అనే ఒక చిన్న పృజకు ఉంది. పృజకు అంటే అందరూ ఎంతో గొప్పగా ఉపాసారు. దీనికి కేవలం 10 మంది 20 కోట్ల రూపాయలు అందస్తే, హార్మి 6 వేల ఎకరాలకు సాగు నీరు, తాగు నీరు రావడమే కాకుండా నల్ల చెరువు, తనకల్లు మండలాల పృజలంతా అమందమయంగా ఉండడానికి అస్సాదం ఏర్పడుతుందని తెలియ జేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఒక పృక్కన కరువుతో బాధపడుతూ వుంటే, ఇంకో పృక్కన 7-20 అనారోగ్యం గోరుతున్నట్టే రోకటిపోటుగా తయారైంది. ఈ మండలాలలో రా. ముగ్గురు కి.డి.సి.లు అవసరం వుంది. ఆ మూడు పోస్టులు భాగ్య నున్నాయి. అదేవిధంగా ప్రియమర్ పాల్, పెంబర్నీలో కూడా పోస్టులు భాగ్యగా ఉన్నాయి. ప్రియమర్, మువలీ పాల్, పృథుధం సంక్షుమించినా, పాల్, కరదినా ఎటువంటి పేదరికం ఎయిట్ అంధక నీటిలో పడిపోతున్నాయి. ఇలాంటి సందర్భములలో వారిని

కదిరికి తీసుకువెళ్ళవలసి వస్తున్నది. అక్కడకు తీసుకువెళ్ళే రోపు రోగులు చనిపోతున్నారు. కనుక అక్కడ వెంటనే డాక్టర్స్ వోసులను భర్తీ చేయాలని కోరుతున్నాను. అలాగే, హంద్రీ-నేవా విషయమై సమాంతర ఫ్లో ఛేక్ కెనాల్ విషయమై, మేము శాసనసభ్యులం, ఎం.పి.లం అందరం, పార్టీ భేదంలేకుండా కర్పాటక ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించాలని అనుకుంటున్నాము. ప్రభుత్వం తరపున కూడా మేరు ముఖ్యమంత్రిగారితో చెప్పి వారిని కూడా మాట్లాడరని చెప్పినట్లయితే, విషయం సులభమే అవుతుంది. ఇది ఒక్క రోజుతో తేరిపోయే సమస్య కాదు. దీనికి కృషిపట్టమైన ఒక ప్రభావక, హ్యూమరస్ వుండాలి. అందువల్ల ఒక సమగ్రమైన పథకం దీనికి తయారై చేతి శాశ్వతంగా సమస్యను పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాము. ఈనాడు పథకులు తమ పథకులను శాశ్వతంగా నిలబెట్టుకోలేరుగానీ, కరువును మాత్రం శాశ్వతంగా నిలుపుకుంటున్నారు. కనుక దాని నివారణకు సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ, నాకు అవకాశం యివ్వడంకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిపావ్. వెంకటరావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో 715 మండలాలలో, 520 మండలాలు కరువు మండలాలుగా ప్రకటించడం బట్టి చూస్తే, కరువు ఎంత తీవ్రంగా ఈ రాష్ట్రాన్ని కుదిపివేసిందో అర్థం అవుతుంది. 30-9-1999న నైరుతి రుతుపవనాలవల్ల వర్షాలుపడి, ఏర్పడిన కరువును జిల్లా కలెక్టర్స్ నివేదికనుబట్టి రెవెన్యూ మంత్రిగారి గుర్తించారు. వారు యిచ్చిన నివేదిక 15-10-99 నుంచి నైరుతి రుతుపవనాలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుంచి తొలగిపోయాయని, వర్షాభావంతో పరిస్థితులు అందోళనకరంగా ఉన్నాయని, అదీ ఎక్కువగా మండల స్థాయిలో పరిస్థితులు చాలా తీవ్రంగా ఉన్నాయని, అందుకు కారణం వాతావరణం దీర్ఘకాలం వాడిగా వుండటమేననీ, అందువల్ల నేటి ఎర్రడి ఏర్పడి పంటలు ఎండిపోయి కరువు ఏర్పడిందని రెవెన్యూ మంత్రిగారి నివేదిక పేజీ నెం.2లో యివ్వడం జరిగింది. అంతే ప్రభుత్వం కూడా ఈ నివేదికను పంపిన తరువాతనే 30-9-99 తరువాత కరువు ఇంకా అనేక జిల్లాలలో, గ్రామాలలో, మండలాలలో ఉన్నట్లుగా గుర్తించినట్లు రేడు కనుక ఆయా ప్రాంతాలన్నింటినీ, అక్కడి పరిస్థితులను గమనించి కరువు ప్రాంతాలుగా గుర్తించవలసినట్లుగా గుర్తించాల్సి వుంది. అందుకు ప్రభుత్వం కూడా సూచన ప్రాణంగా అంగీకరించినట్లుగా ఈ నివేదికలో వుంది. కనుక కలెక్టరుగారు 15-10-99 తరువాత పరిస్థితులను గుర్తించాల్సి, ఒక నివేదికను తెప్పించి, దానిని పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఇంకా చాలా మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించవలసిన పరిస్థితి చాలా వుందని ఈ సభామూలంగా తెలియజేస్తున్నాను. విషయాన్ని గుర్తించ వలసిందిగా తమద్వారా రెవెన్యూ మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా మా విజయనగరం జిల్లా నుంచి ముఖ్యంగా రెవెన్యూ మంత్రిగారి వలె అతీతగణపతిరాజుగారు ప్రాజెక్టింగ్ వహిస్తున్నారు. అదీ ఆ నియోజకవర్గ శాసనసభ్యునిగా మాకు చాలా సంతోషం కలిగిస్తున్నది. విజయనగరం జిల్లా మేరకు చూసినట్లయితే అక్కడ 5 మండలాలను మొట్టమొదటిసారిగా కరువు మండలాలుగా గుర్తించడం జరిగింది. కానీ దరిమిల జరిగిన పరిస్థితులను బట్టి మా నియోజకవర్గంలో 5 మండలాలు ఉన్నాయి. అందులో 4 మండలాలు విజయనగరంలోనూ, అనంతగిరిలో 5 పంచాయితీలు విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఉన్నాయి. మేము 4 మండలాలలో కూడా గౌరవ సభ్యులం అంకా కలసి కూర్చుని కరువు

పరిష్కృతులను గూర్చి వర్ణించడం జరిగింది. అయితే పరిష్కృత వివరణ ఎం.ఆర్.ఓ.లు, వ్యవసాయ అధికారులు యివ్వాలి. అక్కడి వర్షం అందోకనను బట్టి ఆ పాంశాలను కరువు మండలాలుగా గుర్తించమని పెంబాడ, మండపల్లి, దత్తారం తదితర పాంశాలనుగూర్చి, సమావేశంతో ఒక రీక్షాపం వేయడం జరిగింది. కనుక దానిని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము. అలాగే వ్యవసాయ కూలీలు, ఈ పెంబాడ, దత్తారం మండలాలు మంచి మామూలు పరిష్కృతులలోనే పనులు లేక వంస వెళ్లేవారు. మరి యిప్పుడున్న పరిష్కృతిలో ఇంకా ఎక్కువగా వంస వోతారు. ఎందుకంటే వ్యవసాయ కూలీలకు కరువు మండలాలలో ఉపాధి నిమిత్తం నిధులు కేటాయించిన వాటిలో వీజయ నగరం ఖిల్లా, తేకవోపడం వాలా బాధాకరమైన విషయం. కనుక గౌరవ రెవెన్యూ మిషనరీగారు ఈ విషయాన్ని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఇక్కడి వ్యవసాయ కూలీలకు యుద్ధీకృతపరికర ఉపాధి పోర్టాల్లు వేయాలనికోరుతున్నాను. అంధ్ర రీజన్వారు ఎడమ కాలువ క్రింద 3,500 ఎకరాలకు నీరు యివ్వడానికి వెనుబుబాటు వున్నట్లు ప్రభుత్వానికి వేదరిక పంపారు. అయితే ఇది యింకా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది. దానిని చేపనట్లయితే ఆ పాంశంతో 3,500 ఎకరాల భూమి పాగు చేసుకునేందుకు రైతులకు అవకాశం వుంటుంది. కనుక తమరు తక్షణం పర్చులు తీసుకోవాలని, మీద్యారా మంత్రిగారిని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అవకాశం యివ్వనందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ గద్దె రాజారావు (చేపూరుపల్లి):- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులకు ఒక మనవి. రాత్రికి భోజనాలు లేవని, దయచేసి గమనించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రానిధి (వేపిళ్ళ):- అధ్యక్షా, పభో వున్నటువంటి అన్ని రాజకీయ పార్టీల గౌరవ సభ్యులకు, అందరికీ కూడా రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి తీవ్రమైన కరువు పరిస్థితుల విషయంలో తెలుసు. అందరూ కూడా ఆ విషయంపై తమ తమ అభిప్రాయాలు తెలిపారు. మేం ఎక్కువ పనులను తీసుకోకుండా విషయాన్ని తెలియజేస్తాము. అక్టోబరు మాసంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం అణమయిపోతో ఉన్న ఒక బృందం అంధ్ర రాష్ట్రాన్ని వెళ్ళింది, కరువు తీవ్రంగా వుందని తమ అధ్యయనంతో తెలిపింది. అక్టోబరులో ఆయా పాంశాలను పక్కబడిన బృందం తమ వివరీకరణ ప్రకటించినప్పటికీ, తరువాత ఎన్నికల ఫలితాలు తెలుపబడడంతో, మాత్రం ప్రభుత్వం బాధ్యతలను స్వీకరించి 545 మండలాలను కరువు మండలాలుగా ప్రకటించి, ఎందుకు ఇప్పటివరకు కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు ప్రకటించడానికి రెండు మాసాలు, మరేయ కార్యక్రమాలు తీసుకోవడానికి రెండు మాసాలు పోయి వేరైన వివరీకరణ తరువాత వాటిని ఇరుకొట్టడానికి రెండుమాసాలు వచ్చిన, ఇలా ఇప్పటికే 4 మాసం పనులను గడచింది. కరువు కోరింతో ఏక్కుకున్న రైతులయొక్క దుర్భర పరిస్థితి ఇంకా గమనితూ వుందని మళ్ళీ ప్రభుత్వమేమీ సమాధానం చెప్తుంది? ఆయా మండలాల పోయి మరేయం కొనం వేసి మానుస్తారు.

రంగారెడ్డి జిల్లాలో మౌస్సే యావరేజీగా 8 శాతం ఇరిగేషన్ సదుపాయం వుంది. కోస్తా, జిల్లాలో వోరెస్సే, నీలానికి యిక్కడ చాలా తక్కువ ఇరిగేషన్ వుంది. కోస్తాలో 25 శాతం, తెలంగాణాలో ఇతర ప్రాంతాలలో 14 శాతం ఇరిగేషన్ సదుపాయం వుంది. రాయలసీమలో 16 శాతం ఇరిగేషన్ సదుపాయం వుంది. అనంతపురంలో 9 శాతం ఇరిగేషన్ సదుపాయాలున్నాయి. దేనిలో కంపేరే వేసినా రంగారెడ్డి జిల్లాలో 8 శాతం మాత్రమే ఇరిగేషన్ వుంది. అయినా రంగారెడ్డి జిల్లాలో 3 మండలాలను కరువు మండలంగా ప్రకటించి, నా జిల్లాకు మాత్రం ఒక్క నయ్యపేట కూడా వనరులు యివ్వలేదు. ఈ విషయమై నేను కలెక్టరుగారితో మాట్లాడితే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నివేదిక పంపించడం జరిగిందని, అది కూడా స్పెషల్ మెసంజర్ ద్వారా పంపించడం జరిగిందనే తెలిపారు. ఇంతవరకూ మా మండలంలో కరువు నిమిత్తం ఒక్క చిన్న సహాయ కార్యక్రమం కూడా చేపట్టలేదు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు సంబంధించి Calamity relief fund position for the year 1999-2000; The outlay under CRF for the year 1999-2000 is detailed below:

<u>Govt. of India share</u>	<u>State share</u>	<u>Total</u>
Rs.107.69 crores	Rs.35.90 crores	Rs.143.59 crores

143 కోట్ల రూపాయలు అన్నారు. మొత్తం రూ-245 కోట్లకు పెరుదలవేసింది. రూ-100 కోట్లు మాత్రమే. అందులో రూ-25 కోట్ల స్పెషిల్ కోసం ఎలాడే వెళుతుంది. మొత్తం బ్యాంక్ రూ-96 కోట్లు వుంది అన్నారు. ఇప్పుడు కరువు పరిస్థితి లేవ్వంగా వుంటే 96 కోట్ల రూపాయలు బ్యాంక్ లో ఎందుకు వెళ్తుంది. దానిని లిక్విడ్ ప్రభుత్వం విత్తబుద్ధి ఎంచుకున్నది తెలుసుకున్నది. ఈ ప్రభుత్వం కరువు ప్రాంతాల ప్రజలను అదుకునెందుకుగాను తక్షణమే మంచి నీటి సదుపాయం ఏర్పాటు చేయాలి. రైతుల నుండి నిర్బంధంగా విద్యుత్ వికాయిలు, బాకీలు, సహకార బ్యాంకుల వారు పేకరించడం వెంటనే విరేపి చేయాలి. రైతే పంటకు కావలసిన విత్తనాలు, ఎరువులు, క్రిమి సంహారక మందులను రైతులకు సరఫరా 7.30 చేయాలి. ఎండిపోయినటువంటి పూవాస పంటలు నష్టమైన రైతాంగానికి కాష్ట్యాయ రా. బద్ధంగా వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు నివేదికల ఆధారంగా నష్టపరిహారం చెల్లించాలని తెలియజేస్తూ సెలవు లేసుకొంటున్నాను.

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు)

శ్రీ ఎం.శిఖామణి (కోడుమూరు):- అధ్యక్షా రాయలసీమలో కర్నూలుజిల్లా చాలా కరువు ప్రాంతం. కోడుమూరు నియోజక వర్గంలో లోతలపైకి కెవర్ ఉన్నది. దానికి సక్రమంగా నీరురాక వోలాలు ఎండిపోతున్నాయి. రైతులు అంతా బాధపడుతున్నారు. కరెంటు లో ఓల్టేజిత్ మోటారులు కాలిపోతున్నాయి, మా జిల్లాకు మహామహిమలు ముగ్గురు మంత్రిలు ఉన్నారు. రాయలసీమలో విత్తారు జిల్లాకు 5 కోట్ల రూపాయలు, అనంతపురం జిల్లాకు 5 కోట్ల రూపాయలు, కడప జిల్లాకు 5 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చి, మా జిల్లాకు 3 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఇచ్చారు. మూడు కోట్ల రూపాయల్లో కోటి

రూపాయలు ఇ.ఎ.ఎస్. క్రింద ఖర్చు అయ్యాయి. పేద ప్రజానీకానికి తినడానికి తిండి లేదు, కట్టుకోడానికి గుడ్డలేదు, చాగడానికి మండినీరు లేదు. వాళ్ళ కష్టాలను చూడమని వెప్పి మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అశోకగజపతిరాజుగారు, రాజుగారు పేదవాళ్ళ కష్టాలు వాళ్ళకి తెలియదు, మమ్ములను అర్థం చేసుకోండి. తెలుగుదేశం పార్టీ పుణ్యమా అని పేదవాళ్ళకి సారాయి ఒక్కటి సరఫరా చేస్తున్నారు. నీరు మాత్రం దొరకడం లేదు. మా జిల్లాకు తక్షణమే 50 కోట్ల రూపాయలు విడుదల చేయాలని మంత్రిగారికి మనవి చేసుకొంటూ, మీరు ఈ అవకాశం ఇప్పినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ గడ్డి బాబురావు:- అధ్యక్షా, విజయనగరం జిల్లాను 1979లో ఏర్పాటు చేయడం అయినది. విశాఖజిల్లా జిల్లాలో ఉన్న కరువు తాలుకాలను, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉన్న మెట్టి పాళాలను తీసుకొచ్చి విజయనగరం జిల్లా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అప్పటి నుంచి ఏకరమైన ఆధారంలేని విజయనగరం జిల్లాలో నూటికి 10 శాతం మాత్రమే సాగునీటి సదుపాయం ఉన్నది. అయితే పెరువులు ఒకరోజు వర్షం పడితే నిండిపోతాయి తరువాత 4 రోజులు అయితే ఎండిపోతాయి అదే పరిస్థితి ఉన్నది. అయితే ప్రకృతి వైపరీత్యాలవలన అతివృష్టి లేదా అనావృష్టి. క్రితం సంవత్సరం, అంతకుముందు సంవత్సరం వర్షాలు లేవు దాని తరువాత అక్కోబరు, నవంబరు మాసాల్లో మనకు స్వెక్లోన్ రావడం అనవాయితీగా ఉన్నది. అయితే స్వెక్లోన్ వచ్చేసరికి రెండు రకాలు దెబ్బలు. అప్పటిదాకా మరుపు పెట్టుకొని ఏదీరకంగా ఉద్బులు చేసుకొని పంటలు కోతకు వచ్చే టైములో మనకు స్వెక్లోన్ రావడం ఉన్న పంట వోవడం రెండు రకాలుగా రైతులు అనుభవిస్తున్న సంగతి తమరికి తెలుసు. మన ప్రక్కన ఉన్న కర్నాటక, తమిళనాడు ఎవరికి లేదా కావాలన్నా విజయనగరం జిల్లా వచ్చి రోజుకు 100, 200, 300 మందిని వలస తీసుకొనివెళుతున్న సంగతి తమకు తెలుసు. దీనికి శాశ్వత పరిష్కారం ఒక్కటి ఒక్కటి ఉన్నది. ఇంతకు మునుపు కూడా ఈ సభలో ప్రస్తావించడం జరిగింది. తొలిసారి రెగ్యులేటరు 1908లో కట్టడం జరిగింది. దాని కాలపరిమితి అయిపోయింది. ఆ రెగ్యులేటరు క్రింద 64 వే ఎకరాలు మాత్రమే అయ్యుకట్టు ఉన్నది. దానిని బ్యారేజ్ కమ్ రెగ్యులేటరుగా అప్ గ్రేడ్ చేస్తే ఈ 64 వేల ఎకరాలు కాక శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలో లక్షా. 30 వేల ఎకరాలు అయ్యకట్టు సాగులోకి రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనికి డిజైన్లు ఎన్జిమెంట్సు 1982-83లో తయారు చేసి సిద్ధంగా ఉందారు. ఒరిస్సా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రులు కూర్చోని అంగీకారానికి రావడం జరిగింది. 15.12.1978లో 16 టి.ఎం.సి. నీటిని మనం వాడుకోవడానికి అంగీకారం కుదిరింది. ఈ 16 టి.ఎం.సి. నీటివల్ల విజయనగరం జిల్లాలో 70 వేల ఎకరాలు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మరొక 60 వేల ఎకరాలు అదనంగా సాగులోకి రావడమే కాకుండా రైట్ స్టైడ్ కెనాల్ 162 కిలోమీటర్లు వెళ్లి వెల్లమర్ల దగ్గర పెంపావతిలో కలసి అదనంగా కూడా వాటర్ను వాడుకోవడానికి అవకాశం పురచి వేమ మనవిచేస్తున్నాను. ఆ రోజు దానికి సర్వేచేసి రూ.135 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని అంచనా వేయడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించిన డి.ఓ.నెం.280. ఈ అవకాశకల్పితపుదు వారాయబుధురం చానల్ కు ఏ ఇబ్బంది కలగకుండా శాశ్వత పరిష్కారం చేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం ఇప్పినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:-అధ్యక్షా, అసలు కరువు మేర చర్చ కరువు అయిపోయిందేమోనని నేను భయపడే సమయంలో లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్, లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ జోక్యం. మే విశాలమైన హృదయంతో ఈ మూడు కలిస్తేనే వర్ష జరిగింది. నేను 6వ శాసన సభ నుంచి ఈ సభలో సభ్యుడిగా మాశాను ఒక్క రోజు 33 మంది గౌరవ శాసన సభ్యులు చర్చలో పాల్గొన్నారు. More than ten per cent of this august House--- వారు విలువైన సలహాలు ఇచ్చారు. కానీ, వాస్తవం చేశారు. పాదాశం తీసుకోడానికి నేను ప్రయత్నించాను. అయితే కొందరు పొలిటికల్ గా తీసుకుని స్టేట్ రిమార్క్స్ చేస్తూ వచ్చారు. ఒకవిధంగా సంతోషమే. ఈ సమస్యను ఎప్పుడూ లేనివిధంగా 7.40 | ప్లాన్ చేయటం మాత్రం జరిగిందని నా భావన. నోట్స్ మాన్యువల్ ఫైయర్ రాత్రి | అయినది. వచ్చిన రెయిన్ కూడా స్కాంట్ గా వచ్చింది. డ్లై స్పెల్ పొమ్మగా ఉంది.

దాదాపు 14 జిల్లాలలో ఇబ్బందికర పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. 1,099 చుర్రే మండలాలలో ఈ రోజు వరకు 551 మండలాలు డెఫిసిట్ రెన్ ఫోల్డ్ తో ఇబ్బందిపడుతున్నాయి. రెవెన్యూ డిపార్ట్ మెంట్, అగ్రికల్చరల్ టీమ్స్ రెండు కలిపి సర్వే చేస్తున్నారు. డింబో ఇంకా కొన్ని మండలాలు తలవచ్చునని మేము అనుకుంటున్నాము. తద్వారా మనకొన్ని మండలాలు కరువు వేడిత మండలాలుగా గుర్తింపబడకాయని నేను అనుకుంటున్నాను.

Wherever there is drought, there is problem. But the worst affected districts appear to be in the Rayalaseema Region, whether it is Ananthapur, Kurnool or Chittoor Districts. The appear to be the worst affected districts. ఈ సమస్య ఇలాగుండగా నార్త్ ఈస్ట్ మాన్యువల్ ఫైయర్ అయినది.

There was 31% deficit rainfall in the North East Monsoon, which aggravated the problem. The problem of irrigation and power will increase. Actually, if we look at the figures 8.67 lakh hectares, were not sown under major irrigation projects, and 3.78 lakh hectares, under medium irrigation. There is no need to talk about minor irrigation.

మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి అడగక్కర్లేదు. నష్టపోయిన పంటల విషయానికి వస్తే మేజర్ గా నష్టపోయింది 9 లక్షల హెక్టార్లలో గ్రాండ్ నట్ అని చెప్పవచ్చు. రెడిగ్రామ్, సస్పెన్షన్ మొదలైన పంటలు కూడా నష్టపడ్డాయని తమరి ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. పెన్స్ కూడా చాలామటుకు కాప్ ను ఎటాక్ చేస్తూ వచ్చింది.

The levels in reservoirs and tanks are very low. Ground water has also receded and cropped areas are coming down in paddy and oil seeds. Even the Rabi Crop Situation is also alarming. The crop size normally in Rabi is about 23.45 lakh hectares. The actual sown area is 5.47 lakh hectares. There was transplantation in progress in some places. But it is definitely far from satisfactory. We have already taken up a campaign to request the farmers to change from paddy to ID crops, under wells and borewells. We are trying to promote Blackgram, Green Gram, Soyabean, Mustard and Jawar. We are also trying to arrange training camps to farmers so that we will be able to tell them what the Government actually want to do for them.

Madam, 551 mandals have received less rainfall, i.e., minus 191 and above. 501 mandals so far have been declared as drought affected mandals. Hon'ble Members may ask as to how this is calculated.

మనము కాస్త, అర్థం చేసుకుంటే We can understand the things a little better. After all the drought manual is the product of the famine code and for decades the Members were asking that the system should be changed. During the time of 10th Assembly, the AVS Reddy Report was placed before this August House and on its suggestions were invited and ultimately the Government have considered the whole thing and adopted it. In that 4 parameters were laid down to identify the drought areas. Those are 1) Rainfall deficiency 2) Gross cropped area 3) Long dryspells and 4) Crop cutting yield experiments. If any two of these are there, that area is automatically considered as drought affected area.

Madam, there are some proposals pending, that is, that some areas in Srikakulam, Kurnool, Visakhapatnam, Nalgonda and Mahabubnagar Dists., ought to be considered as drought affected areas. The next 7 to 8 months are going to be very

crucial. We have estimated a crop loss of nearly Rs.2566, Crores a figure which has been mentioned in my note circulated to the Hon'ble Members.

Madam Speaker, the low groundwater levels are also generating problems with regard to drinking water. There is likely to be a fodder shortage and lack of employment to our people. If our people suffer, the economy will also suffer. There are certain precautions which have been already taken by this Government. The drought situation is being reviewed regularly. The Chief Minister had also visited some of the districts. Ministers too have visited the affected districts and we are using modern methods like tele-conferencing regularly to review the drought situation. Rs.5.88 crores were already released for supply of seed on 50% subsidy, with a view to takenup alternative crops by the farmers. A.P. Seeds Corporation had already supplied 8036.56 quintals of seed, covering 7 crops, valued at Rs.10.34 crores. This would approximately cover 1.27 lakh hectares. Rs.10.95 crores were already released in October for providing seed with 50% subsidy under Rabi Plan to farmers who could not raise crops during the Khariff season, and are willing to raise crops under Rabi and also to those who want to raise crops under wells. The total aid extended is about Rs.15.88 crores.

Madam, Pest Control Measures have also been taken. Teams from Agricultural University and Agricultural Dept., have visited the pest affected areas and have suggested some measures. The Government have provided One crore amount for tackling this pest menace.

Madam Speaker, so far Rs.65.76 crores were released for various drinking water schemes both in urban and rural areas. I am having with me the detailed break-up information with regard to the same but I find it a little bit tedious to make them available right now to the Hon'ble Members. Madam, we

are trying even to extend the pipelines to uncovered habitations, extending GI pipelines, Flushing of bores, grounding new borewells, completion of ongoing schemes 7.50 and even transportation of drinking water will be ౮. given high priority. The District Collectors and Superintending Engineers have been already instructed to assess the quantity of materials required and procure them from time to time. The Dist. Collectors were also asked to call for tenders and fixup rates for drilling of borewells.

Madam, for the first time drinking water problem has arisen in Tirumala for which an All Party Meeting was called. It was planned to carryout works worth Rs.10.00 crores on an emergency basis, and the action is now going on. Arrangements were also made to transport water through tankers.

Madam, in the 501 drought affected mandals the water rates have been postponed, loans will be re-scheduled, fresh loans will be sanctioned and school and college fees will be exempted. Madam, crops under wells, are covered by insurance, the crop cutting experiments have to get over and each farmer would get a maximum of Rs.10,000, the State share would be one third of the claimed amount.

All these schemes have to be finalised before December, because there are lot of farmers who do not have any access to institutional finance and they have to get this. There is a scale of requirement. I will come to that later. According to that relief will be extended to fodder seed. This is another area where the farmer is getting 75% subsidy. Cattle-feed, mineral mixture, supply of vaccines etc. are also taken place and Rs.2.41 crores were already released in this regard. In Mahabubnagar dist. alone Rs.1.00 crores has been sanctioned to deworming of sheep. Bankers at the State Level and District Level have already conducted meetings for implementing the rescheduling of loans and for sanctioning of fresh loans in the drought affected mandals.

Madam Speaker, preventive health care measures have already been taken to arrest epidemics.

Hon'ble Members have mentioned about employment, Generally drought deprives the population of normal employment opportunities which are available to them. There have been schemes and we are already activating them, so that people do get employment opportunities. EAS, JRY, RRM, MI/Action plans, watershed works, VSS Schemes, Canal Works etc., are giving employment to a considerable number of people. We are also watching the situation very closely, so that there would be no unusual destinate migration of labour anywhere. People are entitled for employment opportunities and we have taken care to see that they will get such opportunities. Even the balances of various accounts have been attached to the note that I had already circulated to the Hon'ble Members and I am sure that they will not miss those figures. Rs.37.00 crores of additional funds under CRF have been earmarked for wage employment works. Districts like Ananthapur, Chittoor, Cuddapah, Mahaboobnagar and Prakasam have got Rs.5.00 crores each, and Kurnool and Nalgonda Rs.3.00 crores each.

One of my good friends has found fault with me not long ago stating that as an individual I am incapable of understanding the meaning of the world "poverty", as if understanding the meaning of that world was the sole prerogative of that Hon'ble Member. I cannot understand this type of accusation.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, రెవెన్యూ మినిష్టర్ గారు రాజ వంశానికి చెందినవారు. ఆయన సామాజిక పరిస్థితులను అర్థం చేసుకోవాలి. కరువు తీవ్రతను అర్థం చేసుకోవడం లేదు. ఆయన 40 నిమిషాల పాటు చెప్పింది మాకయితే ఏమీ అర్థం కాలేదు.

(అంతరాయం)

త్యాగం వాళ్ళ దేశం పండ్ల అమ్మలు అవ్వడం వంటి వేషాలు వేస్తున్నారు. అలా వేషాలు వేయడం ఎవరు అనుకున్నారు.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Madam Speaker, there are some Normal courtesies which are expected in a Parliamentary Democracy. There are 33 Hon. Members who have spoken on this drought situation. Unfortunately, I do not see many of them now. I am saying this cutting across party lines.

(Interruptions)

This is also an indication of seriousness in which we are discussing this drought situation.

(Repeated Interruptions)

I do not want to read those names. All the House is observing, the TVs have shown and the Press will write it. Everybody knows the fact.

8-00 | It is the duty of this Government. 33 మంది శాసనసభ్యులు
రాత్రి | అన్నారు. మేము దబ్బు ఇవ్వడం లేదన్నారు. దబ్బు అప్పీతంగా ఇస్తాము.
మేరు అదిగో అదేకదా.....

It is the duty and responsibility of this Government.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, వారు ఎవరి మీద కోపం తీరు. వా రుద్రస్వరూపంగానే వాముఖం మానె సరికి సభ్యులు రెప్పింగ్ కామెంటరీ చేయడం మొదలు పెడతారు.

(అంతరాయం)

షెడల్, రుణరెడ్డి, టిక్కెట్లకు కూడా కలెక్షన్ రిటర్న్ ఫండ్ క్రింద దబ్బులు యిచ్చాం. పూజీ టిక్కెట్ల రెండు కోట్లు యిచ్చాం. మొత్తం రూ-37 కోట్లు యిచ్చాం. To prevent the migration of workers we have asked the officials

to go into watershed development, percolation tanks, renovation of tanks, construction of embankments, soil conservation works, repairs to channels and drainage channels afforestation works under social forestry, repairs and construction of existing works, approach roads and link roads.

On the power supply front we are trying to see that a minimum supply of nine hours of power is available to save the standing crops. If we compare with last ten years the demand in the agriculture sector has gone by about 30%. During the last year the hydel generation had increased and overhauling of thermal units was postponed. Further, additional power was purchased from even neighbouring States. Last year, the energy demand was anticipated at 121 million units but the same has gone upto 138 million units per day. This year the demand is expected to go beyond 150 million units per day which generates another type of problem. Therefore, we are trying to intensify a campaign involving TRANSCO and the agriculture department and educating the farmers for conversion of paddy into I.D., crops and also 50% subsidy on rabi seed for I.D., crop is being provided. Now, there are other issues also which are a bit lengthy. So I am wondering whether I should put it a cross.

(Interruptions)

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- అధ్యక్షా, మాకు చాలా తక్కువ నీధులు యివ్వారు. మా జిల్లాలో కరువు చాలా తీవ్రంగా ఉంది.

శ్రీ పి. అశోకగణపతిరాజు:- అధ్యక్షా, డబ్బులు అందరికీ యివ్వాలి. యిప్పటికే యిస్తున్నాం. రివోర్డు వచ్చిన తర్వాత నెలూగురు జిల్లాకు మూడు కోట్లు యివ్వాలి. వరంగల్కు కూడా యివ్వాలి. మీరు అడిగినా, అడగకపోయినా మేము చేయవలసింది చేస్తాం.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, నేను గౌరవసభ్యులకు ఎలాంటి మాటలు అపాదించలేను. ప్రజాస్వామ్య పార్లమెంటులోపై నమ్మకం ఉన్న ఏ సభ్యుడు కూడా ఎటువంటి అగౌరవం అపాదించలేడు.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- వరంగల్ జిల్లాకు రెండుకోట్లు యిచ్చారు, ఏపర్వతీలో యిచ్చారో చెప్పండి.

శ్రీ పి. అశోకగణపతిరాజు:- పూర్తి అసెస్మెంట్ అయిన తర్వాత బ్యాలెన్స్ యిస్తాం అనుమానపడనవసరం లేదు. We are attempting for the supplementation of irrigation water to fill the tanks with project water like T.B.Dam, water from P.A.B.R., to eighteen minor irrigation tanks in Anantapur district. The water from Mylavaram reservoir was released in the khariff season itself. There are several problems due to failure of monsoon in the command areas and these are being monitored on a daily basis. There are lot of tail end problems that have come in. There has been over-drawal of water in upper reaches. Today, itself we have seen some Hon'ble Members supporting it and some others opposing it. నీవుడు కరువు వచ్చినా రైతులే ఎక్కువగా నష్టానికి గురవుతుంటారు. The farmers are the worst effected but the consumers also are affected because the prices tend to go up. The rice is being supplied to all pink card holders ten kilograms per month @ Rs.9.50 in the drought effected mandals. For the first time, pest effected crops are made eligible for relief under the calamity relief fund. The input subsidy is being given to the effected farmers during the same season. Earlier, it was always given in the next season and it is given in the form of cheque. Earlier, it was given in the form of cash or kind like fertilisers etc., and the expenditure is being booked to the State funds. Though, we look forward to assistance from the Government of India, we are not waiting for their assistance in view of the urgency. The list of particular crops and the affected farmers is being published in the Grampanchayats calling for additions, inclusions and deletions before disbursing the relief amounts. A long term strategy has also been brought into effect and watershed development is one such important

programme. A ten year action plan has already been drawn out, i.e., project for treating hundred lakh hectares. As it is 5600 micro watershed projects have been started. The Hon'ble Chief Minister has brought to the notice of this august House that DFID recently has given an assistance of Rs.320.00 crores as a grant and for funding another five hundred micro water sheds. We are also negotiating with K.F.W., of Germany, the Netherland Government and with World Bank for funding up of watershed projects. Through the Vana Samrakshna Samithis we are trying to cover 35-40 lakh acres so that the increased green cover can result in better rain fall, control of soil erosion and floods etc. The rain water harvesting constructions are also being promoted in urban areas.

In the long run we are trying to tap our river water resources, particularly the Godavari to benefit about thirty lakh acres in backward areas. The first phase of our action plan has been submitted to the Government of India. We are trying to complete projects on the Krishna River, resolving inter State projects like Zanjyavathi, Lendi and Penganga etc., We have also harnessed the modern science like promoting agriculture projects viz., Israel Technology Project for better use of limited water, supply of drip and sprinklers on a subsidy for small and marginal farmers.

I have given the details of the funds released so far in my note. In the next few weeks there will be commitments for 1/3 share of crop insurance claims, input subsidy to the effected crops as per scale of relief and exemption of school and college fees in the drought effected mandals. The Central team has already visited the effected areas and submitted its report. We feel that the Central Government will extend its assistance to us shortly but we are not waiting for it and we are going ahead. So far the amount received from the

Government of India's share upto third quarter is Rs.80.00 crores. The fourth quarter is yet to be received.

8-10 Sri P. Indra Reddy:- You have already stated that
Rs. 107.00 Crores has been given by the Central Government

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The fourth quarter share of Rs.26.00 crores is yet to be received. This is the present position.

If one observes one thing comes very, very clear that in the scale of relief a large number of items received a fairly good hike in the recent past. For example cotton received only Rs.200.00 upto 1994 but by the year 1996 it became Rs.625.00 and from 1997 onwards it has become Rs.1250.00. Similarly, the paddy and redgram has gone upto Rs.1000.00 from Rs.200.00, groundnut from Rs.200.00 to Rs.1250.00, jowar, bazra and malt increased from Rs.200.00 to Rs.1000.00. The tobacco did not receive any thing till the year 1998 but from 1998 it is entitled for Rs.1250.00. The sunflower, soyabean hiked from Rs.200.00 to Rs.1000.00 and malbury from Rs.200.00 to Rs.1250.00 by the year 1998.

(Interruptions from Sri M. Narsimhulu)

We are Members of Legislature. We are working over time because people are concerned with this problem. As responsible public representatives we have to discharge our duties.

The coconut till 1994 received Rs.200/- per hectare is now receiving Rs.22500/- per hectare under Calamity Relief Fund. The cashewnut, sapota, Citrus till 1994 are at the level of Rs.200.00 is now at the level of Rs.2800.00. In the year 1994 the soil erosion used to receive Rs.1000.00 under calamity relief fund which was hiked to Rs.2500.00 from the

year 1996. The scale of relief has been enhanced. Infact the maximum assistance for drought effected areas sanctioned in the last ten years gives a very interesting picture. All put together an amount of Rs.30-00 crores, Rs.36-00 crores and Rs.62.50 crores were received in the years 1991-92, 1992-93 and 1993-94 respectively. In regard to 1997-98 it was Rs.140.00 crores. Till now we have released Rs.122.00 crores to which input subsidy and crop insurance dues and also Rs.3.00 crores which was just released to Nellore have to be added. And after the final assessment is made how much is going to be granted is anybody's guess.

Again if we look at the maximum coverage under crop insurance to the farmers, it was Rs.16.28 crores in the year 1990. Coming to 1991-92 it was Rs. 21.15 crores, during 1992-93 8.20 1990. Coming to 1991-92 it was Rs. 21.15 crores, during 1992-93 it was Rs. 11.40 crores and coming to 1996 cyclone it was Rs. 82.63 crores. During 1997 it was Rs. 90 crores and now year. The maximum number of mandals declared drought affected during 1992-93 were 176, during 1993-94 the mandals were 279, during 1994-95 the mandals were 383 and during 1997-98 the mandals were 920. Till now, in this drought year the mandals are 501 and probably with the crop cutting experiments coming it is bound to go up. This is what I feel. The Central assistance secured for drought from the National Calamity Relief Fund has been only Rs.42 crores. Only once it has been assessed by us. With regard to R.B.I. Relief package about two years moratorium on bank loans, reschedulement, simple interest and fresh loans for the next crop are there. This is not thought of in the past. For the first time pest control operations have been undertaken. During 1997 drought Rs.224.47 lakhs have been spent. During 1998-99 Rs.166 lakhs have been spent and during 1999 upto now Rs.100 lakhs have been spent. If we take the assistance given for drought in the last ten years the picture that emerges is that during 1991-92 Rs.30 crores, during 1992-93 Rs.36 crores, during

1993-94 Rs. 62.50 crores have been received. This is I have mentioned to you. But, all these things, definitely, will be throwing up a trend that proves that this Government is responsive. It will continue to be responsive. Many Members have talked about Irrigation Projects. It will take a lot of time if I have to go into all those things. I assure that the suggestions have been well taken. We understand the anxiety. We understand the need to extend succour and relief and we will do it in all the deserving cases. No extraneous consideration of any kind is going to be brought in. If you want me I request our Hon'ble Minister for Agriculture to supplement the agricultural efforts also. It is our duty to see that the people do not suffer due to want of drinking water and that will definitely get priority. This what is my submission to this august House through you. I think I have substantially drawn up the picture correctly about the Constituency problems and next I have to go to the 33 Hon'ble Members constituencies. I will definitely look into all those points. If it does suit our thinking it is going to be implemented definitely. If it does not fit to our thinking it is not going to be implemented.

డా. ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి:- అధ్యక్షా ఇన్ ఫుట్ సబ్సిడీ అంటున్నారు. పంట నష్టం జరిగింది కదా? ఆ నష్టానికి డబ్బులు ఇస్తారా? వీత్తనాలు, ఎరువులు ఇస్తారా? వీత్తనాలు, ఎరువులు ఇస్తే రబీలో వెయ్యలేరు. రెవెన్యూమంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. రబీ వేసే అవకాశం లేదు. వర్షాలు వచ్చే అవకాశం లేదు. కరువులో పంట నష్టం 50 శాతానికి పైన అయితే ఇన్ ఫుట్ సబ్సిడీ అంటున్నారు. దానిని వివరించండి. క్యాష్ గా ఇస్తారా, చెక్ ఇస్తారా? ఎలా ఇస్తారు?

శ్రీ పి. అశోక గజపతిరామ:- చెక్. Cheque is also money. But, it is not cash.

Dr.M.V. Mysooru Reddy:- Yes. Cheque is also money. కొత్తగా వచ్చిన క్యాష్ ఇన్ సూరెన్స్ స్కీము ఎప్పటి నుంచీ ఇంప్లెమెంట్ చేస్తారు? రబీ నుంచీ చేస్తారా? ఏవిధంగా చేస్తారు? మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. వరన్స్ ఎఫెక్టెడ్ డిస్పిక్లెయి అన్నారు. వరన్స్ ఎఫెక్టెడ్ డిస్పిక్లెయి నయినా వీధ్యుత్ బిరాయిలు వాయిదా పెయ్యండి.

రద్దు చెయ్యమంటే పోటులు లేదు. అక్కడి రైతులు కట్టలేని పరిస్థితి ఉంది. భారం మొయ్యలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఫిరఫ్తో దాదాపు 3 వేల ఎకరాలలో నష్టం వచ్చింది. గొండ్లనట్ 1200 ఎకరాలు అంటున్నారు. పరే హక్కార్ రు.450, రు.500 ఇస్తే అది ఏ మూలకూ చాలదు. విద్యుత్ బకాయిలయినా వాయిదా వెయ్యండి. బ్యాంకులలో ఫ్రెష్ లోన్స్ ఇస్తామన్నారు. కానీ ఇంత వరకూ ఏ బ్యాంకులో విచారించినా, రబీకి లోన్ ఇస్తామని అంటున్నారు. లేకపోతే లేదు అంటున్నారు. వర్షాలు రాకపోతే రబీకి ఎట్లా అవకాశం ఉంది? కనుక లోన్ ఇవ్వే ప్రశ్నకై లేదు. ఆర్.ఆర్.ఎం., ఇ.ఎ.ఎస్., జె.ఆర్.వై అంటూ చెప్పారు. సత్యంకూడు అయ్యగారికి అన్నట్లుగా ఉంది. 1991-1993, 1994 సంవత్సరాలలో డబ్బు తక్కువ ఇచ్చారు అంటే అప్పుడు కరువు తక్కువగా ఉంది. ఇప్పుడు ఎక్కువ ఉంది. ఎక్కువ మండలాలు ఉన్నాయి. అప్పుడు దేవుడు కరుణించాడు. ఇప్పుడు కరుణించలేదు. కనుక కనీసం విద్యుత్ బకాయిలు అయినా వాయిదావెయ్యండి. క్రొత్త ఇన్సూరెన్స్ స్కీము ఎప్పటి నుంచి పెడతారు అనేది చెప్పాలి.

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈనాడు కరువు పరిస్థితుల మీద నెల్లూరు జిల్లా నుండి కరువు నివేదిక అలసత్తుగా రావడం వల్ల కరువు నిధులు ఆ జిల్లాకు కేటాయించలేదని అనుకున్నాము. మంత్రిగారు ఇప్పుడు చెప్పారు. నెల్లూరు జిల్లాకు రు.3 కోట్లు ఇచ్చామన్నారు. అధికారుల నిర్లక్ష్యం వల్ల అలసత్తు కావడం జరిగింది. నేను మంత్రిగారిని కోరేది ఏమంటే 28 మంది మండలాలను కరువు క్రింద డిక్లర్ చేశారు. తరువాత 10 కలిపి 38 కరువు మండలాలని డిక్లర్ చేశారు. తరువాత మరొక 8 మండలాలలో కూడా అదే పరిస్థితి ఉంది, అది కూడా ఎగ్జామిన్ చేసి కన్ఫిడర్ చెయ్యండి అని కోరితే - మాకు మరొక విషయం తెలిసింది ఏమంటే డిక్లర్ చేసిన 28 మండలాలలో 8 మండలాలను మళ్ళీ తొలగించారట.

8.30 తిరిగి మళ్ళీ 18 మండలాలు కలిపి 38 మండలాలు చేశారు అంటే మొదటి ఏ రాత్రి క్లెయిరియేట్ డిక్లర్ చేశారో, ఎందువల్ల డిలేట్ చేశారో చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఒకసారి అక్కడున్నటువంటి పరిస్థితుల్లో కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించి అక్కడి రైతులకు ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు ఇప్పి మేకు పనులు చేయడం జరుగుతుంది. మేరు వలన పోకుండా కాపాడడం జరుగుతుంది అని అధికారులు, ప్రభుత్వం చెప్పింది. ఈనాడు ఎనిమిది మండలాలను డిలేట్ చేశారు అంటే ఇది తప్పు. నేను మేద్యారా మంత్రి గారిని కోరేది మొదటి విధుిత డిక్లర్ చేశారో వాటిని అలాగే ఉంచు మిగతా మండలాలను కూడ కరువు మండలాలుగా డిక్లర్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కృష్ణా జిల్లాలను 15 టి.ఎం.సి ల నేర్చు మేరు సోమశిల రిజర్వాయర్కు తేస్తే తప్పు ఆ జిల్లాలో రైతాంగానికి కనీసం ఒక్క పంటకు నేరు ఇవ్వే పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి 15 టి.ఎం.సి ల నేటిని కృష్ణా జిల్లాలను సోమశిల రిజర్వాయర్కు, పెన్నా నదికి కలిపే ఆలోచన ఏమైనా ఉన్నదా? ఈనాడు మంత్రిగారు చెబుతూ సెక్టోన్ పోట్ ఏరియాస్లో ఎటువంటి పరిస్థితులు వచ్చినా తొటలకు, నిమ్మ తొటలకు కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వడం జరుగుతుందని చెప్పారు. అదే విధంగా కరువు

ప్రాంతంగా దాదాపు మూడు సంవత్సరాల నుంచి కాన్సిక్యూటివ్గా డ్రాట్ నెల్లూరు జిల్లాలో వస్తున్నది. రెయిన్‌ఫాల్ తగ్గిపోయింది. నిమ్మ తోటలు ఎండి పోతున్నాయి. ఈ పరిస్థితిలో ఎండిపోయిన నిమ్మ తోటలకు కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. దుర్గాప్రసాదరావు (గూడూరు):- మేడమ్ స్పీకర్ - ఈ కరువు మండలాలను డిక్లర్ చేయడంలో ముందు వోదరులు చెప్పినట్లు ఈ విషయం పైన క్లియర్గా దీని అవకతవకలు కారణాలు ఏమిటో కనుక్కోవాలి. ఇకపోతే ఎంతసేపు సోమశిల డెల్టా ప్రాంతంలో ఉన్న పరిస్థితిని గురించి అందరూ చెప్పడం జరిగింది. గూడూరు డివిజన్‌లో పది మండలాల్లో నిమ్మ తోటలపైన ఆధారపడి జీవించే వారే ఎక్కువ. వారి అందరికీ జీవనాధారం సేద్యపు నీటి బావులు. అందుకని బావులలో నీరు ఇంకిపోయి ఇన్‌వెర్ బోర్న్ వేసుకోవాలని చెప్పి ఎన్నో సార్లు విజ్ఞప్తి చేసుకున్నా వారి మొర ఎవరూ తెలుపలేదు. వీటికి సబ్సిడీ ధర్మైన ఇన్‌వెర్ బోర్న్ వేసుకోవడానికి ప్రభుత్వం సన్నకారు, వీన్నకారు రైతులు, ఎకరా, రెండు ఎకరాలు ఉన్నటువంటి వారికి అది పూర్తిగా మెట్టిప్రాంతం కాబట్టి - ఎటువంటి కాలువలు రావడం కానీ, ఎటువంటి ప్రాజెక్టు నీళ్లు రావడం కానీ వచ్చే అవకాశం లేదు కాబట్టి వీరికి సబ్సిడీ ఇస్తారా? ప్రతీసారి ఏదో ఎంక్వయిర్ చేసుకుపోవడం, దీనిపైన సబ్సిడీ క్వంటిటీగా ఎలాంటి యాక్షన్ లేకుండా పోయినందువల్ల రైతులు నిరాశ, నిస్సహాయ అలుముకుని ఉన్నార కనుక దానిని తొలగించడానికి కనీసం ఈసారియినా పది మండలాల్లో నిమ్మ తోటల పేంపకం దారులకు ఉపశమనం కలుగజేయవలసిందిగా మే డ్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వరదరాజులురెడ్డి:- మేడమ్ స్పీకర్, షా జిల్లాలో 51 మండలాల్లో కరువుగా ప్రకటించారు. 8 మండలాల్లో ఎలాంటి కరువు పనులు చేపట్టకుండా తాత్కాలికంగా పనులు నిలిపివేసినట్లు గజెట్‌లో వచ్చింది. దానిని ఎందుకు నిలిపారన్న దానికి కారణం కె.సి. కెనాల్ ఏరియా కొంత ఆ మండలాల్లో ఏదో పది శాతం ఉంది. 90 శాతం పూర్తి కరువు ఉంది. ఆ ప్రాంతాన్ని మీరు మామూలుగా కరువు మండలాలను తీసుకున్నట్లుగా తీసుకుంటారా? మండలానికి రెండు లక్షల రూపాయలు పనులకు ఇచ్చారు. అవి ఏ మూలకు సరిపోవు. కనీసం ఒక ఊరికి రావు. ఒక్కో మండలానికి రూ. 50 లక్షలు ఇవ్వాలని అడిగాము. ప్రభుత్వం దానిని గురించి ఏమీ చెబుతుంది? కె.సి. కెనాల్ అధునీకరణ చేపట్టిన్నట్లుయితే 20 వేల ఎకరాల డ్రై ల్యాండ్ ఇరిగేట్ కావడానికి అవకాశం ఉంది. అది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో మంజూరు అయింది. ఇంతవరకు ఎందుకు చేపట్టలేదని అడిగాము. ఈ మూడింటికి సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్.ఎస్. పార్వపారధి:- అధ్యక్షా, ఇది ముఖ్యంగా అధికారులను మానిటర్ చేయకపోవడంవల్ల అనేక రకాల నీధులు దుర్వినియోగం అయిందన్న విషయం నేను తెలియజేస్తున్నాను. దానిని గురించి ఏమీ చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు. తెలియజేయాలి. ఇది పైమరీ పాయింట్. ఎందుకంటే నీధులు ఎంత వెచ్చించినా రైతులకు వేరకపోవడంలో

చాలా నష్టం జరుగుతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారి పర్యటనలో పూర్తి ఒక్క రైతు ఇదే విషయాన్ని పూస్తావించారు. దానిమీద ప్రత్యేక శృద్ధ తీసుకోవాలి. రూ. 200 కోట్లు ఈ రోజు మనం ఇస్తున్నాము కానీ దాదాపు రూ. 2500 కోట్లు నష్ట పోతున్నాము. తమిళనాడులో ఉన్నట్లుగా కృత్రిమ వర్షాలకు ఒక ప్రత్యేకమైన బోర్డు ఏర్పాటు చేయాలని కోరాము. కృత్రిమ వర్షాలు వస్తే ఎక్కడ వర్షం పడినా ఈ రోజు మనం ఇచ్చే రూ. 200 కోట్లు కాదు కనీసం రూ. 1000 కోట్లు పంట వచ్చే అవకాశం ఉంటే రూ. 200 కోట్లు ఇచ్చే సబ్సిడీ తగ్గిపోయే అవకాశం ఉంది. రాబోయే సంవత్సరానికి కృత్రిమ వర్షాలను ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. చెరకు రైతులకు సబ్సిడీ ఇవ్వాలని కోరాము. చెరకు రైతులను పూర్తిగా విస్మరించారు. దానిని గురించి ఏమీ ఆలోచన చేశారు. ఎలక్ట్రిసిటీ బకాయిలు వాయిదా వేయాలని కోరాము.

శ్రీ జి. జీవన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, కరేంనగర్ జిల్లా వాస్తవంగా జూన్, జూలైలో వర్షపాతం కొంతవరకు నమోదయింది. అయినప్పటికీ ఆగస్టు, సెప్టెంబరులలో పూర్తిగా అతి తక్కువ వర్షపాతం పడడంతో వేసిన విత్తనాలు కూడ పంట ఇంటికి చేరుకోలేదు. దురదృష్టం ఏమంటే యావరేజీ రెయిన్ ఫాల్ తీసుకున్నా ఖరీఫ్ కరేంనగర్ జిల్లాలో ఏ ఒక్క మండలాన్ని కరువు ప్రాంతంగా గుర్తించడం జరగలేదు. తరువాత ఇప్పుడు రబీలో తేస్తే ఫస్ట్ అక్టోబర్ నుంచి టెన్ నవంబరు వరకు పడ్డ రెయిన్ ఫాల్ ఇటీవ్ మైన్స్ 62. అధికారుల నిర్లక్ష్యంవల్ల రిపోర్టు సక్రమంగా రాకపోవడంతో కరేంనగర్ జిల్లాలో ఉన్న దుర్భిక్ష పరిస్థితులు గుర్తించడంలేదు. ప్రభుత్వం సరయిన నిర్ణయం తీసుకోలేక పోయింది. రెవెన్యూ మంత్రిగారు ఇప్పటికైనా మానంవారేగా రిపోర్టు తెప్పించు కున్నట్లుంటే వాస్తవ పరిస్థితులు తెలుస్తాయి.

మేడమ్ స్పీకర్:- మీరు సీనియర్ సభ్యులు. క్లారిఫికేషన్ అడగండి.

శ్రీ జి. జీవన్ రెడ్డి:- క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాను. వాలుగు మాసాల వ్యవసాయంతో మూడు మాసాలు వర్షంపడి వివరీ మాపంలో వర్షం పడకపోతే పంట ఇంటికి వచ్చే అవకాశం లేదు. రిపోర్టులు తెప్పించుకోమని చెబుతున్నాను. ఈ రిపోర్టు కరేంనగర్ జిల్లాకు సంబంధించిన అధికారులతోగానీ, కలెక్టరుగారితో కానీ మానం వారేగా రిపోర్టు తెప్పించుకుని సరయిన నిర్ణయం తీసుకుని కరేంనగర్ జిల్లాను కరువు ప్రాంతంగా పరిగణించి ఆ జిల్లాను అదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. నరసింహయ్య:- అధ్యక్షా, ప్రధానంగా మంచి నీటికి సంబంధించి ఇప్పుడే ఎంతో కొరత ఉంది. ఈ కొరత తీర్చడంకోసం ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకుంటారు? మొత్తం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రధానంగా నల్గొండ జిల్లా, అనంతపురం జిల్లా ఇంకా కరువు భీకరంగా ఉన్న జిల్లాలు. దీనిని గురించి మంత్రిగారు వివరణ ఇచ్చినట్లు లేదు. వా సబ్సిడీ ఏమంటే వర్షాభావ పరిస్థితులవల్ల బ్యాన్స్ ఫార్వర్డ్స్ అన్నీ లోవోల్వేజ్ అయ్యి

కాల్చే వడం వల్ల రైతులు మొత్తం వ్యవసాయం వదిలివేసే పరిస్థితి వచ్చింది. ఒక్క వత్సం డిల్లాలలోనే 600 బ్యాన్స్ ఫార్మర్స్ లోవోల్టేజీ అయ్యాయి. వేటిని గురించి ఏమీ చెప్పినట్లు లేదు. నా చిన్న రిక్వెస్టు ఏమంటే ప్రధానంగా నల్గొండ జిల్లాలో 29 కరువు మండలాలను ప్రకటించారు. నాగార్జునసాగర్ కు సంబంధించి ఆయకట్ ప్రాంతం మినహా మిగిలిన మండలాలు కరువు ఉన్న ప్రాంతాలుగా ఉన్నాయి. తాగు నీటికి కూడా ఇబ్బంది ఉంది. వేటిని కూడా కరువు మండలాలుగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. రైతులకు ఏమీ ఇవ్వలేదు. దయచేసి మంత్రిగారిని అప్రమాదంగా చూడక ప్రతివక్ష్ సభ్యులు, అధికారపక్ష సభ్యులు అందరూ చెబుతున్నారు కాబట్టి, ప్రభుత్వ విధానం అంటున్నారు కాబట్టి వేయండి.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- అధ్యక్షా, నేను మాట్లాడినప్పుడు కూడా చెప్పాను. రెవెన్యూ మంత్రిగారికి మనవి చేసింది వరంగల్ జిల్లాలో ప్రత్యేకమైన పరిస్థితి ఉంది. వరిపంటకు తెగులు సోకి దోమకాటుతో, గొట్టం పురుగు వచ్చి పూర్తిగా వేసిన పైరు వచ్చిపోయింది. మిర్చి, పత్తి, గొండ్లనట్ కూడా వోయాయి. పంటలకు మీరు ఇవ్వే వ్యవసారం వేటికి కూడా వర్షంప చేస్తున్నారా, లేదా? బోర్ వెల్స్ రిపేర్స్ కావడంలేదు. మెటేరియల్ అంతా వృథాగా పడి ఉంది. పెప్ టెన్స్ సప్లయ్ కానీ, రాడ్స్ సప్లయ్ కానీ, ఫైవ్ సప్లయ్ కానీ, హండిల్స్ సప్లయ్ కానీ లేదు. అవన్నీ ఇస్తారా, లేదా?

8-40 శ్రీ ఎస్. చంద్రమోహన్ రెడ్డి:- మేడం స్పీకర్, మొత్తం రాష్ట్రంలో 14 రా. జిల్లాల్లో కరువు జిల్లాలుగా కొన్ని మండలాలను ప్రకటించారు. అందులో నిల్వారు జిల్లా సమాచారం అఫీషియల్స్ కరెక్ట్ గా పరిశీలించలేదని దాదాపు 25 రోజులు అన్యంగా 28 మండలాలు ప్రకటించారు. ఇప్పుడు ఆ 28 మండలాలకు ఇంకొక 10 మండలాలు పెరిగాయని మేము సంతోషపడ్డాము. అయితే దురదృష్టం ఏమిటంటే ఆ ప్రకటించిన 38 మండలాల్లో ఏడు మండలాలను అఫీషియల్ గా డిలేట్ చేసినట్లు వేపర్ రిలేట్ అయింది. అందులో దురదృష్టం ఏమిటంటే నా నియోజకవర్గంలోని అయిదు మండలాల్లో నాలుగు మండలాలు డిలేట్ అయి ఒక్క మండలం మాత్రమే మిగిలింది. మొత్తం జిల్లాలో వుండేది. 46 మండలాలు. వారు చెప్పినట్లు 38 ప్లస్ 7 మండలాలు కలిపి 45 మండలాలు అవుతాయి. ఒక్క మండలం మిగిలిపోతుంది. దానిని ఒక్కటే మిగిల్చడం బాగుండు కాబట్టి మొత్తం 46 మండలాలను ప్రకటించాలని, 28 మండలాలకు డిస్టిక్ట్ కలెక్టర్ ద్వారా ఇంజనీర్స్ వెళ్లి కరువు పనులకోసం ప్రోజెక్ట్స్ ను లోకల్ గా వున్న సర్పంచ్ లు, పృజలను అడిగి తెలుసుకొని ప్రిపేర్ చేసి ప్రకటించిన మండలాలను తీసివేస్తే మేము నియోజకవర్గాలకు వోవడానికి పరిస్థితులు దారుణంగా వచ్చాయి. ఇమేడియట్ గా ఆ ఏడు మండలాలను ప్రకటించాలని నేను కోరుకుంటున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- With regard to the details of the Crop Insurance Scheme, my colleague the Minister for Agriculture will explain. In regard to input subsidy, as I have already mentioned, it is going to be paid by cheque.

చర్చ-(కొనసాగింపు).

Then about the inclusion and then deletion of the mandals in the drought hit list, will be examined in detail. But, one thing is sure that where the crops exist, those areas cannot be called as drought hit areas. The discrepancies in this connection will be enquired into and with regard to left out mandals not only in Nellore district, but anywhere in the State, where the crop cutting experiments are going on, we will clearly be able to tell by the end of December, 1999, upon receipt of the report from the concerned authorities, as to how many mandals have been affected by drought. Some Hon'ble Members have talked about irrigation sources in the State, it would definitely be brought to the notice of the concerned Minister for information and necessary action. Some Hon'ble Members Senior Legislators, have demanded nearly Rs.50.00 lakhs for the damage caused to the citrus gardens. Anyway, you are free to demand anything, but I have nothing to say, because what is practical and what is not practical, what has been done in the past and what they have done in the past when they were in the Government, is very clear and if anyone gives something, will ask for more. Something like that policy might be there behind their questions, but, I have no idea about it. But, Rs.50.00 lakhs is a some places it might require more, it ought to be extended and in some places it might require less, it will get less.

Majority of the Hon'ble Members have talked that relief measures should reach the beneficiaries. Yes, it is absolutely correct, the relief must be reached to the needy and deserved people and for this we are trying to devise a proper system. Again some Members spoke about artificial rains. Here, I have to submit to this august House, that despite unsuccessful efforts made in Tamilnadu to create artificial rains, nothing was achieved.

Then, a Member has talked about dry-spells in Karimnagar district, yes they are there and they are quite unusually large in this drought. About drinking water problem, it is mentioned in the next year's note itself and if you look into it, you will understand it as to how much amount is released to the districts. Of course, in a drought area, paddy does qualify, as per the scale it also qualifies if there is a pest attack. I have made clear all the points raised by various Hon'ble Members except, the Crop Insurance Crop which my hon'ble colleague will explain.

శ్రీ. పి. తోటనాదేశ్వరరావు:- మేడం స్పీకర్, గౌరవ సభ్యులు వరంగల్ జిల్లాలో మరియు ఖమ్మం జిల్లాలో ప్యాడ్ క్యాప్ కు తేవ్వమ్మన నష్టం జరిగిందనే అంశాన్ని ప్రస్తావించారు. దీనిని ఇంతకుముందే పరిశీలించడం కూడా జరిగింది. స్వల్పంగా లక్షల నష్టం జరిగింది. ఇన్నూరెన్స్ స్కీములో 80 శాతం కన్నా తక్కువ అంటే 80 శాతం నష్టం జరిగితే 20 శాతం వరకే ఇన్ డెబిటివ్. నష్టం 80 శాతానికి పైబడితే ఇన్ డెబిటివ్ ముందే.

కాబట్టి అక్కడ నష్టం 10 శాతం నుంచి 15 శాతం లోపల ఉన్నదని అంచనా వేయడం జరిగింది. కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు నూతన పంటల భీమా పథకం గురించి అడిగారు. లోగడ ఉన్న సమగ్ర పంటల భీమా పథకం మొన్న ఖరీఫ్ వరకు ఉంటూ వచ్చింది. దానిలో ఒక మండలం కానీ, లేకపోతే కొన్ని మండలాలు కలిపి ఒక యూనిట్‌గా కానీ, ఒక జిల్లాగా కానీ ఉండేది. లోను తీసుకున్న వాళ్ళ మాత్రమే ఆ ఇన్సూరెన్స్ కవరేజీలో వచ్చేవాళ్ళు. గోధుమలు, ధాన్యం అలాగే పత్తీ క్యాప్, ఆయిల్ సీడ్స్ పంటలు మాత్రమే ఉండేవి. క్యాప్ దొస తీసుకున్న వాళ్ళకే, అది కూడా రూ. 10 వేల వరకు మాగ్నిట్యుం ఉంటూ ఉండేది. దానిపైన ఆ స్కీము రుణాలు తీసుకున్న వాళ్ళయొక్క రుణభీమా పథకంగా ఉన్నది. కానీ ఇది రైతులకు సరిగా ఉపయోగపడడం లేదనే అభిప్రాయంతో వందబాబునాయుడుగారి ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడి ఇది ఇలా కాదు, ఒక గ్రామం కానీ, ఒక పంచాయతీ కానీ యూనిట్‌గా ఉండాలి. అలాగే లోను తీసుకున్నా, తీసుకోకపోయినా రైతు అనేవాడు ఎవ్వరయినా సరే తాను ప్రీమియం కడతానంటే స్కీములో కలిసే అవకాశం ఉండాలి. అలాగే ఇప్పుడున్న పంటలే గాకుండా ఇంకా వాణిజ్య పంటలు కూడా కలపాలి. ఉదాహరణ పంటలతో సహా కలపాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగడం కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తేవడం దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశీలించి కొంతకాలం క్రితం ఈ రీతి పంట కాలం నుంచే రాష్ట్రీయ కృషి భీమా యోజన అనే నూతన పథకాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నామని ప్రకటించడం జరిగింది. దానిలో లోగడవరకే ఉన్న పంటలేగాకుండా పత్తి, చెరకు పంటలు కూడా అందులోకి వస్తున్నాయి. అలాగే గ్రామం కానీ, పంచాయతీ కానీ యూనిట్‌గా తీసుకుపోతున్నారు. లోను తీసుకోవడానికి రైతులు ప్రీమియం కట్టటానియితే దానిలోకి వస్తారు. అయితే ఈ పథకం బై అండ్ లార్జ్ ఈ స్కీము చాలా వరకు ఆమోదయోగ్యంగా ఉన్నది. కానీ గతంలో కన్నా ఇప్పుడు ఈ కొత్త స్కీములో ఏమీ చేశారంటే పాత స్కీములు సమగ్ర పంటల భీమా పథకంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక వంతు, జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఒక వంతు, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక వంతు భరిస్తూ ఉండేది. అంతే మొత్తం ఆ ఇన్‌డెబ్టిటీ బర్డెన్ మీద అయ్యే భారంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1/3 భరించేది. ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం, కొత్త స్కీములో చేసి సగము భరించాలనే విధంగా పెట్టింది. అంతే గాకుండా డిస్‌కోసం కొత్తగా పెట్టడంలో ఒక నూతన ఇన్సూరెన్స్ కార్పొరేషన్‌కు కార్పొరేషన్ ఫండ్ రెయిట్ చేసి దీనిలో కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ముందుగానే దానికి కొంత మొత్తం పెట్టించాలనే డిమాండ్ చేశారు. అందువలన ఈ కొన్ని అంశాలమీద మన రాష్ట్రం అలాగే ఇంకా ఇతర కొన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మీద భారం ఎక్కువ పడుతున్నది. గతంలో అమ్మట్టుగానే మేము ఒక వంతు, వారు రెండు వంతులు భరించే విధంగా ఆ పోర్షన్ వరకే సహించితే భాగంబుందనే విషయంగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. ఇంకా తుది నిర్ణయం జరగవలసి ఉన్నది. త్వరలో ఆ కొత్త స్కీము క్రింద మన రాష్ట్రంలో కూడా ఈ పంటలు కవర్ చేసుకునే అవకాశాలు ఉన్నాయి. వీడి విషయంలో మన రాష్ట్రంలో ఈ కరువు బాధిత ప్రాంతాలలో ఇన్సూరెన్స్ కవరేజీ ఉన్న ఆ పంటలకు

సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్రాప్ కట్టింగ్ ఎక్స్‌పరమెంట్స్ చేస్తున్నది. ఆ పని అంతా కూడా డిసెంబర్ 15వ తేదీ నాటికి కంపల్టరీగా పూర్తి చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఆ సమాచారం పంపించి మనకు పంటల భీమా పథకం క్రింద రావలసిన ఇన్‌డెబిట్‌జ్ గురించి ఆ ప్రాసెస్ అంతా జరిగే దానికి కార్యక్రమాన్ని త్వరితగతిన ముగించాలని ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఇటీవలే టెలికాన్ఫరెన్స్‌లో కలెక్టర్లందరికి కూడా ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. అలా, పంటల భీమా పథకం క్రింద కవరేజీ రైతులకు సంబంధించి ఇప్పుడు రబీ పంట వేసినట్లయితే నేడే 50 శాతం సబ్సిడీ మీద యివ్వడం జరుగుతుంది. మొన్న ఫిరేఫ్ పంట కాలంలో ఏ కారణంవలన అయినా అక్కడ మాయిత్ఫర్ చాలక కానీ, వర్షం పడక కానీ రైతుల దగ్గర సమయానికి డబ్బులేక కొంత కాలం పర్యాయానా ఫిరేఫ్ పంట వేసుకోక ఇప్పుడు రబీ పంట వేసుకోడానికి అతను పూర్వం చేస్తే ఇలాంటి వాళ్ళకు కూడా 50 శాతం మీద నేడే ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఒకవేళ రబీ పంట వేయకపోయినా మొన్న ఫిరేఫ్ 8-50 పంటలు 50 శాతం కన్నా ఎక్కువ పంట నష్టపోయి వుండి భీమా పథకం కవరేజీ కానీ వాళ్ళకు రెవెన్యూ మినిష్టర్ చెప్పిన విధంగా ఆ వివిధ పంటలకు ఆ స్కేల్ అఫ్ రిటేఫ్ క్రింద దానికి తగిన సహాయం అందియ్యబడుతుంది. మన రాష్ట్రంలో వుండే రైతాంగానికి ఇది చాలా విపత్కరమైన పరిస్థితి. దానిలో ఏ మాత్రం సందేహంలేదు. నేను చిత్తూరు జిల్లా, కడప జిల్లాలో కొన్ని భాగాలు కొన్ని రోజుల క్రితం వెళ్ళడం జరిగింది. చాలా దుర్మృష్యకరమైన పరిస్థితి "చాలా తీవ్రమైన పరిస్థితి" ఈ కరువువలన నెలకొన్నది. మేము వెళ్ళే సరికి అక్కడక్కడ ఏదో కొన్ని చివర్స్ పడిన దాని వలన కొద్దిగా పప్పుగా కనపడినా అది కేవలం పశుగ్రాసంగా పనికి వచ్చేదే తప్ప రైతులకు ఆదాయాన్ని చేకూర్చే స్థితితోలేదు. నార్మల్‌గా 10 క్వింటాళ్ళదాకా అమ్మారేసింది. ఒక క్వింటాలు, రెండు క్వింటాలు అయితే కనీసం పంట వేకే ఖర్చు కూడా రానే పరిస్థితి వేరుతెనగ విషయంలో వున్నది. ఈ పరిస్థితిలో ఇప్పుడున్న కొద్దిపాటి జలవనరులలో, రిజర్వాయర్లలో నీటి మట్టం తగ్గిపోయింది. ఉదాహరణకు నాగార్జునసాగర్‌లో పది అడుగులపైన మట్టం తగ్గిపోయి వున్నది. అలాగే దాగ్జ్ ఎఫెక్టెడ్ రేజియన్స్‌లో కూడా భూగర్భ జల మట్టాలు ఇప్పుడు క్రిందకు వెళ్ళిపోయి వున్నాయి. కాబట్టి ఈ పరిస్థితిలో నూతుల క్రింద కానీ, బోర్ల క్రింద కానీ సోర్సెస్ క్రింద కానీ ఏ మాత్రం నీరు వున్నా వరి పంట వేయడానికి బదులు ఏ.డి. క్రాప్ వేసుకుంటే మంచిగా వుంటుంది. పిక్చివరలో బోలెడంత పెట్టుబడి పెట్టి మరల ఆ పంట చేతికి వచ్చే సమయంలో నేరు చివ్వలేకపోతే ఆ పంట దెబ్బతిన్న రైతు ఇంకా ఎక్కువగా నష్టపోతారు కాబట్టి ముందుగానే ఏ.డి. క్రాప్‌లు వేయండి. ఆ విధంగా చేసుకున్నట్లయితే ప్రభుత్వం నేడే సబ్సిడీ ఇస్తామనే చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా వేస్తేనే ఈ పరిస్థితులను అధిగమించగలము. కొన్ని దేశాల్లో ఇలాంటి కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు అక్కడ చాలా పర్మనెంట్ మెజర్స్‌గా కొన్ని చక్కని ప్రాజెక్టులు, పెద్ద, పెద్ద కాలువలు నిర్మాణం చేసుకునే పరిస్థితులు వున్నాయి. తరువాత దుర్భిక్షానికి గురి అయ్యే

రాయలసీమ ప్రాంతం కానీ, ప్రకాశం జిల్లా కానీ, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా కానీ తరచుగా క్షామాలకు గురి అయ్యే ప్రాంతాలలో వాటర్ షెడ్, మైనర్ ఇరిగేషన్ సోర్స్ అమలు పటిష్ఠంగా చేసుకోవడం అక్కడ వున్న పేద వ్యవసాయ కార్మికులకు ఉపాధి. అవకాశాలు కల్పిస్తే ఆ చెరువులలో వున్న సిల్టింగు రిమూవ్ చేసి కట్టలు బలపరుచుకోవడంలాంటి పనులు చేసుకోగలిగినట్లయితే మరల వర్షాకాలం వచ్చినప్పుడు దాని నుంచి ఇంకా ఎక్కువ నీరు నిండి ఆయకట్టుదారుల ప్రయోజనాలు కాపాడడమేగాకుండా భూగర్భ జలాలు బాగా రీఛార్జ్ అవడానికి అవకాశం వుంటుంది: కాబట్టి ఒక క్వెస్టన్ నుంచి ఒక ఆపరువ్వనిటీని మనం మెరుగుపరచుకునే దానికి కృషి చేయాలని గౌరవ సభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

డా.వె.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:- మేడం స్పీకర్, మంత్రిగారు చెప్పినట్లు ఇది చాలా పెద్ద వివత్కరమైన పరిస్థితి. సైజబుల్ తెలమిట్. రెవెన్యూ మంత్రిగారు చెప్పిన మేరకు 1991వ సంవత్సరంలో కానీ, 1992వ సంవత్సరంలో కానీ 1996వ సంవత్సరంలో కానీ ఎఫెక్ట్ అయిన మండలాల చాలా వున్నాయి. 50 మండలాలలో, 100 మండలాలలో, 200 మండలాలలో హాఫ్ ఆఫ్ ది స్టేట్ ఈజ్ వెరీ బ్యాడ్లీ ఎఫెక్టెడ్. ఇంత పెద్దగా రాష్ట్రం అతలాకుతలం అవుతూ వుంటే కూడా ప్రభుత్వం ఏ కొంచెము కూడా పట్టించుకోకుండా రిలీఫ్ వర్క్స్ చేయడంలో పూర్తిగా వైఫల్యం చెందింది. కరువు కోరలలో చిక్కుకున్న రైతు కూలీలను ఆదుకోవడంలో పూర్తి వైఫల్యం చెందింది. కరువు ప్రాంతాలలో రైతులనుంచి బలవంతంగా విద్యుత్ బకాయిలను, బ్యాంక్ బకాయిలను వసూలు చేస్తున్నారు. అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా పునరావాస కార్యక్రమాలు ఏమీ చేయలేక పోవడమే గాక ఇన్ ఫుట్స్ సబ్సిడీ కేవలం రూ.470 లు వేరుతెనగకు ఎకరానికి ఇస్తున్నారు. ఇది కనీసం గడ్డి తోస కూలీలకు కూడా చాలదు. చాలా అన్యాయమైన పరిస్థితి ఇది. ఇన్ ఫుట్స్ సబ్సిడీ పెంచకపోవడానికి నిరసనగా కాపే ఇన్సూరెన్స్ సమగ్రంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం.....

శ్రీ వి.శోభనాదీశ్వరరావు:- ఒక్క నిమిషం, మేడం స్పీకర్, ఒక్కమాట. కర్షాటక మినిష్టర్ గారు ఒక విషయం గురించి వచ్చారు. వారు మాటలు సందర్భంగా మన స్టేట్ ఆఫ్ రిలీఫ్ గురించి మాట్లాడుతూ వారు చెప్పారు. ఇక్కడ హెక్టారుకు రూ.1250 వున్నది. కర్షాటక రాష్ట్రంలో రూ.250 చిల్లర వుందని వారు చెప్పారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఇంకా చాలా తక్కువగా వున్నది. ఇక్కడ కొంత కాలం క్రితం పెంచారు. ఇతర ఏ స్టేట్ లోను ఈ మాత్రం కూడా రిలీఫ్ లేదు.

డా.వె.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి:- మేడం స్పీకర్, ఇతర రాష్ట్రాలలో తక్కువగా వున్నంత మాత్రాన మనం అంతకంటే తక్కువ కావాలనే చట్టం ఎక్కడ కూడా లేదు. ప్రభుత్వం వేరుతెనగ పంతుకు ఎకరాకు రూ.470 ఇవ్వే ఇన్ ఫుట్స్ సబ్సిడీ కనీసం గడ్డి తోస కూలీలకు కూడా చాలదు. ఎకరాకు కనీసం రూ.1000 లు అయినా పెంచాలని మా పార్టీ అడిగినా కూడా వారు పెంచకపోవడానికి నిరసనగా, ఈ బకాయిలన్నీ ఇంత అన్యాయంగా

వసూలు చేస్తున్న దానికి నిరసనగా మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తున్నది. మా ప్రొటెస్టును రిజిష్టర్ చేస్తున్నాము.

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు సభనుంచి వాకౌట్ చేయడం జరిగింది.)

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:- మేడం స్పీకర్, ఇంత ఓపికగా ఇంత అవకాశం ఇచ్చి, ఏ రాష్ట్రంలో జరగలేని విధంగా మన ప్రజలను ప్రభుత్వం అదుకుంటున్నది. ఇంత చర్చకు తమరు అవకాశం ఇచ్చినా వారికి ఓపిక లేకపోతే ఏమనాలి.

పదకొండవ శాసనసభ మొదటి సమావేశపు గణాంక వివరములు

Madam Speaker:- Statistics for the First Session of the XI Assembly from 10-11-1999 to 17-11-1999:

* Number of days, for which the Assembly sat	6 days
* Number of hours for which the Assembly worked	38 hrs 6 mts.
* Number of Notices under Rule 304 admitted and the statements made by the Ministers	6
* Number of speeches made by the Members	134
* Number of statements made by the Ministers	24
* Number of Bills introduced	2
* Number of Short Discussions	1

Party position in the Assembly as on 17-11-1999

* Telugu Desham Party	178
* Indian National Congress	91
* Bharatiya Janata Party	12
* A.I.M.I.M.	4
* C.P.I. (M)	2
* Independents	5
* Vacant seats (Including nominated)	3

Total: 295

Madam Speaker:- With the consent of the House, I adjourn the House sine die.

(The House then adjourned sine die at 8.58 p.m.)

-XXXXX-

